

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

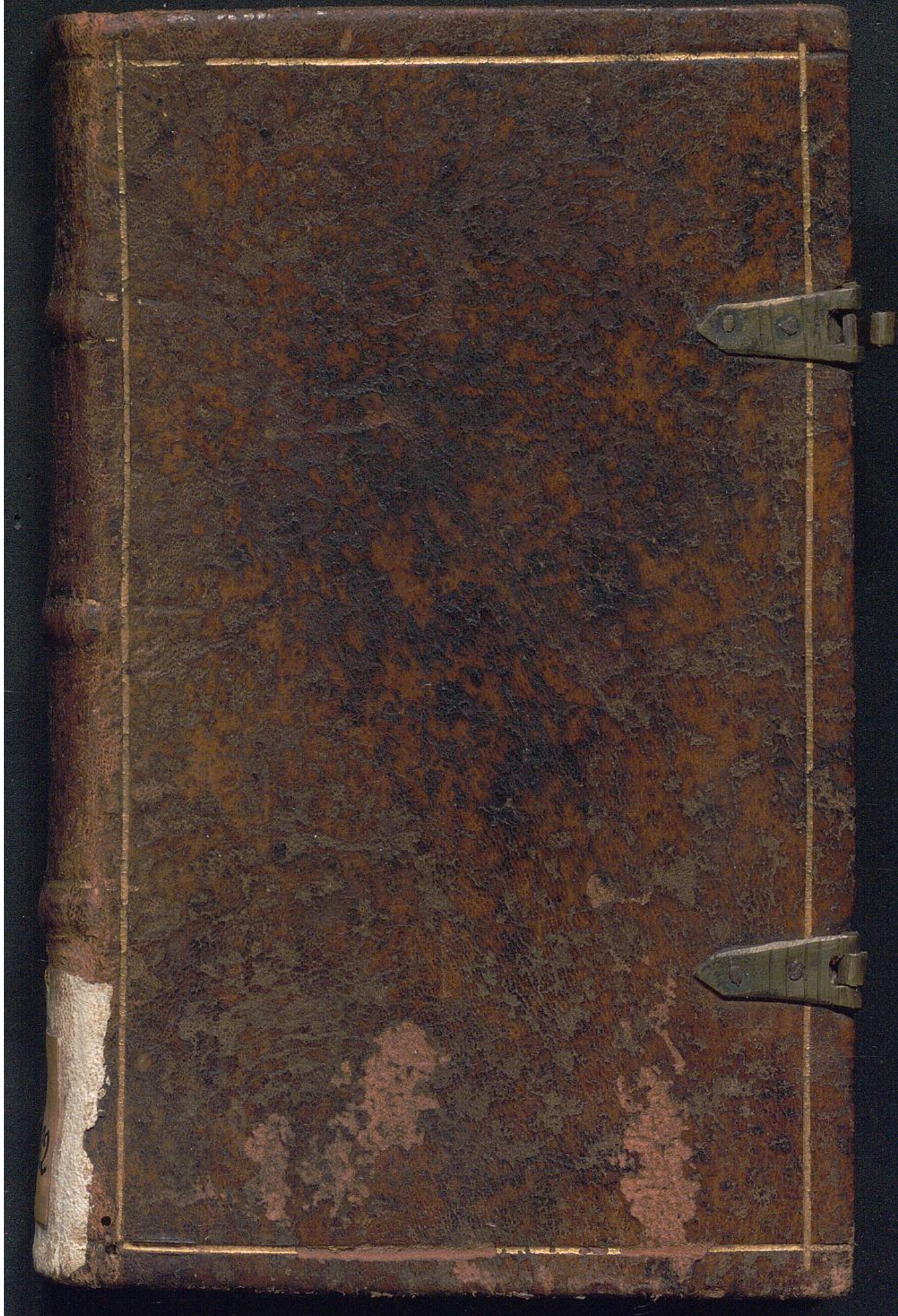
Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Bisselii, è Societate Jesu, De Pestiferis Peccatorum Mortalium Fructibus Exempla Tragica

Bissel, Johannes

Dilingæ, 1679

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52326)

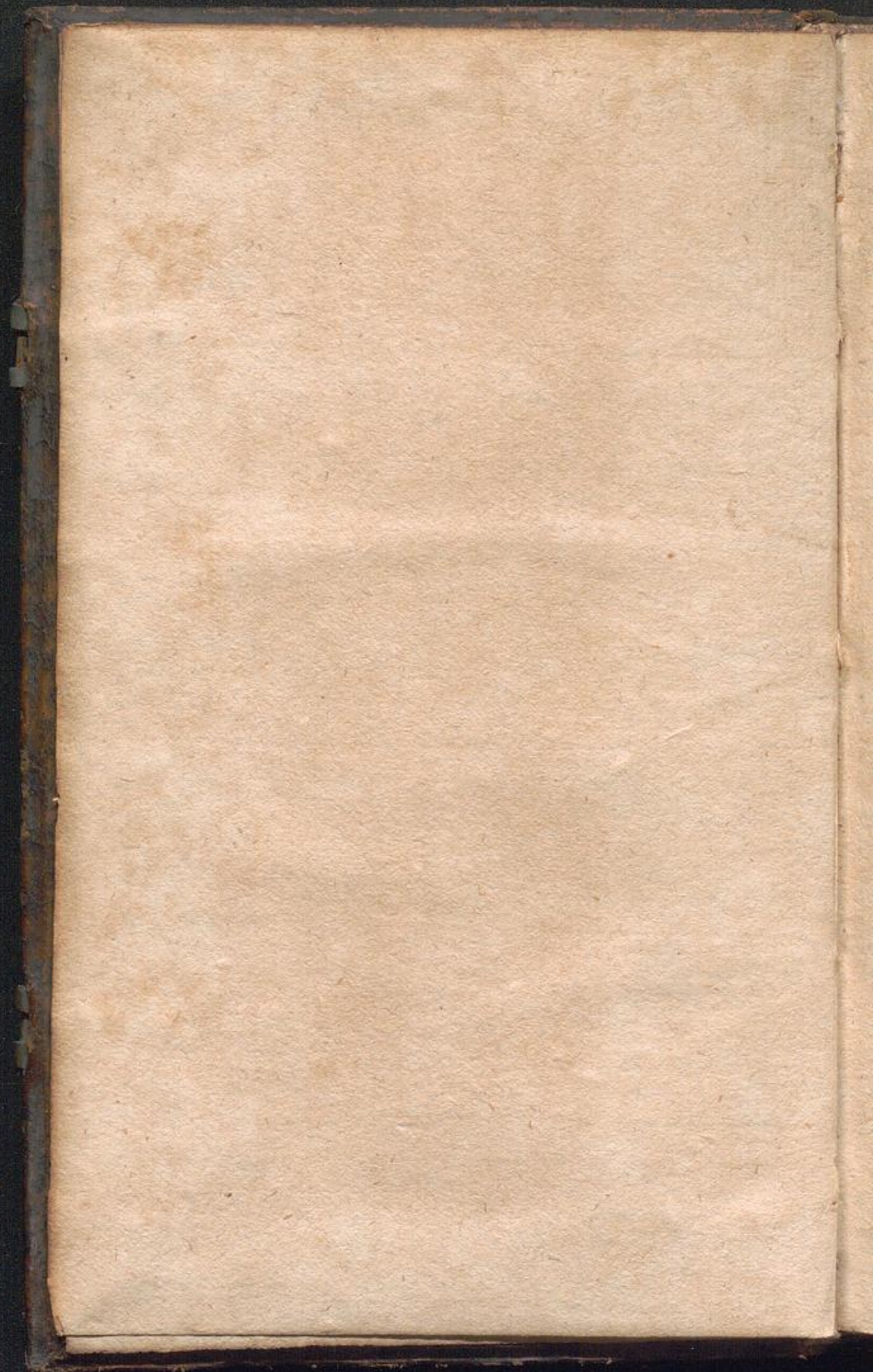

Th. 3082.

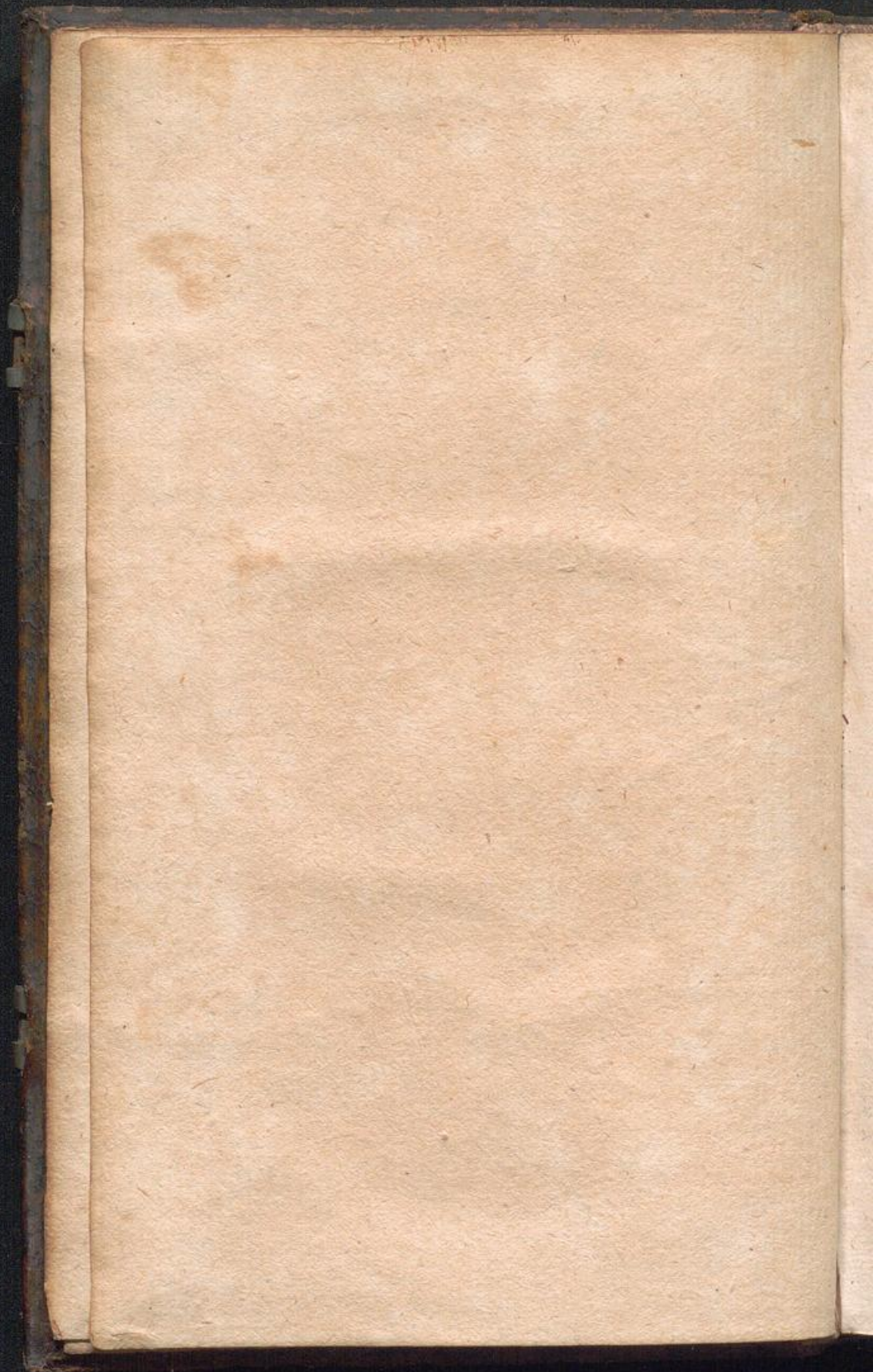
J. VII

19.

JOANNIS BISSELI,
è Societate JESU,
DE
PESTIFERIS
PECCATORUM MOR-
TALIUM FRUCTIBUS
EXEMPLA
TRAGICA.

Per Anni M. DC. LI. Quadragesimam,
pro suggestu, exposita.

EDITIO ALTERA.

*Cum Gratia, & Privilegio Sac. Cas. Majest.
Et Facultate Superiorum.*

D I L I N G E A

Typis & Sumpt. JOANN. CASP. BENCARD,
Bibliopolæ Academici.
Per JOANNEM MICHAELLEM SPÖRLIN.

ANNO M. DC. LXXIX.

Socetis Jesu

JOANNIS BISSERII

628

o 2

PERIPLUM

PECCATORUM MOR-

TALIUM FRUCTIBUS

EXEMPLA

TRAGICA.

Per Anni M. DC. LII. O. J. G. Schömann

prolegem. expedit.

TRAGICA.

Com. Graev. V. Privilegio Sac. Caes. Majest.

in Facultate Sapientiarum.

DILLINGEN

1672

Per Joann. M. D. C. LII. O. J. G. Schömann

ANNO M. DC. LXXII

2000

*Illustrissimo & Reverendissimo
Domino, Domino*

JOANNI,
COMITI

de

SANTILIER,

BARONI in **GUETTENPRÜNN, &c.**
Cathedralium Ecclesiarum, PASSAVI-
ENSIS, & OLOMUCENSIS,

CANONICO:

Serenissimi, ac Reverendissimi,

LEOPOLDI GUILIELMI,

Archiducis Austriae, Episcopi Passavi-
ensis, & Argentoratensis, &c.

CONSILIARIO;

Nec non ejusdem, per Austriam, su-
pra Anasum,

OFFICIALI,

Et, in Spiritualibus,

VICARIO GENERALI,

JOANNES BISSELIUS,
è Societate JESU,

Prosperissimum ineuntis Anni princi-
pium vovet, & apprecatur.

DEDICATORIA.

AM pridem SANTI-
 LIERIANI Nominis,
 atque Sanguinis, eminen-
 tem *Gloriam*, & historia-
 rum mihi lectio *Milita-*
rem, & Virtutum clara
 Fama *Domesticam*, copiosè narrave-
 rant. *Duorum* quoque stirpis hujus
Fratrum, hoc ipso tempore, *primis* in
Curii templisque, splendor Ecclesia-
 sticus, ne Me quidem passus est SAN-
 TILIERIOS ignorare. QUID
 enim in *Alto* valde, conspicuòque, po-
 situm, diu latere potest, etiam in *humi-*
li constitutos? Verùm, ea mihi, quan-
 tacunque *Tua Tuorumque* decora, sem-
 per quidem Ingentia visa sunt; aliquantò
 tamen (fatebor enim) velut omnia, quæ
de remotis intuemur, indistinctora con-
 tractioraque. donec in rem postea *presen-*
tem propitius Fortunæ favor meos oculos
 perduxit; & Oculi, meam fidem: quâ
 demum *majora* quædam in TE (nec ea
 pauca) quàm, quæ mihi credulitas absens
 impressisset, inveniebam.

Cùm

D'EDICATORIA.

Cùm enim proximè superioris anni *Julius excurrens*, secundo me Danubio defluentem, *Passaviensibus* quoque ripis, ac Fluminum Trium confluentibus, intulisset, in unius (puto) *tridui* moram, & quietem: meministi, *Vir Illustrissime*, die quodam videndi conveniundique *Tui* copiam à me, per tuos, exambitam. Non ambitu fuit, non exspectationis longæ, vel tædiis opus, vel cæremoniis. Tanquam enim, aut *ignarus*, aut *irrisor* illius, quæ, multorum in *Primatum* vestibulis, sive submotrix, sive dilatrix sedet adituum, *superciliosa Granditas*: continuo, nondum toto venientis audito nomine, confurrexisti loco, qui TE tunc tenebat: &, quasi non ad *Tuam* ego *magnitudinem*, sed ad *meam* *Tu vilitatem* properandum haberes; relictis omnibus, ipsaque corporis ad eò convivarumque curâ, de *prandio* (quod, TE *serius* inire, *negotia* compulerant) inconsummato, progressus dignanter es, in occursum. Mox,

DEDICATORIA.

Venientis dexteram tuâ stringens dexterâ, tuorumque luminum *Sereno* meos perfundens oculos; *tuis* me curarum sanctiorum *penetralibus* induxisti. Quo loco, cum ego temporis solummodo punctum, in *Salutationis* debita servitium flagitâssem; per ipsas *tres* retentus *horas*, ingenti sensûs & animi mei cum voluptate: Superi boni! quæ vidi, quæ, qualiâque, sum expertus? Quantam in congressu, quàm æquabilem, humanitatem? quantam, in colloquio, (quantumvis prolixo) facundiam? in laudandis scientiis ac voluminibus, auctorum peritiam? in deprehendendis monstrandisque naturæ, vel artium, mysteriis subtilitatem? in rebus, tam exteri, quàm tui fori, publicis ac privatis, intelligentiam? in æstimatione cœlestium, & curâ Numinis, pietatem? in homines, Religionem professos, animi propensissimi Sinceritatem? in tanto denique rerum ac fortunæ tuæ fastigio, quantam mentis, de se modestissimè sentientis, demis-

DEDICATORIA.

demissionem? Quid ultrà deinde? Po-
tuit aliquid *ultrà* fieri? Certè, *factum*
est. Non es dedignatus, homini mihi,
peregrini climatis atque soli, common-
strare deinceps illa quoque: quæ ple-
rumque, *sui favoris nimius estimator,*
fortunatorum tumor, non, nisi *junctissi-*
mis, amat, aut *admissionis intimæ* fa-
miliaribus, ostentare; Pinacothecam,
inquam, tuam, & penicillorum, ex-
pressa tabulis, *Iagenia:* Miraculorum
item Artis repositoria; Tabularium,
Aram, atque *Lararium.* Ex quibus
omnibus discebam, quàm, non TE-
CUM tantummodo (quod ipsum raræ
primæque laudis esset) sed, cum DEO
quoque Superis que nôsses, in ædibus
Tuis, *habitare.* Denique, *Musarum*
quoque tuarum aperuisti mihi Sacra-
rium, *Bibliothecam;* nitore, delectûque
voluminum, commendabilem: cujus
etiam (ne delicias tuas *ostendere* liben-
tius, quàm *communicare,* videreris) ali-
quã *me* quoque *Parte,* non parùm cru-
ditâ pretiosâque donatum, ditatûmque

DEDICATORIA.

(tametsi pudibundè diu reluctantem) abire coëgisti.

Quid dicam, *Illustrissime*? *Fortunas Tuas*, ex æquo *Litteratas & Sanctas*, (aliud enim Domo totâ non vidi) *cunctas* interim, opinor, vidi. Sed *minoris* tamen (ignosces audaci Sententiæ) *cunctas* æstimavi fecique: quia *nihil* in illis *Novius* aspexeram, aut *Majus*. Priùs enim jam TE IPSUM, Comes *Illustrissime*, *Videram*: ac *Visum*, animo penitùs insculperam. cujus proinde defixus in contemplatione, quidquid deinceps TUORUM aspexeram, in eo TE contuebar, ac TUOS (fanè quàm suavissimos, in tanta Dignitate) mores. Quare, sub digressum, exclamavi mecum ipse, quod illa quondam Orientalium sapientissima, de Rege, Sapientiæ prodigio; *Vicit iste! vicit Virtutibus suis Famam!* In uno JOANNE, Christi Militem, Sacræ Pacis custodem, Imperii Romani COMITEM, pro sapientiæ totius vivam Imaginem, integritatis Ecclesiasticæ Specimen, & SAN-

DEDICATORIA.

SANTILIERIANÆ Gloriæ felix *Compendium*, intuebamur. Siquis alius igitur; Iste quidem certè dignissimus est, cujus, in Humanitate summâ mirabilis Dignitas, in Dignitate magnâ mirabilior Humanitas, aliquâ curarum mearum *Nuncupatione* quandôque publicâ proclametur: immo, *dedicetur, & in Cælum* tollatur. QUID enim *in Humanis* tam justè meritôque, quàm VIRTUS-*In Excelso* (ceu Numinis imitatrix) ad venerationem proponitur?

Hæc tunc *egomet* mecum. &, (puto) parte cogitationum mearum jam tum, etiam *Tuas* obiter *aures* adpersi: sive sentientis, & sensum tamen modestâ dissimulatione prementis; sive, cuncta tunc alia mente volutantis. Inter quæ me, *Tuâ* sæpius alioquin *Præsentia* gavisurum, *tuis* à conspectibus *navigationis* invida *necessitas* avulsit. non pariter tamen avulsit & à concepto semel, Tui publicè venerandi, consilio: quod equidem mecum tunc, in *Pannonia prima* fines usque devectum, sem-

(†) s

per

DEDICATORIA.

per deinceps in animo (quoad in *Ale-*
manniam redirem meam) tenaci curâ
pensitabam.

Sed mihi tamen , cum studio cun-
cta circumspicienti ; Quîdam è *lucu-*
brationum mearum scriniolis *Tuo No-*
mini, tuisque *Titulis*, inscribendum
ante cætera susciperem : quanquam in
iis occurrebant, quæ *Familie tue*, vel
priscas Heroas, vel *recentiores*, histo-
ricâ compositione celebrarent ; tamen,
hoc quidem tempore , dum hæc bru-
ma deliquesceret, eorum *vulgationem*
differre, certis de causis, placuit. Sub
prælo verò tunc commodum erant (nec
enim *extrusa* jam ; ut falsò nonnullis
persuasum erat) *pestiferorum Peccati*
Mortalis Fructuum EXEMPLA TRA-
GICA : labor recens, & Stylus Eccle-
siasticus.

Iste Tibi pulpiti sacri *nixus meus*,
præ cæteris *meorum operum*, hac tem-
pestate *nuncupandus* videbatur : & , ec-
ce , re ipsa jam demississimè *nuncupa-*
tur!

In

DEDICATORIA.

In eo, non est, *Comes Illustrissimè;*
cur Frons Te, Titulusque libri, (tan-
quam penatium tuorum postibus affigi
minimè dignus, & fortasse magis for-
midandus) offendat, aut exsternet: ma-
ximè, dum hic PESTIFEROS tibi *Fru-*
ctus, & MORTALIA, statim osten-
tat. Videlicet, non debuerat, ac ne po-
terat quidem, in *Argumento* scriptionis
tali, vestibulum operis hujus adornare
speciosior INSCRIPTIO, quàm, quæ
PESTES ac MORTES, ipso confestim
intuitu primo, spectantibus ingereret.
Hæc eadem, & *Imaginem* illam, quæ Ti-
tulum proximè subsequitur, obtrudere
lecturis, decebat.

Vetus erat, verùmque, Græciæ Ver-
bum, quo, FORMOSORUM etiam
AUTUMNOS (nedum *Vex*) esse FOR-
MOSOS, prædicabant. Id, quod in
Hylas Helenasque, valebat adagium. In
Thersitas autem, & *Æsopos,* ac *Polyphe-*
mos, & summatim, in omne, quod Na-
tura *degenerans* aut *exerrans* effudis-
set, è contrario jaçtabatur; TURPI-
UM,

DEDICATORIA.

UM, ANNUM TOTUM ESSE
 TURPEM. Harum in censu *Defor-*
mium Rerum, quid, obsecro, prius est
 aut potius, LETHIFERO PECCA-
 TO? Cujus *facies*, *carbone nigrior*; cu-
 jus *Species*, Omnis Pulchritudinis (hoc
 est, *Gratia Divina*) privatio; cuius
gloria, Confusio; cuius VER, Pra-
 tum-Luxuriæ; cuius ÆSTAS, Gehen-
 na; cuius HYEMS, Aquæ-nivium-
 Inferarum; cuius denique, vel nu-
 dum *Nomen*, humani simul & Ange-
 lici generis labes, & lues, & exitium
 cum sit: mirumne cuiquam videri de-
 bet, si *Fætus* etiam illius, atque FRU-
 CTUS, si Tartareus ejus AUTU-
 MNUS, primâ quoque confestim fron-
 te, PESTIFER, & MORTE Luçtibús-
 que TRAGICIS, plenus sit? Igitur
Argumenti (Reverendissime) *thema-*
tisq; vitium, non *Scriptoris* culpa, mul-
 tóque minimè, *Patroni* Terror, esse
 debet, *Inscriptionis* cadaverosum limen.
 Intus nimirum, intus, mali Tituli pe-
 jores *Causæ* sedent; &, vitiosi corti-
 cis

DEDICATORIA.

cis deterior medulla : PECCATA, dico, LETHALIA, suis cum *Monstris*. quæ tamen concutere *Lectorem*, non nisi *Reum*, debent : Innoxium autem infontemque (cujusmodi *Tu*, divino munere) ne *tangere* quidem debent.

Quid igitur (inquis) *ad Me totus hic Liber spectat* ? si neque, quod *præfert* ille, neque, quod *parit*, in aliquo MEUM est ? Quo jure, sub *tutela* meæ *tentorium* se recipit ; si nihil illi *mecum*, nihil cum illo *mihi* ? si (breviter) *universus* à nobis *alienus* est ?

Fateor : *Alienus* à Te *totus* hic *labor meus* ; si *Materiem* *spectes* & *argumentum*, in RE suâ. Nam in Te tuosque *mores* (*Illustrissime*) neque *Protasiana* *cadit* *Ambitio* ; neque *Daifachiana* *Perfidia* : non *Castelpersiana* *Petulantia* ; non, *Sathanicis* *obnoxia* *laqueis*, *Impietas* ; non *Presbyteri Lizi-niacensis* *Infamia* ; non *Catharina Peruvana* *Sacrilega* *Nequitia* ; non *Ejusdem*, *ex merito* *scelerum*, *æterna* *Flamma* ; non denique *Japonum* *Apostatarum* *infelix*

DEDICATORIA.

felix à Recto Defectio. QUID enim
Herculi SANTILIERIANO, cum his
Monstris; nisi tantum, ut *debellantur*?
ALIENUM igitur à TE planè *laboris*
nostri *thema*; non *Aliena* pariter, *Mens*
& *scopus* illius: qui solum id, & uni-
eum, quærit; ut *Mortiferorum* scele-
rum *Fructus*, cum suis pariter stirpi-
bus atque radicibus, excendantur. Quò
minùs mirandum cuiquam erit, si,
flagitiorum in *Invektivis* istis, *profun-*
dum nonnunquam *sulcum* aro. Sed,
hic idem conatus, hoc studium idem
(siquis exactè discutiat) nec ab OFFI-
CIALIS aded munere, nec à VICA-
RII *Primatis* (qualis *Tu*) sollicitudi-
ne, segregatum est, aut esse debet. Si
namque sacris *Salomonis* carminibus,
si *Prophetarum* quorundam oraculis,
si *Servatoris* ipsiusmet *Parabola* gemi-
næ, fides est, ut esse debet: ECCLE-
SIA *Piorum*, tum *omnis universim*, tum
unaquæque *particulatim*, HORTUS
irriguus, & *Pometum* quoddam est.
Porro jam, à Christo, *Christique* vices
ob-

DEDICATORIA.

obēunte, Pontifice Maximo, custodes
& coloni *Pomariorum* ejusmodi pro-
ximi, sunt *Diæceseôn* singularum EPI-
SCOPI. *Vices* autem horum, in co-
lendo repurgandóque nemore, tractant
& explent illi; quos ii sibi, *Spiritua-*
lium in cura, substituerunt: *Administri*
nempe *primarii*. Quorum pridem in
numero TE quoque, *Comes Illustrissi-*
me, Serenissimus LEOPOLDUS
GUILIELMUS, Archidux Austrius,
& *Præsul Passaviensis*, suæ, supra flu-
men Anassum, *Diæceseos Vicarium* si-
bi *Curatorem* instituit, jure quo quem
optimo: voluitque, dum *Bellum* ipse
(*Pacis inimicam belluam*) alibi terra-
rum castris & armis reprimeret; ut, in-
ter hæc, in *Pomario* Tu suo, velut *Jere-*
mias alter, *adificares* & *plantares*, *vel-*
leres & *destrueres*, *disperderes* ac *dissi-*
pares. Ut *Plantares*, inquam, *inse-*
rerésque. Quid, nisi VIRTUTES?
Id, quod certè facis & adniteris: *Ver-*
bis quidem efficacibus & ignitis, quo-
niam opus: *Exemplis* autem *Vita* (quæ
(††) cha-

DEDICATORIA.

chalybem *verbis* & aciem addunt) longè *penetrantioribus* : quippe, qui cognitum habeas ; NEMINEM aliis *mandare* rectiùs, quàm, qui *Sibi* prius *imperaverit*, & genio suo. NUN. QUAM *successu* meliore *pracipi*, quàm, Suismet rectè factis *praeundo*. NULLAS unquam firmiori *stylo scribi* Leges, in *Alios* ; quàm, *propriae* manûs admotis prius operi *Digitis*. NEC quenquam *Alieni* muneris *exactorem* sedere justiorem, quàm, qui *Sibiipfi* nihil unquam, præter æquum, indulserit. *Canonica* Dignitatis professionem, non Nudum esse *Nomen* ; sed, ad *priscas* exactam *Ecclésiæ regulas*, Sanctitatem. Hæc Tu, SANTI LIERI, *doces*, quia *facis* ; & dum *facis* ; etiam tacitus, *facienda* clamas. Eapropter, *in TE respicitur* ab Omnibus. Id, quod usque adeo de Te *persuasum* cunctis est, nihil ut verear ; nequid hîc *auribus* potiùs, quàm *chartis*, & *publica* *Conscientia* testimonio, dare videar. Bene proinde,

DEDICATORIA.

de, consultissimèque, *plantandi* Tibi
munus *Vicarium*, in Ecclesia Laure-
censi, creditum est. Simùl tamen, &
eàdem operâ, pariter injunctum est, ut
& *evelleres ac destrueres, disperderes*
atque dissipares: non *Homines* utique,
sed *Hominum perperam-facta*. Nam
mortales quidem *ipsos*, insigni suavi-
que, tot jam per annos, dexteritate
tractas, &, in eorum quoque subin-
de lubrico, *regis*: ut appareat, illud
pampinatorum prudens dictamen, pe-
nitùs infedisse tibi, quo; *Vitia Vitis*,
non Vitem ipsam, exscindendam, præ-
cipiant. Siquid igitur *falcis* distria-
gis, & austeræ *severitatis*: nempe,
munus exerces, *tibi commissum*: &
Pestiferos hos ipsos *Lethalium delicto-
rum* ramos, ac *Fructus*, avellis & am-
putas; ne *publicitus* saltem, in *Stirpi-
bus* curæ tuæ commissis, invalescant.
Sæpèque (nisi fallor) illius tibi *Publia-
ni* venit in mentem oraculi: quo, *Suo-
rum vitia quisquis dissimulanter fert,*
Sua facere, proclamatur. Ac fortasse

(††) 2

nec

DEDICATORIA.

nec illud *Baptista Casalii* tui, Scriptoris Romani, recentisque (quo me nuper humanissimè donasti) tuos oculos salubre Monitum effúgit, aut elapsum adhuc est: quo, *Primæ* ferè sub *Partis* finem, *Judices*, æquè Profanos *Ecclesiasticosque* stimulat, ut imitari cælestem illum *pratorem* meminerint; *Apud quem* (inquit) nulla personarum acceptio: *cujus in oculis sceptrum pariantur, ligonibus; lacerna vilissima, purpura.* NEC QUID QUAM IN HOMINE, QUAM HOMO SPECTATUR IPSE: cui denique sit in omnibus ANIMARUM ÆQUA CURA.

Tanti Tu quoque *Præsidis* æmulator, SANTI LIERI; *Vitia* sic & ipse dissipas, ità scelerum evellis origines: ut, inter *flagitiorum* tamen, (quæ persequeris) *Odia*, nihilosecius *Animas* adhuc ex æquo cunctas; propter *Animas* autem, etiam Eos, favore charitatèque summâ stringas, qui trahendis ad Deum humanis mentibus, intentiore studio

DEDICATORIA.

studio connituntur. Quorum in numero, *Societatem* quoque nostram *minimam*, sicut eximiè *diligis*; sic exquisitoribus quotidie benevolentix significationibus *amplexaris*.

Tantò potioribus igitur jam titulis, esse *Tuum* debet, *Comes Illustrissime*, quidquid ubique *Nostrum* est, aut à *nobis* proficiscitur. In quibus proinde, *Meum* hoc etiam (*Exile* quantumvis, ab *Ingenti* tamen veneratione *tuis*: natum) *Xenium*, atque *Strena*, censeatur. Cujus *Tu* cum & *Inscriptionem*, videas, & in *Icone* præfixam, *Arbo-rem*, atque FRUCTUS, unà cum *Insectatione Vitiorum*, libro toto, non penitus à *Tuarum* professione curarum *alienos*: placidâ tandem *Manu*, (quod in *Victoria* quondam meo fecisti) *patrono*que *Sinu*, cape. Nec tamen in id oneris *Te* (quippe, majoribus *districum*) vocare sim ausus: ut & *per-olvere Te Librum* velim. *Epistolâ* solâ, jam lassus eris: & cæterorum *op-pidò* satis *leges*; si *Nominis Tui* præsi-
(††) ; dio

DEDICATORIA.

dio proteges. Multum evolves, si vel
digitis duntaxat hos FRUCTUS; aut
(si plurimum) Oculorum uno ictu,
permeaveris. SOL Unicus, mundi Per-
cursor, pro Mille stellis Fixis est: & Tu,
vel Lustrator tantum & Oculus Libelli
mei, pro Plurimo mihi Lectore fies.
Vale, Comes Illustrissime, Vivéque, tot
annis, quot meritis tuis. Dilingæ, Ka-
lendis Januariis, Anni Christiani M.
DC. LII.

Bene-

Benevole Lector.

QUAE proximè superioris Anni Verno Jejunio, super Pestiferis Peccati lethalis Fructibus, ad populum vespertinis horis verba feceram: ea populus, Sibi facta, (sicut erant sanè) rarus, Sui quoque deinceps, hoc est, publici juris & usûs, esse Vulgatione voluit. Non poterat illi desiderio mos in totum geri: nisi linguâ publicarem eâ, quæ non unum, quod affatus eram; sed Auditoria plura, sui sermonis usu styloque, percurreret: id est, eò, quò conscripseram EXEMPLA, non, quò dixeram, idiomate. Quare LATINOS nunc, amice Lector, hos FRUCTVS in manum sumes; quos, eloquio productos materno Germanoque, popularis tunc Auditor in aures exceperat. Neque tamen (quanquam in Latium, fide quàm optimâ, translato Sermonè vernaculo) Tullianis hinc Lavianisque; sed Divinæ Scripturæ, Patrum, Scholarum, & ipsiusmet Ecclesiæ, loquendum verbis erat: nisi fumos vellem ac ventos (in foro minimè suo) tibi venditare. quod erat profectò, Vocularum potiorum,

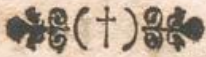
(††) 4 rem,

AD LECTOREM.

rem, quàm ipsarummet Rerum, habere ratio-
nem; & in Foliorum occupari nugaci strepi-
tu, FRUCTIVVM soliditate prætermisâ.
Neque tamen interea tam infensus eram cultui
verborum, & hostis; ut eum (sicubi præser-
tim illi locus & usus esset) in solidum profligarem.
Quoniam, sicuti Spiritui dicentis,
suis Affectus; Affectuque, Sermo: sic Ser-
monis assuetudini, Calami fuerat, inter scri-
bendum, Impetus permittendus. Vale; quos-
que leges & carpes, iis sic utere FRUCTI-
BUS; ut Utilitatis interim Omne pun-
ctum, memineras esse positum, in ABSTI-
NENDO.

STL-

SYLLABVS

EXEMPLORVM
TRAGICORVM.

- I. Protasius, Arimæ Regulus.
â pag. 10.
- II. Idem Protasius, & Daifa-
chius. â pag. 39.
- III. Castelpersia. â pag. 67.
- IV. Sathanas Homicida. â
pag. 97.
- V. Presbyter Liziniacensis.
â pag. 128.
- VI. Catharina Impœnitens. â
pag. 163.
- VII. Catharina Damnata. â
pag. 198.
- VIII. Apostatæ Japonens. â
pag. 219.

INDEX

INDEX HISTORICUS.

A.

- Abbatia Bonæ-vallensis.* 139. 140.
Abneris, in bene monentem; contumacia, 238.
 graviter punita. 239.
Adultera, sempiterna damnatio. 149. & 250. Ad-
 ulterii cæsi hypotyposis. 87.
Ethiopem indutus Diabolus. 187. quid locutus; ibid.
Amasia, Regis Judææ, superba Inobedientia. 33.
Andreae Pesoa, navarchi, historia, à pag. 24. us-
 que. 27.
Angelus, adversus Spectrum, ancillam animans.
 210. & 211. Ad perfectam Confessionem ex-
 hortans. 211. Sub Angelica Salutatione ma-
 net. 213.
Angli Calviniani, piratæ, cum Hollandis in Ja-
 poniam penetrantes. 229. multorum illic ma-
 lorum causa. 230. 231.
Apostata, proditor Catholicorum. 221. & eorun-
 dem licitor. ibid.
Apostatarum Japonum Historia à pag. 219. usque
 ad pag. 271. Eorum miserandus interitus. 261.
 & 262. Apostatarum quorundam à fide, vel Ec-
 clesia, memorabiliorum, nomina. 263.
Apparitio matronæ Cremonensis, horrenda. 215.
Arboris Americanæ, poma noxia. 5.
Arimanorum noxia quædã superstitio. 23. post med.
Augustinianus Sacerdos, in navi combustus à bar-
 baris. 27. Alius, ejusdem Ordinis, à Calvinia-
 nis captus. 229. vivus combustus. 230.

B.

Beussensis Rustici historia. V. Rusticus.

C.

- Caij* Caligulæ, incestus. 74.
Calviniani. V. Angli, & Hollandi.

Comit

INDEX

- Canes Stygii.* 116. 117. 118.
Canes, à Spectro in rabiem acti. 202.
A Canibus occisi. 118. à med. Et cur quidam? 119.
Cantores funerales, monstroſi, & formidabiles. 112.
Canxiendonus, Tyrannus. 41.
Captivi pro Fide, Triginta. V. Triginta.
Captivi alii viginti Octo. 233.
Captivorum è Carcere eductorum habitus miserabilis. 232. post med. & 233. princip.
Carcer Omuranus. 231. & 233. ante fin. In *Carcere* habitu mirabili euntes. 131. fin. 232.
Caroli Spinolæ, historia à pag. 233. usque. 257.
Castelpersia historia, à pag. 67. usque ad pag. 95.
 Ejus cum adultero pactum reciprocum. 94. & 95.
Catharina Peruanæ *Impœnitentis*, historia, à pag. 163. usque ad pag. 197.
Catharina Peruanæ *Damnata*, historia, à pag. 198. usque ad pag. 219. Cur illius Damnatio jam nunc hominibus propalata sit? 213. 214. & 215.
Cavara V. Ludovicus.
Christianorum 30. millia, supplicio martyrum affrant. 242.
Cluniacense monasterium. 134.
Cœna hortensis, à Spectro disturbata. 206.
Combusti, propter Fidem. 230.
Confessio sincera à Diabolo cuidam dissuadetur, & impeditur. 187. quibusnam verbis & ratiunculis? *ibid.*
Confiteri sacrilegè, quibus verbis quædam solita sit? 211.
Contumacium, adversùs bene monentes; interitus; & exempla conglobata. 238. 239.
Conzuquedonus Japon, quis? 42. Paulum Daifachium sibi à secretis assumit. 43. Justitiæ, & veri indagandi, studiosus. 48.
Cremonensis matronæ *Damnata* historia. 215. & 216. & 249. *Oris*

HISTORICUS.

Crucem, Damnatorum Hominum Spiritus non
semper & continuo fugiunt. 205.

Crucifixi effigies, à Spectro miro modo lacerata. 205
D.

Daisachius. V. Paulus.

Daisusamae, Japoniæ Imperatoris, Tyrannica ferè
gesta, pag. 14. 18. 19. 25. 31. 46. 49. 50. 51. 53.
dictus quatuor diversis nominibus. 14. & 230.

Damianus Bausfolius, Concionator; & testis ocu-
latus rei miræ. 216.

Davidis pœnitentia, quatenus adhuc duret? 2. & 3.
A tempore peccati Davidis, quot anni huc
usque? 2. & 3. & 9.

Diabolus in bestia. 51. fin. & 52. In Æthiope. 187.
In forma equisonis. 103. & 104. In specie vul-
pis. 51. & 52. In specie Leonis. 144. In specie
Canum. 116. 117. 118. Religioso, in statu pec-
cati constituto, sese offert. 103. Colloquitur, &
unà ambulat. 104. bajulus illius fit. ibid. de-
prehenditur. ibid. & evanescit. 105. Quanto
cum furore? ibid. Suffocare conatus juvenem,
& cur? 106.

Dilingæ topothesia, comparata. 242. & 243.

Dolor. ob peccatum commissum, tragicus. 250. &
tamen infructuosus. ibid.

Dominicanus Sacerdos, ab hæreticis captus. 229.
pro Fide, combustus. 230. Dominicani alii
pro Christo victi, undecim. 233.

E.

Equitis Hispani historia portentosa. à pag. 107.
E usque ad pag. 121.

Equus à damnato Spiritu in furorem actus. 202.

Jani contumacia, adversus parentes. 238. mali
exitus. ibid.

Exercitus duo, præsentis supplicio martyrum.
242. med.

Exsequia

I N D E X

Exsequia paradoxæ, & Spectris plenæ. 111. 112.
 113. Earum apparatus, descriptio. 111. ad fin.
 & 112. princip. Etiam viventi adhuc, celebra-
 ta. 112.

F.

Famulus, Domini sui, sed legitimus, Carnifex. 62.
 & 64. ante fin.

Faxiba Taicosama, Japoniæ Monarcha, Evangelii
 persecutor. 20. princ.

Fernanda Lusitana. V. Isabella Fern:

Fines, proneptis Daifusamæ Imper. Japon. histo-
 ria, & impietas. pag. 31. 32. 47. 48. 59. 60. usq;
 ad med.

Fœmina damnatæ, quæ Sanctulæ videbantur. 216.

Franciscani, pro Fide vineti, quatuor. 233.

Fuscinum, urbs Japonum. 47.

G.

Gabini Juvenis, ingens periculum. 106.

Gabriel Bartholomæus Gramondus. 69.

Gehenna Gutta unica, quam penetrativa. 154. 155.
 & 156.

Geraseti, cur in Porcis suis puniti? 119.

Genrocus, Gubernator Nangasakuensis. 230. 231.
 post med. 232. 242. 251.

Gutta Ignis Tartarei. 154.

H.

Hollandi Calvinistæ, in mari Japonico latrocinan-
 tur. 229. Vide cætera Verbo, Angli.

Horvulanus impostor. 78. post med.

Hospitio Religiosos excepisse, carô sterit. 231. 232.

I.

Jacobus Samaniegus, Cath. Peruana à confessio-
 nibus. 182. 183. 189. 193.

Japones, in Sinis tumultuantes, puniti. 25. falsâ de-
 latione, caussa magni mali. ibid. Eorum, in se-
 ipsos, impia generositas. 50. ante fin. & 60. Mos,
 in de-

HISTORICUS.

- in decollationibus magnatum, 62. falsa de nostris, ex Europa, Evangelii promulgatoribus, ad eos missis, opinio. 252. ad med.
- Ignatii*, pueri Japonis quadriennis, historia. 253. 254. à med. ad fin.
- Ignis* in grandissimos quosque peccatores, missus, aut preparatus. 147.
- Imago* Christi Crucifixi, foribus affixa, adversus Spectrum. 205. laceratur miro modo. ibid.
- Ioachimus*, navis Catholicæ præfectus, captus. 229. vivus comburitur. 230.
- Ioannis* circa nomen, fabula populi Arimani. 23. & 24.
- Isabella* Fernandæ, Lusitanæ, historia. 253. 254.
- Iulianus* Imperator. 239.
- Iusta*, Protasii Arimani uxoris, matronæ insignis, historia. 15. 16. item. 47. 49. 53. 54. 57. 58. per totum. Item. 62. & 63.
- L.
- Leones* horribiles. 144.
- Lingua* nequam, ingentium malorum causa. 230. & 231.
- Lixiniacensis* Presbyteri terribilis historia, à pag. 128. usque ad pag. 161.
- Lixiniacum*, quo nomine olim alio? ubi situm? 135.
- Lucia* de Freytes, historia memorabilis. 246. 247. 258.
- Luxuriosa* mulieris, post mortem, Zona & fascia. 210.
- Ludovicus* Cavara, quid hominis? 258. Societatem Jesu intrat. 259. Apostatas retrahere conatur. ibid. Unum reducit. ibid. pro Christo, vivus exurit. 257.
- M.
- S. Magdalena*, peccatricem hortatur ad perfectam Confessionem. 187.
- Manus* peccatrix, horrendè punita. 154. & 155.
- Martha*,

I N D E X

- Martha*, Michaëlis Arimani conjux, nobilissima, quibus moribus? 31. Repudiatur, post diurnam cohabitationem. 32. & cur? ibid. quomodo deinceps vixerit? ibid. à med.
- Martyrum* Japonensium agmina duo diversa, palmifera. 244. & 245. viginti quinque columnæ. 245. ad columnas laxa vincula: & cur? ibid. Eorum reliqua historia. 246. 247. usque ad 157.
- Matrimonii* lethalis abusus: damnationis aternæ causa. 215. & 116. & 249.
- Matrona* Christiana, vexillifera. 231. 232.
- Matrona* Cremonensis V. Crem. Japonica V. Lucia. Lusitana. V. Isabella. Romana. V. Rom.
- Matrona* Christianæ, in carcerem, cum parvulis ob Fidem, ductæ. 231.
- Michaëlis*, filii Protasii, Regis Arimæ, historia, & scelera. 31. 32. 47. 48. 53. 54. 59. 60. 259.
- Mimbudonus*, Tangodoni filius, fidem, exemplo patris, deserit. 17.

N.

- Nangasaquiensis* Gubernator. V. Gonrócus.
- Nangasaqui* triginta Christiani capiuntur. 231.
- Nangasaqui* topothesia, ad nostram accommodata. 242. & 243.
- Navis* Lusitanorum onerariæ expugnata, historia. à pag. 27. usque ad 46.
- Nauta* Japones duodecim, capti à Calvinianis, plectuntur à barbaris capite. 230.
- Nicephorus*, Civis Antiochenus. 239. fit martyr, loco Inimici sui. ibid.

O.

- Odio* in proximum oneratus, nocte periclitatur à Diabolo. 105. & 106.
- Odiu* pertinaciter retinens, fit apostata à Fide. 239.
- Omura* regulus, Tangodonus, à Fide deficit. 17. alios

HISTORICUS.

- alios quoque trahit. *ibid.* Ejus Sorores, constan-
 tes. *ibid.*
- Omura*, urbe Japouum, in carcerem pro Fide con-
 jecti multi. 232.
- P.
- Panatus*, Castelpersiæ frater, quid hominis? 72. in
 Sorore uterina, infamis. 73. miserè perit. 88.
& 90.
- Paulini*, Vicecomitis Gallicani, adulteri, historia,
 à pag. 73. usque ad 90. Ejus interitus. *ibid.* ejus-
 dem reperta, post mortem, syngrapha nequam.
94. & 95. & 98.
- Pauli* Daifachii Historia luctuosa, à pag. 39. usque
 ad pag. 53.
- Peccatum* mortale, Diabolus Confessurus extenu-
 at. 187. & 6.
- Petrus* Venerabilis, quid hominis? quo cognomi-
 ne? Quanta in æstimatione, ipse, & opera illius?
134.
- Pictor* diffictus & nequam. 78.
- Pilati* uxor. 239.
- Pilatus*, bene monentem aspernatus. 239. miserè
 perit. *ibid.*
- Porcellus* excoriatus, monstruosus. 215. Porci Ge-
 rasenorum. 119.
- Presbyter* Antiochenus. V. Saprilius.
- Presbyter* Liziniacensis. V. Liziniacensis.
- Procula*, Pilati uxor. 239.
- Protasis*, Arimanorum Regis, historia, à pag. 10.
 usque ad pag. 65.
- Puerulus*, quatuor annorum, V. Ignatius Japon.
- R.
- Rapistagnus*, Paulinus Vice-Comes. 73. & 79. Vi-
 de etiam, *Paulinus*. *suprà.*
- Religiosi*, rixantes. 102.
- Reliquiarum* sacra-crû præsentissima Vis. 52. & 206.
Religios.

I N D E X

<i>Religiosi</i> viginti quatuor simul, pro Fide in carcere rem coniecti.	233.
<i>Reynesi</i> , nobilis Aquitani, historia, circa uxoris adulterium, à pag. 71. usque ad	90.
<i>Riosógus</i> , immanis tyrannus, à quo occisus?	14.
<i>Romana</i> matronæ, damnatæ, historia.	249. & 250.
<i>Rustici</i> BeausSENSIS, tragica historia. 122. fin. & per totum, pag.	123.
S.	
<i>Sabbato</i> Sancto, Crudele supplicium.	50.
<i>Safyoius</i> , Gubernator Nangasaquianus.	46. 49.
Ejus nepos.	231. med.
<i>Sartagines</i> Inferæ.	152. & 153.
<i>Sathanas</i> Homicida, per historiam triparitam, à pag. 97. usque ad pag.	127.
<i>Sacrilegè</i> confitentes, damnati. 211. & 215. 216. & 249. 250.	
<i>Samaniegus</i> , V. <i>Jacobus</i> .	
<i>Saprius</i> , presbyter Antiochenus, in odio frater- no pertinax. 239. in ipso martyrii momento, fit apostata.	ibid.
<i>Sebastianus</i> Chimura.	257.
<i>Societatis</i> pravæ, fructus & exitus pravus. 46. & 47.	
<i>Societatis</i> Jesu religiosi novem, pro Fide vincti; & ducti.	233
<i>Spectrum</i> , disturbat cœnam. 206. Sacris reliquiis fugatum. ibid. Spectri descripta species horri- bilis. 209. & 210. Ejus oratio. 210. & 211. & 212. Alterius spectri.	215. & 216,
<i>Sukendaynus</i> , Vice-Gubernator Nangasaquianus. 251. præsidet supplicio P. Caroli Spinolæ, & sociorum. ibid. quantâ magnificentiâ? ibid. ad eum Apostatæ Japonæ refugiunt. 260. sed spreti, in ignem remittuntur.	261.
<i>Surunga</i> , Japonum urbs. 25. Sedes Imperatoris. ibid.	& 32. & 47.
†††	<i>Suspendio</i>

HISTORICUS.

<i>Suspendio</i> spontaneo mortui.	123.
T.	
<i>Taicosáma</i> . V. Faxiba.	
<i>Tangodonus</i> . V. Omuræ regulus.	
<i>Tarraxavandónus</i> , Fidei desertor: ac postmodo Christianorum crudelis Persecutor.	17.
<i>Telta</i> , de scandulis palmarum.	203.
<i>Tegula</i> , & láteres, ubi non in usu?	203.
<i>Templum</i> spectris refertum nocturnis. 111. & 112.	
<i>Thomas</i> Cantipratanus, quis fuerit? 175. Ejus Sententia severa, sed vera, de Amoribus spur- cis. 175. & 176. Quàm ingentia in illis mala fiant? generatim.	176.
<i>Thoma</i> Cœnobitæ, formidolosa historia, à pag.	102.
<i>Thomas</i> rixatur cum fratribus omnibus, ibid. & pag.	103.
A Fratribus, & conventu, secedit.	103.
In ignotam & monstrosam hominis Speciem in- cidit.	ibid.
Cum ea fabulatur, & ambulat.	103. & 104.
Nimiùm illi fidens, graviter periclitatur.	104.
Deprehendit tandem delusionem sui, & pericu- lum.	ibid. ad fin.
Invocato Dei nomine & auxilio, evadit. ibid. & 105.	
Quanto è discrimine, ex Effectu?	105.
Ad se tandem redit. 106. &, ob id, quantas Deo opitulanti gratias debuerit?	ibid.
<i>Tonus</i> , qui Japonibus sonet?	14.
<i>Tragica</i> infortunia, in acervum.	121.
<i>Trepidantis</i> , ad conspectum apparentis spectri hypotypósis.	208. 210.
<i>Triginta</i> Christianorum, simul Nangasaquii ca- ptorum, Historia. à pag.	231.
In Fide constantissimi.	ibid.

I N D E X

- In Carcerem, tanquam triumphantes, eunt. 232.
 Parvulos suos, matres unâ gestant; & quo ritu? ibid.
- Quot in iis fuerint Viri, conjugatæ, viduæ, pueri? 244.
- Educuntur ad Supplicii locum; & quo ornatu? ibid. (ibidem.)
- Intrâ campum supplicii stantes, mortem præstolantur. 245.
- Ante supplicium, alacriter cum aliis cantant. 252.
- In genua procumbunt, ictui excipiendo. 253.
- Incitantur magis, duorum, ex suo numero, mirabili fervore: alterius quidem, Fœminæ. 253. & 254. alterius autem, pueruli. 254.
- Excipiunt mortis ictum concorditer. ibid.
- Foram capita, suffixa, proponuntur ad spectaculum. & cur? 255. ad med.
- F.
- Vas*, à spectro libratum in hominem. 202. Rursus in aliam personam; alliditur ad parietem. 205.
- Vicecomes de Panato*: homo incestuosus vulgò creditus. 73.
- Cum Vicecomite Paulino, ventitat ad Sororem. 85. & 86. Secubat tamen. 86.
- Excitatus tumultu, proflit. 87. fin.
- Affini suo obloquitur: & interficitur. 88.
- De hujus Animæ statu, quæ Spes Salutis? ibid. à med. & 90.
- Vicecomes, de Paulino*, (aliter, etiam *Rapiflagus*) Castelpersiæ procus. 73.
- Ex proco, paullatim & mœchus ipsius. 78.
- Quibûsnam sceleris initiis, ac fraudibus? ibid. à med. & 79.
- Sensim audaciùs peccat, & apertiùs. 79. ad med. & 80. usque ultrâ med.

††† 2

Fama-

HISTORICUS.

- Famulos, & ancillas habet, sceleris administras. 79. & 80.
- Intempestè, & importunè venit; atque admittitur. 80.
- Fit marito Castelpersæ suspectus. 82.
- Pròditur, eventu inopinato. 83.
- Insidiæ componuntur in caput illius, à marito. 85.
- absente eo, accersitur à Castelpersæ. 85.
- Venit, adversum insidias providus, & armatus; sed parum sufficienter. 86.
- In scelere deprehensus. 86. fin. & 87. configit cum adulteræ marito. 87.
- In pugna cadit. ibid. Insepultus aliquamdiu. 89.
- De excessu illius, & Animæ statu, quæ Spes? 90. ante med.
- Ejus, post interitum, Scrinia reserata, & excusfa. 94. quid secreti detestabilis asservârint? ibid. & 95. & 98.
- Victoriani* comites, per inediam & imprudentiam, incidunt in *Ponia* peregrina. 5.
- Comestis iis, gravissimè cruciantur. ibid.
- Eorum miserandus, in illo morbo, gestus, & volutatio. ibid.
- In navim necessariò reducantur, ad sanitatem recuperandam. 5. fin. & 6. princip.
- Virgo*, Deo, per vota sollemnia, consecrata. 107.
- Liberè nimis, cum Equite sæculari, conversatur. ibid. & 108.
- Crebris, cum eo, colloquiis pervertitur. ibid.
- In sui denique corruptelam nefariè consentit. 108.
- Ad malitiam explendam, fraudem excogitat; & proco dictat. 108. à med. & 109.
- Fortassis à malo proposito tandem resiliit. 110.
- & idcirco, flagitio impedito (per mirifica Spectra) ad operis consummationem non pervenit.

INDEX

80. *Quem videatur habuisse, in statu malæ voluntatis suæ, Custodem & excubitorem, loco Sancti Angeli?* 117. & seqq; pagin.
82. *Yracama, locus Japoniæ, Diversorium nocturnum, pro Fide captivorum-viginti octo.* 232. & 241.
85. *Vulpis speciem indutus Diabolus.* pag. 51.
86. *Paulum Daifachium infestat. ibid. & pag.* 52.
87. *Articulatè loquitur.* 52.
88. *Saceris Lipsanis implexa vulpes, occiditur.* 52.
89. *Quid portenderit vulpinum illud-Spectrum?* 52. à med.
90. *Vxor hominis, munerum acceptatoris, in gravissimum vitæ periculum adducta, suspicione communicati sceleris.* 51.
98. *Adjudicatur eidem, cum marito, generi supplicii.* ibid.
- A *Concubina Imperatoris, exempta pœnæ; cogitur tamen, adesse viro.* 51.
- Cujus *Salutem æternam insigniter procurat.* ibidem.
- X.
07. *Xogúnus, Japoniæ Imperator, geminus. Alter, Senior dictus. pag. 14. 230. ante med. Alter, Junior.* 230.
08. *Xogúnus Senior alio nomine Daifusáma quoque & Cubus, & Cubosama, post Imperii sui ingressum, dictus, pag.* 14. & 230.
08. *A quo promotus ad Imperium? pag. 14. ad fin. & pag.* 15. princip.
09. *Protasium, Arimæ Regem, sollicitat ad defectionem, à Religione Christiana. 18. Sed à Protasio, egregiè repulsus, tandem cedit; &, ad tempus,*

HISTORICUS

- tempus, dissimulat. ibid.
- Nobilitatem Japonicam omnem, universim, Christianis Sacris assumendis, interdicit. ibid. ad fin. &
- Tempa Christianorum omnia, unico edicto tyrannico; simul everti, imperat. 19. ad princip. 18.
- Eluditur tamen injustum ejus hoc imperium, contrario Protasii facto. pag. 19. à quo fortissime ei, per internum, respondetur. 20.
- Eidem tamen Protasio, Crudele postmodum, & injustum, negotium committit, adversus Luffitanos. 25. & cur? ibid.
- Ejus dormitantia, in utraque parte audienda. 25.
- Ejusdem astutum & nefarium consilium, suggestum Protasio, circa novas & illegitimas filii ipsius nuptias. 31.
- Vir fuit inconstans, & in Sententiis suis variabilis. 46.
- Causæ protasii, & Pauli Daifachii, cognoscenda, sese interponit. 49.
- Eâ occasione, graviter adversum Christianos commotus, ibid. In eos injustissime, & per summam imperitiam, argumentatur, ac detonat. 50.
- Daifachium, crudeli supplicio tolli de medio jubet. 50. & 51.
- Protasium, Arimæ quondam Regem, proscribit 50. & reipsa in exilium exturbat. 53.
- Michaëli, Protasii filio, ditiones paternas tradit sed conditionibus, supra modum impiis. 53.
- Ad necandum Protasium, impellitur à filio ipsius, & nuru. 60.
- Tandem in ejus necem consentit: & executores supplicii mittit. 60.
- Xogûmus Junior*, Imperator (post patrem) totius Japoniæ

INDEX HISTORICUS.

Japonia. 230.
A Calvinianis instigatus, occidit Religiosos duos
crudeliter, ac tredecim Sæculares. ibid. ad med.
Edicta præterea persecutionis acerrimæ, contra
Religiosos omnes, & eorum receptatores, promul-
gat. 230. & 231.
Eadem deinceps crudelissimè exsequenda curat.
231. ac. 254. & 256.

Z.

Zona & Fascia, Spectri cujusdam. 210.

S. P A U L U S

Ad Romanos,

Cap. 6. v. 20. & 21.

Cum Servi essetis PECCATI; Liberi
fuitis Justitiæ. Quem ergo FRU-
CTUM habuistis tunc, in illis, in
quibus nunc Erubescitis? Nam Finis
illorum, MORS est.

S. G R E G O R I U S

M A G N U S.

Ad Magnam JUSTITIAM Judican-
tis pertinet, ut nunquam careant
SUPPLICIO, qui, in hac vita,
nunquam voluerunt carere PECC-
CATO.

Lib. 4. Dialogor. cap. 44.

De Pe-

De Pestiferis Peccatorum Mortalium Fructibus,

EXEMPLA TRAGICA.

PROOEMIUM.

Peccati Mortalis Continuum oportere esse Penitendum, ob Fructus illius Exitiabiles, ac diu durantes: quorum, Necessariam esse Declarationem.

Dictum 24. Februarij, Festo S. Matthiae Apostoli, Vesperis, post Psalmum Miserere decantatum.

(I.)

PSALMVS iste, numero *Quinquagesimus*, utilitate facile *Primus*, aut inter primos, quem modò decantari Vestra Charitas audivit: compositus fuit, & multis cum lachrymis recitatus, à Davide, Palæstinæ Rege, propter admissum *Geminum Mortale Peccatum*; Homicidium videlicet adversùs *Vriam*, Heroëm innocentem, & Adulterium cum *Bethsabea*, filia *Eliami*, uxore *Vriæ* (A.) sicut partim docet Inscriptio ipsa Psalmi, quæ talis est; *In finem, Psalmus David, cum venit ad eum Nathan Propheta: quando intravit ad Bethsabee: partim verba psalmi hujus ipsius, versu decimo sexto. Libera me de Sanguinibus*

Procemium. A (non

(non Sanguine tantum homicidij, sed alieno etiam femine & sanguine adulterato) *Deus, Deus salu- tis mea.*

II. Davidis Regis exemplo, Ecclesiæ Catholicæ laudabilis consuetudo, non in Occidente tantum nostro, sed in ultimis etiam Orientis regnis, in Iapone Indiâque, (B.) ubi Christiani cœtus & temple sunt, filios suos ac filias instruit, impellitque: quotannis, per universam Quadragesimam, Psalmum hunc vel cantent, magnâ cum devotione; vel recitent sub aliorum cantu; vel denique saltem piè intersint alienæ recitationi & cantui, cum contritione cordis, in detestationem, deflectionem, & expiationem Omnium *Peccatorum*: præsertim vero & ante omnia, *Mortalium*. Et hac ratione explatur, ac verum fit, hinc quidem, quod ipsemet Pœnitens David vaticinatus fuisse videri potest; ad Exemplum scilicet Pœnitentiæ suæ, alios quoque quam plurimos Peccatores & Peccatrices, emendaturos iri: quando dixit in hoc ipso Psalmo; *Docebo in quos vias tuas, & Impij ad te convertentur*: Indè vero, quod de hac ipsa Regis hujus pœnitentia Sanctus Ambrosius postea scripsit, Libro, de Apologia David, capite primo; *Peccavit David: Confessus est culpam; obsecravit indulgentiam; humi stratus deploravit arumnam; ieiunavit, oravit; Confessionis suæ testimonium, in Perpetua secula vulgato dolore, transmisit. In Perpetua (inquit) Sæcula; ex consequenti, etiam in Nostra hucusque Tempora, Sæculumque nostrum: hoc est, A Morte quidem Davidis, bis mille jam, septingentis, viginti quatuor annis interlapsis; à Peccato vero (quod circa hoc ipsum tempus verum evenit) annis bis mille septingentis, quadraginta octo. (C.) Quo univer-*

Proœmium.

so tempore Davidis Pœnitentia, de Duobus perpetratis Peccatis Lethiferis, suo quodam certoque modo, durat, in hunc etiam, quo hæc loquimur & audivimus, diem, Februarij vigesimum quintum, Anni Christiani millesimi sexcentissimi quinquagesimi primi: non in Persona quidem Davidis (cùm in Beatos *luctus* ac *Dolor* non cadant; quod Apocalypicos capite vigesimo primo, versu quarto, cõsignatum est) sed in successione tamen ac Posteritate Pœnitentium; Davidis Regis exemplo, lugubribus vocibus cœlum rumpentium, quotidieque clamantium; *Miserere mei, Deus; secundum magnam misericordiam tuam!*

III. Etsi verò longè verissimum sit, Regem Davidem jam ampliùs, post viginti septem Sæcula, quadragintaque octo annos, à suo illo duplici perpetrato Scelere, non durare in luctu & squalore Pœnitentiæ: Si tamen Deo placuisset, ei vitam prorogare temporalem, in hunc usque diem, sicut Mathusalæ quondam, ad nongentos sexaginta novem annos produxit; & patri Senis hujus, Enócho, usque in præsentem adhuc lucem prorogat (D.): ex animo credo, Davidem toto hoc tempore, in diem usque hodiernum, in Statu Pœnitentiæ (saltem Interioris) perstiturum fuisse. Causa est. Quia, sepositâ speciali revelatione Divinâ, de Remissâ omni tam Pœnâ, quàm culpâ; adhuc semper sine mendacio, ac diffidentiâ misericordiæ Divinæ, diceret; *Iniquitatem meam ego cognosco; & Peccatum meum Contra me est Semper:* (E.) adhuc in auribus illius & corde clangeret ac gerneret Vox Spiritûs Sancti, per Jesum postea, Sirâchi filium, intonata, Ecclesiastici capite & versu quinto; *De Propitiato peccato, noli esse sine metu!* Frequentissimè

A 2

mè

Procœmium.

mè enim, *Etsi Dimissa culpa sit, nondum omnis tamen indulta Pœna est.* qua de re legi, præter alios complures, Divus quoque Thomas potest, 1. 2. quæst. 87. art. 6. o. & 3. p. q. 86. a. 4. o. nescimusque, dilectissimi, quid nos posthac maneat aut sequatur; cum *Judicia Dei sint abyssus multa*: Psalmo 35. vers. 7. Et alioquin *Peccata*, (præsertim graviora) jam *peracta*, ac præterita, sic ex natura sua constituta sunt; ut in Homine, dummodo non penitus indurato, diurnam animæ inquietudinem conscientiæ *rosionem*, metum, ac pavorem futurorum, efficiant; cum horribili *Synterefeos* tormento

IV. Quapropter, similia sunt *Peccata Mortiferi* Cibis quibusdam, qui cum delectatione quidè comeduntur; sed, quia in seipsis præduri sunt & indigestibiles: cruciatum deinde in Stomacho, atque interioribus hominis, imò & ægri tudines, creant longè diuturniores, quàm mora voluptatis fuerit in comestione: ideòque egent non unâ tantummodo sed sæpius repetitâ medicinâ, theriacâ, Mithridatico, egestionibus: ut illud quasi continuò clamant morbida viscera videantur, *Amplius, Ampliusque lava me!* Id quod ex parte quadam, ac benè, notavit etiam Cornelius à Lapide, in secundæ ad Corinthios epistolæ sextum caput, versumque vigesimum primum commentans: cum illa Osee verba cap. 4. vers. 8. adducit & exponit. *Peccata populi mei Comedent.* Et idcirco sapienter Plato, *Voluptatem* hominum *nefariam*, appellavit *Escam Mortiferam.* (F.) escam, pessimi utique effectûs, & qualem Improbi mereri debent.

V. Immò, si aliquantò propiùs accedendum sit, ad similitudinem *Peccati Mortalis*, ac *Cibi Delictabilis*: *Peccatum Mortiferum* jure meritissimum

Proœmium.

comparari potest *Arbori* illi ac *Pomo*, quibus tactis ac degustatis, Protoplastes Adam (G.) sibi quidem ipsi *Lethale*, nobis autem omnibus, ex eo descendentibus, *Originis Peccatum* conscivit: & utrifque, hoc est, tam sibi, quàm omni Posteritati, mortem animarum atque Corporum, & infinita mala, & Væ inexplicabile, adduxit. Aut fortassis haud incommodè assimilari quoque *Delictum Mortiferum*, cum effectibus suis tetrīs, posset *Arbori* cuidam *Americana*, ejusque *Pomis*. Hæc, test e Petro Victoria, *Itinerarij* sui capite tertio, (H.) reperitur in Sylva quadam, circa *Nicaragua*, Septentrionalis in America Provinciæ, fines: profertque *Poma*, aspectu pulcra, contactu mitia, gustatūque suavia. Verum, cū Itineris Victoriani comites quidam ac Socij, in ea famelici incidissent; mox & impatientiâ famis (quæ Judicium omne subvertit) irruissent, decerptosque stirpis ignotæ fructus aviditate inexplebili devorâssent: non multò post in visceribus, tanquam flammâ quapiam receptâ, torqueri miris & horrendis modis cœperunt: coactique, furentium more, prostrernere sese, & in omnes jactare partes; nunc in ventrem proni, nunc in tergum extento corpore supini, miserandis cum ejulatibus, ac cæterorum cum ingenti consternatione, huc illuc volutabantur. Causa erat; quia Speciosæ illius arboris jucunda quidem P O M A, sed V E N E N A T A fuerant, quod eos *eventus*, *pessimus sera sapientia magister*, edocuit. nec potuit ibi miseris illis ullo subsidio medicaminēque succurri: sed, de communi sanorum consilio (qui fructus illos infidiosos non contigerant) reducti tandem reportatique necessariò sunt in P O R T V M ac N A V E M, quam, ante gulam illam, reliquerant. Eo

A 3

loco,

Proœmium.

loco, curatine sint, necne; nec tradidit in *Commentariolo* suo hic auctor, nec adeò rescire potuit; ab eis deinceps longissimè divulsus.

VI. Talis est planè, nec alia *Arbor, Peccatum Mortale*. Mortale verò Peccatum illud intelligo ac designo; *Quod iam enormiter Deum ter Optimum maximum offendit: ut ipsa sui commissione, è vestigio mortificet (ut in Scholis loquuntur) & occidat Animam committentis: extinguendo in ea, quantum ex vi sua est, Gratiàm iustificantem, Charitatem, & Amicitiam Dei, quæ verissima sunt Anima Vita: ut de Peccato Mortali loquitur ac docet S. Thomas Aquinas 1. 2. quæst. 88. & 89.* Tales, & non alij, sunt *Fructus ac Poma Peccatorum Mortalium, FRUCTVS, inquam, PESTIFERI, Venenum* videlicet, intimè receptum; hoc est, *Magna ipsa Culpa*, quæ nullis Humanis ac naturalibus medicinis & lavacris, unquam expugnari potest atque elui: sed semper vociferandum; *Asperges me byssopo, & mundabor* (supernaturalibus absterfionibus) semper ingemiscendum, & obsecrandū; *Amplius Lava me ab Iniquitate mea*, (effusioris indulgentiæ gratiâ, quâ omnes etiam *Reliquiæ culpa* tollantur) & *à Peccato meo munda me. (I.) Fructum Pestiferi*, id est, *Reatus Pœnæ*, (seu Obligatio ad Pœnam, Debitumque subeundæ Pœnæ; & ejus quidem Sempiternæ) *Fructus Pestiferi*, ipsæ Pœnæ, Temporales & Perperuæ; Corporales ac Spirituales; Interiores & Exteriores; Præsentes & Futuræ; Diaboli Servitus ac Mancipatus; Laniena Carnificinâque Conscientiæ; Væ Sempiternum in Ore; Fletus inextergibilis in Oculis; Gehennæ inextinguibilis Ardor; in Anima quidem, post mortem statim; in Corpore verò pariter & insuper, post univ

Procemium.

versale Judicium. Numquid (dilecte) numquid Venenati hi, PESTIFERIQUE FRUCTVS, non creant in *Visceribus Tormentum*? & longè quidem atrocius, quàm AMERICANA illa, VENENATA POMA? *Vermem*, inquam, & Cruciatum Conscientiæ; qui, Christo teste (Marci 9. vers. 44.) *nunquam moritur*? Numquid non, præ dolore concepto, inquietos faciunt devoratores suos; sicut scriptum est Apocalypseos 14. capite, versu XI. *requiem non habent die ac nocte*? Numquid non in furorem ac rabiem agunt eos, præ cruciatûs magnitudine? proliciuntque Voces, & clamores, & sui volutationes insanas, sicut in eadem Apocalypsi, capite alio, (K.) scribitur; *Commanducaverunt Linguas suas, præ dolore: & blasphemaverunt Deum Cœli, præ doloribus & vulneribus suis*? Numquid non verum & hîc est; Non esse medicamen ullum, apud eos, & pro illis, qui adhuc in VIA sunt Præsentis Vitæ (nam, qui ex Pestifero hoc bolo perjere jam, & in *Termino* sunt suo constituti, *Bis mortui* sunt, teste S. Thaddæo, in Catholica sua epistola, vers. 13.) nisi *Revertantur*, & Gratia Divinæ misericordibus brachiis *Reportentur* (veluti Petri Victoriæ comites illi morbidi) ad *Naviculam Petri*, in *Portum Pœnitentiæ*, ad mare & *Aquas-Amaras Contritionis*, atque ad *Tabulam* (ut loquuntur SS. Patres) *Secundam post Naufragium*? (L.)

VII. Undenam hæc Omnia, ô Peccator, ô Peccatrix? *Nonne, quia comedisti de ligno, de quo præceperat tibi Deus, ne comederes*? (M.) de Arbore, inquam, & Malis Peccati *Lethalis*, De *Malo Inquieto*, *Pleno Veneno Mortifero*? (N.) De *Vinea Sodomorum*, De *Suburbanis Gomorrha*, De *Vva Fellis*, De

A 4

Borris

Procœmium.

Botris amarissimis, De Felle Draconum, De Veneno aspidum insanabili? (O.) Nunc ergo Tempus, nunc hora est, ut acclamet tibi Sanctus, & in utero matris Sanctificatus, Jeremias; *Scito, & vide! quis malum & AMARVM est, Reliquisse te Dominum Deum tuum: & non esse, Timorem mei apud te, dicit Dominus exercituum. (P.)* Atque utinam! utinam! id saltem faceremus, qui *Lethiferos* hosce *Peccati Mortalis* fœtus deglutivimus, ut *Sciremus, & videremus* (quibus vocibus Propheta non temerè utitur, & monet) *Malitiam, & Amaritudinem* inexplicabilem *PESTIFERORVM Peccati Lethalis FRUCTIVVM*: id est, Damnorum & *POENARVM* intolerabilium! Fortassis enim ad Cor nostrum, & ad Deum tandem reverteremur.

VIII. Sed (quod Malorum omnium Pessimum est) Peccatores & Peccatrices, *Gens sunt* (quod Deus in Verbo suo deplorat) *absque Consilio, & sine Prudentia. Utinam saperent; & Intelligerent* (hanc *Malitiam & Amaritudinem*) ac *Novissima* (Pœna scilicet immutabiles & irrevocabiles *Delictorum Mortalium*) *provident!* (Q.) Quoniam autem nec *Intelligunt*, nec *Provident*; Omnium profectò necessitatum suprema necessitas est; ut sine cessatione doceantur, hæc *Novissima*, & hos *Pestiferi Fructus Peccatorum Mortalium* agnoscere, ac penetrare.

IX. Hoc igitur, dilectissimi (si Deus permiserit, & gratiam suam subministraverit) faciam ego, non per Omnes quidem, sed per Eminentiores quosdam *Peccati Lethiferi Fructus*, Quadragesimæ præsentis Diebus festis, ac Dominicis: differendo de Scelerum mortiferorum pessimis Effectibus, *FORMIDANDIS QVE* in hoc & altero sæculo *POENIS*:

Proœmium,

NIS; per Sacrorum utriusque Testamenti Voluminum, ac Patrum Doctorumque Testimonia: maximè verò, per EXEMPLA TRAGICA, eaque ferè RECENTIORA, nostrorumque (quoad ejus fieri poterit) Temporum & ætatum. Initium autem ducam à Pœnis MORTIS TEMPORALIS, per *Saculare brachium inflictis*: quas magnopere mortales, & propter infamiam publicam, & propter ipsius vitæ præcipitem jacturam, metuere, horrere, deplorareque solent: si præsertim *Persona sint alta Dignitatis*. cujus specimen habemus in Agago, Amalecitarum illo Rege; qui, propter tyrannidem immanem, occidendus à Samuele, coram Saule rege & exercitu tremens exclamavit; *Sicine separat amara MORS?* (R.)

TESTIMONIA.

(A.) 2. Regum cap. 11. per totum. (B.) *Vide Annuas P. Gabrielis Matosof, anno 1603 tit. Domus Arimana.* (C.) *Iuxta supputationem Jacobi Salianni, ab anno mundi 2998. quo peccavit David. & 3021. quo mortuus est; usque ad præsentem 1651.* (D.) *Genes. 5. vers. 24. & v. 27. & Ecclesiastici cap. 44. v. 16. & Hebr. cap. 11. vers. 5.* (E.) *Psalms. 50. v. 4.* (F.) *Cicero in Carone Maiore.* (G.) *Genes. 3. per tot. & cap. 3. v. 16. & 17.* (H.) *Pagin. 26. 27. 28. editionis Ingolstad. Germanica.* (I.) *De his Culpæ Reliquijs, &c. vide S. Thom. in 3. p. quest. 22. art. 3. in Corp.* (K.) *Apocalyps. c. 16. v. 10.* (L.) *Pacianus epistolâ. 1. ad Sympr. S. Hieronym. in cap. 3. Isaia. S. Ambrosi. ad Virg. lapsam, cap. 3. Tertullian. de Pœnitentia.* (M.) *Genes. 3. vers. 11.* (N.) *Iacobi*

A 5

6. 3.

Proœmium.

c. 3. v. 8. (O.) Deuteronom. c. 32. vers. 32. & seq.
 (P.) Jerem. 2. vers. 19. (Q.) Deuteronom. c. 32. vers.
 28. (R.) 1. Regum. cap. 15. vers. 32.

Pestiferorum Peccati Mortalis
Fructuum,
EXEMPLUM TRAGICUM I.
PROTASIUS, ARI-
MÆ REGULUS.

Peccata Mortalia FRUCTUM proferre,
primò quidem, Lapsus ab uno Mortifero, ad aliud at-
que aliud. Deinde, Dispositionis ad MORTEM
TEMPORALEM, à brachio Iustitiæ Sa-
cularis infligendam. Cum aliis qui-
busdam Fructuum noxiorum
appendicibus.

Dictum eodem 24. Februarij Die, seu Festo
 S. Matthiæ.

X.

N magna illa, totòque pal-
 sim orbe celeberrimâ, sexa-
 ginta sex regnorum Insula
 JAPONE, vixit ac floruit,
 parentum nostrorum memo-
 riâ, & vivendo pervenit, ad
 nostrum usque, quod nunc
 degimus, Sæculum, VI R, totâ Christianitate pari-
 ter ac Gentilitate decantatissimus, qui Japonico no-
 mine (A.) dictus est, *Arimanus Sciurinus Dabus:*
 eò, quòd locis illis ac diuionibus principaretur;
Filius Regis Arimanorum, Andrea, qui circa Chri-

Protasius.

sti annum millesimum quingentesimum septuagesimum sextum, sacris baptismi aquis Ecclesiæ adscriptus, non multò post vitâ concessit. Huic successit adolescens filius, *Daibus*, quem dixi, adhuc gentilis & idololatra: impulsûque, partim juventutis & impetûs sui; partim Matris, propinquorum, ac Bonziorum (qui Japonum Sacrificuli sunt) Christianam Pietatem, quam Pater ejus Andreas, per divinam Gratiâ, & Societatis Patres, in regnum suum introduxerat, (B.) evertit denuò; Cruces erectas, & oratoria Christianorum, destrui jussit; Patres, Evangelij præcones, ejecit; & ad novem millia Neophytorum, qui baptismum, ac Sacra nostra, jam receperant, recantare compulit; Religione sanâ, saltem exterioribus signis ac verbis, ejuratâ. Postea verò, Deo per *Vexationes intellectum ei dante*, (C.) inter medias bellorum ac Seditionum turbas, adversum se insurgentes, anno Christiano millesimo quingentesimo octogesimo, ardentissimè, missis aliquoties nuntijs, litteris, ac Legatis, Baptismum iisdem à Patribus, quos exegerat prius, expetivit: In Fide quoque se, unâ cum Matre, Fratribus, Patriis, ac præcipuâ regni sui nobilitate, per eosdem instruendû sollicitè curavit. tandèmq, omnibus, ex animo, perruptis amotisque difficultatibus, ne quidem absteritus *repentim* ante baptismum *deliquio*, gravissimâque ægritudine, quam ei *Sathanas* ad præpediendum Sanctum ejus propositum immiserat, in ipso ad sacrû lavacrum accessu: nec deinde motus clientum ac subditorum suorum, ob id ipsum, gravi seditione; nec denique ob id retractus, quòd aliter cum Patres ad *Regenerationem Christianam* admittere constanter detrectarent, nisi is prius *Fæminam* quandam, *electa forma*, sibi que (sed illegitimo

Protasius.

mo amore) dilectissimam eijceret; Conjugemque aliquam ex legibus & ritè duceret: His, inquam, omnibus, ingenti vi animi, perfractis convulsisque obicibus, sub ipsum *Quadragesimæ* initium (D.) solemnitate maximâ, miroque gaudio, cum suis omnibus in Regia Arimanâ baptizatus est, inter lætissima Musicorum carmina cantusque, per manus *Patris Alexandri Valignani*, Visitatoris Societatis *Jesu*, per Indiam sparsæ. In Baptismo autem, (incertum, quâ causâ delecto hoc nomine?) **PROTASIVS** est appellatus.

XI. Statim autem, exemplo suo, & tam suismet, quàm *Patrum*, fervidis cohortationibus, universam urbem suam regiam, **ARIMAM** (à qua regnum reliquum omne nominatur) Christianam effecit. Illos quoque, quos annis superioribus maximo numero à Religione abduxerat, reduxit: Idola passim omnia, & Idolorum aras, destruxit: Deorum *Camis* & *Fotoques Fana*, numero *Quadragesima*, funditus evertit; eorumque in locum templa Christianorum erexit. Et quoniam ei Divina Potentia ac Misericordia, eâdem statim tempestate, Regnum (paulò ante turbatissimum) pacavit, hostesque Regis & defectores compescuit; ità, ut jam *Arimanum* omne Regnum, provincia *Tacacuana*, parsque magna, propinqui finibus illius, *Regni Figensis*, eum *Dominum* atque *Regem* agnosceret: quò is vicissim se Deo Ter opt. max. gratum exhiberet, ejusque Regnum (quantum in se esset) amplificaret, proque viribus per Japonas, & orbem universum, gloriam illius expanderet: primùm quidem, eâdem adhuc *Quadragesimâ*, Feriâ *Quintâ* majoris Hebdomadæ, seu die *Cœna Domini*, cum Venerabilissimum *Corporis dominici* Sacramentum circumferretur;

Vmbel-

Protasius.

Vmbellam, sub qua Sacrificans ex more incedebat, ipse manu suâ, universo aspectante populo suo, prætulit ac sustentavit: ut *Servum se Regis Angelorum*, coram subditis suis omnibus, protestaretur. Deinde verò, tempore haud adeò multo interlapso, effecit suâ quâ operâ monitisque, quâ auctoritate & exemplo; ut *ad Septuaginta Millia*, ætatis jam adultæ, suis è clientibus, Christo adjungerentur: neque cessavit unquam, donec jam penitus Infidelis & Idololatra nullus, suis in terris, reperiretur.

XII. Post biennium autem, anno videlicet 1582. Octavo Januarij die, unâ cum *Francisco*, sanctissimo Bungenfium Rege, & cum *Omuræ* religiosissimo Principe *Bartholomæo*, maximis sumptuum impendijs, ac devotione singulari, Legatos misit ac litteras regias, ad Sanctissimum D. N. *Gregorium Decimum tertium*, è Japonis & Orientis ultimi finibus Romam usque, in testimonium obsequij erga *Christi* Regis in terris *Vicarium*, & ad legitimum se filium Sanctæ Catholicæ, Apostolicæque Romanæ Ecclesiæ, profitendum. Alio item tempore Litteras alias ad Summum Pontificem, *Sixtum Quintum*, Gregorij Successorem, dedit anno 1590. die Septembris vicesimo secundo: quarum in inscriptione (seu Titulo) interiore, Se *REGEM Arima* profiteretur: (E.) sicut vicissim & ipse, *REX Arima* compellatus fuerat in Litteris Pontificijs Sixti Quinti, vicesimo sexto Maij, anno 1585. ad *Protasium* datis. (F.) Qui idem Summus Pontifex *Protasium* honoravit, non frustillo modò Sanctæ, vivificæ, & genuinæ *Crucis*, auro artificiosè incluso: sed etiam, (quo modo Reges solent, à Sede Apostolica honorari) *Pileo regio*, & *Gladio*, regiè ornato, ei transmissis. Quæ memoravi, uti constaret;

Protasius,

ret;

ret; PROTASIVM hunc verè REGEM principio, & *Fuisse*, & à se aliisque sic dictum, salutarum, habitum. Quòd autem Vitæ posterioribus annis, *Dynasta*. (Q.) aut *Regulus*, vel *Tonus*, appelleretur (quod vocabulum idem Japonibus, quod nobis Marchio, aut Comes Principalis, sonat,) ex eo accidit; quòd Japoniæ totius Imperator seu Monarches, *Taicofama*, ex odio Christianæ Religionis, *Protasio* partem ditionum non exiguam, ac præsertim Figensis regni portionem insignem, per violentiam ac tyrannidem, ademerit: arctius imperium, inferiorique sub titulo, regnare jussit.

XIII. Sed, ut ad ejus gloriosa gesta virtutesque redeam: *Protasius* & belli laude insignis, adversus tyrannum quendam (*Riosógum* nomine) non suum tantummodo, sed Christiani nominis universi juratissimum hostem, anno 1584., (H.) Aprilis die viceffimo quarto, seu, pridie Divi Marci, victoriam nobilissimam, divinitus adjutus, obtinuit: *Riosógum* prælio occidit; & caput illius, hastæ infixum, publicè spectandū omnibus proposuit: Christianitatem Japonicam (maximèq; partium illarum) quam *Riosógus* ubique extinctum ibat, servavit: & hæc, aliquot quidem, in corpore suo, vulneribus exceptis, nec tamen suorum pluribus, quàm viginti, consideratis: cum hostium ingens numerus cecidisset. In *Coraia* deinde Insula (quæ Japoni Sinisque longis extensa spatij interjaçet) adversus Idololatrias, annis aliquot fortiter fecit. In postremo verò Japoniæ totius tumultu, annis, millesimo, quingentesimo nonagesimo nono, & sequenti *Seculari*, post *Taicofama* mortem, feliciter expeditione suscepta, Christiano cuidam Principi, *Simoni Quamboierdono*, se conjunxit: & *Daisusámano*, *Taicofama* successorem,

Protasius.

cessorem, pro virili suâ ad Imperium, & Japonis Monarchiam, promovit.

XIV. Sed tametsi bellicis gestis gloriosus; clarior multò *Protasius* hic fuit *Religionis studio*, ejusdemque retinendæ *Constantiâ*. Et *Religionis* quidem *studium*, demonstravit; quòd illius puritatem eximiam, sanctosque mores, in subditis suis omnibus utriusque sexûs, summâ semper animi contentione, procurârit: ad Patris quoque Rectoris Collegij Arimensis, adhortationem & consilia, Injustitiæ genus omne, contra mancipia; Divinationes item, & incantamenta, Concubinarumque & adulteriorum sceditatem, regno suo universo sustulerit. Quòd præterea ipse quoque *Protasius*, pro suâ parte cæteris omnibus, virtutum suarum Operumque laudatissimorum mirificis exemplis, præluxerit: quando præsertim, erectâ, in urbe suâ regiâ, Beatissimæ Virginis Mariæ Sodalitate, Primus omnium inscribi ipse voluit: illius Processiones publicas devotè semper per urbem comitatus est: Concionibus sacris sedulitate memorabili interfuit: Confessionis & Eucharistiæ mysteria, frequentissimè, coram omni subditorum suorum frequentia, in templo publico, comite, & consorte Pietatis hujus, Conjuge, usurpavit: Populo suo æquum se mitèntque, & misericordem, præbuit. Famis insuper publicæ quodâ tempore, ducentos Oryzæ saccos pauperibus gratis ac dono distribuit. Ad omnia quoque Pietatis exercitia Vxorem, tam primam, quàm, quæ huic successit, exemplo suo monitisque induxit. Primâ enim vivis exemptâ (cui Luciae nomen fuit, principis originis fœminæ) Matre pauperum: (1.) anno Christi 1599. conjugem duxit aliam, è metropoli totius Japoniæ *Meaco* oriundam, anno-

rum

Protasius.

rum haud amplius viginti; viduam primariam, sed adhuc Paganam, seu Idolis addictam. Cum hac tamen *Protasius* non prius matrimonium iniit, quam ea in Fide sacrisque Christianis, per dies octo solidos diligentissimè instructa, ex animo tandem Christum ac baptismum suscepit; *Iusta* nomen, in sacro lavacro, sortita. Quæ ipsa deinceps (secus, ac quædam, ad speciem, & opulentum adipiscendum *Coniugium*, *Conversa*, in more positum habent) nequaquam frigidè languidève, sed ardentè semper, ac, nomini suo convenientissimè, hoc est, *Iustè* vixit: in orationibus assiduis, in frequentatione sanctissimorum Altaris ac Pœnitentiæ Sacramentorum, in Verbi divini Concionumque assiduâ famæ ac desiderio. Tam humilis insuper, & sui contemptui dedita: ut, cùm *Verni Ieiunij* tempore Divinis omnibus interesset, summo devotionis affectu, manè Vesperique: tamen, quamquam *Matrona Princeps*, & *Arima Domina*, postremo semper loco (tamquam *Neophytarum* illius regni *ultima*) post alios aliàsque omnes in templo staret, aut ingenicularetur. In gravioribus autem Ecclesiæ Japonicæ tempestatibus, domi ipsa suæ, cum gynæceo suo copioso, *Quadragesima horarum precationem*, in sacello Palatij sui, instituens: *Horam* orationis omnium *Primam* ipsa sibi deligebat; quâ (quò tantò promptius cæteræ sequerentur omnes) in genua se prosternerbat, MATRONA (sicut eam Trigautius in *Auctario Annuarum* suarum appellat) SANCTISSIMA. Atque hæc quidem, & alia innumera, Religionis, ejusque studij, exempla erant; Virtutum, Operumque bonorum, Lucidissima; in *Protasio*, ejusque Vitæ Sociâ.

XV. Verùm, in Religionis retinendæ Constantia:

Protasius.

Rex idem, seu Princeps, multis adhuc partibus fuit admirabilior, nullisque territus aliorum à fide defectionibus, aut exemplis pravis, Invicto permanfit Inconcussoque animo, memoriâ ob id sempiternâ dignissimus. Ecce namque! circa Salutis annum 1607. aut 1608. (si non aliquantillò antè) à Religione Christiana, vicinissimus *Protasio* omnium totius Japoniæ Principum, ac fratruelis, affinitatèque ei conjunctus, *Omura-Scim Pacèro Nobu-Ache*, Tonus seu Regulus *Omurandonus*, *Bartholomæi* illius Omurèsium Religiosissimi Principis filius [K.] turpissimè descivit: abjectoque, & Christi cultu, & omni, quod Christianitatem oleret; pro veteri sua, quam puerulus in baptismo acceperat, nomenclaturâ, pagano deinceps vocabulo *Tangodonus* & dici voluit, & dictus est. [L.] Quòdque gravius erat: haud ipse tantùm ad Simulacra transfugit; sed in eandem impietatem subditos quoque suos, quoscunque ullo modo potuit, pertraxit; ac nominatim *Filium* suum *Mimbudonum* [M.]; Sororibus tamen Apostata, *Marinâ* & *Maxentiâ*, in Christianismo fortissimè persistentibus. Quin & haud ità multùm ante annos eos, urbis propinquæ *Nangasaquianæ* supremus Governator, *Tarraxavandonus*, post perceptum jam baptismum; [N.] scèdè postmodum sacrilegèque non resilierat tantùm: sed omni crudelitatis & inclementiæ genere Societatis & aliarum religionum Patres, omnèque Christianum nomen, exagitabat. [O.] Non ità *Protasius*: qui tam detestandis exemplis non modò nihil est commotus ad transfugium, sed tantò ipse firmior persistit: & in monumentum, signamque certissimum *Constantia* suæ, memorabilia multa tum dixit, tum fecit.

Protasius.

B

XVI. Et

XVI. Et inter *Dicta* quidem illius, celebre fuit istud; *Magno se Dei beneficio ac favore, cumulatū iri: Si pro Christi Amore atque gloriā, & Statū al-* quando *Sui, & Fortunarum omnium, atque adeò Con-* iugis quoque *Iusta, ac Liberorum suorum, Iacturam* esset subiturus. (P.) Quibus ipse in verbis omnibus ac singulis, certo quodam modo, sibi *vates* fuit; sicut audiemus. Neque verò *Fortius DIXIT* tunc quàm & eodem tempore, & annis alijs superioribus, inferioribusque, *OPERE* expressit. Cui enim, circum eadem illa tempora, non semel *Protasio*, per Proceres sibi addictiores, *Daisusama* (scilicet *Xogun*, hodierni Japoniæ Imperatoris avus) verbis gravibus suafisset (quod ipsum, & *Rex Saxonum* per suos jam olim fecerat, anno Christi 1584.) ut, pro sui gratiam, penitus Religioni Christianæ nuntium remitteret, & ad Deorum Japonicorum Sacra converteretur: *indignūque*, inter cætera, diceret *Tanto natalium splendore Virum Servili Exter-* *Barbaraq; legis* (hoc est, Evangelij) *Iugo collum* *submittere: PROTASIVS* tamen *Immobili-* sese *Petram* semper exhibuit, & fluctuum Imperatoriorum assultibus superiorem, in retinendâ tutâque Christi fide. Coëgitque *Xogunum* hunc, (scilicet *Daisusamam*) cum is videret, nihil omni se nomine suo profecisse, tandem aliquando vel invitum cedere; usque adeò, ut diceret, *Se illius unius causa* (PROTASII puta) *Patribus adhuc & Religioni Christianorum parcere; quam tamen nunquam* nullo modo approbaret. (Q.)

XVII. Cùm autem idem hic Imperator nihil melius quibusdam in Japoniæ Regnis initium perficeret persequendorum *Fidelium*; & omnia Religionis *Exercitia publica*, sub exilij mortisque per-

Protasius.

(Nobilitati potissimum) interdiceret: *Protasius*, tametsi de consilio Religiosorum quorundam eo anno (qui fuit Salutis millesimus sexcentessimus tertius) jam consenserat, moderatius celebrandam esse Sacri *Paschatis* festam lætitiã, ad cavendam Tyranni graviolem, quam metuēbant, iracundiã, & ad declinandum Christianitatis extinguendã periculum: tamen, cum *Sabbati Sancti Maioris Hebdomada* Dies illuxisset, ut primũ audivit in officio Sacrosanctæ Missæ decantari, *Paschale*, solitum illud ALLELVIA: interno mentis júbilo subsiliens, præcepit, ænea cuncta mœnium & arcis *Arima* tormenta bellica exonerari: *In Despectum* (velut ipse loquebatur) *Idolorum Omnium, sine ullo metu Rumorum, aut reboatuum, qui Daisusama, aulãq; cetera imperatoria, possent aures percellere.* (R.) Sub eadem quoque tempora, cum *Xoguni-Senioris* Imperij primis initijs, Templã Christiana deijci passim & æquari solo jussa essent; è diverso ipse Templum *Arima* splendidissimum, suis impensis, extruxit, ad pedem montis, cuj arx Palatiũve regium *Protasii* superstructum erat: idque sub Titulo *Beatissima Virginis ac Matris Dei, Maria*: festumque *Dedicationis* ejus, per Japoniæ Episcopum, innumerabili consuente nobilium ac populorum multitudine, Decimo Octavo Decembris die, hoc est, in ipsis Adventũs Dominici solemnibus, celebravit, tantã lætitiã ritumque sacrorum majestate, quanta prius in Japonia visa nunquam fuerat. (S.) Nec eo contentus: alia Templã *Octodecim* in *Arimensi* Regno, ut extruerentur, operã suã consilioque, sub illud ipsum tempus, effecit.

XVIII. Quin etiam, (quò clarior sit illius, in retinenda, tutandãque Religione, Constantia)

B 2

cum

Protasius.

cùm ante annos illos, Tyrannico *Faxiba Taicosáma* imperio, *Patres* omnes ac *Fratres Societatis I E S V*, qui totâ priùs Japoniâ sparsi, disseminârunt Evangelium, unâ cum *Dógicis* (hoc est, *Catechistis*) & *Seminariorum Alumnis*, expulsi essent, circa Salutis annum 1588: [T.] Rex, seu Princeps, *Protasius*, eos excedere Japone nullo modo passus est: sed potiùs, maximis suis sumptibus, eos *Omnes* suummet in Regnum, maximèque *Arimam*, alendos recepit: *Patres*, inquam, *Fratrèsque* Societatis numero *Septuaginta tres*, ac *Seminariorum Alumnos totidem* hoc est, *Centum universim & Quadraginta Sex*. Jusitque eos, *Publicè*, *Sine omni cuiusquam formidine*, promulgare *Christum*, & *Legem* ejus: receptans *sub Tutela sua tegumentum*, sanctissimèque pollicentus; *Se eos omnes ac singulos, ad ultimam usque* (ut loquebatur) *Sanguinis sui guttam, defensurum*; *Si quis uspiam eis obsistere, aut in re etiam minimâ molestiam creare niteretur*. Idque fidelissimè semper præstitit; non interim absque manifesto vitæ, suorumque, & regni ditionumque suarum amittendarum, periculo: nisi Deus, Sperantem in se, Suorumque *Familios* Protegentem, vicissim protexisset. Cujus in *Protasium* Tutela tunc maximè eluxit, quando Salutis anno millesimo Sexcentesimo Primo, in ipsa *Daisusáma* Imperatoris aula, Tyrannus illi, per *Dynastas* quosdam internuntios, audacter significari jussit; *Paratissimum esse se, vitam potius suam sub sicam & macronem dare; quàm Christianismi destructionem sub oculos: Christiana quoque Religionis retentionem potior sibi, quàm Japonia totius Monarchiam, futuram*. [V.] Quibus tamen, quantumvis magnanimis, denuntiatis sibi verbis, Tyrannus tunc acquievit: Deo sævitiem ejus inhibente.

Protasius.

XIX. Eccles.

XIX. Ecce, quantus Vir, & Rex, ac Princeps, fuerit hic PROTASIVS! Quamdiu enim jam loquor Charitati vestræ, de Christianis illius, ac Principe dignissimis, Virtutibus? cùm interim tamen innumera superforent de eo dicenda; si modò res ac tempus permitterent? Quid, oro, quid defuit huic *Protasio*, in Fide ac Religione? quid in fervore Religionis, aut in Perseverantia fervoris illius, per annos Regni, seu Principatûs illius, propemodû Tringinta? Quid in Oratione, Devotione, Sacramentorum frequentatione, Charitate præterea in Deum ac Proximum? quid in Misericordia erga Pauperes, famelicos, ejectos? Quid in Conversionis ardore tot millium animarum? Quid in Fortitudine quoque, non Militari duntaxat, sed multò magis Christianâ, & Religiosâ? Nonne, de PROTASIO, tanquam de altero novòque DAVIDE, dici potuisse videbatur; *Inveni PROTASIVM, Andrea filium, Virum iuxta Cor meum: qui faciet universa, qua præcepi?* (X.) Quem mihi nunc dabis facilè Statûs illius, in Europa universâ; qui Unus & unicus, tamdiu, tam multa, tam gravia, tam egregia, pertulerit, fecerit, perfecerit, continuârit, in tot annos, pro Deo, pro Fide, pro Ecclesia? In Summâ. VIR MAGNVS ET EXCELSVS, DON-PROTASIVS! exclamat de eo *Franciscus Passus*, Japonicæ Societati Præpositus Provincialis. (Y.) Hæ virtutes hucusque, hæc gesta Vitæque laudatissima PROTASII.

XX. Sed, ô mortalium conditionem lamentabilem! ô, Infirmittatis humanæ lachrymabilem lubricitatem! O, terribile, cunctisq; metuendum, (quia verissimum) Divi Pauli tonitru; *Qui se existimat stare; videat, ne cadat!* (Z.) Et rursus alibi;

B 3

(A.A.)

Protasius.

(AA.) Tu FIDE Stas : Noli altum sapere ; sed TIME ! Nisi enim in Timore Domini (quod Divinus Spiritus admonet) instanter te tenueris ; (BB.) sed, Timore Divino proculcato, in Peccatum Mortiferum sciens, videns, volens, te præcipitem egeris ; citò subvertetur Domus animæ tuæ : morte morieris ; &, quemadmodum Salomoni filio David denuntiavit ; Si Dereliqueris eum (Dominum) propiciet te in sempiternum. (CC.) Post quæ Constructus tot, Horribile quoque Fulmen sequitur, in Regem, qui non fuit potentior tunc & major, Rege Armeni Protasio ; Virgo ego, dicit Dominus : Quia, fuerit Iechonias Annulus in manu dextera mea, in eum evellam eum : & dabo te in manu quarentium animam tuam. (DD.) Quam Sententiam, tam formidandam, non Reges modò Principesque, sed plebeji quoque, & nostrum unusquisque (dilectissimi) quotquot hîc hodie congregamur, sæpe seriòque perpendamus ; quia nescimus, proh dolor ! Quid adhuc in unoquoque nostrum Exempli Tragicæ Mundus sit aspecturus : nisi, sollertissimè momentis omnibus Vigilantes, pro animæ nostræ custodiâ, Lapsu nobis Mortifero caveamus : &, cum Metu & Tremore (quod Divinus nos Paulus monet) Salvatorem nostram operemur. (EE.)

XXI. Bene Protasius currebat, à conversione sua, ad annum regni Principatusque sui prope Tercentimum. Sed, cum iam Senex factus esset, depravatatum est Cor eius, non quidem, Per mulieres, (FF.) sicut Cor Regis Salomonis, sed, Per Improbas cupiditates Honorum, ac Potentia celsioris : nec erat Cor eius Perfectum cum Domino Deo suo : sed lapsus paulatim in Socordiam non perfunctoriam Salvatorem sua ; Post hanc deinceps in aliquot Delicta Lethalia

Nescio

Protasius.

Nescio autem, an non initium fuerit Negligentiæ illius, circa Conscientiæ curam; Quòd in *Senectute* demum suâ, Nomen suum, tam antiquum, PROTASIVM, inquam (quod Nomen est Gloriosi Martyris Mediolanensis, fratris Divi Gervasii) penitus deposuerit: ac deinceps appellationem asciverit JOANNIS: quod nomen in Japonia (sicut in Europa) jam ab initio Ecclesiæ, plurimum gerere ipsi, tum filiis suis imponere, gaudebant; ob Causam, à Cæsare Baronio allatam, Tomo Annalium Ecclesiasticorum secundo, in Annum Christi Centesimum nonum, numero quinquagesimo sexto, ex Dionysio Alexandrino. Quod quidem Nomen est insigne, divinitusque iustum, & dictatum, atque à Gabriele Archangelo allatum Lucæ 1. vers. 13. Sonat enim idem, quod DEI-GRATIA, vel (ut alii, in Sixtina bibliorum editione, interpretati sunt) *Gratosus, Pius, Misericors*: In qua *Gratia*, taliûmque appellationum dignitate, utinam, & essent omnes, qui Nomen hoc, in utroque sexu, gerunt: & in ea *Protasius Arimæus* permansisset! Sed vehementer ego vereor, ne ex Superstitione potius, & falsâ Præsumptione, Princeps hic, JOANNES deinceps, quàm PROTASIVS, appellari maluerit. Reperio enim in *Annis Japonicis Joannis Roderici Girómi (GG.)*, Persuasionem quandam, admodum noxiam, in illa ipsa urbe *Arimensi*, in qua Protasius regiam habebat suam, invaluisse vulgò; ut, *tanquam Evangelium* eis & *Dei Verbum*, insitum animis esset, (incertum, quoniam auctore nugaci, aut quo assertionis fundamento & origine?) *Neminem, IOANNIS insignitum nomine, damnari posse*: vel exoticum saltem, miròque mirius futurum, si is ad Gehennam iret. Id si

B 4

tam

Protasius.

ram verum esset, quàm verè certòque Diabolica
 fraus est ac Fabula; feliciter admodum ac bene,
 cum *Ioanne HUSSO*, *Ioanne BRENTIO*, *Ioanne OECOLAMPADIO*,
Ioanne CALVINO, *Heresiarchis*, innumerisque
 aliis, & olim actum, & nunc, esset. Sed nimirum,
Nomen nudum, tametsi vel *Salvator* quis appellaretur,
 non *Salvat*. *Fides vera vivàque, quæ per Charitatem operatur*, (HH.) & his comitantibus *Gratia ac Misericordia Domini nostri Iesu Christi, salvos facit*, fecit semper, & in posterum faciet. *Si vis vitam ingredi, Serva* (non; Superstitionem in Nominè, sed) *Mandata Dei*. (II.) Sed nos quidem, quæ mutandi nominis causas *Protasius* habuerit, ut, abjecta priore, *Ioannis* appellationem assumeret; pro certo compertòque nescimus. Id solum legimus; Eum ex eo tempore *Conscientia* suæ minorem interdum gessisse curam; haud secus, ac si in *Solo suo NOMINE* præfideret, *Se Damnari non posse*. Nos interim nihilosecius eum *PROTASIVM* nominare, pergemus: ne *Charitatis Vestræ* intelligentiam ac docilitatem, appellationum variatione, interturbemus. Hic igitur, ab eo maximè tempore, in graviora paulatim, & manifestissima, offensionisque publicæ plena, *Peccata se præcipitem* jecit.

XXII. Primò namque (quod studiosè sibi *Charitas* vestra imprimat, ad *Peccati* magnitudinem æstimandam) anni millesimi *Sexcentissimi* Nomi principio, circà ipsum *Dierum Natalitiorum* finem, cum è portu *Sinarum* & urbe *Amacão* ad *Japonis* Insulam appulsa esset *Oneraria Lusitanorum* navis quædam: mandavit *Japonum Imperator Daisusama* (seu *Xogun Senior*) ut *Protasius*, *Arimæ Regulus*, illius *Onerariæ Præfectum*, (*Andream Peseam* nomi-

Protasius.

nomine) in Portu statim Nangasaquensi interci-
peret: & ad se *Surungam* (urbem Xogúni regiam)
mitteret puniendum: Negotiatores verò Lusitanos
omnes trucidaret: Onerariam autem ipsam (in qua
annonæ victúsque subsidia erant Religiosorum, per
universam Japoniam in Verbo Dei disseminando
laborantium, biennium jam integrum, & ampliùs
expectata) diriperet: Episcopum Japoniæ, *Ludo-
vicum de Cerqueira*, Patrésque ac Fratres omnes
Societatis JESU, totâ Japone exterminaret. Tam
crudelis ac præcipitis mandati caussa erat: quia,
anno proximè superiore (qui fuit Salutis millesi-
mus Sexcentessimus Octavus) in Urbe Sinarum
Amacáo Japones aliquot rixosi tumultuantésque,
cùm admoniti de quiete pacéque conquiescere de-
trectarent; partim in tumultu statim ipso, mutua
cæde compressi domitíque fuerant: partim legiti-
mâ *Iuris & Fori viâ*, Duces & primipili Seditio-
nis, ferro percussi, pœnas publicè dederant: Prætor
Lusitano cum suis, studio tranquillitatis, operam
suam apud Sinarum magistratum interponentibus;
ut *Iustitia* satisficeret. Id Imperatori postea Japo-
niæ cùm malevolè, perperámque, relatum fuisset,
ab iis, qui, è Seditio-
nis illius ac rixæ Sociis fugâ di-
lapsi, in Japonem reversi fuerant: Popularibus ille
suis plus æquo credulus, nec partis alterius caussam
unquam ad aures admittens, multóque minùs exa-
minans; impotenter nimis, ac furibundè, tulit.
Ideoque, ad Omnium pariter Lusitanorum interfe-
ctionem & interitum, Protasio stimulos ac manda-
ta (clanculum tamen ei delatâ Commissione) de-
dit. Quod notent in *Xogúno*, sollicitéque caveant,
quicumque Jus dicunt: ad *Davidis* respicientes mo-
nitum: *cujus vox est; Et nunc, Reges, Intelligite!*

B 5

Erudi-

Protasius.

Erudimini, qui Iudicatis terram! Psalmo secundo, versu X. Quo pacto enim, qui nec *Causam Intelligit*, nec *Erudiri de Iure Factoque* satagit, sine vitio, sceleréque, & Injustitiâ, iudicabit?

XXIII. At *Protasius*, neque *Conscientiâ* suâ, neque *Theologis* (quorum ei copia non deerat *Arimæ*) interrogatis, super tam pleno discriminis & Iniquitatis negotio (quæ tamen Interrogatio necessaria semper est, antequam aleam aliquam periculosam aggrediaris: nisi, *Stultitiâ* planè *Mortiferâ*, Te pariter ac rem præcipitare velis; in arduis præsertim & inexplicatis operibus suscipiendis) nullâ monentis *Ecclesiastici* ratione habitâ; *Fili*, sine *Consilio nihil facias*; & post factum non pœnitentibus [*KK.*]; continuò consensum Imperatori ac Tyranno præbet, Studio, approbandi se, placendique, Supremo suo in terris Monarchæ: sicut in more positum habent, *Favorum Principalium Venatores*; quibus illorum *Omnia Iussa factaque, etiam Iniqua, sunt æqua*: & VERBUM PRINCIPIS, VERBUM DEI. Continet apud se rem omnem, *Arcani Regij pseudopolitico Silentio*. Proficiscitur *Nangasaquium*, ad Portum illum maritimum, ad quem stabat *Oneraria Lusitana*; quæ se mercibus suis ac vecturis nondum etiam exonerâta, Piscatur illic egressum *Navarchi Andrea*: qui tamen, quòd rem alicunde jam odoratus erat, in nave sua, & alto, se continet; neque se comprehendendum *Protasio* committit. *PROTASIVS* igitur manum ingentem, ac naves quàm plurimas, illico comparat. in his, plusquam mille fortissimorum militum, classis in modum ac faciem, disponit; contra *Lusitanos* haud multò plures *Quinquaginta* (multo enim in litus jam, alius aliò, sua ad negotia, excederant)

Protasius.

derant:) ac, post plurima in cassum tentata, in ipso denique Festi Sanctissimi *Epiphania*, seu *Regum Trium*, pervigilio, tam validè premit & urget *Onerariam Lusitanam*: ut hæc, igne tandem concepto, (qui in *Ollam* quandam *Igniariam* inciderat, ab hostibus injectus) ardentibus undique puppe, prorâ, alveoque navis, ad desperata consilia *Præfectum Pesóam*, redegerit. Hic enim, *Christi Crucifixi* complexus *Statuam*, & gratias agens, *Quòd in causa, ex parte sua tam bonâ probabilique, se Deus Optimus ad Lethi tale genus reservâisset*: flammam *Cellæ tormentarii pulveris* applicari iussit. Quo factò, *Navis Oneraria* continuò, unòque momento, disrupta, simul incendio, simul fluctibus, interiit. In ea pariter, *Lusitani omnes* (præter novem solos, qui, malè mulctato corpore, vix enatârunt) *Sacerdòsque* præterea *Ordinis Augustiniani* unus: *Alimenta insuper subsidiâque Patrum ac Fratrum, Japonicæ Christi Vineæ colonorum*: & universim in mercibus, *AVRI*, (sicut referebant, qui evaserant) *MILLIO*. Factumque est, uti neque *Lusitanis* in commodum ullum cederent facultates illæ, vel iis, ad quos spectabant: neque *Prorasio*, & *Imperatori Japonum*; dispendio utrinque irreparabili: nihilque adeò, ex universa *Vastatione* illa remaneret, nisi *Peccatum Mortale* multiplex *Prorasio*, ac *Peccati Pœnarum Reatus*: dum is sibi thesaurizavit thesaurum in die *Ira*, & *revelationis iusti Iudicii Dei*. [LL.]

XXIV. *Peccatum* (inquam) *Mortale* grande, ac *Multiplex*. *Peccatum Injustissima cadis* multorum immò *Omnium, Innocentium*: *Peccatum direptorum alimentorum & annonæ necessariæ, tot insonitium Religiosorum & Alumnorum egentium* (qui omnes

Prorasijs.

omnes deinde, ob inopiam, dimitti sunt coacti) qui *Protasius* annonam, & plusquam biennio jam expectatam, & tunc advectam tandem esse, probe noverat. Peccatum ingentis *Scandali*, quod Japoniæ Christianæ toti præbuit, non sine bonorum utriusque sexûs mœrore, nec sine *Spiritus sancti contristatione*; quod Christianus Princeps Christianos (& quidem, *in Odium Religionis, contemptumque Dei* Christianorum, quantum erat ex parte mentisque tam nefariam expugnationem imperantis) Christianos, inquam, Optimos Lusitanos, Fidei veræ importatores, *Catholicissimique* tunc *Regis* subditos, tam hostiliter aggressus esset, ac delisset. [MM.] Tanquam verò non alii plurimi, in regnis Japoniæ *Sexaginta sex*, Pagani saltem Principes, superstitissent, quibus committi relinquitque laniena tam atrox potuisset! Peccatum denique: quod, re tota per Prudentiæ lumen minimè discussâ & examinâtâ, *Peccati Mortalis* sese *Periculo* luculentissimo *Protasius* commisisset: cùm, si is Prudentes interrogasset, facilem hi Principi modum effugiendæ istius tam crudelis & odiosæ executionis suggessissent: dictando videlicet ei, consulendove, ut vel excusationibus idoneis, & ingeniosis, *Datsufama* (seu *Xogûno*) sese, tanquam ad hoc negotii genus minus aptum, purgaret: aut, ut Præfectum Onerariæ Lusitanicæ quam occultissimè, *Christiane Charitatis* ac *legis* ordine, præmoneret, ad tempestivè se, suos, ac navim suam, in tuto per fugam collocandum, id, quod sanè Præfectus *Pesôa* fecisset: ac facere postea tentavit, ante conflictum, *Pacis* causâ, sed serò; quia venti regressum aut ad Sinas, aut in *Philippinas*, impediabant. [NN.]

XXV. Et sanè, sæpe quis furiosi magistratûs aliqujus

Protasius.

cujus, aut Principis, aut Heri, præcipitem, tyran-
nicam, & impiam jussionem mitigare, vel eludere,
per dexteritatem suaviter, ac prudenti discretione,
posset; si in ejusmodi mandatorum Exsecutore, Of-
ficiali, ministròve, vel Scintilla Christianæ Char-
tatis ac dulcedinis esset, aut omnino apud quemvis
nostrum, in Corde nostro: Résque tota longè me-
lius feliciùsque ex utraque parte componeretur, e-
tiam cum jubentis tandem approbatione; post-
quam apud eum Iræ primus impetus consedisset.
Videret enim ille, detumescente denique furore:
verum omnino esse priscum illud, *Omnia priùs ex-
periri Verbis, quàm Armis, Sapientem docere.* Sed
nos videlicet (ô miseriam!) nos ardeliones su-
mus, & favorum herilium captatores; affectæ lau-
dis, & affectatores honorum; *placere cupientes Ho-
mini,* quibuscunque modis, etiam *per despectum Dei:*
palpones, Gnathones, approbatores omnis & æqui
& Iniqui, *Gaudetas super Iniquitate,* [OO.] ex-
ultantes alienâ super calamitate; *quibus & bene est,*
cùm aliis pessimè: qui faces irarum & furoris quati-
mus, exagitamus, augemus; sæpissimè nimirum, no-
vis additis susurrorum flabris accusationibùsque, fu-
rentem Dominum, aut magistratum, aut utcunque
aliter eis præpositum, graviùs incitantes adversùs
reum: quem, si quid Christianæ venæ vel cordis
haberemus, molli potiùs verbo demitigatum oportuit.
Hi videlicet Semen sunt, non Abelis, sed *Cai-
ni, qui ex maligno erat, & occidit fratrem suum,*
[PP.] id, quod & nos facimus in caussa tali, si non
ferro sustève; certè, nefariâ Linguâ!

XXVI. Ponamus tamen ac demus; Talibus
hisce Dexteritatis piæ cuniculis, non potuisse *Pro-
tasium* ullo modouti, ad subducendum sese tam in-
justo,

Præfatus.

justo; tamque sanguinario barbari Monarchæ mandato: agè! audacter ac generosè (sicut sapius antea hac adversus eundem fecerat) Imperatori *Daifusâma* respondisset, in hunc aut similem modum, quo Achabus olim Benadâdo Syriæ regi respondit. 4. reg. c. 29. v. 9. *Omnia, quæ vis & præcipis, Domine, quæ quidem contra Conscientiam meam non pugnaverint, faciam: Hanc tantummodo rem facere non possum; neque faciam, Imperator. Oportet enim Obedire Deo magis, quàm Hominibus.* [22] Et hoc, quod dixi nunc, observent, ac præstent, Omnes Summatum, minorumque Dominorum, ministri, famuli ac famulæ: ut videlicet, in imperatis, contra Dei manifesta contumelia conjunctis, esse malint *Servi Serva q̄ Dei*, quàm Dominorum suorum acherarum mancipia: nec ullo modo obediant; nisi *Peccato Mortali Alieno* communicare velint & ipsi. Cujus lucidissimum habemus exemplum in Sancto & immaculato *Iosepho*, Jacobi Patriarchæ filio; qui biennem Carceris squalorem subire maluit, quam Heræ suæ, Putipharis uxori, in re nefaria præbere consensum & obsequium. In *Ministris* quoque Sancti elucet idem; quibus rex imperabat eadem Sacerdotum; qui tamen *Noluerunt extendere manus suas* in Sacerdotes Domini. Erat enim *Peccatum Mortale Manifestissimum*, id, quod tunc jubebatur: cui non modò Sæcularis sive Laicus quicumque, sed etiam is, qui *Obedientiam* vovit ac juravit, obtemperare tenetur, aut potest: ut docet Divus Thomas Secundâ Secundæ, quæstione sexagesimâ nonâ, articulo tertio, ad primum.

XXVII. Sed, ad *Protasium* ut revertamur: demeruit ille sibi scelesto hoc, quod descripsimus, obsequio, miris modis *Daifusâmam*, Monarcham suam

Protasius.

Videns ergo Regulus hic, quòd placeret Idololatri; apposuit, ut apprehenderet & alias, sese efferendi apud eos, occasiones: quas sanè Diabolus ei citò promptèque sub manum dedit: ut insuper in aliud quoddam fœdus absurdiusque flagitium laberetur: permittente illud Justissimo Numine, in *Precedentis peccati Pœnam*, quod adhuc in eam diem inexpiatum erat. Id tale fuit. Erat *Protasio* (præter alios ex secunda conjugè, *Iusta* illà, liberos) Filius, ex *Lucia*, uxore prima, *Michaël* nomine: quem & ipsum postea, *Ioannis* adoptasse nomen, prænomineve, testimonio sunt *Patris Hieronymi Maiorica* Annales, anni cujusdam multò post sequentis: [RR.] cum ab omnibus ante hos annos Scriptoribus *Michaël*, nec aliter, appellaretur. Sed videlicet & huic *Arimensem* illam, de mutandis in JOANNEM nominibus, aspersam fuisse *superstitionem*, & placuisse, suspicor. Quidquid istius fuerit, non laboro. rem potiùs ipsam, quàm Nomina, persequor. Erat igitur *Protasio* filius hic, primogenitus, & provinciarum Patris designatus hæres. Huic pater anno Salutis 1599. Virginem desponderat insignem moribus, & natalibus nobilissimam, *Martham* nomine, Gubernatoris urbis *Sacajæ*, Viri Christiani, filiam & ipsam Christianam [SS.]: convivebantque annum jam decimum, aut siquid amplius est, in thalamo, coram Ecclesiæ facie de pacto & inito.

XXVIII. Venit in mentem Imperatori *Dai-fusama*, ad irretiendum ampliùs ampliùsque *Protasium*, eumque unà cum filio *Michaële* Christianis à legibus avertendum; conjungere *Protasii* filio puellam quandam, proneptem suam, *FIMEN* dictam. Obtulit conditionem hanc & nuptias, ut ad

Protasius.

cas

eas Filium impelleret, *Protasio*. Et *Protasius*, omni postposito Dei timore memoriâque, non modò, quod offerebatur, non repudiavit; sed maximo potius honori sibi rem eam, tam scelestam, ducens, & viam fore gradumque sperans ad altiora certissimum, *Imperatoris Affinem Esse Dicique*: confestim conditionem acceptavit: Filiòque *Michaëli*, quò paternæ voluntatis & consilii esset, proposuit. Ne difficilem, aut cunctabundum, expertus est. Qui enim, jam olim fortassis, cum in Aula *Daisusam*, *Surunganâ* pro Ephebo honorario versaretur, [TT.] conjecerat in Puellæ formam oculos; avidè nefandum hoc & innuptum Connubium, acceptavit. Continuòque Optimam suam, & Virtutibus Christianis omnibus ornatissimam, Uxorem *Martham*, ejecit, juvenulam tunc annorum haud amplius Viginti & unius: extrusitque improbus è regia Palatiòque Arimensi, in pagum quendam [VV.] Chingivam dictum, in mapale stramineum. ubi ipsa sibi deinceps & Domina simul & Famula fuerat) suarumque in rivo præterfluente vestium lotricem Matrona princeps egit.

XXIX. At *Michaël*, ab eo temporis puncto, quo *Martham* ejecerat, cum FIME sua paganâ, perpetuo in adulterio haud aliter vitam egit, atque in justissimo conjugio. In quo, quàm grande fuerit, quàmque omnino *Mortiferum Peccatum*, quis Christianorum ignorare debet? ut, quibus expressissimè Christi scripta lex sit; *Quod Deus coniunxit, Homo non separet*? Et, *Erunt Duo* (non, Tres, ut tunc erant, in *Michaële*, *Martha* uxore, & *Fime Pellice*) *Carne unâ*. [XX.] Et huic tamen *Coniunctioni* (immò *Divisioni*) tam sceleratæ, cum injuria maxima per

Protasius.

is Innocentis, cum summo Christianorum omnium, quin & Gentilium, scandalo conjunctæ, non modo consensum *Protasius* præbuit (in quo tamen vel solo, gravissimè mortiferèque deliquisset; clamante contra tales Sancto *Paulo*, ad Romanos primo, vers. 32. *Non solum, qui talia faciunt, sed etiam, qui consentiunt facientibus, Digni sunt MORTE*) verùm etiam impulsu stimuloque paterni sui imperii induxit ad hoc Filium: eaque, quâ abstrahere debuerat, manu & auctoritate ad *Peccatum Lethiferum* sciens prudens, natum genitor pertraxit. O, scelus! ô fœditatem! ô facinus in sancta Christianitate inauditum! En, dilecti, quemadmodum *De Peccato fiat gradus ad Peccatum*. Uti que (inquis) *Enorme! & in Principe Christiano numis quàm execrandum Delictum!*

XXX. Sed; *Cur non Patres (ais) qui in Protasii tunc Regno erant, & Arima quidem etiam Collegium habebant; Cur non intercessere facto tam turpi? Protasii Principis Confessionum & Anima director, non vidit ista, Speculator Cacus? tacuit ad ista, Canis mutus [YY] non valens, aut non volens, latrare?* Ah! mi homo! Principes & Magnates, cum semel cœperint, obfirmatâ in pravum obstinatione, DE I legem & Ecclesiæ perumpere, HOMINIS monita non morantur, sed, Adhortatione magis etiam magisque efferati, dicunt; *Sic volo! sic inbeo! Meum est hic Dominium*. Aut, quod Amasias Rex [ZZ.] ad Propheten dixit; *Num Consiliarius Regis es? quiesce; ne interficiam te*, Aut, *Eiiciam te aulâ, urbe, Ditone meâ cum omnibus tuis: atq; pro Te, alios facile reperiam, quibuscum conveniat mihi concordius*. Et, quid mirum, Magnates interdum sic loqui, & agere? cum etiam viliora capita, vel paululùm ad-

C

monita

Protasius.

monita aut increpita, De PECCATI Statu, Periculi pleno, vel Lethali; nec veritatem ferant, nec veridicum; sed ab eo, continuò ad aliud sacrum tribunal devolent, *Consutores-pulvillorum-sub-omni-cubito-manus* [AAA.] quærentes? & sic, intra anni unius periodum tot Conscientiæ suæ Rectores habeant, quot in Fastis Sereni dies, per propitios Astrologos scribuntur, pro vere & æstate? Sed talia curare non debent *Servi Dei fideles*. non, inquam, Iram eorum, quos monere debent; nec expulsionem, nec desertionem, ac neque mortem ipsam: sicut & Patres hi Arimenses, nec minimè curâssent: & aliquando reipsa declarârunt, cum Salutis annum millesimum, quingentesimum octagesimum quartum; quod illius temporis Annualesiùs exponunt. Verùm tanta fuit astutia tum Protasi, tum Michaëlis; ut (sicut his ipsis verbis expressè memorat in Appendice Annuarum anni 1611 Nicolaus Trigautius) Patres priùs Rem factam viderint, quàm, Futuram subodorarentur. quamvis (adjungit porrò) ut vel maximè prævidissent impedire minimè potuissent. Tantum, apud homines valet, *Dominandi Cupiditas!* Cùm enim tam gratiosum se jam apud *Daisusámam* Imperatorem Protasius videret; sperabat, & spe quasi certissimè voraverat (additâ præsertim nunc etiam Affinitate) se Regni *Eigensis* partem illam, quam olim *Taicosáma* Tyrannus, *Daisusáma* antecessor, occupaverat, Regno suo *Arimensi*, & territorio *Taicuano*, adjecturum. & tunc se, omnibus illis Christiano subjunctis Subditis, Peccata tanta facile, tantis tot hominum *Conversionis* bono, compensaturum.

XXXI. Apud Homines igitur, hoc tam ingratum Scelus, & fœdum *Adulterium* (quid enim erat

Protasius.

liud?) tunc quidem fuit impunitum. Sed, in Tabulis Dei Judicialibus, Peccatum, tam Protasii, quam Michaëlis, scriptum erat stylo ferreo, in ungue adamantino; [BBB] destinatione videlicet pœnæ inflexibili & indelebili. Adulteros (& eorum confcium, adiutorem, impulsorem) ne dubita, dimissos ab Hominibus aliquantisper, & incastigatos, Indicabit Deus [CCC.]; sicut audiemus proximè, Deo largiente: quando tristissimum Protasii exitum (non inultè post ei illatum) & deterrimum Michaëlis graviorèmq; priori lapsum, contemplabimur. Omnino enim, Omnino, (charissimi) verum est, & inexpugnabilis firmitudinis, id, quod de Pestiferis Fructibus, ac pavendis Peccatorum mortalium Pœnis scriptum est, à Filio Siráchi [DDD.]; Ne dicas, PECCAVI: &, quid mihi accidit triste? Altissimus enim, est Patiens Redditor. Quasi nidum (inquit hic Altissimus, alibi) invenit manus mea fortitudinem populorum (& integrarum quoque nationum ac regnorum Peccantium: quanto magis, unius Hominis, aut Duorum?) &, sicut colliguntur Ova, qua derelicta sunt (interdum a villica; de industria uno reposito desertoque, donec Plura illic à gallina excludantur, ut ea omnia deinde simul ac semel auferat): sic Deus Delictorum mortalium, & Pœnarum pro iis, maturitatem præstolatur; quas tempore suo palàm repræsentabit & expediet. [EEE] Desinamus igitur, dilecti, desinamus, facere ac loqui ea, quæ nonnullos interdum facere aut dicere, videmus audimúsque: cùm, immisâ tribulatione, tentatione, adversitate, morbo, vulnere, corporis aut membrorum fracturâ, domûs incendio, segetum & anni strage, charorum inexpectato obitu, similibusque aut dissimilibus ærumnis aliis

C 2

qui-

Protasius.

.aullator

quibuscunque, murmuramus adversus Dominum
 impatienciâ nostrâ proximis offendicula ponentes
 dicendo impiè; *Et quomodo potuit Deus esse tam
 Immisericors? ut me, tale nihil promerentem, tam
 crudeliter affligeret* (ô verba, blasphemie plena, Ge-
 hennâque provocantia!) *Cùm sint alii mille gra-
 vissimi Peccatores ac Peccatrices: qui, quamvis
 hac & his innumerabiliter plura, meruerint; tam
 impunè ferunt? Solus ego, tam Innocens, ad eò gra-
 viter & acerbè plector? O, vafane! & Innocens tu
 Sine Caussa meritòque tuo, tu plecteris? Nunc quomodo
 dem forsitan, hac horâ, hoc die, hac septimanâ, hoc
 mense, quo affligeris; hoc anno, quo castigaris, ni-
 patrâsti tam enorme. Sed, Redi per memoriam
 examen generale tot annorum adolescentiæ, tot
 pubertatis, Juventutis, virilitatis, Senectutis; ni-
 jus aut illius Statûs, ministerii, officii, occupati-
 nis, occasionis, loci. Juro tibi: reperies (si me
 dò nondum omnino Cæcus es) reperies Protasium
 nonnulla, aut alia quæcunque, quibus graviter
 num Summum offendisti. Horum, & aliorum omnium
 um, (quæ scis, & nescis; quorum recordaris, & quorum
 rum oblitus es) *Altissimus, patiens Redditor*, Ni-
 Pœnas infligit tibi, quas *Tunc* provocâsti; Ni-
 FRVCTVM comedis *peffimarum adinventio-
 tuarum [FFF.]*, id est, Pœnas Temporales scelerum
 tuorum, & abominationum: quas tu Pœnas (quod
 te) Patientiâ magnâ supports; & Impatienciâ
 tuam blasphemiamque Confessione humillimâ
 piare studeas; cum Davide, dicendo Sacerdos
Quoniam Iniquitatem meam ego Cognosco! [GGG]
 & cum Achâno illo ad pedes examinantis Iosue
 Verè, ego Peccavi Domino Deo Israël, & sic & sic
 [HHH.] ut sic evadas Pœnas, Temporalibus*

Protasius.

millecuplo graviore; immò inexplicabiles & Sem-
piternas! Hæc hæctenus de *Protasio* Principis, seu
Regis Arimani, *Probitate* primâ: deinde, de *Lapsi-*
bis illius in *Gravia delicta*, Scandalâque, dicta
Charitati vestræ sunt, & hodie sufficiunt.

TESTIMONIA.

[A.] *In Epistolâ, à Protasio ad Gregor. XIII. Pon-*
tif. max. datâ anno 1582. [B.] *Laurentius Me-*
xia, in Annalibus anni 1580. [C.] *Isaia cap. 28.*
vers. 19. [D.] *Protasius, in litteris ad Gregor. XIII.*
datâ anno 1582. [E.] *Apud Ioannem Hayum Sco-*
tum, lib. De rebus Iaponicis, pag. 113. editionis An-
tuerpiana. [F.] *Liber, de Legatione Iaponicâ, Ger-*
manicè ex Italico versus, & Dilingæ impressus. ad fi-
nem. [G.] *Nicolaus Trigaultius in Triumphis Iapo-*
nicis, & in Annis, seorsim. [H.] *Aloysius Froës, in*
Annis 1584. [I.] *Franciscus Pafius, in Annali-*
bis anni 1601. [K.] *De hoc, sub alio nomine, quod*
olim, Christianus adhuc, habuit, multa per omnes
Annus leguntur, maximè ab anno 1588. ac dein-
ceps. [L.] *Nicolaus Trigaultius in Triumphis Iapo-*
nicis, lib. 5. cap. 6. [M.] *Hic videtur is idem esse;*
qui olim Bartholomæus Iunior, fuit dictus, cum ad-
huc Christianus esset. vide Matthæum Couros, in An-
nis anni 1603. [N.] *Ioannes Hayus Dalgattiensis*
in Rebus Iaponicis, inter Annos 1590, & 1600. [O.]
Matthæus Couros in Annis 1603. & Ioannes Rode-
ricus Giron, in annis 1604. & 1605. [P.] *Mat-*
thæus Couros, in annis 1603. pagin. 37. edition. Mo-
gunt. apud Balthasarum Lippium. [Q.] *Trigau-*
tius lib. 1. Triumph. Iaponic. cap. 5. [R.] *Matthæus*
Couros

Protasius.

C 3

Couros

Couros, in Annuis 1603. pagin. 38. edit. Mogunt.
 [S.] *Gabriel Matoso; in annuis 1602. [T.] Ludovicus Froësius in annuis 1588. [V.] P. Franciscus Pafius, in Annuis 1601. [X.] 1. Regum. cap. 13. vers. 14. [Y.] In Annuis Iaponicis anni 1601. editionis Antwerp. apud Martin. Nutium, pag. 59. [Z.] 1. ad Corinth. cap. 10. vers. 12. [AA.] 1. Roman. cap. 11. vers. 20. [BB.] Ecclesiastici cap. 27. vers. 4. [CC.] 1. Paralipom. cap. 28. versu. [DD.] Ieremia cap. 22. vers. 24. [EE.] Ad Philippens. cap. 2. vers. 12. [FF.] 3. Regum, cap. 1. versu. [GG.] pagin. 183. edition. Mogunt. [HH.] Ad Galatas cap. 5. vers. 6. [II.] Matth. 1. vers. 17. [KK.] Ecclesiastici 32. vers. 24. [LL.] Ad Romanos cap. 2. vers. 5. [MM.] De Peccatorum quantitate, in tali casu, vide S. Thom. 2. 2. quæst. 38. art. 3. in Corp. [NN.] Trigautius in Annis Capite 2. [OO.] 1. ad Corinth. capit. 13. versu. [PP.] 1. Ioan. cap. 3. vers. 12. [QQ.] Act. apostol. cap. 5. vers. 29. [RR.] Hieronymus Martini, in annuis 1622. qui eum, Ioannem Michaëlem Ioannis, Arimensis Dynastæ, filium nominat. [SS.] Alexander Valignanus in Annuis 1599. [TT.] Valignanus. pag. 67. in Annuis Antwerp. editis. [VV.] Trigautius l. 1. Triumph. Iaponic. cap. 17. [XX.] Matthæi cap. 19. vers. 6. [YY.] Isaia cap. 56. vers. 10. [ZZ.] 2. Paralipom. cap. 25. versu. 16. (AAA.) Ezechielis cap. 13. vers. 18. (BBB.) Ieremia cap. 17. vers. 1. (CCC.) Ad Hebraeos cap. 13. vers. 1. (DDD.) Ecclesiastici cap. 5. vers. 4. (EEE.) Ieremia cap. 10. versu. 14. (FFF.) Ieremia cap. 17. vers. 1. (GGG.) Psalm. 50. versu. 4. (HHH.) Libri Iob cap. 7. vers. 20.*

Protasius.

383071

*Pestiferorum Peccati Mortalis
Fructuum,*

EXEMPLUM TRAGICUM II.

IDEM PROTASIVS,
ET, PAVLVS DAI-
FACHIVS.

*De Protasii ulterioribus, quorum accusatus est,
Criminibus: deque Pauli Daifachii Fraudibus, &
Avaritia: necnon de utriusque Supplicio, ac
Temporali Interitu.*

Dictum 26. Die Februarij, seu Dominica I.
Quadragesimæ, Vesperis.

I. VLI Charitatis vestræ, in me
pariter intenti, non videntur mi-
hi nunc *Oculi* tantum esse, sed *Ora*
quoque ac *Linguae*: nec *aspicere*
solum & *intueri*, sed *insuper* &
loqui, rogaréque ex me, verbis
hisce, vel horum similibus; *Cum* *audiustertius* *di-*
cere sis *exorsus*, De Peccatorum Mortalium Pestife-
ris Fructibus, *addideris*que *initium* te *facturum*, à
Pœnis MORTIS TEMPORALIS, per Sæcula-
re brachium *infiectis*: *audivimus* nos (& *avidè* *qui-*
dem, *attentè*que) *nôn* *minùs* *Insignes* *Virtutes* ac
Laudes, PROTASII, Arimanorum Regis seu
Principis, quàm *Gravissima* *Senectutis* ipsius *Pecca-*
ta Mortalia, de *Oneraria* *Lusitanicâ* *expugnata*, de-
que *legitima* filii ejus *Michaëlis* *uxore*, in *aliam* e-

C 4 ànque
Protasius & Daifachius,

amque adulteram, commutatâ. Sed P O E N A non audivimus. Oblitus es? an delusisti nos? & hi anti vel maximè ore nos omnes præstolantes, dimissisti vacuos, ac pendentés? Non ita, dilectissimi non ita. Pro die illo feriæ Sextæ seu Divi Matthiæ quo *Protasium* audistis, Sol occubuit; & Nox in processu vestro nobis omnibus ingruit. Sed, heus vobis nondum ideò *Dierum* etiam (ut dici solet) *Omnium Vespera processerat.* Deus & *Hodie* diem nobis largitus alium: & hoc vos Die, quantum illius adhuc superest, audietis & reliquum. P R O T A S I I videlicet *Peccatorum Mortalium*, tragicâ dignâ lamentatione, *Pœnas.* nec P R O T A S I I solius sed & alterius cuiusdam *Peccatoris* horrendum *Supplicium*, ex participatione criminum *Protasianorum* mutuâ connexâque. Præbete igitur, vel nuper, sic *Hodie* quoque, vosmetiplos attentos mihi; devotôsque Vindici Scelerum, Divinæ Majestati. Cursus autem Narrationis ulterior, iste est

II. Ecce, charissimi: Parratis *gravibus* illis *Diaboli Delictis*, quibus Iaponiæ Tyranno sese vendidit, & unice approbavit, *Protasius*; dubitare nullo modo cœpit: quin, tanquam *Affinis* jam Monarchæ sui, confecturus esset, & impetraturus Omnium quæcunque modò animo concepisset, aut concupisceret. Nec Diabolus illius incitationi defuit qui jam pridem illum, ceu *Potentia latioris cupidum*, *Duxerat* (ut in hodierno est Evangelio, Matthæi 4. à versu, 8.) *in Montem Cogitationum ambitiosarum excelsum valde; & ostendit ei Omnia Regna Iaponiæ Sexaginta Sex, & Gloriam eorum & dixit ei; Elige, quod vis. Hoc tibi dabo, si caderis in Terram, & in præcipitia peccati mortalis, adoraveris me, Et Protasius elegit sibi Regnum Egecrum*

Protasius, & Daifachius.

cujus (uti nuper dixi) partem quandam non contemnendam, à majoribus ejus possessam, per Violentiam alienam, ac tyrannicam distribuendi libidinem *Taicósama* Imperatoris, amiserat: & quam tunc temporis (A.) obtinebat *Canziendónus*, Tyrannus etiam ipse, Christianorúmque carnifex atrocissimus. (B.)

III. Ad hujus igitur Regni Partem illam (aut etiam eâ plus) recuperandam obtinendamque; summátimque ad *Potentiam* suam *terrenam* modis omnibus dilatandam; primùm quidem *Grandia* illa *Peccata*, quæ dixi *Mortifera*, admittit, ut hâc viâ Iaponiæ sibi Monarcham conciliaret adiutorem ac Restitutorem: prætextu, palliôque, Peccatorum Specioso; Si ditionem Figenam recuperaret, *Se Subditis illius Omnibus, ad Christum ex Idolomania perductis, Conversionis tot millium Bono, sua Mala perperrata facilius compensaturum.* Sed *Sapientia* hæc erat *Pseudopolitica*; *Sapientia* (ut Divus Jacobus ait, capite tertio, versu 15.) *non de Sursum descendens, sed ex inferis, sed terrena, animalis, Diabolica.* *Sapientia* eorum, qui apud Divinum Paulum clamant (ad Romanos tertio, versu 8.) *Faciamus Mala, ut veniant bona!* *Sapientia* denique illorum, qui triticeum campum aliquem multorum milliarium, equis conculcant & pedibus evastant: ut, posteaquam diu laboriosèque cultæ ac speciosæ Segetis jam planè nihil superest, tunc *Zizania* eradicent. Id quod (ut loco suo audiemus) regnis his, *Arimano* & *Figeno* postmodum evenit. Hoc primum igitur, ac vitiosum præposterúmque augendæ *Potentia*: Instrumentum perperam *Protasius* arripuit.

IV. Deinde, propter hæc inconcessa, *Protasius* idem, medium quoddam aliud infœlix & impro-

C 5

Protasius, & Daifachius. sperum

Sperum, (atque istud quidem Improvidus insciens-
que malitiæ & periculi latentis) arripuit; quo de-
inde, permittente æquissimo Numine, penitus est
in foveam prolapsus & exitium: quoniam sic
promeritus erat. Nam (ut Divus ait Gregorius
Magnus) *Prioris Peccati meritò, Subsequentium*
(Peccatorum) *fovea tegitur; ut, qui malum Sciens*
perpetrat, iustè deinceps in alia, etiam Nesciens, ca-
dat. (C.) Istud autem *Infelix improspèrumque* (quod
dixi) *Medium augenda Potentia ac Ditionis*, fuit in
aula Daifusamæ Imperatoris Surunganâ, Secretarii
quidam, *PAVLVS* nomine, cognomento *DAI-*
FACHIVS, vir genere nobilis, ex Quanto regno
oriundus, & cum uxore domoque suâ Christianus.
Hic Advocatum aliquamdiu Caussidicumque fo-
rensem egerat: donec, ob industriam, ad altiori
sensum, ipsamque adeò in Regiam, promotus, ascen-
dit. Habebat autem annis aliquam multis *Paul-*
lus iste Boni Viri, Probi que Christiani, consentientem
apud Fideles laudem ac famam. Quin etiam in
Annis Patris Matthæi Courosii scriptum reperio;
Eum nominatum *Christianum Optimum: quique,*
ubicunque rebus Patrum & Christianismi commodari
posset, industriam suam desiderari nunquam sit pas-
sus, (D.) Sed, proh dolor! ubi *Honores* aliquan-
do (quod rarò fit) non *mutant mores*, ibi *Muner-*
Sapientum Oculos excacant, & mutant verba Iustit-
rum. (E.) Erat ex Japoniæ Summis magnatibus
in eadem aula, *Daifusama* Imperatoris familiarissi-
mus, intimèque charus, quidam Ethnicus (sed Chri-
stianis tamen benevolentissimus) *Conzuquedonus*
nomine (F.): pènes quem erat altissimorum quo-
rumque Monarchiæ negotiorum cura; Daifusamæ
arcanorum Sinus & gremium; ac Regnorum (ut

Protasius, & Daifachius.

in Japone sæpe fit) vacantium Distributio, pro cuiusque promeritis. *Conzuquedonus* hic sibi *Dai-fachium* fecerat à Secretis; interque familiares & Amicos primi censûs adscripserat. Idem ipse *Dai-fachius*, & *Protasio*, *Arimanorum Principi*, jam dudum notissimus evaserat. In hunc ergò *Protasius* animum suum omnem, atque cogitationes defixit; literis creberrimis, & assiduis (tam pro eo, quàm pro iis, qui sibi in Regia *Daisasama* demerendi erant) largitionum ac munerum missitationibus, ejus industriam sibi benevolentiamque emeratus: eâ mente, consilioque: ut, *Canzviendono* illo (quæ dixi supra) Regni *Figenfis* incubitore infessoréque, de Parte illa, quam *Protasius* ambibat, detruso, Ipse (*Arimæ* Princeps) in possessionem restitueretur: idque *Conzuquedoni*; Magnatis illius aulici, apud Imperatorem suffragio atque annisu. *Paulus Daifachius* (ut vir astutus, & cupidus) accipiebat omnia, promittebat cuncta, faciebat N I H I L, aut certè haud ità multum; quoad plura semper ac plura acciperet.

V. Dictu expertúque luctuosissimum est, quòd in Aulis nonnullis, & apud Officiales quosdam, (etiam apud eos, qui Probi videri volunt) nemo quidquam Sine Muneribus & Corruptelis impetrare queat. Sæpe, ubi aliud non suppetit, Uxor est, aut Filia, commodanda, turpem ad usuram. Clamo non ego: Clamat divinus *Isaias* (G.); *Omnes munera diligunt.* & qui *Omnes? Principes tui* (de temporis sui *Jerosolymitanis* Proceribus quiritur) *Infideles; Socii Eorum: sequuntur Retributiones.* Nec tamen Summi tantùm, & Consiliarii, & Præfides, & Assessores nobiles, & Secretarii, Syndicique, sed planè (quòd & *Joannes Pauli* pridem, ac fuscè, Tra-

étatu

Protasius, & Daifachius.

ctatu de Judiciis, Judicibus, ac Notariis Advocatisque, conquestus est: & alii Scriptores plures, cum Fatuorum Navicula, singillatim annotaverunt) ii quoque, quorum Sanguis, & vita, & Succus omnis est fuitque semper, Atramentum & sepia: qui, multis in locis, paulatim etiam in his, quæ officii debiti que sui sunt, Præstare indigentibus, & stipendiatis, operariisque, Nihil omnino Gratis volunt; non Sæcularibus, non Ecclesiasticis, & Religiosis: sed conventi, continuò manum aspiciunt, Utrùm incurva sit & delinimentum aliquod sive donum gestet? aut Pallium intuentur & axillam; num sub illa *Phryxus* aliquis *Aries*, aut *Vellus Aureum* apportetur? Et si quidem *afferri* videant *aliquid*, Gratus hospes, Gratissimus adventus, blandissima allocutio est. Si *Nihil*; *Busiridis* (ut in proverbio est) *Inhospitatis*, & *vultus Titanicus*, distringitur. *Nemo domi est*. Jam aliis impensa est omnis, & effusa, gratia. *Benedictionem omnem* illorum, *abstulit Iacob*: isti villosa *Esau nulla*, ne de *rare* quidem *Cæli*, reservata est. (H.) Quid multis? Dispensant Favores, officia, Salaria, Censuræ, stipendia, profanis, dissolutionibus, sui similibus, minùs interdum indigentibus, sed, *unitoribus*; & negligunt interim egentiores, Orphanos, pupillos, viduas, Deo Sacros. *CVR DAMNEM?* (inquit). *Anno toto, non saltem Xenio* me *dignantur uno, vel Strenâ, vel invitatione ad Convivium, & similibus*. Esto! sit hoc verum! Quid autem hoc ad te? Fac tu, quod tuus tibi Princeps, quod Deus, quod Jus, mandavit. Ut officium tuum faceres, & *Suum Cuique redderes*, tibi mandatum est. ut alii te muneribus, strenis, Xeniiis, conviviis, sibi conciliarent, hoc tibi mandatum non est. Fac tu, quod tibi præceptum est: & omitte, quod Præceptum non

Protasius, & Daifachius.

non est, neque tibi, neque, illis; sed potius interd-
ctum. Hoc, quod dico, vident tectiores aliqui mune-
rum amatores, Rectè consonèque rationi dici, Ideò-
que Munera ipsi à nullo facile accipiunt: sed Offe-
rentem, ac mentionem Unguentorum metallicorum
incoram ingerentem, pudibundi exhorrescunt, tan-
quam *aspidem & basiliscum*. & *Deus avertat* (aiunt)
ne faciam hoc tam grande nefas! Interim tamen, ur-
genti rursus & instanti, dicunt in abitu; *Mibi Nihil!*
permittunt tamen, per manus alienas ad se Honora-
rium tale, quasi per Pseudóthyron (ut ait in Verrina
quadam Romanus Demosthenes) obliquis viis
intrare. *Exiguum* (ajunt) *aliquid!* Et, quid illud
Exigui? Torques, aut monile, vel Armilla; si Di-
ves sit, & ex Optimatibus, Sollicitator talis favoris
pretiosi. Vel, si mediocris fortunæ; Generosi vini
Dolium; si Civis, Panni melioris, aut bylli, volu-
men; si aurifex, Annulus; si pellio (quod & pro-
verbia jam habent antiqua) *pellicium novum*, in
quo Diebus festis Juno sua pompam trahat. Et hoc
quidem, *Accipientibus Exiguum est: Largienti verò,*
plus nimio magnum ac Multum. Hoc sic fieri, testa-
ri complurium, hóc cœno largitionum sordidata,
Conscientia posset: & *Experti* lamentantur *Roberti.*

VI. Ex hoc igitur *Muneripetarum* censu fuit &
Paulus ille *Daifachius*: qui tamen nihilosecius, e-
tiam post plurima sibi dono missa, menses in com-
plures Principem *Protasium* distulit: ac vix ali-
quando tandem *Apographum* (ut ajebat) ei misit
Imperatorii Diplomatis; quo Regni Figensis amissa
pars ei rescribatur, sicut petierat: falsò tamen
& commentitiè; sicut hodièque crebrò fit, ut falsæ
adulterinæque Bullæ Pontificiæ Dispensationum
pro Matrimoniis; Patentes Sæcularium Princi-
pum;

Protasius, & Daifachius,

pum; *Polita* (ut vocant) Gubernatorum, & belliductorum, obtrudantur ad mercatum ac pretium; non ad commissionem, ac verum. Notavit hoc etiam *Protasius* tandem; cum Autographum Principale, seu Imperatorium, sæpe sæpius petitum, à Paulo tamen nunquam transmitteretur. Ac Paulus quidem, culpam universam trajecit in Daifusamam Imperatorem (& fuere, qui crederent, Sic vera se rem habuisse) Eum, caussatus, tanquam Senem Inconstantem & variabilem, mutasse primam de restitutione Figensis regni, Sententiam. resultans autem illius caussam fuisse, Sáfyoium, Gubernatorem Nangasaquianum. (*l.*) Id, quod alioquin à Viri illius moribus haud abhorrebat. nam & altissimus erat Sáfyoius, in eorum machinandis exitiis, quos ipse oderat, aut quibus invidebat (eorum more, qui ex Humillimo subvehuntur in Altum. Faber enim ferrarius olim fuerat, operâ postea Sororis apud Daifusamam promotus ad celsissimas Dignitates) & Christiani præterea nominis semper fuerat, ac persistebat, inimicissimus. denique privatim Protasio, Arimanorum Principi, perinfectus. Et hæc talia à Paulo Daifachio nominatim singillatimque perscribebantur Protasio. Unde paulatim Inimicitia inter Protasium, ac Sáfyoium, internecina sunt ortæ; qui antehac tamen inter se concordissimi sunt esse visi; in primis autem ex eo quod Sáfyoius ante sesquicentium, in evertenda Lusitanorum Oneraria, Protasium, ejus Oppugnatorem, ope nefaria adjutisset. Præclari nimirum hi FRVCTVS sunt pravaram Societatum! ut, Numinis justo permittente consilio furoréque, tantò postea dissideant, quantò arctius antea conglutinati fuerant; sicut scriptum est, Judicium nono-

Protasius, & Daifachius.

versu 23. Misit Dominus Spiritum pessimum inter Abimelech & habitatores Sichem; qui ceperunt eum detestari (quem prius adjutârunt).

VII. Ne multis autem Charitatem Vestram, circa Protasium & Daifachium, suspensam teneam: Re, & negotio, ab Novembri anni millesimi, sexcentissimi Decimi, ad Martium usque anni millesimi Sexcentissimi Duodecimi extractâ; constituit tandem Protasius, ipse per sese in rem præsentem venire: assumptoque proinde Filio quoque suo Michaële cum Fima, illegitimâ Filii uxore, nec non Justa, conjugæ propriâ, in urbem Surungam, imperatoris Daifusamæ (sicut sæpe dictum est) Sedem, iter intendit. Quæ profectio, incidit in anni millesimi sexcentissimi Duodecimi *Quadragesima* initium: cum (divino tangente digito Pectus ipsius, in criminibus iis, quæ commemoravi, satis jam diu obduratum (*Protasius per Confessionem sollicitam, in ipso profectiois apparatu, vitam prius omnem antea-ctam, non sine lachrymis, expiâisset. (K.)* Sed videlicet (quod principio monui); *condonatâ nonnunquam Ob Pœnitentiam & Exomologésin culpâ, non idè confestim Omnis quoque Pœna condonatur.* quod in *Protasio* hoc manifestum evadet: qui, longum ingressus iter, Fuscimi tamen postea substitit, urbe, itineris ferè mediâ; *Filiûmque, & Fimen* ad alteram, præmittit Surungam, ad agendum cum *Paulo Daifachio*, super pendente illo negotio. *Daifachius* convenitur ab eis; superque Figensis Controversiæ causâ, Patris ac Soceri nomine, interpellatur. Dissimulante verò *Paulo*, cum urgeretur; *Vbi fides? ubi pollicitorum effectus?* cardo verti cœpit & immutari: negare Paulus, ac pernegare, quidquam unquam promissum. (L.) Confutatur tamen

Protasius, & Daifachius,

tamen & convincitur, ex *Apographo* illo, (de quo dictum est.) Ille adhuc impudenter negat, suum esse, suave manu. Perfertur ergo res ad *Conzuquedonum*, aulae Imperatoriae supremum Praefectum illum, cui à Secretis erat *Daifachus*. sed hic coram eo rursus eadem negat omnia, quae modò, *Michaële* & *Fime* urgentibus, negaverat. *Conzuquedonus* auditis utrimque alterorum adversus alteros querelis; in re tam perplexa, quid ageret, sollicitudinem non exiguam concepit. Veritúsque, ne ipse tandem Secretario suo cooperatus crederetur, in eo, cujus scientiam conscientiamque penitus nullam antehac habuerat; ad Imperatorem *Daifusiam*, unà cum *Michaële*, ingreditur; omniaque, in gestis erant, ordine memorat. Simul, occasione tam opportunâ, privatim *Michaël*, ac *Fima* pellets multis criminationibus *Protasium* apud *Daifusiam* incessunt accusantque: tum aliis de causis domesticis; tum, quòd illis *Protasti* Senechtus (vivacior, quàm ipsi vellent) in odio erat; festinationibus, eo mortuo vel amoto, ditionum illius possessionem adire. Videlicet, hic *Fructus* erat, copulati ab *Arimano Dynasta* scelesti illius thalami hic Exitus, malè educati, nimioque plus indulgenter habiti, Filii: cui similem sobolem & vos, auditores, expectate; quicumque ex vobis, Liberis vestris omnia conceditis ad libitum, & ad quae vis eorum perperam acta dictave connivetis. Ex quibus proinde, quid fiet tandem? *Progenies* & *Genimina Viperarum!* (*M.*) fuisset olim parentibus, ventrem, & vitam, cum exitio fortasse sempiterno, disruptura.

VIII. Sed hæc quidem in hunc modum tunc gesta sunt. Secundum quæ, *Daifachus* in carcerem

Protasius, & Daifachus.

rem, & custodiam compingitur. *Protasius* autem, qui cum Coniuge sua *Iusta* *Fuscini* tantisper substiterat, imperatu *Daisusama* dicendam ad causam evocatur. Res omnis Senatui Regio *Surungano* committitur: Colliduntur inter se coram, *Paulus* ac *Protasius*. *Paulus*, adhuc (ut coeperat) negare persistentem, illius ipsiusmet, Epistolis & irrefutabili manu, chirographoque, *Protasius* redarguit & convincit. Simul quoque Senatuum regium, de diuturnitate ac multitudine largitionum in *Paulum* effusarum, edocet. Quibus omnibus irritatus exasperatusque *Paulus*, postquam eversam videt causam suam, vicissim in *Protasium* inimicius acriusque insurgit: illius arcana varia prodit ac reteggit: nominatim autem, compactam ab utroque ipsorum *Safyoio*, *Gubernatori Nangafaguiava*, necem & insidias lethales: qui *Safyoius* (sic attemperante rem, Numinis justo dispositu) tunc eo ipsorum ac temporis articulo, inter Iudices *Pauli*, & *Protasii* sedebat; & hæc omnia cum ingenti stupore consternationeque audiebat. Ad summam! Mutua est, & multa, alterius in alterum ardens, aculatio; ac, sicut per *Isaiam* scriptum est (N.) *Vnusquisque Carnem brachii sui devorabat; Manasses Ephraim, & Ephraim Manassen: simul ipsi contra Iudam*; hoc est, In grande damnum atque contumeliam electi populi *Christianorum*, & *Ecclesie Japonicæ*. Porro, omnis hæc altercatio, mutuaque duorum Accusationes, absente *Daisusama*, coram Regii Senatûs confessu editæ, deferuntur tandem à Concilio ad *Daisusamam* monarcham. Is, graviter admodum excandescens, oblatâ nunc sibi tam optatâ occasione, *Duorum* à flagitio, totam in Religionem indignandi argumentandique, cœpit

D

non

Protasius, & Daifachius.

non semel exclamare furibundè ! Inter cætera verò ; *Videte, Videte*, inquit, *Christianos ! animas vertite, Iudices, & tangite manibus, Quidnam sit in nova hac & transmarina Secta, Boni ? cum profecto tam Scelesti deprehensa sint illius Suprema Divina Capita, Regiminis atque Fori, in Iaponia ! Secta, de fraudiumque magistrâ, possessionum alienarum affectatrice; cuique nulla sit alia par Superstitio, terrarum in orbe, machinationibus, insidiis, astu, impetrate ! (O.) Breviter ! Protasio & Paulo Daifachius ad diem Aprilis vicesimum, hoc est, illius anni Parasceven Christianam, Damnationis Sententia, decretorio Imperatoris mandato, denuntiatur. (P. Protasio quidem, tanquam alieni Regni (Figenis alienæque Vitæ (Salyoianæ) improbo & infideli appetitori, ut intrâ biduum regno suo terrisquæ conditionibus majorum suorum dejectus, in exilium irrevocabile extrudatur : Paulo verò, ceu rapacis Munerum acceptatori, Impostori, & Falsario ; ut in postridie, unâ cum uxore (fortasse, ceu munerum acceptorum consciâ vel particeps) supplicio publico moriatur.*

IX. Ad utriusque fatalis Sententiæ celerem executionem, in urbe Surunganâ, proceditur. Illecescit postridianus dies, qui *Sabbati Sancti* erat, seu *Paschatis Pervigilium* ; Aprilis mensis, primus ac vicesimus ! Venitur ad *Paulum Daifachium* in custodiam, non à Carnificibus solùm, sed & à veteribus amicis Idololâtris. Suadeturei, Ventrem ut sibi, generosiorum Japonum more, cultro vel sic dissecet, ad ignominiam Supplicii publici tam gravem, & ad pœnam longè atrocissimam, præoccupandam. Sed *Paulus*, negat ; Se, ceu Christianum, id facere vel velle, vel posse. In eâque sententiâ

persistit

Protasius, & Daifachius.

perstitit; Omnes illas seu pœnas, seu publicas ignominias, ob Peccatâ se sua promeritum, passus ac protestatus: ideòque Divinâ eâs à manu, sicut fas esset, acceptaturum. Cùm verbis his, & animo sic comparato, Paulus educitur carcere: circumraptatur, ingenti cum ignominia, per urbis Surungæ vias ac plateas omnes celebriores. Ad palum deinde, seu Columnam, loco Suppliciorum sueto, deligatur. Ei juxta colliganda jungendâque & uxor Pauli (quod Imperatoria pridie Sententia jusserat indici) fuerat. Verùm, tum ipsius mariti, pro ea, contestationibus, de Innocentia ejus, in toto illo negotio; tum Imperatoriæ cujusdam Pellicis interventu precibusque, vitâ mulieri, sed eâ tamen conditione, permittitur: ut maritali Supplicio coràm interfit, & illius ad finem usque Spectatrix assistat. Rogus deinceps circa Paulum exstruitur, ad passus quaqua versum Tres: a cenditur, torretur reus, cruciatur, uritur, ad Horas aliquot. Ipse cùm Peccatorum ingenti publicâque pœnitudine, fortissimè perstat in flamma, præsentissimo sibi semper animo. Uxor autem, ad stare viri Supplicio coacta, cohortationibus eum assiduis ad patientiam, Constantiam, Contritionem, & Spem Divinæ misericordiæ, firmabat: donec extinctus tandem, in cineres ac favillas desedit.

X. De Salute illius spem bonam Scriptores vulgò concipiunt. Ceterùm, expectavit quidem Animam Pauli hujus, jam olim, Diabolus: quando is in Regno Quanto, ad annum Salutis millesimum Sexcentimum sextum (host est, Sexennio, ante mortem Daifachii) more sibi familiari, per omnem Japonis Insulam, ingressus Vulpeculam, penetravit in thalamum Pauli Daifachii, nocturnis horis; &

D 2

arti-

Protasius, & Daifachius.

articulata voce locutus ex ore bestiae, bis eum nominatim evocavit, *Daifachi! Daifachi!* in clamando. Sed, post multam Cubiculo toto saltationem, suique petulantem circumvolutionem, *Vulpem* tandem illa (ex qua locutus *Sathanas* fuerat) in funiculum sacri Reliquiarii, (è lecticâ tunc pendetis) implicita, tanquam in Laqueo hæsit: cumque explicare se non posset; à surgente *Paulo* deprehensa, interfectaque est. Quæ sic gesta esse, velut memoravi; posteritati tradidit *Ioannes Rodericus Giramus*, in Annis anni millesimi sexcentesimo Sexti Japonicis. (Q.) Videri potest hoc, indicium fuisse quoddam ac signum; *Daifachium* hunc (quod *Optimus* tunc *Christianus*, audiebat) aliquando fore quidem *Partem Vulpium*, ut *Psalmus* loquitur. Sexagesimus secundus, undecimo versu (quod senè sunt Omnes, qui, per corruptelas Juris ac Justitiæ, *vulpinantur*, sive rubro sint illi, sive gilvo, sive à nigro, capillo barbitiove) & *Vulpem Tartaream* eum quidem, ceu *Pradam* sibi tunc temporis debitam, esse citaturam: sed eum tamen, in victæ Fidei Contritionisque potentissimis viribus, evasurum unguis illius ac dentes; & *Diaboli* tandem *Vitæ* rem futurum. Interim tamen, *Assatus Paulus* hic publicèque *Facis* in morem *accensus*, & in cinerem radactus est; eo ipso die, quo per omnem latè Ecclesiam *Benedictio* celebratur *Ignis*, & antiquo celebratur ritu, LVMEN CHRISTI. Quo die sine controversia, cum ingenti mentis luctu sentiens ac recensuit secum *Daifachius*, *Pestiferum Peccatorum Mortalium Fructum*, & intestinum in visceribus Delicti Tormentum: quàmque *Amarum* esset *Reliquisse se Dominum Deum Suum*; quod deplorari *Jeremias*. (R.) præcepit. Sed inter hæc

Protasius, & Daifachius.

hæc, PROTASIUS noster, ubi, vel quid rerum agebat?

XI. Sicut Decretum à Tyranno *Daifusâma*, Affine illò *Protasiano*, fuerat, cujus *Arundini* Ægyptiæ miser Protasius *innixus*, *manum suam perforârat*: ità, sententiam nullo mitigante, Rex olim, ac postea Princeps saltem (conspiciuus & potens) in exiliùm ejcitur: idque, unà cum *IVSTA* sua, tametsi non in ea minùs caussa, quàm in aliis omnibus, prorsus innocentissimâ: nec permittuntur Principi huic *Matrona*, nisi pauculæ aliquot, è *Gynæceo* veteri matronæ virginésque pedisequæ. *Protasio* verò, tanto nuper *Duci*, totque ditionum Domino, Famuli, de tot millibus, ac legionibus, non nisi *Quinque* supra *Triginta*. Regnum autem *Arima*, Provinciâque *Tacacua*, & siquid aliud olim *Protasii* fuerat, ab Imperatore *Daifusâma* (qui hoc ipsum & unum jam diu quæsierat, ut perficeret) in gratiam *FIMÆ*, proneptis suæ, traduntur *Michaëli*, Protasii Filio, *Fimês adultero*: eâ conditione tamen, ut continuò *CHRISTVM* eiuret; ad idemque *Subditos ditionum suarum omnes seridò compellat*. Quorum alterum, infelicissimus hic confestim exsecutus est, *Idololatra* factus, (qui tamen ab ortu statim, & utero materno, Baptisum Christianum acceperat) *Michaëlisque* sanctissimo abjecto nomine, *Sayemondónus* deinceps, Japonum pagano vocabulo, voluit appellari. (S.) Alterum autem, de subditis suis Omnibus à Christo abstrahendis, nec in hodiernum quidem diem (si tamen in vivis adhuc est, quem *Septuaginta & unius anni Senecionem* oportet esse) perficere valuit: tametsi gladio, Suorum multos, jugulârit; flammis vivos assârit; tormentis exquisitissimis dilacerârit; Cru-

D 3

ces,

Protasius, & Daifachus.

ces, altaria, Sacella, templa, Collegia, Seminaria, funditus everterit; Societatis Patres ejecerit, nullumque non lapidem moverit, ad *Christianitatem* omnem (in qua tamen educatus ab infantia fuerat) stirpitus excindendam; ad eum finem (nequando ab aliquo alio, *Protasiana* stirpis successore restituta Divina possent) *Duobus* insuper, è *Domina* susceptis, *Protasii* Patris sui *Filiolis*, fraterculis suis, paullo post nocte quadam in somno lectoque tyrannicè jugulatis. O, *Pestiferi* & hinc *Peccatorum Mortalium fructus!* ô, *Amara* Dulcissimi Domini, verique *Dei*, *Derelictio!*

XII. Ibat autem *Protasius* (ut, relicto jam filio *Michaële* sceleribus suis, in Patre moremur solo) ibat in exilium ac locum, dierum trium intervallo *Surungâ*, regiâ urbe, dissitum, locum horridum & squalentem; & ibat quidem ipso Sanctissimi *Paschatis* *Dominico die*, quo omnis alibi *Christianitas* in summa Spiritus vivebat & incedebat lætitiâ, qui dies fuit *Aprilis* vicesimus secundus: *Vernus* aliis, & amœnus, & floridus, &, uno verbo, *Paschalis*; *Hybernus* autem ipsi, tristissimus, nubilus, & omni *Cinerum die* luridior. Tunc implebatur, quod loco *Fructuum*, *Pomi mortalis-Peccati* devoratoribus promiserat, & comminatus erat, *Deus* per *Amos* prophetam; *Convertam Festivitates vestras in Lætum; & Omnia Cantica vestra in Planctum.* (T) Tunc *Protasius* lachrimans recordabatur, tum *meliorum Paschatum*, à se quondam solemnissimè celebratorum; tum vel maximè *Paschatis* anni millesimi *Sexcentissimi Tertij* (de quo dictum est supra) cum ante novennium scilicet, *Sabbati* *Sancti* sub *Officio*, *Cantico* *A L L E L V I A* audito, lætitiâ sensûque *Sancti Spiritus* exiliit; & omnia sua

Protasius, & Daifachius.

laxari tormenta bellica mandavit; IN DESPECTVM IDOLORVM! qui nunc (proh dolor! proh, rerum humanarum inconstantiam!) felicitatis priscae folio ventoque commutato, factus ipse fuerat DESPECTVS IDOLORVM, & Idola-colentium. Sed non tamen idcirco collapsus est animo: neque, levium more, vacillans in religione, titubavit. O, Dei misericordias inexhaustas! O, memoriam, impensi sibi quondam honoris, apud Superos fidelem ac tenacem! Si diu quis bene pieque vixerit; & aeternae Majestatis gloriam pro viribus suis promoverit; postea verò mortali labefactus infirmitate, collapsus sit; dum modò (*sicut Serpens, Caput*) sic ipse FIDEM sanam constantissimè teneat, nolitque Patris ac Domini caelestis per omnia penitè oblivisci: is talis saepe, praeceptorum *Operum Bonorum* intuitu recordationeque, respicitur tandem à *Patre Misericordiarum*: sicut scriptum est, ac dictum ex ore Prophetæ Jehu, regi *Iosaphato* (quod idem planè cadit in *Protasium*, suo modo) *Impio prabes auxilium* (*Safyoio*, in expugnanda *Lsitano*rum *Onerariâ*) *Et his, qui oderunt Dominum* (*Daifusâmæ*, proneptique ejus, *Fimæ*) *amicitiâ (& Affinitate) iungeris*: *Et idcirco, Iram quidem Domini merebaris* (quâ te projiceret in Sempiternum) *Sed Bona Opera* (quàm plurima, quæ superius enarravimus, aliâque plura) *inventâ sunt in Te; eò, quòd abstuleris de terra Lucos* (*Quadráginta Delubra idololatrica, sub unum tempus & impetum; omnemque deinde Paganismum Arimensem, & Tacacuanum.*) (V.) *Respexit ergo Dominus misericordibus oculis, in illo ipso egressu in exilium, Principem hunc, Protasium: ut, licet jam antea, paucas ante septimanas, sese*

D 4

per

Protasius, & Daifachus.

per totius vitæ Sacramentalem accusationem re-
collegisset (velut dictum est) idem tamen multo
amplius, ab eo postmodo Relegationis suæ die, de-
incépsque, se respiceret; Iniquitates suas damna-
ret: Dei vindicis Justissimam dexteram agnosceret,
laudaret, glorificaret; & Virgam, qua percutiebat-
tur, osculans, *Dei Providentiam* prædicaret; *Equi-
quissimè* (dictitando) factum esse, ut eo die, quem
omnium haberet *Ecclesia Christiana* lætissimum, ipse
ipse contristaretur extremè: qui, Dei neglectis legi-
gibus, & *Ecclesie Christiane* Statutis, Christianitate
tem prius ipse contristavisset. Sed hinc, intra
hunc & salutarem animi Dolorem, non sicut
Protasius. Mirandiora fecit.

XIII. *Audite Cæli! & obstupescite, Terra!* *Exhortatio*
vos, Peccatores ac Peccatrices, arrigite aures, ad
Pœnitentiam *Exulis Protasii*. Vos quoque Christiani
omnes, *Europæique* maximè *populi*, & *urbes*: discite
fervorem; discite Pœnitendi modum, discite Bonorum
Operum resuscitationem: ac Religionis sanctæ
perseverantiam, ad extremum usque, imitamini;
in exemplum vobis propositum, hunc Populorum
urbiumque *Principe Japonio*. Verè enim, verè
nec sine dolore cordis intimo, dicendum est, cum
cæcitate ac pudibundè; sed, dicendum tamen
Multis in locis, urbibus, populis (nominatim nihil
exprimam) pigri nimis, & frigidi; nimis somnolenti,
nimis mortui, sepultique sumus, *Europæique* non
& in Christo Japonibus antiquiores. Dormimus
jacemus, exspiravimus, Bonis in Operibus; in fre-
quentatione Sacramentorum Confessionis & Synaxeos;
in sollicito studio Lucrandarum Indulgentiarum;
In densitate frequentandarum ædium secularium
crarum, In castigando, per Ieiunia, vigiliis, Cibis
cibus

Protasius, & Daifachius.

cia, flagella, duritiemque strati, corpore voluptuoso. Quasi verò nos soli *Peccata* non circumferemus! Atque utinam, utinam, non gravia sæpè, non occulta & occultata plurimorum annorum! Ac nos quidem, *Suecum* antehac militem, & belli turbas, passim in *Germania* nostra caussabamur; quò minus vacare *Saluti animæ ac Divinis*, tantâ *Perfectione & frequentia*, possemus. Hoc, *Pallium* erat *Desidia* nostræ. Nunc, *In Pace sumus*, & ecce! multis in locis, oppidis, urbibus, populis, facta est *Bello, Pax longè somnolentior*. nihilo plus nunc agimus in *Bonis Operibus*; immò, Aliquantò etiam minus, quàm ante hæc pacatiora tempora. Exfufcitemus! (agè) stimulemúsque alter alterum, vir virum, fœmina fœminam, urbs urbem; per hoc præsertim *Iejunii tempus Acceptabile*, per *Dies hos Salutis*, incipiendo novo cum fervore; &, si modum nescimus, *Protasii* Principis & *Exulis* intueamur ad *Pœnitentias ingenium*: qui, meo iudicio, vix *Davidi* ipsi in *Pœnitentia* cessit; nedum alicuj nostrum, ex somnolentis.

XIV. Ut primùm enim venit ad *Exilii locum*, *Tamura* dictum, in *regno Cai*, ad radicem altissimi montis: licèt omnes ferè, qui familiariùs eum noverant, pro eo in metu essent, ne is sibi fortasse *Iaponiorum Stultâ generositate* vitam absecaret, inter tot & tam ingentia mala (quoniam *Protasius* fervidi erat, ac seipsum frequenter non satis regentis, *Ingenii*) tamen contrarium potius usuvénit. Totus enim, *Virum* in alium, mutatus est; hoc est, *in meliorem hominem*, *in pessima quamvis fortuna*. Causa magna mutationis, sanctissima ipsius uxor, *JUSTA*, fuit, annorum tunc ætatis triginta trium; ac tredecim; haud ampliùs, *Neophyta*: sed veterana

D 5

rana

Protasius & Daifachius,

ranâ quâvis in virtutibus exercitior. Hæc mulier; Viro suo multorum animæ bonorum causa fuit & origo: Ut manifestè videamus, verum id esse quod vulgò dicitur, *Fieri sæpenumero, ut Diabolum sibi quis coniugio societ; sæpe itidem, ut Angelum, in uxore: &, quemadmodum multis Fœmina fieri soleat Inferni Via; sic nonnullis vicissim, divini munere, Paradisi esse Ianuã effectam. Divino tamen (ut dixi) munere. A Domino namque propriè Vxor datur prudens, ait Spiritus & Scriptor Sacer. (X.) Gratia Super Gratiam, mulier Sancta & Pudorata (Y.) IVSTA igitur, Protasii vxor (ut ad eam revertatur Oratio) per omne tempus illud, quæ inter vigesimum secundum Aprilis, & quintum Junii intercessit, maritum suum induxit, suis tum cohortationum, tum exemplorum stimulis, ad Precationes assiduas: *Iusta*, ad frequentem Libellorum Spiritualium lectionem; inprimis autem eorum, quæ de Dominica Passione conscripti erant: *Iusta*, ad creberrimas Peccatorum suorum meditationes & examina: *Iusta*, ad omnem, omnis Calicis (etiam præterito Amarioris) expectationem, à manu Domini. Quid multis? IVSTÆ suæ potentissimis efficacissimisque verbis extimulatus Protasius, petiit ab ea sensim, (utpote Secretorum illius plurimorum vel maximè consciã, per annos conjugij tredecim) ut, *Quacunque ipsa hucusque Delicta deprehendisset in marito, ea referret in Commentarios.* Paruit illa, comportavit, retulit, conscripsit, ac Protasius Librum illum, conjugis sua manu fidã factum & absolutum, legebat assidue (Quis similia vel fando audivit unquam?) & ad singulorum lapsuum suorum lectionem, singulorum Pœnitentiæ & Contritionis exercebat actus: ac siquæ*

Protasius, & Daifachius.

siquam ulli vel inuississet contumeliam, vel intulisset injuriam, restitui curabat, tam in fama bonoque nomine, quàm in facultatibus, optimâ fide restituendis. Quod idem & *Patribus* jam antea diligenter & abundè præstiterat; quibus (ut dictum nuper est) in illius *Oneraria Lusitana* expugnatione, nutrimenta sua perierant. (Z.) Dolebat præterea, flebátque vehementer; Peccatis factum suis, ut nunc, veluti *Reus* potiùs puniretur, quàm, ut, ceu *Christi Martyr*, à *Daifusâma* persequente moriens, elueret Peccata sua Sanguine, in *Fidei* generosa *Confessione*. Nominatim autem, & ante omnia, Lusitanorum expugnatam ac deletam *Onerariam*, & filii *Michaëlis* mutatum adulterio *Conjugium*, tanquam Orbi toti scandalosissimum, unâ cum ipsius à *Christianismo* defectione, lachrimis amarissimis exsecratur. Quid (oro te) quid potuit, aut quid debuit, ultrâ facere *Persona Princeps*, pro *Peccatis suis mortiferis*, quæ nunc tepidi multi vix uno dignantur expiare *Rosario*? *Protasius* autem per tot dies, & hebdomadas, acerrimam exercuit *Pœnitudinem*. & necdum tamen satisfecit. Non ergo? (inquis) non placavit *Cœleste Numen*? Nondum, charissime, nondum per *Omnia*. *Culpam* (quod sæpius dico, proximèque è *Divo Thoma Aquinate* docui) *dimittit sæpe Deus*, in *Mortalibus* non *remissâ statim omni Pœnâ*. Rapiendus ad *Pœnam* graviolem *hîc Protasius* erat; ne raperetur *illic* quondam ad *Sempiternam*.

XV. Ecce namque! *Michaël Filius*, ac *Fime* pellex, veriti, nequando *Patri Soceróque Protasio Daifusâma* *Imperator*, propter egregias viri doctes; propter veterum in se meritorum, quibus ab eo fuerat adjutus ad *Imperium occupandum*, *memoriâ*:

pro-

Protasius, & Daifachus.

propter aliorum denique preces interpositas, ex illi gratiam faceret, eumque in avitas provincias & Arimense regnum restitueret: nefandissimè in ita cum *Sasyoio*, Governatore Nangasacquiano, conspiratione, apud *Daisusámam* communibus studiis & sollicitationibus allaborant, instant, urgent: ut in è Vita celeriter **INQUIETUM HOC** (ut loquebantur) **CAPUT**, per Sententiam internocinam, tolleret. O, scelesti! ó viperæ! Hoc, hoc videlicet, aut huic non multum dissimile quiddam, & Vos à filiis aliquando vestris (ó parentes indulgentes) reportabitis: quibus omnem nunc animi sui libidinem, & nullam severioris educationis disciplinã, præstatis. ab iis (inquam) ab ipsis iis, vel in hac, vel in altera vita, vel in utraque forsitan (quod bonus Deus avertat) occidemini. Hæc *gratia* est *Lupini catuli*, à fatua *capra* tam indulgenter nutriti; sicut in veteri Græcorum adagio iactabatur. Imperator porrò *Daisusáma*, consensit tandem, & acquievit eorum postulatis. Jubet necem, procul absentis, & horum omnium ignari, *Protasii*.

XVI. Junii Quinto die, qui anno illo millesimo sexcentesimo Duodecimo, incidit in diem Martii post *Rogationum Hebdomadam*, seu, *Infra Dominicam Ascensionis* per noctem totam itinere deperato, primo diluculo veniunt, Governator *Yamúræ*, & Governatoris Meacensis filius. Hi militibus plusquam centum & quinquaginta *Protasio* Principis & Exulis domum, in qua conductò hospitabatur, cingunt. Per internuntium *Protasio* Dux Governatores denuntiant, uti, Japonum Magnatum more, ventrem sibi suum illicet discindat; nec Capitis ignavo supplicio malit affici, dextrâ & gladio alieno. *Sic Iubere Daisusámã: sic imperat Protasius*.

Protasius, & Daifachus.

Protasius, strepitu primùm, ædes cingentium, experrectus; continuóque vestitus & progressus, auditâ, quâ minimè cogitare debuit, horâ, suæ mortis, & interitûs tam festini, denuntiatione: non modò territus in nullo est, sed, Oris & vultûs serenitate magnâ (*ceu pectus bene preparatum*) dixit; *Sibi*, (*tanquam homini, ad ultimum usque Spiritum in Christo persistere certissimo, & obfirmato*) *fas nequam esse, secare suapte manu ventrem, quantumvis alioquin animus, ad tale vulnus imperterritus, sibi non deforet.* Alio se tamen modo, eoque præstantiore, *satisfacturum Imperatoria condemnationis Sententiæ.* Eo cum responso, præstolari tantisper jussis Sententiæ exsecutoribus, ipse familiam suam omnem convocat: quid *Daisusâma* jusserit, impavidus aperit: famulos hortatur omnes, ac rogat; Inexsecutores ne tumultuentur: eosque, ne id facere ullo modo possint (*invitos licet, sed tamen obsequentes*) arma sua tradere omnia gubernatoribus Duobus compellit: unicâ solâ ex omnibus retentâ sicâ. Petit deinde moram temporis aliquam, in præparationem ad obitum Christianum: eâque non difficulter impetratâ; prælegi sibi jubet, ex Evangelio, *Dominica Passionis universam Historiam*, cunctanter, attentè, devotè. *Contritionis* deinde, quàm potest, intensissimos elicit, ac tenerrimos, *Actus*: & quia Sacerdotis, cuj peccata fateretur, copia nulla vel facultas erat; cum ei *Daisusâma* Patrum Omnium alloquium omne, in perpetuum, abstulisset edicto suo: quò tamen *Confessionem* quoquo pacto suppleret (*attendite, quæso, dilectissimi, sicut facitis; & obstupescite!*) coram *Imagine* quadam *Pia*, *Protasius* in genua dejectus, palam, & coram famulis triginta quinque, coram

JUSTA,

Protasius, & Daifachus.

JUSTA, charissimâ Conjuge, corâmq; Conjugis gynæceo, verbis claris, & altâ voce, confitens incipit *Singillatim*, *particulatimque*, cum specie numero, *Graviora quaque* (quæ quidem tunc occurrissent ei) *totius vitæ Peccata Mortifera*. Deinde sese convertens ad famulos, veniam ab omnibus ac singulis, demississimè petit, omnium in eos offerarum: omnibusque collachrymantibus, & neminem penitus, nec viro, nec sæminâ, præ fletu singulorum promere sermonem, aut responsum mutuû, valente: circumfert ipse manu suâ ad Singulos *Poculum Benedictionis supremum*: à Justa Conjuge incipiens, ad servulorum omnium novissimum: Ethnicis, qui inter hæc & ipsi intrârant spectabantque lachrymas non tenentibus. Ipse autem imperterritus, ac genis oculisque semper siccis, in stercore (quâ cœnationem illam capacem insterni iusserat) Summitate seu capite, *Crucifixi* piæ iconem stans mandat: & utrimque Cereos duos accensos, ad latera. Post hæc, accedens animosè, thoracem ipsi sibi detrahit: collum nudat, & ad ictum aptatur. Quoniam autem apud Japonas honorificentius est Magnatibus, ab eo decollari, quem ipsimet sibi decollandi seligunt, quàm à ministro Justitiæ publico: designat *Protasius* è famulis unum quempiam cui sicam illam relictam asservârat: ei que, multum invito, deprecanti multum ac detrectanti, præcipit; *ut Imperatoris & Gubernatorum mandata sequatur*. Flectit, in hæc, denuò genua; medietatèque temporis aliquantillo spatio. tum, signatandem (sicut inter eum, ac percussorem, convenerat) manu suâ dato, Capiteque inclinato, obtrectatur à famulo, ictu non plus uno. Quid Dominus

Protasius, & Daifachius.

stiterat, eumque sermonibus piis inflammârat. Caput *Protasi* conjugis, humo sustollit; id, cruore licet copioso stillans, tenerè primùm deosculatur. deinde, cum illud cadaveri suo restituisset, & collo redaptâisset; in thalamum digressa connubialem, se de reliquo lachrymis, amorisque casti laxatis habentis, impendit. Ab eo verò temporis articulo, capillis sibi resectis ac derasis, mundo valedixit: Christoque soli vivere, jam tota cœpit, & indivisa.

XVII. Hic Exitus fuit, sanè Tragicus, *Arimani* quondam *Regis*, & *Tacacuani* Principis, *Protasi*: cujus *Egrégias* primùm *Virtutes*: Enormia deinde *Peccata quadam*: postea, *Pœnitentiam admirabilem*: ad extremum, *Peccati mortalis Pestiferos Fructus*, *Apostasiam Filii*, *Christianitatis everisionem* non exiguam, & *Capitalis Supplicii Pœnam Temporalem*, spectavimus. Quam *Pœnam Temporalem*, incurrere (dilectissimi) quivis potest eorum, qui *Delicta Gravia*, quæ nunc hominibus Occulta sunt, ne *Pœnitentiã* quidem maturrimã delere volunt: ut, *Injustè parta*, *nefarięque Retenta*; *Incestus*, *Adulteria*, *Diabolo juratam Servitutem*, & *his similia dissimiliãque*. *Nihil enim* (mihi credite) *nihil Opertum*, quod non aliquando reveletur. (AA) Et quibusdam Hominibus (aliter nunquam ad Cor & Pœnitentiam respecturis) *necessarium est, ut Nefas* ejusmodi tandem *reveletur*: ut vel sic demum, Viã Supplicij publici supremique, perducantur ad Peccatorum suorum Salutarem expiationem: qui aliter utiq; *salvi nunquam essent futuri*. Tempestivè igitur deleant lachrymis; ne delere Peccata Sanguine suo cogantur. Ad *Protasium* quidem quod attinet: Credo ego pro certo (quantum assequi Conjectura nos finit humana) *Filium esse*

Protasius, & Daifachius.

esse *Beatiudinis aeterna* tum ob insignia quondam illius in Ecclesiam Christianam merita; tum vero maximè, propter ejus inauditam Pœnitentiæ magnitudinem, & incredibilem de Arimensi regno (ne rursus à Christo sub Michaële, filio apostatato fieret) metum, dolorem, & sollicitudinem. Licet ei Deus aliquando per noctem, ac secundum quietem, non secus, ac Salomoni quondam, (B. apprens, anno Salutis millesimo quingentesimo nonagesimo, hoc est, viginti duobus ante mortem ejus annis, dixerit (C. C.); *Quare Crucem in facibus tuis, manu non humanâ factam* (quæ paulò post re ipsa inventa est, in arbore quadam prodigiosa) *Si Bène vixeris, illius ope Te ac Tua tuebor; Si Contra feceris, Te, ac Tua, perdam!* (quæ, opere profecta completa, manifestè, monstrârunt, vaticinium quoque divino teste; *Peccata mortifera à Deo, etiam hac in Vita, Mortis temporalis ac violenta castigatione solere*); verba tamen ea de *Præsenti* tantum Perditione Interitûq; non etiam de *Futuro* ac sempiterno, jure merito interpretamur. cum præsertim, sub primam faciem illius ipsius noctis, qua *Protasius*, insigni militum ac ductorû comitatu, sequestratus est, auditæ sint tum a *J. V. S. T. A.*, *Protasii* sanctissima Conjugæ, tum à famulo decollatore, pluribusque Christianis aliis (D. D.), voces *Alumnorum* ac *Sacerdotum*, *Vigilias* concinentium funebres exsequiarum solemnia Carmina personantiû; quibus *In Pace Requiem* Defunctis apprecamur; etiam tamen, eo toto in *regno Cai*, provinciâque, in qua exulârat & occubuerat, nec unicus quidem *Sacerdos* esset, aut *Alumnus*. Angelos igitur, hos fuisse crediderim; *Sacerdotum & Alumnorum* similitudine circumpositos. Angelorum censuerim vocari illa

Protasius, & Daifachus.

illas, in *Paradisum Animam* Protasii Pœnitentem, ducturientium: ac Presbyterorum, & Seminarii Juvenum, cantus exprimentium; eò, quòd & ipse quondam (quod nuper memoravi) Sacerdotes, Fratres, & Seminarii alumnos, *Centum quadraginta sex*, receperit. Cujus proinde Spiritus conquiescat in tabernaculis Justorum!

XVIII. Nos tamen nihilofecius Omnipotentem, & Omnia disponentem, Deum, in hac universa *Protasii* Tragœdia, revêreamur (dilectissimi) paveamúsque, & agnoscamus, humillimè, tanquam eum, de quo per Davidem jam olim verbis, expressissimis æquè grandissimisque, sit dictum; TERRIBILI, & EI, QVI AUFERT SPIRITUM PRINCIPUM (propter *Peccata* eorum; sicut & *Saul mortuus est, propter iniquitates suas*) TERRIBILI, APUD OMNES REGES TERRÆ. (EE.) Cuj nos proinde, suis in *Judiciis* semper æquissimo consummatissimoque, & sine *Personarum* acceptione iudicant, seriùs ocyúsve, secundùm uniuscujusque Opus: Serviamus corde Perfecto semper; corámque eo in *Timore*, incolatús nostri tempore, *conversetur* (FF.): ne, qui Regi, Principi, Ecclesiæ Summo Benefactori, non pepercit *Peccanti*; neque nobis forsitan, Paria multa facientibus, & admodum tamen Impariter pœnitentibus, conniveat; aut impunitas Iniquitates nostras dissimulet.

TESTIMONIA.

(A.) *Anno Christi 1609.* (B.) *Nicol. Triganti-*
us, capite 8. Annuarum Japonia. (C.) *In Morali-*
 E bus,

Protasius, & Daifachius.

bus, apud Thomam Hybernicum. [D.] *Cauros* in *Annalibus anni 1603. paginâ 21. Editionis Moguntina, in 8.* [E.] *Deuteronom. 16. vers. 19.* [F.] *Aliter, Conzuchidonus & Cazuchedonus, & Conquidonus: immò & Cosuquedonus, apud diversos auctores nominatus, reperitur.* [G.] *Isaia cap. 1. vers. 23.* [H.] *Genesis cap. 27. vers. 38.* [I.] *Nicol. Trigaut. in Appendice Annuarum 1612.* [K.] *Idem, libro 1. Triumph. Iaponic. capite 10.* [L.] *Vide eundem lib. 1. Triumph. cap. 5. & in Annus 1612. Item, in Appendice Annuarum.* [M.] *Matthai cap. 3. versu 7.* [N.] *Isaia cap. 9. v. 21.* [O.] *Nicol. Trigaut. lib. 1. Iapon. Triumph. cap. 5.* [P.] *Idem, in Appendice Annuarum pagin. 176. edit. Augusti.* [Q.] *Paginâ 290. editionis Moguntina.* [R.] *Ieremia cap. 2. vers. 19.* [S.] *Trigaut. in Appendice Annuarum 1612. pag. 284.* [T.] *Amos cap. 8. vers. 10.* [V.] *2. Paralipom. cap. 19. vers. 2.* [X.] *Proverb. cap. 19. vers. 14.* [Y.] *Ecclesiastici cap. 26. vers. 19.* [Z.] *Trigaut. in Annis 1609. cap. 1.* [AA.] *Luca cap. 12. vers. 2.* [BB.] *3. Reg. cap. 9. à vers. 3. & 10. Et cap. 11. à vers. 9. & sequ.* [CC.] *Nicolaus Trigaut. Triumph. Iaponic. lib. 1. cap. 10. in fin.* [DD.] *Idem ibidem, ante fin.* [EE.] *Psalmo 75. vers. ult.* [FF.] *1. Petri cap. 1. vers. 17.*

Pestif

Protasius, & Daifachus.

*Pestiferorum Peccati Mortalis
Fructuum,*

EXEMPLVM TRAGICVM. III.
CASTELPERSIA

*Peccata Mortalia FRUCTVM progigne-
re, MORTEM VIOLENTAM (extra Iuris
Viam) eamq; in Flagranti Delicto, migrationiq;
Christiana penitus impræparatam. Cum aliis
quibusdam venenosis adiunctis
Fructibus.*

Diſum 5. Martii, ſeu Dominicâ II. Qua-
drageſimæ, Veſperi.

I. ORS *Protasii*, Regis ac Princi-
pis Arimani, violenta, à Gladio
Iuſtitix; probroſa quidem fuit
Mortalium Peccatorum Pœna.
Pauli verò *Daiſachii*, multò pro-
broſior, ab Igne: quia magis in
conſpicio, dièque Sanctiore, tanquam in deſpectû
Benedictionis Ignium Eccleſiaſticæ, Chriſtianorum
oculis ingeſta. Fuit quoque parùm admodum Mors
utriuſque Japonicæ Chriſtianitati, coràm Idolola-
tris, honorifica; propter Mortis cauſſas, & vitæ in
quibuſdâ perperam actæ rationem, *Chriſtiana voca-
tioni* minimè ſpecioſam ac reſpondentem: dicente
S. Petro (A.) præcipientèque; *Nemo veſtrum, pa-
tiatur ut Homicida, aut Fur, aut Maledicus, aut A-
lienorum appetitor.* ſicut ſanè *Protasius* & *Daiſa-
chius*, paſſi ſunt. Interim tamen utriuſque MORS,

E 2

in

Castelpersia.

in eo saltem felicissima fuit: quòd & temporis ad
pœnitendum satis utriq; concessum ab interfectori-
bus est: & ipsi, concessio præclarè sunt usi: de *Suo*
Summo in terris Malo, Summum (quod quidem
contingere lapso queat) *Bonum reportantes*; Con-
tritionem, inquam, de Peccatis, & Publicæ Pœni-
tentia Illustrés Actus. Ideòque minùs jam illorum
est lugenda, *Peccati Mortalis Pœna, Mors Temporalis*: quòd ambo Mortem (ut piè meritòque cre-
dè potest) effugerint Sempiternam.

II. Sed illa (dilectissimi) illa, illa Luctu lachry-
misque jugibus digna MORS est! ille, *Peccati*
Lethiferi Pestilens & indigestibilis Fructus: Inter-
tus, (ajo) qui & ipse violentè, sicut *Paulo Protasique*
que, infertur: & ob Delicta non minùs gravia, quam
Pauli Protasique fuerant, infertur: & (quod est, et
sèque debet, formidandorum omnium formidabi-
lissimum) infertur, ad felicem è vita migrationem
impræparatissimis: utpote Peccatoribus infelicibus
Peccatricibusque, in flagitio etiamnum vigente de-
prehensis & occupatis, aut ab eo saltem recentissi-
mis: cùm tamen etiam, quibus Peccata talia los-
gissimè, pridèmq; in odio sunt, & homines, pœ-
tati cæteroquin dediti, quejsque temporis & spatio
satis est ad præparandum se felici Immortalitati
toto pectore contremiscant, priusquam hinc è vitâ
exeant: nemòque vel se vel alium (seclusa reve-
latione) *Securum* hinc exire, etiam magnas inter
virtutes, & præparatione mortis optimâ prævitâ
prædicare possit. Quid fiet igitur, ô, quid fiet, non
modò negligenter, sed etiam pessimè flagitiosissi-
mèque dispositis ad animæ impœnitentis egressum
Ad quem proinde tam exitialem *Peccati Mortalis*
avertendum *Fructum*, ab omnibus bonæ mentis
Christi

Castelpersia.

Christianis, hoc tempore, præteritâque proximè septimanâ, tam sollicitè precabatur, ac suos exhortabatur filios, *Sancta Mater Ecclesia*, verbis istis; *Emendemus in melius, quod ignoranter peccavimus;* (quantò magis igitur, quæ studiosè, quæ scienter, atque deditâ operâ?) *ne Subitò præoccupati die Mortis, quæramus spatium Pœnitentiæ: & invenire non possimus.* (B.) quo sanè pacto *præoccupati* fuerunt, à *die Mortis*, tum alii passim innumeri, priscis ac recentioribus in historiis: tum verò præcipuè TRES hi nostratis ævi Sæculique, de quibus sequens instituetur hodie narratio. In qua quidem clarissimè relucebunt, tum alii complures *Peccati Mortalis Pestilentes & Amari Fructus*; tum verò imprimis **VIOLENTA MOR S**, *Impræparatis & Inemendatis*, propter *Flagitium Mortale*, in ipso facinoris adhuc vel flagrante vel scintillante affectu, illata.

III. Superioris de *Protasio Daifæhi*que narrationis auctores enumerare Charitati vestræ prætermisi; propter eorum multitudinem: cum nullus unus ac solus *Protasianam* conscripserit Historiam: sed *viginti quinque* minimùm *Annua* diversissimorum fuerint *Scriptorum* evolvendæ: tamen Mortem *Trigantius* solus unusque sit profecutus. At hodiernæ Narrationis auctor propemodum Unus unicûsque est, ac de plano numerari facilis; quique (quod equidem sciam) hodièque in vivis est, Vir Magnus, *Gabriel Bartholomæus Gramondus*, in *Sacro Regis Christianissimi Consistorio Senator*, & *Curie Tolosana Præses*: qui eam exactè graviterque (suo more & cothurno) describit, *libro Historiarum Gallia Secundo*, à pagina Centesima quadragesima, *editionis Tolosanae*. Exsecutus quidem ante hos

E 3

annos

Castelperfia.

annos eandem est & *alius Scriptor Gallicus*; ejuſque è Gallico in ſermonem Alemannicum trajector *Germanus quidam*, haud incelebris alioquin (Aca-
tholicus tamen) auctor. Sed uterque neque nomi-
nibus uſi genuinis ac veris ſunt, in deſcribendis
Tragœdiæ hujus Perſonis actricibus: & *veritatem*
(quam eſſe decet *immaculatam*) parùm caſtè, pa-
rùmque ſine ſubularum affigmentis, næviſque, ha-
bere nonnullis viſi ſunt. Suſpicionèque ſaltem non
omni carent: quorum tamen relationem ex toto re-
pudiare, nefas duxi: quòd haud pauca, nec inutilia
nec adeò incredibilia, continerent; quorum noſte
hic quidem mentionem non exprimit: & à fide ta-
men non abhorrent. In *Gramondo* tamen auctoritatem
eſſe potiſſimus cardo debet; quem & idcirco ſequi
propemodum ſolum, & in omnibus: quoniam iſt
Rem deſcribit, ſicuti geſta eſt, in Toſoſæ urbis (in
qua vivebat ſcribebátque) nonnullâ viciniâ; & lo-
corum Perſonarùmque nomina (ſicut dixi) propria
apponit: cùm cæteri duo Scriptores commentum
ſolis & effectis vocabulis utantur. Obſecro veſtra
Charitatem veſtram; ut nemo non eorum, qui Ver-
bum Dei, laudatiſſimo ſuo more, cupidis auribus
hauriunt (quod facitis Omnes Vos) hodie quoque
tam atroci Tragœdiæ libenter animum, aures
tempus, ac devotionem, impendat. nec quemquam
ab aviditate diſcendi deterreat; quòd fortè ſimiles
eventus formidandos, jam antehac aliunde, priſci
aut novis, ex hiftoriarum monumentis, perceperit.
Plurimum enim, à lectionis fructu, diſtat Auditio-
nis utilitas; ac, vivæ vocis influxus, à mortui cha-
racteris in oculos illapſu. Propterea & Spiritus
quoque Sancti teſtimonio: *Audiens Sapiens ſapientior*
futurus pronuntiatur: & , qui, quæ audit, intelligit

Caſtelperſia.

ligere satagit; animi sui regimen & gubernacula possessorus prædicatur. (C.) Sed nunc ad rem ipsam & narrationem accedamus.

IV. Sub *annum Christi* eundem, quo *Protasius*, ac *Paulus Daifachus* in Japone sunt interfecti; Sæculi videlicet nostratis *Duodecimum*: in Gallia provincia illa, quam Aquitaniam nos dicimus, Galli Guyennam, haud procul urbe Episcopali *Monte-Albano* (Gallicè, *Montauban*) illustri vir genere vivebat, *Reynesius* nomine (D.) in arce, seu Castello quodam, suburbano, nonnihilque à Garumna flumine, & nimia mortalium frequentia, seposito. Is circa hunc ipsum annum, priore extincta conjugè, maximis in opibus, Puellam sibi quandam nuptiis conjunxit, Octodecennium tunc primum ingressam; genere *Viccomitum* illustri progenitam, Viduæ filiam, ac formæ per Galliam universam prodigium & miraculum: caterùm, educatam à matre, instructamque, in omni sæcularis vanitatis ac lenocinii Venerei tirocinio; nominatim autem, in saltandi arte incredibili, verborumque blandissimorum facundia. De Pietate (proh nefas!) de Orationis, & Pudicitia, ac Solitudinis, & Sanctimoniam, studio (quas virtutes in virgine Christiana vel maximè Divus Paulus requirit, primæ ad Corinthios epistolæ septimo capite) nulla sit ab historicis, in hujus Educationis narratione, mentio. O, mater! ô Vidua! jure merito succenseo tam tibi, quàm aliis omnibus, tui simillimis Viduis atque Matribus: quòd & vos Divini Pauli monitum transsiliatis clamantis, ad Titum capite secundo, versu quarto; *Anus Bene-docentes* (non, malè ac depravatè) *ut Prudentiam doceant adolescentulas: non Stultitiam, & Vanitatem hujus Sæculi.* Quid

E 4

est

Castelperia.

est enim, (oro te) quid est aliud, Luxus vestium, comptus capillorum, politura lascivi vultus ac frontis, chorearum ac Saltationum agilitas, affectata sua viloquentiæ garrulitas, aut illa, (quam *aulicam & gynæcei* vocant) ridicula multum *vanitas*? quid, inquam, aliud, quam, *Vanitas Vanitatum*, & Omnis Vanitatis mimica scena? (E. *Fallax gratia! & vana est Pulchritudo. Mulier* (non Saltatrix, non loquacula, non gesticulatrix) *Timens Dominum, ipsa Laudabitur* (non alia. Quid autem adeò mirandi fuit, *In moribus Christianis*, nihil hujc Puellæ collatum à Matre: cum ne Christianum quidem *nomen* ei tribuerit Sanctæ cujuscumque Virginis, aut Viduæ, vel Matronæ: quippe, quam in baptismo CASTELPERSIAM nominârit. nisi fortè (quæ talium Impudicæ est animi levitas) ipsa sibi postea nomen hoc perfigmentum indiderit. Cognomen autem erat, PANATO; gentilium, ac vetus, & Illustrium in Gallia *Viccomitum*, celebre vocabulum. Hæc autem Puella, *fratrem* quoque habebat, & ipsum *Viccomitem*. stirpisque successorem: cujus equidem *Proprium* nomen apud Scriptores non reperio. gentilium, & familiæ vocabulo, PANATIVM, nec aliter, appellat Gramondus: Iuvenem bello egregium; vitâ, multum improbum.

V. Convivebant hi, quos dixi, novi Conjuges *Reynesus & CASTELPERSIA*; amantissimum quidem, ex parte Viri: frigidè verò paulatim, ex parte uxoris: rametsi *Filiolam* jam *Reyneso* pepererat. Causa frigoris, in amore maritali, ex parte *Castelpersia*, fuit ista, quæ ferè esse solet in Omnium Conjugum, cæteroquin non fascinato, fastidio. *Quòd Alium amabat* (immò jam olim amare coeperat)

Castelpersia.

rat) *Castelperia*. Is erat & ipse *Vicecomes* opulentissimus, amplissimæ familiæ, militiâ clarus, & loco habitationeque haud ita distans aut longinquus. Nomen ei, *Rapistagnus* (Idololatricum credas potius & hoc, quam Christianum: forsitânque & ipsum ab eo confictum) cognomen generis ac familiæ, *Vicecomes de Paulino*. Quò fit, ut vulgò *Paulinus* tantùm, tanquam nomine *Proprio* (quod cognomen tamen potius & gentilitiũ est) appelletur. & talem eum nos quoque, ut plurimùm, appellabimus. *Paulinus* hic, jam olim *Castelperiam*, adhuc innuptam, matrisque sub educatione constitutam, deperire cœperat: & inter Procos licet multos *Servitorésque* (quos vocant) qui, Matre consciâ, puellam assiduò frequentabant (*F.*), iste tamen partes omnium primas obtinuerat: excepto fortassis tunc Fratre *Castelperia* uterino, *Panatio* videlicet; quem (Gramondo teste) *creditum vulgò fuit Sororia fuisse Libidinis Consortem*. quem Amorem detestandum, veri simillimum est, inter eos à puerilibus jam puellaribusque annis accensum: & Incestus horrendi tunc posita rudimenta.

VI. *Duo*, hoc loco (dilectissimi) *foedarum Abominationum* in orbe toto *genera*, deploro: & si lacrymis id flumineis facerem, digna res esset. Harum *Abominationum Genus Primum* est in Mundo (cujus mihi *Panatus* hic, & soror ejus *Castelperia*, memoriam ac dolorem movent) quòd in Educatione filiorum filiarumque tam negligenter vulgò supinèque Parentes attendant; ut quàm maturimè, statim ac (si fieri posset) ab ipsis confestim incunabulis, fraterculos ac Sororeculas cubilibus, & multò magis lectulis, sejungant: sexumque similem sexui simili, masculos masculis, fœmellas fœmel-

E 5

lis

Castelperia.

his confocient, in cohabitatione nocturna. Quod eodem pertinet: quò iidem Parentes, si quando advertant filiorum cum sororibus, & harum cum illis gliscere paulatim commercium calidius ac vehementius, quàm eis honestas præscribat, & Christiana Sanctitas; non illico contubernia illa divellant ac vix verbis paulò acrioribus nefas illud castigent (quod *Antonia* tamen Romana mulier, & idolorum cultui dedita, fecit in *Caio Caligula*, nepote suo, in *Drusilla* sorore deprehensa) nedum, ut verberibus illud domesticis, & iustâ pœnarum severitate deplectant. (G.) Quò fit, ut ex hac Abominatione, genitorumque erga liberos conniventia non sanè rarò FRUCTUS enascatur, turpissimi contraque naturæ fas omne militantis, Incestus cujusmodi (tametsi in Sorore nequaquam uterini fuit Ammonis cum Thamare. (H.) Pronascitur ex hac Abominatione, suamque trahit originem, Scelus illud, & gravis illa, propter scelus grave, Dei adversùs Peccantes, maledictio; per Moysen in Deuteronomio expressa (I.) verbis his; *Maledictus, qui dormierit cum Sorore sua, Filiâ patris sui vel matris sue: & dicet omnis populus, Amen!* Enascitur ex hac denique (sicut sæpe sanè factum est) dedecus familiæ publicum, dolor ærumnæque ditissima parentum, ignominiosa horrendaque, de peccantibus sumpta Supplicia; Domusque, & generis totius, è Cælo diræ, & execrationes.

VII. Alterum verò, quod deffendum dixi, genus Abominationis est: Scelestissima videlicet consuetudo, Pravitásque impuri Amoris; cuij Filiafamilias vulgò, ætásque juvenilis (& maximè puellaris) indulgent! idque (proh nefas!) ipsismet plurimùm Matribus conciliantibus, approbantibus

Castelpersia.

bus, adjutantibusque: non raro etiam distantibus, suadentibus, impellentibus, & in conclavia cum amatore concludentibus: ut minimum autem dissimulantibus, siquid à filiabus tale fieri animadvertant. Et hoc, tam apud plebejas, quàm interdum & apud nobiles illustresque familias, ac vice versa, vigere deprehendas. Quas matres mali hujus conscientia contingit, eæ, quidnam dicam hoc loco, percipiant. *Matrifamilias*, apud rerum Rusticarum Scriptores, *honorificum est*, & industriæ Signû, Enutrire pullos gallinarum, pullos anatum, pullos Numidicarum, & Pavonum. Sed Thaidas, Laidas, Helenas, &, uno verbo, *Veneris pullastras* in Filiabus educare; permissum Matrifamilias nusquam, multò minùs laudatû, apud auctores reperio: quoniam lenonum ista lenarumque *sunt*, & meretricio *questui* studentium. NIHIL est (inquit) in hac Filiarum *Amandi Consuetudine Meretricium*: sed, *Res Honestæ, res vulgaris, res ubiq; gentium ac populorum recepta*: & usque adèd, ut iam pridem nec Peccati nomine censeatur. *Nugæ sunt, Levitates puellares & iuveniles sunt: nec estimanda tanti!* Sic quidem *Mundus immundus, Ex ore Sathana* (nam, ex quo alio?) loquitur, atque sentit. Sed secus *Spiritus Dei Sanctus*: qui & MERETRICIOS putat, hos tales mores; &, quas vos *Nugas* dicitis, & *Levitates pueriles*, iis graviter Deum censet offendere. Nisi namque mentis hujus, & sensûs ac Sententiæ, esset; nunquam de *Procacibus* ejusmodi *Filiabus* per os Ecclesiastici diceret (K.); *Super Filiam Luxuriosam confirma custodiam*: arcendo videlicet *Procos*, & excludendo eos feris, ostiis, repagulis. Nisi item *pro Peccato non levi* haberet procacitatem filiarum; nunquam tam graviter cautum vellet

Castelperia.

let earum intemperantiæ; cum per eundem moneretur Ecclesiasticum (L.); *In Filia non avertente se*, (non fugiente congressus omnes disparis sexûs) *firma Custodiam: ne inventâ occasione, utatur se.* Ab omni Irreverentia Oculorum (ejus) cave! Nequaquam item tam graphicis exaggeraret verbis, mox subsequentibus, ejusmodi puellarum protervitatem & incontinentiam: qua prædicit, *Eas, Sicut Viam rem Sitientem, ad omnem Fontem aperturas os suum; &*, quæ sequuntur. (M.) Quibus profectum verbis vel inprimis Divinum verbum graviter & severè in *foedos hos Amores* (& solarum ad solos conclusionem) invehitur: eòsque notat, & interdicit, ac damnat.

VIII. Et quantum ergo Peccatum est? inquit Ajo; Si eo modo tractentur hi *Amores*, & agitentur, quo modo jam Mundus iis passim utitur, quilibet Modus, cum explicatione sua, potiùs ad Sacra Penitentiaè tribunalia, quàm ad Ecclesiastica pulpita pertinet: *Plerumque esse Mortale*; propter Incontinentiam, & nimiam Carnalitatem. Ex FRUCTIBVS cognoscimus Arborem. sic & ex Effectibus Pestiferis Peccati genus, & gravitatem. Non potest Arbor bona (inquit Salvator) *Malos Fructus facere* (N.) Sic neque Res tam Honestâ, quantum tu fingis esse, posset tam terra pestiferâque Damna procreare. Et, quæ Damna illa? Nempe, quæ Sanctus Paulus recenset, inter *Opera carnis manifesta*, quæque à Regno Dei excludunt. Quæ illa? *Fornicationem, Immundiciam* (per omne genus Contaminationis *Quinque Sensuum*) *Impudiciam, Luxuriam.* Quæ præterea Damna, *Fructusque pestilentis* creat? Omne genus Innaturalia peccata. Animam, obscœnis desideriiis semper, & cœno suis

lutoque

Castelperia.

lutóque Carnis, occupatam, etiam inter Res Divinas: Oblivionem omnimodam Dei; Cœlestium, & animæ negotiorum, Odium: Corporis innumeras commotiones detestabiles: Angulos & conventus, occultos: ac prohibitos: Facta, dicta, sensa, longè occultiora, magis que interdicta: Repentinas tandem imprægnationes: Abortuum nefarias procurationes: Partuum illegitimatorum parricidales Occisiones, jugulationes, suffocationes, submersiones: Confessiones Sacramentales Sacrilegas, ac turpitudinum reticentiam: Synaxes indignas, & *Judicium sibi manducantes*. Sensim deinde, Januam patefactam ad Diaboli *Asmodai* insidias, sub Proci specie ac vultu, multis millibus puellarum talium oblatis; quibus illudit, & imposuit, easque *Suas* fecit. Indè Veneficia, magiam, gladium, rogam, difficilem in Supplicio Pœnitentiam. Inclinationem item, & transfugium, ad Hæresim, Omnis Conscientiæ bonæ repudium, exilium, naufragium. Adde tandem his omnibus, postquam cœlaritudo diutiùs ægrè, vel nullo modo, potest; Conjugium sæpe qualequale, necessitate coalitum; cum mendicitate multâ cœptum; inter extremam egestatem ac desperationem, continuatum; affectum pronitate, ad exercenda quoque adulteria, ruptum frequenter, ac maculatum. In fine denique vite, catastrophè longè miserrimam, & Interitum, sæpe tragœdiis per mundum ac scenis agitandum: quarum omnes plenæ sunt, tam hodiernæ, quàm veterum, historiæ. Ex quibus omnibus ac singulis (quanquam nondum equidem omnes ac singulos enumeravi) *Pestiferis Fructibus*, vides, dilectissime; Quàm non leve Peccatum (ut tu putas, ac jactas) quàm non *Nuga, resque puerilis momenti*, sint *Amo-*

713,

Castelperfia.

res, cum in modum instituti, quo nunc institui vult, gò consueverunt. Et tamen quataquæque talium *Peccati* Granditatem, aut agnoscere satis laborat, aut detestari, aut pro rei magnitudine Confiteri, defflere, & expiare? Sed hæc hæc hactenus dixerimus de *Duabus illis Sæculi Abominationibus*, occasio matris & educatricis *Castelperia*: quæ tam facile Pericula Filiæ permisit suæ: ex quibus hæc deinceps in Incestum (quod Fama credidit) ac tandem in crebram & assiduam Adulteriorum consuetudinem, cæteraque, ex his enata mala, prolapsa est.

I X. *Paulinus* enim *Vice-Comes*, antiquæ cetera familiaritatis & amorum memoriâ; flammæ illius, ac desiderium; etiam tunc repetivit, cum jam *Reynesio* per nuptias in manum convenisset. Nee eo contentus, insuper *Castelperiam* (non multum, neque diu, repugnantem) sollicitavit ad Bigitium, ac thori sciendam fidem: idque noctibus primùm & salutationibus, malè officiosis: post deinde, per internuntios, litterulas reciprocas, pretiosorum munerum (sicut prædices erat) submittationes. Ita mulieris lubricum animum par molimine celeriter evertit: facinûsque nefariæ uterque longo fati inter se temporum decursu frequentarunt; quoties collibitum fuit. Ac primo quidem aliquamdiu *Reynesium* maritum ambo, pessimo fraudis ingenio, fefellerunt: cum, inventò scelesto, *Paulinus* ad Adulteram, vario simulatus habitu, ventitaret in arcem & conclavum *Castelperia*: aliàs quidem personam indutus *Pictoris*; in horto castellano varia præscripturi, peregrinâsque arborum stirpes, ac florum plantas apportantis: aliàs verò, *Pictoris*; cum tabulis Effigie variâ, venalibus. Quibus ille, aliffa

Castelperia.

dolis similibus, tamen non adulterasset tunc nupram alienam; mortiferè tamen ea ipsa fraude deliquisset, *Ob intentionis pravitatem*, qua *Peccatum* sibi *Mortale* adulterii committendi destinaverat. de qua *Intentionis Lethali malitià*, videri *Divus Thomas* potest. 2. 2. quæst. 110. art. 4. in *Corpore*: ubi inter cætera, quæ fusiùs diducuntur; à *Sancto Doctore* verba ponuntur ista. *Ex Sola autem Intentione Peccati Mortalis, aliquis mortaliter peccat.* Cæterùm *Paulinus & Castelpersia*, intrà *fraudenta* solius *Intentionis* limites non substiterunt: sed ulterius progressi, proruperunt in *opera*: Quotiesque sic diffictus, & à *Reynesio* nequaquam agnitus *Paulinus*, in arcem penetrasset; agnoscebatur tamen à sceleris consorte: ibique tum fiebant in *Occulto*; quæ postea *Deus*, arcanorum omnium aspector, protraxit in *apertum*. Crevit autem illis è successibus audacia: tantoperèque invaluit, ut, omni tandem abjectâ Personâ, *Rapistagnus mœchus*, & palàm, & perquam frequenter, in arcem, diurnus æquè nocturnusque, ventitaret: idque per speciem, visundi vicini sui *Reynesii*. Erantque Sceleratorum amantium utriusque, ad ministerium concessum pretio conducti, tum famuli fideliores, tum pedisequæ & ancillæ *Vasa* (hoc est, Instrumenta) *Iniquitatis, Vasa Contumelia, Vasa Ira, in Meritum*: sicut *Divus Paulus* loquitur (O.) *Ministri Sathana, ministræque Asmodæi*. Hi famuli famulæque, nullum non adulteris angulum, latebram, horam, occasionem peccandi attemperabant: actisque interim excubiis, dispeculabantur, nequid intervenire posset impediementi, vel deprehensoris: *Reynesium*, Dominum suum, aut divertentes aliò, vel sermonibus ac negotiis excogita-

Castelpersia.

tis

tis distinctes. Quæ omnia, *Peccata* erant, *benignioribus Graviora*; verissimâque Instrumentorum Diaboli ministeria: tametsi famulorum essent ancillarum erga Dominos suos, *Paulinum* & *Castelperisiam*. Quibus servitiis, in illa die, *Dominus Dominantium* dicit, quod apud Divum Lucam (P.) se dicturum comminatus est; *Nescio vos, nisi sitis: Discedite à me, Omnes Operarii Iniquitatis*.

X. Quâ peccandi (sicut putabant) securitate, et telâque, veluti satellitum ac stipatorum, adulterum protegentium, eò demum Impudentiæ ventum est, ut *Castelperisia*, scelesti Cupidinis cæcitate demerita, *Paulinum* non jam interdum tantum palam (ut hactenus) sed tandem de noctibus etiam, sine dissimulatione, sine pudore, frequenter intromittere non sine fragore referendarum arcis portarum; et absque tumultuosa soporis abruptione: quâ *Roysum* dormientem interturbari necesse erat. Quæ volumus ultra, vel, quid exspectamus? Cujus dicitur esse de publica herilis lecti contumeliâ deprecabat? Quam adeò coram quibusdam *Castelperisiam* non dissimulabat; ut arcana polluti tot modis conjugalis obviæ cujusvis famulæ, quæ modo illi nea videretur) ac servulorum vilissimis concrederet non dubitaret: quæ Sceleris ac Turpitudinis mysteria neque; *Conscientia* quidem *Judici* (nisi ægerrimè) pertesecisset. Tametsi, quid de *Conscientia* *Judice* loquimur? Mihi namque spurca *Mulier* hæc, toto hoc tempore, ad annum usque millesimum sexcentum decimum sextum, vel nunquam omnino *Confessionis* obiisse *Sacramentum* videtur, cœno suo lutabrôque defixa: vel si quando fortè, Pasche recurrente, iuxta præceptum & legem Ecclesiæ, tribunal *Sacrû* accessit, dicitis & fallendæ famæ cautè

Castelperisia.

fluisse potissima crediderim, narrasse leviora: vel
 certe Sacerdorem quæsisse quempiam ex illorum
 numero, qui pro muneribus missilibus ac deleni-
 mentis gulæ, Clementiam, Dissimulationem, & le-
 viculas Pœnitentias, per nefas, sine scrupulo vende-
 ret. Vel vagata deniq; est, ab alio ad alium, nulli in-
 terim *Confessariorum Peccati sui Consuetudinem* & in-
 veteratum usum, sed tantummodo *Peccatum simpli-*
ter, tamquam recentem lapsum, explicando. quo
 factum est, ut ab nullo juvaretur. Verè enim (cha-
 rissimi) verè, nec per exaggerationē, dico: *Peccan-*
tium genus aliud nullum, aut æquè vulgò *Vagū* est;
 aut æquè *Fallax & infidum*, in aperiēda plenè Ani-
 mâ; quàm *Venerci*; nisi divinitus tandem emenden-
 tur. Et quidē, habuit hæc Mulier, in toties frequen-
 tato Flagitio, causas crebrò Confitendi maximas ac
 gravissimas; juxta *Toleti*, (Q) cæterorumq; quorun-
 dam Theologorum, salutare consilium ac Doctri-
 nam, in materia *de Recidivis*: cum id genus homi-
 num (eiusdem *Toleti* iudicio) medio nullo tam ef-
 ficaci, vel compendioſo, extricari queat à laqueis
Sathanæ, relabendique consuetudine; quàm fre-
 quentiſſimo seriæ, sinceriæ, contritiæque, & hujus
 quidem trinæ (si fieri posset) per hebdomadam, Cō-
 fessionis apud unum eundemque Confessarium, usu.
 Sive tamen Confessa fuerit hæc adultera, sive non
 fuerit: & sive fideliter id peregerit, sive secus: cer-
 tē nunquam emendavit vitam impuram; ac nec
 animum quidē emendandi, cum efficaci propoſi-
 to, concepit. Quo casu, quid (quæſo) quid pro-
 ficat ad Salutem Finale, *Pœnitentia Pars hæc Vna*
 (Confessio) cæteris exclusis? Quid, Orare, geme-
 re, suspirare, pectus tundere, coram sacro *Judice?*
manis est (inquit in Soliloquiis *Divus Augustinus*)

F

Pœniten-

Castelperia.

Pœnitentia, quam sequens Culpa coinquinat. Et idem alibi; Qui Petrus suum tundit, & non se Corripit; Peccatum solidat (fiduciâ scilicet, peracta Confessionis, inutili) non, Tollit. Sed, sive Castelpersa animum aliquando corrigendi sui habuerit, sive, nihil minus: causas profectò maturandæ Correctionis, & emendandæ vitæ, magnas habuit ponderosas: Impendentem videlicet cervicibus suis Interitum; & comminantem sibi Vindictam Deum, per os Ecclesiastici (R.); Non tardes Converteri ad Dominum; & ne differas de die in diem. Subsido enim (hoc est, cum minimè expectas) veniet Ira illius: & in tempore (id est, maturitate, τὸν καιρὸν ἰουαίσεω) disperdet te. In quem secusum & Psalmus Dividis Septimus loquitur (S.) Nisi Conversi fueritis, GL AD IV M suum vibrabit Arcum suum terendit; & in eo paravit Vasa (hoc est, Instrumenta) MORTIS, temporalis & sempiternæ. Quæ Dei comminantis verba, quo pacto tandem expleta factis & eventu sint, ulterius (diligentissimi) sicut hucusque fecimus, cupidè audiamus.

XI. Duravit enim, status ille rerum, ad annum usque Christi millesimum Sexcentisimum decimum sextum. Ac *Reynesto* marito, fieri jam olim ac dudum suspecta res cœperat (qui enim poterat aliter, nisi planè cæcus, surdus, stupidus, ac bardus, effectus) non solùm è Conjugis erga se frigore; sed longè maximè ex *Paulini Vice-Comitis* corrivali apud suamque, diebus æquè noctibusque, assiduitate. Verum tamen, ut *vir Prudens*, ad animadversionem tristiore progredi tantisper noluit; quoad, de Fide thalami convulsâ, liquidò & indubitato constaret. Porrò autem, sic Permissu Divino humanæ sæpe contemporantur; ut ii ipsi, qui quot-

Castelpersa.

dam inter se Sceleris alicujus Societatem, aut conscientiam, aut ministerium, coierunt (putà homicidii, sacrilegii, falsi testimonii, furtorum, ac furivarum rerum distrahendarum, ac similium dissimiliumve Scelerum) tandem ex Pace summâ repente mutuis litibus, rixis, aut odiis, discordent; alterque alterum ponat in luce & aprico: sic, ut Flagitia prodant illi ipsi, qui vel maximè cooperari fuerant, ac tacituri videbantur: complicemque sub cultro sinant hærere. Quod & in hac *Castelperia* causa, jam ad interitum vergente suum, evenit. Fama est, in quendam è *Servis Consciis* Dominam aspèrius aliquando, sive verbis solis, sive etiam verberibus, animadverti (nescio, quod ob delictum) jussisse, vel suismet ipsam objurgationibus, aut manibus, animadvertisse: quam meminisse decuerat Pacti fœderisque, quod ipsa fecerat & inierat cum morte (T.) cùmque hoc Inferni ministro. Hic *Servus*, occasione rapta, silentioque quod *Castelperia* quondam addixerat, rupto; provolat ad herum *Reynesium*: aperit omne facinoris ministerium; omnem diuturni sceleris ordinem ac progressum: veniamque, quam rogabat, impetrat; & fidem, quam debebat, invenit. *FIDEM* (inquam) *narrationis*, de Flagitio Uxoris, (super omnes fœminas *Reyneso* dilectæ) reperit famulus index, apud herum suum; tam multa gesta præterita, cum præfenti servi hujus narratione, conferentem ac truci-nantem.

XII. Non enim fuit *Reynesius* hic, ex eorum numero maritorum, qui penitus Uxorii, de Conjugum suarum, etiam publicè decantatis vitiis, nihil audire prorsus volunt; sed continuo, Tacere defertentem jubent; Suas excusant, defendunt, in cœ-

F 2

lum

Castelperia.

lum tollunt, ac, antum non *Angelas Archangelique* (quod vulgò dicitur) creant, aut *canonice Sanctas* constituunt. Eas interim, tamen si formâ inventâque vetnantes, vagari & excurrere quaquaversum, (etiam in longinqua, & incomitatas,) fununt: neque de periculo curant Pudicitix; in quo, tamen si manifestissimè nonnunquam eas constitutas deprehendant; dissimulant, ad exemplum *Sigismundi Cæsaris*, in *Barbara Coniuge*: ne constitent eas, aut minùs obsequentes sibi reperiant. *Viri* (uno verbo) *pietati*; non, quales eos esse conveniret, cum *magisterio Dominatûque in Vxorem* aberrantem, aut periclitantem.

III. Haud è talium maritorum numero *Reynesius*; quod advertibat in Uxore sceleris, hoc oderat: quod deferebatur, hoc credebat; quod in eâ jam negari pacto nullo poterat, hoc puniendum decreverat. Tamen si (ne laudare singulâ quæque, severis in maritis, videar) neque *ritè* *Poenam* hanc, neque *moderatè*, sumendam constituit. Non *Ritè*: quia (quod Jura dicunt) *Nemo debet esse in propria causa, Iudex. Nemo sibi ipsi Jus dicitur* (V.) Item alibi; *Singulis concedendum non est, quod per Magistratum publicè fieri potest* (X.). Permississet *Pœnam Juri Reynesius*! Neque etiam *moderatè*! quoniam, *Ex Ira furere qui punit, Servare modum non potest. Ira enim Viri, Iustitia Dei non operatur*, inquit Apostolus, *Christi frater* (Y.) Sed, quid volumus? *Divina Iustitia sæpius alterius Malefacto* (permissio) *utitur ad alterius, Castigandam* jam & incorrigibilem, *Malitiam persequendam*: sicut homicidio *Absolonis*, ad ulciscendum *Incestum Amnonis* (Z.); & tyrannide *regum ac militum Assyriorum*, ad castigandam *Israëliam*.

Castelperia.

Israëlitici populi Idolomaniam (A.A.) In hunc modum & hinc accidit.

XIV. *Reynesius* enim, furore (sed secum intus cohibito pressoque) plenus, per causam, ingeniosè confictam, die quodam revelli pessulos interiores cubiculorum & conclavium suspectorum, omnes unâ horâ, mandat. Fit, à famulis ac fabris, quod mandârat. nec Uxor tamen adhuc causam veram & genuinam subodoratur; amoris, & obscuratae mentis stupore. Paulò deinde post, maritus repentinum simulat ac longinquum iter: id, quod *Zilii* complures, omni jam olim ævo, deprehensores adulteriorum fecerunt; faciëntque in posterum *Zilii*; neque tamen adhuc, post tam innumera *Deprehensionum* exempla Tragica, Cupido cæcus, ad sibi cavendum, fit Oculatus, aut expergiscitur. Conjugi *Reynesius* (tanquam discedens remansuræ) valedicit. Et hæc (quod disertè, verbis his ipsis, *Cramandus* (tradit) *abeunti* illachrymatur, QUI MOS (inquit) ADULTERIS. non, quin & *Casta* quandòque viris abeuntibus illacrymentur: sed *Fletus*, in his, Amor est: in illis, affectatio, & hypocrisis, & latens in sinu *Risus*. Dat se *Reynesius*, cum famulis aliquot, in viam. sed noctu rediturus; sicut audiemus. Vix autem maritus, cum suis, abscesserat: cum statim in castello, *Libidinis regnum vetus* invalescit. nuntius ad *Paulinum Vice-Comitem*, de *Reynesius* insperato discessu, in loca longinqua, in dies aliquam multos (sic enim, abiens, dixerat) expeditur. Sinè mora *Paulinus* ad *Suam, non Suam*, festinat: & quidem, sive comite tantum, sive ductore etiam, quin insuper (ut creditum fuit) particeps sororiae turpitudinis, fratre adulteræ, *Panatio Vice-Comite*. Intran;

F 3

& qui-

Castelperia.

& quidem armati: excipiuntur (ut semper, ac tunc multò licentiùs) meretricè, sub cœnam & epulas, cubitum abitur. Et à *Castelperia* quidam à *Paulino*, in ipsum *Reynesi* thalamum; & (ò, foeditatem!) in Lectum, ibi, juxta lecticæ spondan in scamno cubiculari, *Paulinus* arma, gladium sclopum (nitro suo globoque instructum) seponit. Et *Panatius*, *Castelperia* frater, tunc quidem *Paulino* partes priores concedens, aliud in Conclavi secedit: ac secubat. Tantusque (quod miremur) mœchorum, amore pariter & amentiam ebriorum stupor fuit: ut animadverterent (nominatimque *Panatus* (introrsum avulsa cubiculorum ac foris um repagula; neque tamen ob illud aliquid curam vel sollicitudinis, animo conciperent.

XV. Erat jam noctis medinm: & *Panatius* in Somo; *Paulinus* autem, & *Castelperia*, in cursu Sceleris: quod Oculi divinæ majestatis, & ipsa stellæ cœli lumina, refugiebant; ad iniquitatem respiciens non valentia (BB.): cum repente, quanto potest, silentio *Reynesus* maritus adest, cum satellitum ac famulorum armata manu. Ab ancillarum aliqua, præconductâ, fores arcis panduntur: intromittuntur, qui venerant; ac statim in superiora castelli omnes evadunt: à lasciviensibus adoperis indeprehensi penitus & inobservati. Tanto opere scelere indormierant! Posteaquam ad exorii cubilis fores *Reynesus*, & in salvo jam est: tum demum tumultus, de composito, cietur ingens momentumque uno, cubiculare diffringitur ostium: ac facillimè, nullo intus obice prohibente, irrumpitur. introferuntur unâ faces ac lumina: punctoque temporis, armatorum cororâ Lectus jugalis circumstititur. comprehenduntur in flagranti flagi-

Castelperia,

zio, mœchus *Paulinus*, & adultera *Castelperia*. Simul *Reynesius* exclamat altum: exclamant pariter & adulteri. tumultuatur vocibus omnium, ac strepitu. sedilia, scabella, impedimenta lecticaria, huc illuc jactantur. *Paulino* mœcho *Reynesius*, & cum hoc, pariter ceteri omnes, imminet. hujc insunt, hunc premunt, hunc interemptum ire festinant. Sed *Paulinus* è lecto, jam olim, exsiliens; deposita super scabellum pedaneum arma sua corripit, utraq; manu; hanc quidem strictum gladium; illinc autem scloperum expeditum, vibrans & intentans. Et quia fistulam (ut dixi) suam plumbeâ glande, ignivomo silice, nitratoque pulvere, jam pridie perfectissimè in struxerat: eam in *Reynesium*, instantem sibi, pectore tenus, explodit; sed ictu glandis innoxio; quoniam *Reynesius* (id ipsum prævidens, ac metuens) aheneo se thorace, sub vestibus suis, in hunc ipsū casū præmunierat. qui continuo & ipse fistulā suam æneam exonerat in *Paulinum*; nec aberrat. Superingruunt interim, in domini periculo tanto, simul omnes, qui cum *Reynesio* venerant; uni *Paulino* gladiis, sclopis, pugionibus, hastis ac sarissis instantes. Quo dato tam idoneo effugiendi spatio, & occasione, *Castelperia* tantisper (deserto tot inter ictus adultero suo) fugam capessit; & sese confert in cubiculum filiolaræ, ac nutricis ejus; indè, retrusiores in latebras. *Paulinus* autem, quoad licuit, repugnans, nec aliud, nisi cædes ac minas, & *Reynesi* mortem, spirans; nonnullos etiam *Reynesianorum* sua manu trucidans: ad extremum ipse quoque, cribri more perfossus ac perforatus, cadit, & occumbit.

XVI. Hæc autem dum fiunt; *Panatus*, adultera frater, & (fama fuit) coadulter, Scloporum
 F 4 explo-

Castelperia.

explosionibus mutuis, tumultuantiumque sonitu
 expergefactus, & cubiculo suo raptim excurrens
 visâ Tragœdiâ, sibi que fata paria metuens, ex de
 licto pari; celerem per scalas descensum, ac fugam
 apparat, Sed is ab iis, qui à cæde *Paulini* (ad *Ca
 stelpersiam* quærendam) digrediebantur, in ipsâ
 scarum gradu primo deprehensus, & ab affine suo
Reynesio vel *Subsistere* iussus, vel *Mori*: dum con
 trâ fari, & altercari verbis, parat, hastâ longâ tran
 seditur. Quod profectò facturis *Reynesius* non
 fuerat: nisi præclarum hunc Conjugis suæ germa
 num, Sororis vel inquinatorem, vel lenonem, ve
 etiam utrumque simul extitisse, pro indubitato ha
 buisset. O, væ! væ! væ! animæ tanti Peccato
 ris! Reperio namque, præter hæc incestus ac libe
 dinum probra, de quibus dixi? *Panatum* hunc, ho
 minem fuisse, *Naturâ*, (quæ *Gramondi* verba
 sunt) *in omne nefas expeditum*. O, matrem inbo
 licem! in educata tam pudendâ progenie; *Paripum*
 Liberorum, tam execrabili! Et in hunc quidem
 quem retuli, modum, *Paulinus* ac *Panatus* jaco
 bant. Adultera verò ubi?

XVII. Latebat *Castelpersia*: quærebatûrque
 totis passim ædibus, irritò diu labore. Servulo
 rum nonnemo tandem invenit latitantem; ac pro
 didit. Statim præstò maritus est, indignatio
 remerati toties cubilis ardens, & tot contumeliarum
 memoria fumans. circum eam pariter & sa
 tellitium omne *Reynesianum* adest. Protrahitur
 infelix: advoluta genibus jacet, seminuda, remu
 teneréque injectâ, bysso malè tecta: filiulam, quam
 rapuerat, infantem complexa, brachiola patri, pro
 materna impunitate, tendentem. Ipsa flens, tre
 mens, ejulans, per omnia sacra profanâque oblo
 cratur.

Castelpersia.

erans, dispasso conturbatōque capillitio, vitæ gratiam obsecrabat. Commoverique *Reynesius*, à vitæ sociâ, visus; parsuri jam speciem vultu meditabundo promittebat. sed eum *Famulus* (ille fortassis ipse, qui primus omnium amores & adulteria retexterat) interpellans; *Mortem*, ait, *Mortem meruisse mœcham; quam iam luerit, qui pari, nec flagrantiore, fuerit in Culpa. Laboraturam apud tribunalia Gallicana Reynesii causam; nisi, amborum deprehenso delicto, cadē etiam ex æquo faciat amborū.* Currenti, facile calcar additur; ut euj jam antè dudum, ne parceret, ac veniæ clementiam impertiretur contaminatæ tot spontaneis probris uxori, forense succurrisset illud; *Qui non facit, quod debet; non recipit, quod oportet.* (CC.) Ergo lamentanti, singultus inter ac preces, filiolum abripit: & in *Castelperia* pectus adactō pugione, quinque, vel sex plagis exitialibus adulteram contrucidat. *Cadavera* porrò *trium nocentium*, ut quodque conciderat, jacere sinit, per triduum solidum, in sanguine, sanie, fatorēque suo squalentia. Tantis per ipse, castello clauso, cum suis ad Regem pergit: *cædem adulterorum, & omnem cædis causam ordinemque, refert; Impunitis confestim Diploma impetrat, & asportat; antiquâ Civilis Juris, circa cædes ejusmodi, conniventia, nostris etiam adhuc sæculis inextinctâ.* Quamvis enim, ut cum aliis *Laymannus* docet (DD.), *Iniqua sint Leges Civiles, si Adulteram à Marito, vel alio privato, permittant interfici Approbativè [velut locuuntur]: ac gravissimum Æterna Pœna reatum incurrat Occisor; & adhuc graviozem, si insuper etiam Impœnitentem,* ut docet ipse quoque *Divus Thomas* in *Suplemento*, quæstione 60. articulo. 1. in corpore: *Civiles ta-*

F 5

1167

Castelperia.

men leges (ut iidem tradunt) id Negativè pernic
funt; eatenus duntaxat, quòd Homicidam talis
non puniunt, *Ob iustum illius dolorem.* de quo do
lore loquitur & Spiritus Sanctus, Proverbiorum
sexto capite (E E.); cùm; *Zelus & Indignatio* (in
quid) *Viri non parces in Die Vindicta; nec acquiescet
cuiusquam Precibus.* Sed, quid opus est, post
factum (quod jam emendari nequit) vel cautellè
vel disputatione? Patrata cædes est: & patrata
anno Christi, millesimo, sextentesimo, decimo se
xto. Quibus sic gestis; quid jam superest, nisi, ut
ad Sermonis aliquando finem, & ad Cælorum cælum
dævera, veniamus?

XVIII. Ad Te verò præcipuè, ô, longè misere
rima *Castelpersia!* ne de Adulero tuo *Pastio,*
fratrèque *Panatio,* sine causâ, vel plus æquo, labo
remus; qui ambo, propter Adulterium (& prope
ratum, & commissum) in ipso præterea vigente fu
rore suæ mentis (immò dementiæ) interfecti, jam
obierunt in Locum Suum. (FF.) Tu verò de Tempore
(ô, tæque quaterque infortunata!) quid dicis?
Si loqui nunc, ut olim, posses: nimirum, illud ve
tus meum, & divini vatis *Ieremia,* mecum pariter
exclamares; O, *Fructus Mortalium Peccatorum Pe
stiferos!* O mortales insanos, quotquot etiam vivitis
in his, aut horum similibus, *Delictis Lethiferis,* ne
gram hanc calamitosam erigam, imisamini! Scite
te, & videte! quia *Malum & Amarum est,* Reliqui
se nos Dominum Deum nostrum: & non fuisse Timorem
illius apud nos. (GG.) *Amarum,* inquam, &
plusquam *Amarum,* in præsentem hoc Sæculo: *Ama
rius autem, in altero, paribus, & numeris infinitis
Amaritudine Amarissimâ!* (HH.); utique, cum
de nobis *Tribus,* ac nostri similibus, scriptum sit

Castelpersia.

in Apocalypsi (II.); *Pars illorum in Stagno, ar-
denti-Sulphure & igni.* De nostro, nostrique si-
milium, flagatio & Pœnis, scriptum in Jobi vaticini-
o; (idque etiam, de *Simplici Adulterio*; nedum
de gemino, vel etiam, Incestu); *Ignis est, usque ad
Perditionem devorans.* (KK.) Et apud eundem alibi
(LL.) *Vsq; ad Inferos, Peccatum illius!* Et merito qui-
dem Inferi; merito Stagnum ardens, & Gehennæ
Sempiternitas, FRUCTVS sunt Peccati hujus;
secundum ea, quæ nos Scripturæ super hoc uleri-
us docent. *Hoc enim NEFAS est* (pergit Jobus)
& *Iniquitas Maxima!* (MM.) *NEFAS,* inquit.
Est enim profectò (teste judicæque vel ratione
Humanâ) *Nefandum,* & intolerandæ Incontinen-
tiæ facinus: Tot scilicet millia, ab initio Christia-
nitatis, ad hoc usque Sæculum, illibatè, in u-
troque Sexu, omnique ætate & conditione, vitam
egisse, pro amore Christi, ac Salutis suæ & hodiè-
que quàm plurimos sic vitam agere, nescios pro-
sus omnium ejuscemodi carnis oblectamentorum,
sive jugalium, sive solutorum: Tibi verò (quisquis
es in tori legitimi consortio) in favorem imbecil-
litatis tuæ, & quòd *non omnes caperent verbum
hoc* Cœlibatûs Angelici (NN.) Deum indulgen-
tissimum concessisse, pro totius vitæ tuæ puberis
cursu, virum fœminæ fœminam viro, quamcumque
ex omnibus eligere tibi libitum esset, *In remedium
Incontinentiæ tuæ.* Et quidem, juxta Theologorum
unanimem doctrinam, abundè multa in *Coniugiò
usu* vobis Conjugatis indulsit; dumodo Naturæ
intra limites, & matrimonii fines, maneretis. Quid
ultra facere debuit? aut concedere? & tamen isto
fatiari indulto noluit. Nonne ergò *Nefus* est?
Est autem & *Iniquitas* (inquit Jobus) in quovis A-
dulterio:

Castelperfia.

adulterio: sive jam *Maximam*, dicamus, sicut ille
 xit: sive & *Multiplicem*, uti nos asserimus. *Iniqui-
 tas* (quasi *Sacrilega*) in Corpora ipsa Conjugato-
 rum; quæ, in Sacramenti hujus ingressu, sunt quo-
 dammodo Sanctificata (velut innuit & Divus Pa-
 ulus, primæ ad Corinthios epistolæ septimo capite
 versu decimo quarto) *Iniquitas* est, in Legem Al-
 tissimi, tam severis inhibentem interdictis, tam di-
 ris detestantem maledictis adulteria: Ecclesiasticè
 præsentim vicesimo tertio capite, à versu vicesimo
 quarto, ad versum usque tricesimum octavum, *In-
 iquitas*, in Virum proprium (si fœmina vitianda
 sese præbeat) & omnium maximè-propria Injuria:
 quippe cum viro, & eripitur, quod suum erat
 &, detur in justè, quod illius non erat; quando filius
 aut alia substituitur aliena, tanquam propria. quo
 casu, quatenus ad *Restitutionem* teneatur *Adul-
 tera*, vel etiam *complex* illius; spectat ad sacri tribu-
 nalis iudicium, ac decisionem. *iniquitas* in Filios
 etiam legitimos; quibus per *fratres - non - fratres*
 pars decerpitur & fortunarum, & hæreditatis; ac
 nomen insuper bonum interdum invaditur; ut qui
 uno spurio existente vel altero, etiam ipsi postea
 dum pro illegitimis, à multis, tum habeantur, tum
 aspiciantur. *Iniquitas* in propriam boni nominis
 possessionem; quin, & in propinquitatem unive-
 rsam: cum, pro eo flagitio, dedecus incurrat mori-
 moriæ nunquam abolendæ; diutissimèque generis
 illius adhæsuræ. *Iniquitas*, in Substantiam seu
 fortunas Viri; quæ plerumque consumuntur, &
 plurimum imminuuntur, ab uxoribus iis, quæ
Luxuriis enutriunt corda sua: (OO.) partemque
 maritalium opum adulteris amatoribus impendunt
Iniquitas denique in Animam & Carnem; quæ, cum

Castelperia.

Cum juris nostri non sint, sed ad Deum spectent conditorem; obnoxia fiunt sempiternæ Damnationi. *Damnationi?* (inquis:) aut, in hac saltem *Castelperia?* qua utique potuit (ais) unico gemitu delere cuncta: sibi que Cælum reserare. Quidni quippe, percutiendo pectus suum, (priusquam ferro transverberaretur) ac dicendo; *Deus, propitius esto mihi Peccatrici! iustificari potuit in puncto, vel ictu pugionis; & in Cælum Spiritus emundatus evolare?*

XIX. O, dulcissime mortalium Salvator, pie *Jesu!* quam impudenter abutitur misericordiâ tuâ mortalis *Præsumptio?* Fœminâmne, ab ipsis incubulis, semper omnibus deditam corporis delictis, iauiritâque voluptatibus, & molitudini? devotionis ac pietatis omnis expertem? Dei nunquam memorem? choréis, lusibus, jocis, amoribus, extra & intrâ connubium, dies immerfam, ac noctes? Eâmne talem, de lecto sæpissimè polluto, repentè Thalamum in cœlestem? de complexibus adulteri, in amplexum Sponsi Virginum? de turpissimo concubitu, ad Paradisi purissima sanctissimaque gaudia, evolasse? Quòd si tantâ facilitate profilitur ad *Latviam inenarrabilem, & glorificatam (PP.)*; & ad *immarcescibilem gloria Coronam (QQ.)*: decepit ergo nos divinus Petrus, Apostolorum princeps: cum dixit ac scripsit (*RR.*); *SI IVSTVS VIX SALVABITVR: Impius & Peccator (Impia Peccatrixque) ubi parebunt? Decepit (ô, nefas vel cogitatu!) decepit Salvator ipse, cum clamavit; Contendite intrare per ANGVSTAM Portam! & ARCTA est Via, qua ducit ad Vitam: & PAUCI (Pauci, inquit; non, quisvis, à Peccato recenter prorumpens) inveniunt eam. (SS.)*

XX. Sed,

Castelperia.

XX. Sed, *Ingemuerit sane Castelpersia*: & hoc extra *Sacramentalem Confessionem* (quæ sanè nec intercessit hîc; nec spatium aut locum; aut fortassis nec cogitationem, invenit) quàm syncerum fuisse putas *Gemitum*; ac *Pœnitentiam*? Si delicti *Adulterii*, (eo ipso tempore, & sexcenties antehac commissi) *Mortalia Peccata*; *Contritionem* fuisse oportuit, substantialiter *perfectam* (non, *Attritionem* solam): & consequenter, *Ex Amore Dei*, *super omnia Dilecti*, progressam. Quis sanæ mentis autem credat, *Locum* tunc fuisse *Exercitio Puri Amoris Dei*, ab recènter-impuro-*Amore-Carnis*; & in medio, mille mortis formidinum, tumultu? Sancti Augustini hîc clamor est, ac protestatio, in tali casu seræ, sub animæ fugam, *Pœnitentiæ*; *Si Securus hinc (talis) exit, ego nescio: Si Ille Securus est, ego non sum Securus.* (TT.) Ut breviter dicam, concludamque: Aliud fortassis sperari uotuiisset, si non nisi *Semel tunc taxat*, Peccatum hoc; & ex sola lubricæ carnis imbecillitate, perpetrâssent. Nunc, in *veterata Consuetudo* fuit; & *actus* flagitiosi quam plurimi, ex mente, delinquendi sæpius, determinatissimâ. Cujus (præter ea, quæ supra memoravi) fidem facit amplissimam; quòd, post interfectos jam adulteros, à *Commissariis*, liti (quam *inter Castelpersia*, dolore furens, movebat) destinatis, in *scrinio* quodam *Paulini Vice-Comitis* reperta *Scheda* est, utrimque nefariè obligans, in hunc modum ac verba: quæ bonâ fide Gramandus exscripsit; ego ex eo recito.

Nos *Rapistagnus*, *Vice-Comes Paulini*, & *Castelpersia de Panaco* fidem mutuò adstringimus, *matrimonium* dalem contrahendo, ubi primum occasio dabitur. & quò plenior sit fides, quò item *Obligatio* sit

Castelpersia.

mier, Consummationem antecedere placet, ex Pacto. Subscriptum erat. *Castelperia Raptagnus. Kalendâ Iannuariis, anni 1616.* A quibus scilicet Kalendis Coniugium deinceps Consummatum appellârunt, quod Adulterium antea, vel ipsorum mee conscientiz, semper fuerat. Hoc Connubii specioso nomine, placuit, lascivis, ac malitiosè ludibundis, culpam suam prætextere. Quo jure namque, Coniugium? quod, Vivo tunc etiamnum marito *Reyneso*, nec promitti quidem potuit? & eo postmodum extincto (si prior is, & ante *Castelperiam*, obiisset) contractum, secum tracturum fuerat *Impedimentum Dirimens*? Hoc igitur eorum erat Sceleris *Propositum* atque *pactum*. cum quo & perierunt. Ex quo facile quivis cunjiciat; *Quæ spes sit, aut esse debeat, eorum sempiterna Salutis?* Atque hæc *Peccatorum Mortalium Omnium* (dilectissimi) suo tempore potest (ac sæpissimè solet) esse catastropha. quoniam, in cujusvis eorum statu, recentique admissio, impræparatâ *Praoccupati* morte quivis potest, nec *Spatium* invenire *Pœnitentiæ* Salutaris. Quam à nobis (omnibus atque Singulis) *maledictionem gravissimam* *Divinæ Clementiæ* Bonitas avertat!

TESTIMONIA.

[A.] 1. *Petrî cap. 4. vers. 16.* [B.] *Responsorio*
 1. *Nocturni* 2. *Dominica I. Quadrages. & Feria 3.*
 ac 6. *responsor. 1.* [C.] *Proverbior. cap. 1. vers. 5.*
 [D.] *Gallice Reynés.* [E.] *Ecclesiasta cap. 1. vers.*
 2. [F.] *Ex Roseto, expresse hoc tradit Germanus,*
Roseti translator: Historiâ 23. [G.] De Antonia,
vide

Castelperia.

vide etiam Suetonium in Caio. cap. 24. [H.] regum, cap. 13. [I.] Deuteronom. cap. 27. vers. 22. [K.] Ecclesiastici cap. 42. vers. 11. [L.] Ecclesiastici cap. 26. à vers. 13. ac seqq. [M.] ibidem versu 15. [N.] Matthai cap. 7. versu 17. [O.] Romanos cap. 9. vers. 21. & 22. [P.] Luca cap. 13. vers. 27. [Q.] Franciscus Tolerus Instru Sacerdot. l. 5. cap. 13. [R.] Ecclesiastici cap. 5. vers. 8. [S.] Versu 13. & 14. [T.] Isai cap. 18. vers. 15. [V.] L. 1. C. si quis in sua causa. [X.] L. est Singulis ff. de R. t. [Y.] Iacobi cap. 1. vers. 1. [Z.] 2. regum. cap. 13. per totum. [AA.] Barnabae cap. 4. vers. 6. & 15. & 25. & 31. [BB.] Habacuc cap. 1. vers. 13. [CC.] Comitangulus, Annot. in variis locis Iuris. [DD.] Libro 3. tract. 3. par. 1. cap. 2. [EE.] Versu 34. [FF.] Actorum cap. 1. vers. 25. [GG.] Ieremia cap. 2. vers. 19. [HH.] Isai cap. 38. vers. 17. [II.] Apocalyps. cap. 1. vers. 8. [KK.] Iob. cap. 31. vers. 11. [LL.] Iob. cap. 24. vers. 19. [MM.] Iob aap. 31. vers. 11. [NN.] Matthai cap. 19. vers. 11. [OO.] Iacobi cap. 1. vers. 5. [PP.] 1. Petri cap. 1. vers. 8; [QQ.] Ibid cap. 5. vers. 4. [RR.] 1. Petri cap. 4. vers. 1. [SS.] Matthai cap. 7. vers. 13. [TT.] Sermo 36. apud Thom. Hybernicum.

Castelperia.

Perf...

*Pestiferorum Peccati Mortalis
Fructuum,*

EXEMPLVM TRAGICVM. IV.

SATHANAS HO-
MICIDA.

*Peccata Lethalia FRUCTVM progignere,
Diaboli, in Peccatores, servam Tyrannidem,
& varia per eum illata Corporis Ani-
maeque Nocumenta.*

Dictum 12. Martij, seu, Dominicâ III.
Quadragesimæ, Vesperl.

I. **ASTELPERSIÆ**, Rapista-
gniæ Tragedia finem exitumque
eum, quem octavo nos abhinc die
didicimus, accepit: nondum finem
& exitum, illorum Scelus; ut, cu-
jus *Reliqua* quædam, etiam eo-
rum cædi superfuerint, eo, quo potuerunt, modò
superstites. Nam ecce! quis nostrum proximè non
est miratus, tot, unum in diem congestam, malorum
segetem, unâ in arce, domo, atrio? Adulterium
impudicissimum? incestus nefandi justissimam su-
spicionem? pugnam, gladijs, sclopis, hastis, com-
missam? cædem adulteri? transverberationem af-
finis? interfectiones Uxoribus? sex altissimas à pu-
gione maritali plagas, impactas pectori, toties, ac
tot nominibus, sibi juncto? penates, cubicula, le-
ctos, toralia, pavimenta, cruentata? Insepulta re-
licta,

G
Sathanas Homicida.

liſta, ſuis in fordibus, ſac putredine, cadavera & co-
 cluſam, ab hominibus incolis deſertam, & in ſolitu-
 tudine relictam, arcem & caſtellum? Quis (quod
 non aliquid ibi *Diabolorum* tunc imperitaſſe, ſi
 perſuadeat, tot ac tam gravium calamitatum cau-
 ſam? Latuit quidem certè quiddam, quod *Sathanas*
 attraxit. Poſt dies enim aliquot, ob querelas *Sa-
 erùs Reynefii* (quæ filia ſua *Caſtelperſa* cædem pe-
 quam impotenter ferebat) dati in litem (velut
 per dixi) Regis Ludovici XIII. mandato, *im-
 ptores* & arbitri, (quos *Commiſſarios* vocamus) in
 ſupelleſtilia ciſtarum *Paulini Vice-Comitis* at-
 niore, deprehenderant nefarium illud, quod re-
 tavi, Pactum, de Utriuſque adulterorum matrimo-
 nio ineundo, inito, & conſummato. Quò *Diabo-
 lo*, quis fingi poteſt pernicioſior, in bono peccato-
Conjugio? quod faſcinum directiùs contra Chri-
 tatem Conjugum mutuam? quod Fœdus, aut, quod
 Sponſio, execrabilior, & intolerandior dignitas
 Sanctimonixque Sacramenti? patefaciens ipſo facti
 Januam cædibus maritorum & exitiis conjugum ſe-
 ſtinandis: & idcirco *Impedimentum* invehens (ſicut
 monui) Matrimonii Futuri *DIRIMES*: im-
 tumque illud efficiens. De quo vide Doctores (ſi
 quis dubitas) & Laymannum nominatim, Libro
 quinto, Tractatu Decimo, Parte quarta, capite de-
 cimo, numero tertio, & quarto, diligenter diſſe-
 rentem. Ecce, hic ille *Diabolus* erat Latens, in
 ſcrinio *Paulini* mœchi! & quippeni etiam (cum
 mutua reciprocaque fuerit Sponſio) in ſecretis
 quopiam *Caſtelperſa* armariolo? Hic *Fortis* ſu-
Armatus ille [de quo, ex undecimo *Lucæ* capite
 hodiernum loquitur Evangelium] dudum *Cuſtodi-
 ens*, ac ſub extrema tot tumultibus cladibusque per-
 miſcens, *Atrium ſuum*.

Sathanas Homicida.

II. Sed, *Metaphoricus* hic *Sathanas* non suffecisset, ad tam tragicas creandas miseras; nisi *Physicus* insuper & *Verus* delirisset, in adulterorum utriusque pectore, per universum illud nefandorum Amorum tempus. Namque (ut hodie de aliis quibusdam *Pestilentibus mortalium Peccatorum Fru-ctibus* loquamur; De *Iugo* videlicet ac *Tyrannide* Crudeli *Diaboli*, in Peccatorem Peccatricemque Lethiferè Delinquentem) sciendum, dilectissimi, ex Theologorum, Sanctorum Patrum, ac Divinæ Scripturæ doctrina, tenendumq; pro certo est & indubitato: Hominem, post admissum voluntariè Peccatum grave, statim, & è vestigio, incidere in *Sathana* Dominationem: quem S. Hieronymus, super caput 9. & 17. Jeremiæ, appellat *Iugum Diaboli*, ex Peccato proveniens. (A.) Hoc docet imprimis Divus Thomas Aquinas, cum in Tertia Parte, quæst. 48. artic. 4. ad tertium, ait; *Obligationem causari Duplicem, in quovis Peccato Mortali: Servitutem videlicet Diaboli* (de qua clarè hodie Evangelium, versu præsertim vigesimo primo, & vigesimo quinto, ac sexto) & *Reatum Pœnae*. Docet ubertim, & Dominus ipse Salvatorque Christus, cum de Spiritibus immundis, Uno revertente, & septem nequioribus in comitatum assumptis, signatè pronuntiat; *Ingressi habitant illic; & sunt novissima hominis illius peiora Prioribus*. Docet Sanctus Paulus, Secundâ ad Timotheum epistolâ, capite secundo, versu ultimo: cum, de Impiis, & Infidelibus, ac Veritate Divinæ resistens, loquens, meminit *Laqueorum Diaboli: A quo, inquit, Captivi tenentur, ad ipsius Voluntatem*. Sanctus autem Chrysostomus usq; ad eò certus est veritatis istius, ut illius verba sint; *Peccatum (mortiferum) est Summum*

G 2

Malum,

Sathanas Homicidia.

Malum, Spontanea Insania, Voluntarius Dano
(B.) quod per *metonymiam* dicitur; eò quòd Peccatum Mortale *causset* Diabolum, ejuſque in Peccatorem, ac Peccatricem, *Dominatum Tyrannicum* qui nunc quidem *Aspectabili* habitu, nunc autem *Effectibus suis* pernicioſis, præſentem ſeſe fiſtit.

III. Deus æterne! Deus juſtè! ergòne ego *Diabolum* (inquis) in me circumferam, in articulo illi & ab eo temporis puncto, quo peccavi lethaliſſime? Ergòne igitur ab *Laqueis* licitoris illius, & à Catenâ terribiliſſimâ Carnificis hujus circumducar? Profuſi mi homo! Si modò veri, Theologi; veraçes, Patres; Veritas, Chriſtus; Veritatis Oraculum, *Propheta* tuſus eſt. Sed videlicet, quod Dominus Capharnaïæ Regulo dixit; *Niſi Signa & Prodigia videritis non creditis* (C.): id in nobis quoque verum eſt. Non enim *Exempla* ſaltem, *horroris plena*, circa Veritatem doctrinæ hujus, audiamus, & ea quaſi manibus ipsis attrectemus: rem iſtam, tantè momenti ponderiſque, nec penſamus, nec apprehendimus. Vultis ergo, dilectiſſimi, hodie quoque Exemplum aliquod, ac *Paradigma Tragicum*, vobis recenſeam? Non poſſum UNUM aliquod adferre nunc, in quo ſolo *Omniſ* eluceſcat Diaboli, ad verſus Peccatores mortiferè delinquentes, Potestas, *Dominatio* & *Crudelitas*. Et tamen, Narrandum eſt. Sum enim *Debitor* (D.) tam ex Promiſſo nupero, quam ex officio; ad exemplum Divi Pauli. Tamen *debitor*. *Solvendi Debiti* modum etiam iſtum eſſe tolerabilem: ut, qui aureum, ſeu *ſtorem*, uno in *nummiſmate*, non habet; ſi *tres Quinarios* (E.) præſentet, deſunctus promiſſo debitoque ſuo contentari queat. In eundem ego modum, pro Longo *tempore*, *Tria* nunc breviora *Paradigmata* *Charitatis* præſentem.

Sathanas Homicida.

stræ adnumerabo: quæ Singula audire, forsitan non grave, nec incuriosum; audisse verò, retinuisse, perpendisseque, ac vobiscum domum quemq; suam reportasse, utilitatis plenissimum fuerit. Et quænam illa sunt? Audiamus.

IV. Diabolus, post admissum ab homine *Lethale Peccatum*, ei nonnunquam *aspectabili* sese formâ exhibet, & quidē quacunque vult ipse: nisi quòd, Martino Delrio teste *cortis* quibusdam *animalium formis*, *Dæmonia Deus nondum uti, permisit, ut Colamba* (candidæ) *seu Ovicula vel Agni*. cujus rei causas ex conjectura pia probabilique subjungit. (F.) Quoties autem *aspectabili* se specie præsentem offert: interdum quidem *Nocere vult*; Sed, impediēte Deo, *nequit*: interdum autem *Nocere vult*, & (Deo permittente) *potest, ac reipsa nocet*, etiam usque ad exitium Corporis & Animæ. Ipse namque *est* (quod de eo Salvator asserit, Joannis octavo capite, versu 44. *HOMICIDA* ab initio. Nonnunquam autem *nulla spectabili formâ* sese offert; sed, in *Effectibus* duntaxat, *gravibusque Damnis*, quibus, (Dei accedente permissione, interdumque etiam Imperio) Peccatorem, ac res illius, mactat, præsentiam suam Diabolicam confitetur; juxta quod in Ecclesiastico scriptum est; *Sunt Spiritus, qui ad Vindictam creati sunt: & in furore suo confirmaverunt tormenta.* quæque post hæc sequuntur. (G.)

V. *Primi generis Exemplum*, quo nempe, *visibili specie* aliquâ se præsentem constituens, post admissum ab homine *Mortiferum Peccatum*, Sathanas *nocere cupit, nec tamen per omnia potest*, sed interim (ne nihil agat) in formidabile periculum hominem conjicit; illud est; quod recenset *Alexander ab A-*

G 3

lexan-

Sathanas Homicida.

Alexandro, Jurisconsultus Neapolitanus eruditissimus, ac vir pius, Genialium Dierum libro quarto capite decimo nono. qui Scripsit id, quod enarrat, ex ore se fatetur illius ipsius enarrare, cui peccatum hoc evenit; circa tempora Pontificatus Alexandri Sexti.

In Regione Italiae illa, quae Lucania praeclara dicitur, hodie Basilicata; montanum est in Alpibus Monasterium, una cum Templo. Eo in caenobio die quodam, Religiosi, illius incolae, (incertum quae de causa, vel occasione?) graviter inter se verbis contendere coeperant, ac rixari. Caenobitarum vero praecipue Unus quidam (Frater Theophrastus, nomen erat) auctori nostro perquam familiaris, Homo (sicut scribit Alexander) minime male alioquin, & cuius fidem ipse probitatemque, plurimum in rebus expertum se, testatur, Solus cum plerisque per ordinem iurgatus fuerat; sic, ut inter se contumelia quoque Verborumque; Contumelias, Religiosorum cum primis indignissimas, & indecores, ultro citroque jacularentur. Indignatio haec erat, & contentiosus Clamor Ira; quae si quando tam immodice effervescat, ex Modo saltem evalescere potest in Peccatum Lethiferum; si vera sunt (ut sane verissima) Christi verba (H.) Quia Omnis, qui iuratur fratri suo, reus est Iudicio, qui autem dixerit fratri suo, Raca, reus erit Concilio; Qui autem dixerit, Fatuus; reus erit Gehenna Ignis. Quamvis autem facile, sic inter sese mutuo sibi maledicentibus, indignationis exprobrativa verba, vel Fatuus vel huius simile quid, elabi? Quam facilitate peccandi gravius quiddam, in Jurgiis ejusmodi, expressisse mihi videtur Divus Augustinus, Sermo Decimo de Verbis Domini: cum; Peccasti (inquies)

Sathanas Homicida.

in fravem; fac satis. CITO fecisti Rem Mortiferam: sed Remedium citò invenisti. (I.) Nec Divus ac mellifluus Bernardus adeò Levem (ut nos nobis subinde fingimus) esse censet Fraternali dilectionis, (per ejuscemodi verbosas pugnas, contumelias, & convitia) Scissuram: quando Sermonem super Cantica Vigesimo nono exclamat; *Vae homini illi, per quem Unitatis vinculum incundum turbatur! Iudicium profectò protabit, quicumque est ille!* Profectò *Vae* illud ac *Iudicii* Pondus, non aberit ab eo, qui criminosis agnominibus, convitiis, exprobrationibus, contumeliisque *Pacem Domesticam* lacerat ac divelit.

VI. Quidquid id autem Peccati fuerit in rixa, tumentèque jurgio illo Fratrum inter sese; & quantumque gravitatis exorbitatio, in *Thoma*, cum eorum singulis uno tempore pugna verbosâ digladiantis: *Diabolus* profectò confestim suum ordi *Dominatum* cœpit, in Rixatorem. Nam; *Frater Thomas* (inquit historiarum descriptor, Alexander ab Alexandro) *post immodica Convitia & Rixas, animo* (sicuti fieri solet) *perturbato, inde se proripuit, ex omni monasterio atque templo: idque (quod bonum, ac Religiosum, in ejusmodi circumstantiis, non erat) Solus.* Ne tamen nimium diu *Solus* incederet; citò *Socium* invenit. Ecce namque! per Sylvas incedenti, secumque (sine dubio) reliquias iræ percoquenti, *Species occurrit Hominis, vultu tetro, barbâ nigrâ, tunicâ promissâ, qualis esse solet equisonum illis in regionibus: oris autem & oculorum aspectu saevo, deformique cum enormi quadam corporis proceritate.* Rogat eum *Frater Thomas*; Quidnam esset causæ, quamobrem id locorum, per devia *solus* obvagaretur? Ille, qui hoc idem, & justius, quære-

G 4

Sathanas Homicida.

quærere Religioso potuisset; Equum (ait) quæ
 yehebar, tantisper, dum descendo, malè felix am
 fi (nimirum *Diabolus* Thomam, tam immodicè
 candescentem, *equitaverat*) quem equidem (al
 debat) in proximos hujc loco campos avolasse
 vel digressum esse, suspitione tangor. *Frater Tho
 mas*, immisturus se (præ tadio, & ignoratione
 rum agendarum) rei negotiòque, quod Vocatio
 ejus planè commissum non erat; Agè igitur
 quit: Eamus unà! Placet hoc duobus his, cum
 incedunt, per avia deviàque & in via, sursum, deo
 sum, hâc illac, torto serpentinoque incessûs ac vi
 flexu; donec ad profluentem denique sylvestrem
 ventum: cujus alvei gurgites ac voragines conspi
 ciebantur, profundæ multùm & formidabiles. In
 cipit velle calceamenta, tibiârûmque regmina, se
 Religiosus detrahere, in expeditiorem indemnatam
 que torrentis trajectum. Negat Vir, qui com
 tabatureum, opus esse nudatione pedum: invia
 suadet, urget, compellitque tandem, ac pervincit
 ut se succollaturum conscendat. Paret ei *Thomas*
 & illius *Polyphemi* scapulas inscendit. Iste, vadit
 se simulat amnis (quâ clementius esse, superat
 facilius, relucebat) circumspicere ac vestigare
 jam jamque torrentis in ingressum accinctus.

VII. Sed, eodem momento, aperiente Oculis
 hominis misericordissimo Deo, conspicit *Frater
 Thomas* bajuli sui *Pedes* (jam & ipsos ad transfr
 renudatos) eosque probè contemplatur; deprehen
 densque, Non Humanos esse, sed tetrâ deformis
 specie: timore mentis exsternatus incredibili; *BO
 NE IESU!* (exclamat) *QVIDID EST MO
 STRI!* *Deus Omnipotens, affer opem mihi!* Cum
 dicto, *Sathan Tartareus* (nam is, nec alius, fuerat
 cujus

Sathanas Homicida.

cujus tergum incautus *Thomas* inscenderat) excusso scapulis *monacho* (post divinum utique, fulmineæque potentia *IEVS* Nomen auditum) stridorem emittit immanem: & evanescit. Quantam autem *Diabolus*, ad *Thomam* hunc, è montibus illis sylvestribus vel aëre descendens, *Iram* (K.) apportaverit: ex *Ira* conjici potuit, quam ab eo secum asportavit. Quercum enim ingentem, ripæ torrentis illius imminentem, sub illud ipsum fugæ suæ momentum, vi & impetu maximo collisit; intèrque ramorum collisionem, eandem simul è fundamento radicitus evertit, ramos diffregit, diffractosque dissipavit: indicans, hac tanta rabie; Se ad eundem planè modum, discerpere *Thomam* quoque concupisse, quò quercum discerpserat: si id ei per potestatem altiorem licuisset. Sed nimirum, illud est, quod *S. Augustinus* ait, super *Psalms* (L.); *Diabolus plerumque vult Nocere; & non potest: Quia Potestas ista est, SVB Potestate. Nam* (pergit *Santos Doctor*) *si tantum posset nocere Diabolus; quantum vult; Aliquis Iustorum non remaneret.* quanto minus Peccatorum aliquis ac Peccatricū? Unde sanè caussarū oppidò satis est, cur tecū sæpe reputes (miser, & misera,) quàm sæpe tu, ob *Peccata* tua *Mortifera*, *Injustitiæ*, *blasphemias*, *Perjuriæ*, *Libidinis*, *rei alienæ subreptæ*, *peractæ fraudulentæ*, *Detractionis*, *Ebrietatis*, ac similibus, in *Dominatio* fueris *Imperioque Diaboli*? inprimisque ex *Rixa*, *Ira* gravi & injustâ, *Odio*, seu *vindictæ cupiditate*: cujus gratiâ tã seriò sollicitèque monet *Divus Paulus* *Epheios* suos; (M.) *Ne Solem occumbere patiantur super Iracundiam suam.* Quod idem & vestrum unicujque dictum ab eo, inculcatumque, quotidie in animum inducite, charissimi: nec *Occum-*

G 5

bere

Sathanas Homicida.

bere *Luminare caeli magnum* super animam vestri, indignationis aut odii aut cujuslibet alius peccati. *Lerhiferi* nubibus obtenebratā, concedite; ne forte sit, inexcussā per Examen sollicitum Conscientiā. Odiōque nondum de corde vulso, per noctem *Sathanas* strangulet: sicut fecit Septem illis *Sara Sponsis* (N.): & sicut sub illud ipsum tempus quo Narrationis hujus auctor, Alexander ab Alexandro floruit, *Gabino* cujdam juveni, Romae, (quae se, gravissimo ad versus parentem suum occupato odio, dormitum receperat) facere conatus est; oppressis, tantūmq; non penitus praefocatis, ipsius fratribus; quem & seminecem in lecto suo reliquit. (O.) Quantum autem ad *Fratrem Thomam* attinet; jacuit ille postquam ē scapulis illum suis *Diabolis* in terram excussit, ad profluentis ripam, magna residui illius diei parte; externatus, suisque inpositos, & exanimi simillimus: Vixq; sero tandem a se, suūmq; cor, per Pœnitentiam intimam, rediit. Neq; dubitavit *Thomas*; quin, si suus *Diabolo* cœtus successisset, in vorticibus, gurgitūmq; profunditate, torrentis illius, quōdq; consectaneum erat in Peccati sui statu misero, fuerit Periturus. Servatus à misericordi Deo, cantare cum David merito potuit, illud Psalmi Centesimi vigesimi tertii. (P.) *Torrentem pertransiit Anima nostra forsitan pertransisset anima nostra Aquam intolerabilem. (Abyssum Inferorum ac Perditionis)*: Benedicite Dominus, qui non dedit nos in captivum.

V III. Videtis [dilectissimi] *Pestiferum Peccati Mortalis Fructum*, etiam istum? *Iugum videlicet ac Dominatum Diaboli*? Videtis, evidentissimum Interitū sempiterni periculum. Sed, hujc *Thomas* pepercit, non parsurus semper & aliis; ac tum

Sathanas Homicida.

nimè omnium, cùm nimis Enormia peccantur, aut attentantur. Audiamus enim porrò; Quo pacto, *Sathanas* aliâ, penitúsque diversâ, formâ, propter Scelus Aliud, & *Nocere voluerit, & reipsa Nocuerit*, exitio Peccatoris horrendo. Id, quod *SECVN- DV M* erit, ex *promissis*, hodieum in diem & horam, *Paradigmatibus*. Refert autem rem gestam *Antonius de Torquemada*, in tertio Operis sui *Hexameri Die*: & ex *Torquemada*, Scriptor quidam *Gallicus*, [què *Gabrielè Cappuyssium* esse, conjectura merita est] Germanicè postea versus, & editus in *Treboccis*: anno Salutis millesimo sexcentesimo tertio decimo, sub titulo, *Gazophylacii Gestorum Memorabilem Nostri Temporis, & immediatè superioris Seculi*. Habetur autem Operis Gallicani Parte secundâ, paginâ ducentessimâ quadragesimâ septimâ, ac sequentibus. Est verò res in hunc, quem referam, gesta modum.

IX. Eques nonnemo Hispanus, prædives nobilis, ac præcipuâ dignitate [sui, ut reor, *Ordinis Equestris*] conspicuus; incontinentes oculos, ac lascivum Animum injecerat, in *Virginem seu Puellam* quandam formosam, quæ suam corporis integritatem, *Votis Deo palàm nuncupatis*, Cælo non homini mortali, transcripserat. Hujus habitatio, eonjuncta templo cujdam erat, haud ità procùl remoto, à municipio & arce nobilis illius, quem dixi, *Equitis*. erântque plures simul ejusdem propositi studiique mulieres, in eodem, quo *Puella ista*, contubernio: cujus inspectio, custodiaq; & directio commissa fuerat, summâ cæterarum voluntate consensuque, uni de maturioribus illius devoti gynæcti. *Nomina* tam *Equitis*, quàm *Puellæ*, *Templi*q; *Propria*, dissimulat prudenter *Torquemada*: quò fami-
liz

Sathanas Homicida.

liæ utrimque, posteritatiq̄ue vel Equestrî illi Ordî
 [cujus fuerit Eques ille] parcat: Rē ipsā, contentu
 cum fide; sicut gesta fuerat, enarrare: quod satis est
 Negligentiâ vel Inspectricis, vel ostiariæ, factu
 est; ut Eques ille, Puellâque, ad fenestellam
 eancellos ædium illarum, mutuis alloquiis confpo
 etibûsque idoneos, sæpenumero convenirent; & in
 ter sese familiarissimè colloquerētur. *Frustrum Cal*
loquiorum eiusmodi, fuit, qui esse ferè apud tales
 solet; Amor malè sanus: & ad extremum etiam
 ut in nefarium Sacrilegumque concubitum [quan
 vis Puellam *Deo soli ac publicè votam*, alter non
 gnoraret] uterque consentirent. *Modus* solus, ut
 flagitii executionem, non illico veniebat in ani
 mum Equiti: propterea, quòd arctâ [quantum quid
 dem ad hoc] custodiâ vigilantiaque Ædium illarum
 Penetralia munirentur, necui Viro ingressus pat
 re posset: & Virgini domûs egressus interdiu pat
 ter ac noctu, non nisi in Templum, patebat: ut
 deinde ulterius. Sed, quòd Amatori non succu
 rerat, fraudulentum consilium Puella expedi
 Suadet hæc Equiti: ut, quò nocturnus etiam aditu
 quoties collubitum esset, ei pateret, Claves fabo
 candas locaret Tépli illius Clavibus duabus quibus
 simillimas, de cerâ expressas. Earum porro Clavi
 alterâ pro Porta extimâ muri illius, quo Templum
 & ædes illius gynæcei cingebantur; alterâ verò pro
 ipsius Templi interiore Ostio, destinatas esse.
 harum ergo Clavium ambarum similitudinem si
 se totidem Eques effingendas curaret: facilimè
 postea [de noctibus præsertim] quoties animus
 lisset, ad se intrò & ad mutuos congressus, aditu
 repertum iri. Cætera deinde, sibi curæ fore ut
 ex ædibus, Templo annexis, intempestarum nocti
 silentio

Sathanas Homicida.

silentio, quasi per Precandi speciem, ad Ecclesiae inferiora descenderet, Equitèmq; referatis portis intromissum, exciperet. Dictum! conventum! pactum, atque factum! velut inter eos convenerat.

X. Jam enim Claves, industrii fabri festinatione ingenioque factas, habebat Eques. Dies, inchoando flagitio designatus, & immò Nox, præstò erat; ad *Opera tenebrarum* utriusque delecta. Quæ, posteaquam in cursu suo pleno esse cœpit: egreditur, nullo famulorum adjuncto, *Solus* (præter consuetudinem cæterarum noctium) Eques: atque (sicut inter sese condixerant (circa Noctis medium, tenebris spississimis, caballo vectus suo, flagitiosum æquè periculosumque iter intendit ac perficit. Mirandum sanè, stupendumque; quòd per dentæ caliginis horrorem, in apparatu gliscente flagitii tantetri, non timeret; ne à mille *Diabolorum* legionibus discerperetur in frustra. nam, quin eum comitati cum gaudio multo *Damones* sint, quis ambigere sanus potest, qui modò legat, vel audiat, ex Evangelio; *Iudam Iscarioten*, in cogitatione nefaria proditiõnis Christi, *nocturno* tempore (Q.) exire meditantem, *Sathanam* habuisse socium, comitem, & inquilinum; ut, qui tunc, ob id ipsum, in eum introierit? qui recordari voluerit, in *Magdalenam*, impudicè viventem, *Septem intrasse Dæmonia!* (R.) Erat enim profectò, impurus hic *Eques* in voluntate deliberatissima flagitii maximi. Si namque *Simplex* etiam *Incontinentia*, Peccatum est *mortiferum*, Paulo teste ad Galatas, capite quinto. (S.) & Apocalypsi Joannis, capite vicesimo primo, (T.) ubi de *Fornicatorum* pœna. Si item, temerare *nuptam alienam*, tam grande peccatum est, quia corpus illius per Sacramentum suo modo sanctificatum

Sathans Homicida,

eatum est (velut supra in *Castelpersia* diximus, et in epistola prima ad Corinthios capite septimo, vel decimo quarto) Si foeminam, quae, se nunquam nupturam, *simplici* tantum ac privato *Voto*, sine solemnitate ulla, publicoque, appromisit; de statu voti sui dejicere & contaminare, *Sacrilegium* est, quantum, quaelo, peccatum grandius erit, abuti (fortasseque in ipso loco Sancto, aut quoquo modo sanctificato) quae per *Vota Publica* consecrata Christo Sponsa fuerat, *in Templum sanctum Domino, in sacrarium Spiritus sancti*? Verbum breve, ac decretorium est, iudice Divino Patente definita litem, prima ad Corinthios epistola, capite tertio (V.); *Si quis Templum Dei violaverit, disperdet illum Deus.* Jam dudum igitur erat impuratus hic Nobilis in servitute, captivitateque *Diaboli.*

XI. Caeterum apparet, & apparebit magis, etiam, quae mox dicam, *Puellam* illam, Deo Votam, interea temporis fuisse flagitii depacti factam penitentem; aut, fortassis etiam confessam illud, decessisse firmiter, foedo suo proposito, quod conceperat, penitus abstinere. Vel certe Deus, providentissimus simul, & suorum amantissimus, consulens voluit Sanctitati loci, caeterarumve, hujus Puellarum cohabitantium, & sceleris tanti infontium, bono nomini; ne tantum facinus in earum sacri gynasii septis, aut adnexo loco, perpetraretur; ob quod profestea locus omnis incendio dignus, & fulmine, futuruserat, & infamiâ sempiterna. Quam sane providentia indulgentiaque, quis ambigat, Divinam bonitatem consulturam etiam fuisse casto sanctoq; nomini & famae sanctarum Virginum, sibi despectum, *Tharsilla & Emilianâ, Divi Gregorii*

Sathanae Homicida.

gni Pontificis amitarum; siquid simile cohabitatrix earum, & germana, *Gordiana*, complere jam tunc opere voluisset; quæ post earum sanctum obitum demum erupit in incontinentiam carnalem? (X.) Pari ratione videtur ergò Divina majestas præscindere voluisse causam infamiae Loci & gynæconitidis istius, de qua jam dudum verba facimus. Videte enim (dilectissimi) & auribus animisq; percipite, rem admirandam!

XII. Eques ille, cum ad locum, in quo puella ei dilecta habitabat, ipso noctis conductæ medio pervenisset, plenus cogitatione facinoris futuri nefariæ; equumque, quo ad vectus fuerat, ad palum aut arborem proximam deligasset, ad receptum: è vestigio, suis cum Clavibus, ad extimam Portam, quæ circumducto muro inserta erat, contendit; eamque referat. Aperturus deinde & Templi januam, cum in propylæum, quod ædi sacræ præstrutum erat, penetrasset: reperit, diductis utrimque jam antè valvis, seu ostiorum alis, Ædem sacram a-pertissimam: cunctaque intus lampadibus, cereis incensis, ac flagrantibus funalibus, collucentia. multitudinem præterea linteatorum magnam, cantu lugubri *Defunctorum-Officium* peragentem.

Hic ille (quanquam & audax admodum, & insuper impius) consternatur tamen: ac nihilo interim secius, versùs Templi Chorum progreditur, è propinquiori contemplaturus accuratius; Ecquid ista sibi vellent? circumlatisque partem in omnem, & omnes in angulos, curiosis oculis, universum videt chorum & basilicam illam sacerdotibus ac cœnobitis redundare cantantibus, & circumfusis sandapilæ *Defuncti*, nescio cujus, in medio chori constituta; erectæque situ admodum sublimi; quæ etiam,

ex mo-

Sathanas Homicida.

ex more funerum tegete pullâ vestita, latè humis defluentibus laciniis, instraverat. in ambitu sandapilæ seu feretri illius, candelabra quàm prima circumstabant: &, præter candelabra, dactyli sive cereorum gestatores; qui candelas ac faculas accensas, magno numero, nobilium exsequiarum ritu, vibrabant.

XIII. Quid poterat hic scelestus, nisi graviter semper graviusque concuti? cum præsertim ex omnibus illis presbyteris, monachis, cantoribus, linteatis ministris, nec unicum, meminisset, ab eis visum aliquando descriptumve sibi, in omni vita. Concipit tamen (ut præfidens erat) intermiscere sese illis, quanquam ignotissimis, audaciam: & sacerdotibus nonneminem interrogat; *Cuius funeri infra illa fierent?* Is verò respondens; *Pro quodam equite, cujus etiam proprium nomen & cognomen addebat (erant autem illius ipsius) interrogaret, Equitis nomina, veluti, si quis vestra causâ responderet, Didaci de Velledas*) adjungebat quoque sponte suâ causam funebrium harum lamentationum; Equitem nempe illum, quem nominasset, esse vitâ functum: cuique ipsi, nec alii præterentari. Quem interfatus cum risu Eques interrogator; *Atqui (inquit) adhuc vivit ac valet quem tu nominas, Eques: & tu, mortuum credas hominem tam incolumem ac vegetum, vehementer erras.* Non erro, subjungit Sacerdos: quantum enim colligo, *Tu ipse es Eques ille. sed, si ve sis, non sis: id pro comperto habe; Equitem illum, quem tu que adeò, Teipsum) esse jamjam Mortuum, etiam post paullò sepeliendum.* Interque hæc, sacerdos, responso defunctus suo, ad Vigiliae ritum, quas abruperat, *Mortuales, & canticum, regnum*

Sathanas Homioida, imo H. r. r. r. r. r.

tit. Miratur eques, quod audietat, supra, quam dici potest: facturisque periculum, Num pariter & ceteri sacerdotes ac cœnobia illi delirarent, accedit è Sacerdotibus alium; à prioris illius loco distantiore. rogat; Ecujus hoc feretrum? cujus in eo Cadaver sit? cuj suprema fiant; & exsequia? Discit. & audit ex hoc eadem, quæ paullo antè ex altero: totusque attonitus, ac terrore formidoloso plenus; sine Cruce (quod vulgò dicimus) & lustrali aspergine, templo & cantoribus & exsequiis relictis, amarum sudans, ac festinatione magnâ, digreditur, & excedit.

XIV. Si scelestus hic homo, vel scintillam aliquando Pietatis, ac Timoris Domini, habuisset! debuerant ista, tam horrida, sive Verba; sive Spectacula, concutere pectus ejus salutari motu; & inducere flagitiosum hominem, ad inchoandam aliquando Pœnitentiam: ut in faciem se suam, coram sacris altaribus, multo cum lachrymarum imbre, prosterneret. Debuerant (inquam) permovere eum Verba duorum, tam affirmatè nominatimque asseverantium, *Ipsum esse Mortuum*, ac paullo post *Sepeliendum*: ut (quantum quidem ad Corporis attineret Interitum) cogitaret, *Novissimorum Hominis* susceptâ recordatione; *En, moriar tamen aliquando, serius, ocys*; &, quid tunc obscœnæ me sacrilegæque libidines adjuvabunt? Faciam ergò nunc potius, quod olim rex Ezechias, cum ei dictum esset ab Isaia (X.) propheta; *Dispone domui tua; quia morieris tu, & non vives. Et convertit Ezechias faciem suam ad parietem; & oravit; & flevit; fletu magno; & clamavit; Recognitabo tibi omnes annos meos, in amaritudine anima mea.* (Z.) O, o, dilectissimi! ô, Si nostrum aliqui, qui nunc in hoc

H

templo

Sathanas Homisidæ.

templo collecti sumus, compertum haberent, Haec in qua nunc vivimus, & loquimur ista, vel audivimus, *Quadragesimam*, ipsorum Vitae futuram esse ultimam: cumque *Psalmus* hic *Quinquagesimo* publico suo cum cantu, cum jejunia sacra, cum devotio haec annua, cum verni temporis initium, cum *Dominica Oculi*, cum proximum hujc *Latare*, rucurrerint; se tunc temporis jam infra terram futuros, & animam suam in statu Aeternitatis (quantum ad gratiam, aut damnationem) incommutabili quam (si modò vel paullulum saperent) quae nunc peccata sua colligerent, deserent, confiterentur, ad sanctissima Sacramentorum mysteria frequentissimè, ad *Psalmum* poenitentiae Davidicum quotidie, cursitarent? Utique tali tempore non cessarent: neque Vanitatibus aut oblectationibus Carnis, minimè Christianis, indulgerent: ut (pauddolor!) cauponæ, multis in locis, horâ tali plerumque, essent quàm templa. Quantum, inquam, accelerem suum ex hac vita exitum scirent, laborarent prudentes; ut, suo quisque die, suaque horâ, in statu Gratiae emigrarent?

XV. Quantum verò spectabat ad *Animam*: debuerat *Equus* iste sceleratus, sine dubio ulterius fidem adhibere, dicentibus, *Eum esse Mortuum*: firmissimè sibi istud persuadere, suammet eum conscientiam convincente: à qua liquidissimò redarguit poterat, ac doceri, Se *Amore lethifero* corporis - Deo donati teneri: seque, ad perpetrandum sacrilegum scelestissimùmque concubitus, in loco, domicilioque, ad Deum spectante, adesse tunc in templo, nullo prorsus aliâ, nisi, Sceleris lethalis exsequente mente & intentione. Quomodo potuit igitur in animum inducere, penitusque persuadissimè

Sathanas Homicida.

habere, *Se verè iam Deo MORTVVM esse, & SEPELIENDVM*, cum epulone illo Evangelico, *in inferno?* (AA.) Sed nimirum (ô, miseriam generis humani!) nimirum hic est ille, hic ipse est Peccatorum plerorumque ac Peccaricum stupor, *Mortiferis in Culpis* (sive unâ, sive pluribus) constitutorum: quòd *VIVENTES* sibi esse videantur, ac tales videri aliis quoque omnibus velint; cum nihil minùs tamen sint, quàm id, quod videri cupiunt: nec possit infringi vel infirmari Spiritùs sancti verbum, dicentis in Apocalypsi cujdam Peccatori; *Scio Opera tua, quia, nomen habes, quòd VIVAS; & MORTVVS es.* (BB.) O dilecti! concedat hoc nobis misericordia gratiâque Dei: ut nostrùm (quotquot hîc sumus) nemo, nec ego, nec vos, in statu simus *Dilecti Lethiferi*. Quòd si quis tamen, è tanto numero, vel unus esset; si per divinam collustrationem oculos mentis nostræ claros, apertos, & illuminatos haberemus: pròh, quàm tam videremus sceditatem? quantopere hunc talem horreremus omnes? quantum, & quàm procul, ab eo profugeremus? si is præsertim *Sterquilinum* secum circumferret ac morticinum *Abominationum occultarum*, per vitam retrò universam nunquam expiatarum? Quid multis? *Sicut vulnerati* (& jam tetrâ sanie diffluentibus plagis,) *dormientes in sepulchris: quorum non es memor amplius; & ipsi de manu tua* (misericordi, & adjutrice; nisi respiscendo cooperari ei velint) *repulsi sunt*. sic sunt Peccatores, *Mortalibus* lauciati confectique plagis & ictibus: quorum, infelicitatem simul, & horridam formam statùmque, rex David expressit verbis istis, ex Psalmo octogesimo septimo adductis. (CC.) Debit itaque nequam hîc eques, &

H 2

Pecca-

Sathanas Homicida.

Peccator grandis, asserentibus de *Morte sua*, tam *Corporis*, quàm *Anima*, fidem habere; ac respiciendo re. Quid dicam, super hæc omnia, de tam funebri & mortis pleno *Speſtaculo*; quod potentius debuit ad penetrandum cor illius ferreum, quàm vel ipsa, quæ memoravi, *Verba*? Nonne formidulosos futurorum, ac peccatorum suorum amaro dolore tabescere debuerat, & colliqueſcere? tandemque sic saltem à *Sathana Dominatu* jugoque extricatus. *De Diaboli certè manu* (inquit Divus Gregorius Magnus) *non evaditur; nisi Citiùs*, (quam vocant seu adverbium, *Celeritatis*, observes velim) *ad presentiam recurratur.* (DD.) Sed videlicet, apud scelestum hunc, neque *Verba* quidquam, neque *ſpectacula*, profecerunt ad Emendationem: quin imò fortasse nec incidit in mentem ille Pœnitentiæ cogitatio: ut adeò dicere Deus illi posset merito, quod per os & calamum Isaia, Sancti vultu expressit; *Misereamur Impio* (abiiciendo illi formidas & terrores, ad consternandum ac configendum salutari timore & compunctione animum) *non discet iustitiam. In terra Sanctorum, iniquus non sit* (voluntate suâ pravâ, jam obfirmatè decreta) *& non videbit gloriam Domini.* (EE.) Unde mirandum nequaquam est, si *Sathana* adversus *Deum Dominatus*, exemplo tandem vulgò insolito & inaudito, prævaluit.

XVI. Abit è Templo malè felix, & sacrificii amator, velut dixi; festinatque ad suum, quem diligâret, equum; recursurus in municipium suum arcem. incendit malis avibus, impellit jumentis & calcaribus ac clamoribus illud incitare ordines. Sed, in via statim *Canes duo Molossii*, vægrantes & ebano carbonéque nigriores, sequi miserum

Sathanas Homicida.

cipiunt, & utrimque ad latera strictim comitari-
 Hos (si quis conjecturæ locus est) arbitrari licet,
 Duos fuisse nigros *Custodes genios* ac *Satellites*, al-
 terum *Equitis*; alterum, turpiter amatæ *Puella, Deo*
Vota. namque horum alterum, ac scilicet, amato-
 rem sacrilegum (si non & illam) suus utique jam
 deseruerat *Custos, Angelus cælestus*: inque locum
 ejus tantò fixius adhærere Successor ejus, spiritus,
 inquam *Tartareus* cœperat. Hos porrò ille, tara
 deformes & ineconductos comites, ad noctis paula-
 tim lucidioris & sublustris qualemqualem, ac ma-
 lignum nitorem, momento citius, & confestim no-
 tar: abigeréque clamoribus eos, equestrique insul-
 tu, conatur. At nihil nec inclamando, nec increpi-
 tando, nec proturbando calcibus equinis, proficit.
 Gladium igitur distringit, & ad utrumque latus
 circumactò impactoque ferro, pertinaces asseclas
 invadit. Et hi quidem, ad punctum, & per vices,
 abscessum simulant; sed eadem celeritate redeunt,
 manent, adhærant. Hoc decies, hoc vicies, hoc
 crebrius repetitum; ut redeuntes repellerentur, &
 repulsi redirent: nequicquam fremente, frustra
 frendente, incassum, furente, vociferante, tonante,
 fulminante, minis, verberibus, dirarum omnium
 imprecationibus, Equite. Sic Molossi duo, mo-
 lestiam continuabant: sic Equiti molestia, volenti
 fuit nolentique, toleranda viâ totâ; idque ad acies
 usque, (quam ei *formido* tandem, *festinationis sti-*
mulus, reddiderat) interiorem Portam. Hanc E-
 ques pulsat: intromittitur: accursant cum facibus
 famuli: vident, ac stupent, herum pavitantem, su-
 dore fluidum, cerâ vetere pallidiorum; & inter ma-
 nus rapiunt in thalamum. Quid accidisset: rogant:
 & impetrant, ut exponat universam gestæ rei fe-
 riem;

H 3

Sathanas Homicida.

riem; eum in modum, quem Charitati Vestrae ego fusè satis explanavi, illique postea, sablativivis hero, suo, cæteris passim ex fide retulerunt. Peractâ narratione, & abscessum jam parantibus famulis, ad quietis spatium Domino concedendum. Duo, quos paullò antè comites habuerat, & tunc penitus evanuisse, sibi persuaserat, *Canes* tetrici bustique cubiculum irrumpunt Equitis: & in lecto ipse insultu capto, *Sathanicâ* rabie miserum *prostitentemque*, opprimunt: oppressum, & frustis famulares suppetias inclamantem (quippe, deleviis nullo contra Tartareas vires prævalente) concerpunt ac dilaniant.

XVII. Qui sanè finis, ut plurimum enormis vel tyrannis, vel apostatis, vel Magis aliisque malignis nequitia Peccatoribus, ac Peccatricibus, ab omni retrò ævo, (si quis scrutari velit) obtigisse apprehendetur: quemadmodum docere nos poterunt. Exempla *Iezabelis* tyrannæ, *Luciani* desertoris dei, *Donatistarum* in Africa, *homicida* Epirotæ apud Plinium (FF.) Dynastæ seu *Reguli* cuiusdam Cartorum ævo superiore; *Galata* pastoris immemorandis & inhumani (GG.) *Dirizelès*, Bithyniarum reginæ, immodestiùs lascivientis [HH.] *bilis* item, sed malæ vitæ, *mulieris*, apud Cornelianum Turrianum [II.]; & hujus ipsius denique, de quo loquimur, *Equitis Hispani*, quantum genere, tantum vitiis, nobilitati: sive pacificæ hic, sive bellicose sive aliud quod Militiæ, seu sacrae seu profanae, ornamentum obtinuerit; in quo nequaquam eo maiore splendore vixit, quo debuit: sed infando blasphemæ dinis cœno Equestrem suum Ordinem maculatus conatus est, ac reipsa maculavit, tam foedis & concessis cupiditatibus diffuendo. Hic ergo

Sathanas Homicida.

eadem iniquitatis, quam oportuit, in Carne sua incōtinenti recepit: mercedem, inquam, impudentibus suis moribus dignam, ab animalium impudentissimorum Formis seu Spectris. Quod enim *Divus Ambrosius*, de Gerafenorum apud S. Lucam [KK.] clade porcinā & *Damonum* in Sues ingressu. dicit; *Nisi quis PORCI MORE vixisset, nunquam accepisset in eum Diabolus potestatem* [LL.]: idem quoque sine controversia de hoc Equite scelesto, aliisque multis, *Canum* seu terrestrium ac verorum, seu apparentium ac Tartareorum, morsu laniatis, dici verè queat; *Nisi hic MORE CANIS impudenter in sacra se tecta templaq; ingessisset, ut daret ac prostitueret Sanctum canibus*: nunquam in eum Cerberi Stygii *canina* rabies tantam sæviendi licentiam nacta esset. Nimirum, non sine causa scriptum est, tam expressâ *canum* mentione, de *Lascivis*, in Apocalypsi Ioannis, capite vicesimo secundo; *Foris* [extra templum scilicet ac civitatem cœlestis Ierosolymæ] *Canes, & Impudici!* [MM.]

XVIII. Habemus igitur Exemplum *Iugi, Diabolici*, Dominatûsque sævi, formidandum & horrificum: in quo *Sathanas*, post *Mortiferum Peccatum*, nocere Peccatori voluit potuit, ac re ipsa nocuit. Habemus *Delicti Lethalis fructus pestiferos*, Diabolum in faucibus, quas elisit; Cerberos in Corpore, quod dilaniârunt; *Asmodæum* in Anima, quam extrudit è vita, deduxitque secum in Tartarum. Verbo uno; *Sathanam Interfectorem!* & quare? Propter *Grande Peccatum* inchoatum, & attentatum. Non est enim, quod hoc loco mihi dicas [non quidem paullò doctior quisquam, sed, rude vulgus, & cœlestium ignara plebecula] non est, inquam, cur dicas; *Cogitavit hic Eques nefas i-*

H 4

stud:

Sathanas Homtcida.

Styd: at opere non perpetravit: incepit, at non perfecit: egressus est, nondum tamen congressus. Hic enim ipse, hic error est ille, hoc deliriū plurimorū, seipfos [non autem Deum] turpiter fallentium, qui, cū Opus aliquod nefarium, voluntate licet deliberatissimā, sunt aggressi [putā, furtō sublegere quantitatem satis notabilem aut magnam; uxoris alienæ, vel mulieris conjugis, flagitiosam corruptelam; Proximi grande nocumentum, & similia peccata mortifera] postea casu, vel vi, vel interventū aliorum, præpediti, ne ad Operis summationem, suarūque cupiditatum vota, pervenirent, post omnia licet tentata inceptaque: Otergunt, seipfos colorant, nequitiamque palliant, dicendo, quod in Proverbiis sacris adultera mulier illa; *Non sum operata malum.* [NN.] sic hi tales, *Quid est? Quid feci? qui tamen nihil perfeci:* qui tamen non imprægnavi, non vulneravi lethalia, non occidi, non exspoliavi? aliāsque, in hunc modum, stultas, delictorum suorum mortalium apologias apportant. Atque sic, neque conteruntur ullam, pro pessima quamvis Voluntate, qua iniquitatem & conceperant, & parturiverant [licet ad partum plenum non perduxerint] neque ulli aliquando Secerdoti confitentur Sceleris destinationem tam deliberatam: Cū tamen inter *Peccata Mortifera*, quæque hominem coram Deo fœdè inquinant, Christus, rex noster, exsertè nominaverit, etiam *Cogitationes Malas*, Matthæi capite decimo quinto [OO.]; & Sanctus Isaias, de Salutis nostre lethalibus impedimentis, ex ore Dei loquens, clamet; *Auferte malum COGITATIONVM vestrarum, ab oculis meis! lavamini* [ab his], *manibus vestris!* [PP.] ac denique clarè consonèque Theolog

Sathanas Homicida.

logi doceant, & nominatim horum antesignanus, Divus Thomas Aquinas, in Secunda Secunda, quaestione 110. articulo quarto [22.]; *Eum, qui intendit peccare mortaliter, semper peccare mortaliter, immò etiam; Omne quod fit, propter peccatum mortale perpetrandum, esse & ipsum Mortale.* [RR.] Ideòque in hoc *Equite Celtiberico*, & tam crebra cum *Puella illâ, Deo nuncupatâ*, colloquia amatoria, & confederatio de stupro sacrilego, & clavium procurata fabrefactio, & iter illud flagitiosum, ac *Via Balaami* hujus [SS.] *perversa*, bonòque Angelo *contraria*; omnesque inter hæc libidinosi sacrilegique viri morosæ delectationes, ac desideria facinoris explendi; *Peccata* [mi homo] *Peccata* fuere *Mortalia*; ideòque minimè mirandū; tam horribili eum pœnâ, & exitio, eradicatum, ab ipso *Sathana Interfectore*, sub formâ *Canum*. Clara namque est, nec infringi potest, Scripturæ Veritas, per Angelum Raphaëlem enuntiata, *Tobiæ sexto capite; Hi qui Deum à se, & à sua mente, excludunt, ut sua Libidini vacent, sicut equus & mulus: habet Potestatem super eos Demonium.* [TT.] Hanc, allatam è cœlo, certissimæ Veritatis sententiam, novent, & diligenter expendant, adversus se latam, omnes, qui in morosis cogitationibus Venerearum cupiditatum sese volutant; & in conatu cujuscunque turpitudinis mortiferæ, studiosè scienterque veriantur. *Hi, ad Diaboli Dominatum spectant.*

XIX. Obsecro autem hîc omnes, quotquot præsententes nâc sunt [quin & absentes] per Christi Jesu pretiosum Sanguinem, perque charitatem & studium Salutis uniuscunque: ut rem ac veritatem tam seriam, [De Diabolico iugo Dominatûq; in Peccatores, utriusq; sexûs, mortiferè delinquentes] cre-

H 5

brò-

Sathanas Homicida.

brò, sollicitè, seriòque perpendant; ne expetitè
 am serò tandem, & in morte primùm, cogantur
 goribus suis desperabundis: quemadmodum, De
 dante, post octiduum de Formidabili cuiusdam
 MORTE NATVRALI, narrabimus & audie
 mus. Rogo quoque; Ne, *Exempla hæc*, quæ mo
 dò retuli, considerantes, *Paradoxa Valde* esse, aut
 è decem aut viginti millibus *Vix Vni* alicui contu
 gere, vel contigisse, reputantes: idcirco se credant
 Uno vel pluribus admisis *Peccatis Lethalibus*, et
 huc liberos esse *Dominatu iugòve Sathanico*; pe
 pterea, quòd *aspectabili* forma *Diabolum* nunquam
 nec videant, nec fortassis ante mortem visurum
 videantur. Ipse enim ego [*dilectissimi*] libere
 at spontè fateor: *Paucis* admodum Peccatoribus
ante vita supremam horam, *Damonas* offerri
stabile. Idem ego tamen dico, & clamo, In
 meris Diabolos præstò esse, *per Effectus suos*, & Do
 mina malaque gravissima: quæ, licet non visi, crue
 liter tamen inferunt, & infligunt iis hominibus,
 que Domibus, in quibus *Peccatorum Mortalium*
Impietatis regnum viget. Nam alioquin, Ut
 [*quæso*] nisi à maledictis illis Spiritibus, pro
 ret? ut Incendia subinde [*nullo comperto flammæ*
 auctore] ut fulmina, ut morbi, medicis profusè
 scrutabiles: ut strages item segetum, pecorum, in
 fantium, domesticorum; ut nocturni tumultus
 spectra, subitæ mortes, rixæ, cædes, desperationes
 suimet interfectiones, paupertas inter maximos
 bores inexpugnabilis, & infortuniorum omne ge
 nus, antè, retrò, deorsum, sursum atque ad latera
 & circumquaque, emergerent ac dominarentur
 XX. Velut, *Exempli gratiâ* [*quod è promissum*
 TERTIVM esto] Rusticus, in agro suo mergis
 colligens

Sathanas Homicida.

colligans, æstatis ac messis tempore, in pueri filii, feriùs ad laborem venientis, caput glebam terre- am, latente intus ponderoso saxo gravidam, con- iccit. Puérque è vestigio exspiravit. Territus in- felix pater, mergitibus eum tegit: ac, domum abi- ens, inter cogitationes desperationis plenissimas, in horreo suomet, resti vitam & suspendio finit. U- xor puerpera, infantulum, nuperrimè editum, la- vans simul & lactans; intellecto per quendam [qui horreum eodem tempore intrarârat] mariti sui su- spendio, præ terroris impotentiâ, exsilit, nec, quid ageret, advertens, dimittit è sinu suo lactentem parvulum, modò lotum; qui defluit è maternis brachiis, & lapsus in subjecti lavacri solium, con- tinuò submergitur. Ipsa, nullo horum animadver- so, procurrit in horreum; atque, oculis hausto ma- riti pendentis terrifico spectaculo, mox in hypo- caustum recurrit suum. ubi, dum lavacro jam de- mersum & extinctum filiolum deprehendit, mæro- re nubilaque mente superatur ipsa quoque; recur- rit in horreum: obdito foribus pessulo, portæque repagulis oppansis, includit se: continuòque, juxta Virum suum, sese illaqueat, ac perit. [VV.] Deus bone! Deus juste! peccatorumque Vindex in mil- le millia! Undenam hæc, quæso [quæ tamen in pago *Beaussæo* parentum nostrorum memoriâ, veri- ssimè contigerunt] Unde hæc [inquam] & horû alia simillima, nec pauca, cumulata tragœdiarum infortunia? quonam plerumque ex fonte? Siqua prudenter conjectantibus fides est; revera plerumq; à *Diabolo*, illic [inaspectabili præsentia] dominatû exercente: *A Spiritibus, in Vindictam creatis, & in furore suo tormenta confirmantibus*, [XX.] brevi- ter! *A Sathana truculento, qui Homicida erat ab initio,*

Sathanas Homicidas.

inito, (XX.) & manebit ad usque mundi finem.
 Et undenam hoc tantum illi, contra mortales, &
 in eorum Domos ac substantiam, imperium? Unde,
 de, quæso? nisi primò quidem à justa Numinis per-
 missione; sine qua nihil valeret, nihil efficeret, Sa-
 thanas: velut ex *Iobi* capite priuo ac secundo clari-
 est. Ab affinitate deinde, propinquitate, similitudi-
 ne, ac vicinia, quam innumeri mortales habent
 eum eo; tanquam cum illo planè societatem col-
 lent, & modios Salis multos consumpsissent, in om-
 ni prauitatis consortio. Plurimæ namque do-
 mus, propter incredibilem impietatem suam, simi-
 les sunt *Prisca* illi *Babyloni*, quæ, teste *Dio-*
Joannis Apocalypsi (ZZ.), *Facta est habitatio* *De-*
moniorum, & custodia omnis Spiritus immundi, &
custodia omnis volucris immunda & odibilis. Et
 quare? quia *Babylon* est, seu *Babel*, quæ est, *Con-*
fusio siue *Commixtio* rerum omnium; & distem-
 peratio conturbatioque conscientiarum: liberorum
 nulla penitus ad sanctos mores educatio: potius
 autem è contrario, ad omnem Vitæ prauitatem in-
 stitutio: pietatis usque adeò parua tenuisque co-
 ra, ut festis dominicisque per annum diebus, nec si-
 mulitia mittantur unquam, aut urgeantur, ad
 vina: & patres ipsi matrèsque familiàs, luce cali-
 vix profundo jam antemeridiano die, de lecto, ad
 Sacrum ultimum prorepent, limacibus rardioribus
 nulla manè, nulla vesperi; nulla antè, vel post
 refectionem corporum, oratio. In domibus, &
 per mensas, & extra eas, sermones obscenissimi
 turpitudine referti; blasphemiarum juges, plusquam
 gentilium & Zingarorum: foedarum in animo
 gitationum ruminaciones, diebus ac noctibus con-
 tinuatæ: affectiones intentionesque, omni lacu
 meph-

Sathanas Homicida.

nephitique spurciores: matrimonii sancti, thori-
 que immaculati, nulla verecundia, nulla reve-
 rentia, ruborque pudibundus; nec coram filiis ac
 filiabus, nec in oculis servorum, ancillarum, ho-
 spitum aut vicinorum. Fraudes, ac circumscrip-
 tiones, injustitiae, in pondere, mensura, ulnis, li-
 quido, per quaecunque mercimoniorum & cau-
 ponationum genera: parandarum per fas ac nefas
 opum inexplebile studium, per dies & annos: in-
 justè verò partorum tenax & indivulsus incubitus,
 donec injustos possessores ab his amara mors a-
 vellat; *in Tartarum*, cum gravissimo rapinarum
 suarum pondere, *devolvendos*. non Dei interium,
 inter tot aliena furtivaque bona, non hominum,
 non Gehennae, metus: in ore dolus merus, impostu-
 ra, perfidia, mendacium, perjurium. Adhæc e-
 brietas, gula, commissiones, crapulae, jejunio-
 rum Ecclesiae contemptus & irrisio. præterea,
 Divinationes, sortilegia, superstitiones, semihæ-
 reticus spiritus, vetiti sub Excommunicationis cen-
 sura codices, ac sæpe, Scriptores etiam hæresiarchæ:
 Libri Venerei, turpitudinesque spurcas ex profes-
 so tractantes. Tum, infanda Carnis scelera;
 peccata, digna flammis; Abominations, & Inna-
 turalitates, à multis retrorsum annis occultæ &
 occultatæ; Immunditiæ, in omnibus domûs talis
 conclavibus, cubiculis, angulis; infantulorum ho-
 micidia; procurati Abortus: quin & ipsa sæpe plu-
 rimorum annorum (tanquã conjugalis) cohabita-
 tio; non *matrimonium* revera, sed *adulterium*
 perpetuum & continuatum; cum *Impedimento* vi-
 delicet *Dirimente*; idque ipsismet, qui sic coha-
 bitant, non ignorantibus, sed studiosissimè tege-
 ntibus: & nihilsecius, ad versùs omnem conscien-
 tiam

Sathanas Homicida.

tix reclamantis tumultum, thoro nefario (tantum vel maximè legitimo) quoties lubet, utentibus quod tunc, exempli gratiâ, (neque rarissimè) fit quando sibi sub pacto mutuo. *perfecti* per omnia *Adulterii, ex utraque complicitis parte completi*, sponderunt: cum adhuc tamen uterque, aut contra saltem alteruter, essent in matrimonio priore, & legitimo, eoque legitimo; quemadmodum *Paulinus & Castelpersia* fecerunt.

XXI. Rebus igitur, in *Domo* aliquâ, tam scelerate abominandèque constitutis, sicut nunc per *Jerusalem*, ac *fusè*, retuli: mirari potes adhuc, dilectissime; Undenam tot ac tam multiplicia, vel è *terris*, vel è *cujusvis alterius*, dissolutissimè viventium *ædibus* infortunia, tanto cumulo prorumpant? Mirum, à *Dominante* illic *Diabolo*. Miraris, invisibiliter ibi *Sathanam* exercere tyrannidem nempe, *Dominus recessit à loco illo: & invasit eo Spiritus Dei malus*; velut de *Saule* impio sacra pagina (*AAA.*) testatur. Ubi *Deus* non est, *Diabolus* est: ubi *Domini Benedictio* deest & exulat, ibi *Maledictio* regnum habet. Ubi *Salvator* *salus* (tanquam in *Zacchæi* *ædibus*) non hospitat, ibi *Sathanas Homicida* principatur. *Dominus enim hujuscemodi, habitatores & inquilini, de manu tua, Domine, repulsi sunt: quorum non est numerus amplius (BBB.): & non dixerunt, qui preceperunt; Benedictio Domini super vos! (CCC.) O Cælum! ô, Angeli! ô magne Deus! averte clementer à nobis hanc, à facie tua projectæ, Babylonis, ac Domuum Babyloniarum, Maledictionem.*

Atque hæc habui quæ *Charitati* vestræ, ex premissis, recenserem & exponerem, *De tyrannico Sathana homicida* in *Peccatores Dominatum*: quo, &

Sathanas Homicida. *imph...*

cubi nocere (Deo prohibente) non potest; nocere tamen vult, ac perterret: velut in Thoma cœnobita fecit. Sicubi verò potest, ac permittitur; nocet gravissimè, sive formâ vestitus spectabili; quo pacto, *Celtibericum* illum, de quo narravi, *Equitem*, caninis moribus interfecit: sive, per *Effectus* & *Davna grandia*, quibus præsentiam suam invisibilem perniciæ visibili testatam efficiat: quemadmodum in *agricula*, quem dixi, isto, domesticisque ejus infelicibus, demonstravit.

TESTIMONIA.

[A.] *Apud Hieronymum Lauretum, in Sylva Allegoriarum* [B.] *apud Cornelium à Lapide, in c. 12. epistola ad Hebraeos, v. 4.* [C.] *Ioan. cap. 4. vers. 48.* [D.] *ad Romanos cap. 1. vers. 14.* [E.] *germanicè Kopffstuck/ Sünffbägner.* [F.] *Martinus Delrius l. 2. disquisitionum magicarum, quest. 28. Sect. 3. ad init.* [G.] *cap. 39. vers. 33.* [H.] *Matthæi cap. 5. à vers. 23.* [I.] *Tomo X. operum S. Augustini.* [K.] *Apocalyps. 12. vers. 12.* [L.] *apud Thomam Hybernicum, citatus, V. Diabolus.* [M.] *cap. 4. vers. 26.* [N.] *Tobia cap. 3. vers. 8.* [O.] *Alexander ab Alexandro, Genial. dierum lib. 4. cap. 19.* [P.] *vers. 4.* [Q.] *Ioann. 13. vers. 27. 28. 29. 30.* [R.] *Luca. 8. vers. 2.* [S.] *vers. 19.* [T.] *vers. 8.* [V.] *vers. 17.* [X.] *vide S. Gregor. Magnum lib. 4. Dialogor. cap. 16. & homil. 38. in Evangelia.* [Y.] *Isaia 38. vers. 1. & seqq.* [Z.] *Isaia cap. 38. vers. 15.* [AA.] *Luca cap. 16. vers. 22.* [BB.] *cap. 3. vers. 1.* [CC.] *vers. 6.* [DD.] *lib. 1. moral. in Job.* [EE.] *Isaia cap. 26. vers. 10.* [FF.] *Plinius lib. 8.*

Sathanas Homicida.

lib. 8. cap. 40. (GG.) Sophronius Prati spiritus
 cap. 167. (HH.) Conrad Gessnerus lib. 1. de
 drupedib. titulo, De Canibus defensoribus. (II.)
 structionum, ad filias, cap. 15. (KK.) Luca 8. v.
 (LL.) Commentar. super Lucam. (MM.) cap.
 vers. 15. (NN.) cap. 30. vers. 20. (OO.)
 19. (PP.) Isai. cap. 1. vers. 16. (QQ.) in cor
 re. (RR.) S. Thom. ibid. q. 1. 2. quasi. 88. ar.
 4. 6. in corp. (SS.) Numeror. 22. vers. 32. (TT)
 versu 17. (VV.) Gazophylacium memorabilium
 Saculi 1500. & 1600. Parte 1. Titul. de admira
 dis & horribilibus Casibus (XX.) Ecclesiastici
 vers. 33. (YY.) Ioann. 8. vers. 44. (ZZ.) cap.
 vers. 2. (AAA.) 1. reg. cap. 18. v. 10. (BBB.)
 27. v. 6. (CCC.) psal. 128. vers. 8.

*Pestiferorum Peccati Mortalis
 Fructuum.*

EXEMPLVM TRAGICVM

**PRESBYTER LIZI-
 NIACENSIS.**

*Peccata Mortifera Fructum producere, sub
 xitum Vita, Desperationem: aeterna q. subsecu
 tura Poena Arrham, ac nonnullum Da
 mnationis Praiudicium.*

**Datum 19. Martii, seu, Dominicâ IV. Quo
 dragesimæ, Vesperis**

Presbyter Liziniacensis.

I. **M**ORTIFERE peccantibus, & (sicut frequenter usū venit) præsentium insuper rerum diuturnâ prosperitate fruentibus, in mentem venire nonnunquam contingit;

FALSA esse ea omnia, quæ de *Diaboli* in Peccatorem iugo, tyrannicôq; furore, à piis denuntiantur: & quæ proximè ego ipse, hoc loco, super Temporalis *Domus maledictione*, de quæ multiplicium infelicitatum *Babylonica* congerie, propter inhabitantem ac regnantem, in ædibus Impiorum, *Diabolum*, disputaui. Dicunt itaque secummet ipsi cruditatis hujus mortales; Ecce, hæc omnia, & his plura, contra præcepta dominica perpetravi: & tamen (quæ verba Salomon olim ad Hiram, Tyri regem, sed alio longè sensu, dixit aut scripsit) *requiem dedit Deus mihi, per circuitum: & non est SATHAN, neq; occursum malus.* Itaque DVLCES salubresque videntur illis, & nequaquam amari PESTIFERIQUE, *Peccatorum mortalium*, de quibus egimus agemusque, FRUCTUS: nec ex his LUCTUM unquam sibi, sed sempiternum LÆTARE quoddam, imaginantur homines tales, in statu *Lethalium scelerum* constitui.

II. Demus igitur, ejusmodi sceleratorum aliquem, sic, in habitu multitudinéque peccatorum suorum, annos vitæ quàm plurimos extrahere! non feriat unquam gladio securive, sicut *Protasius*, Arimanorum Princeps: non torreatur flammis carnificum, sicut *Paulus Daifachus*: non trucidetur in scelere flagranti, sicut *Paulinus*, *Panatinus*, & *Castelperisa*: non stranguletur, nec discerpatur à Canibus Tartareis; sicut *Equus nuperus Hispanus*: non irruant in domum illius, uno die, vel mē-

I

se,

Presbyter Liziniacensis.

se, vel anno, sexcentæ calamitates, à Diabolo
 citatæ, in signum ac testimonium Dominatus
 super Peccatorem: denique vigeat, floreat, glori-
 tur, & cristas erigat, in annos delictorum suorum
 viginti, triginta, quinquaginta, sexaginta, octo-
 ginta, & ultra! Sed, quid dicit divinum verbum
 Unum, Unum, effugere non poterit, quod statutus
 est omnibus hominibus. (B.). Quid dicit, inquam
 Scriptura? Dulce (quidem) Lumen (præsentis pro-
 speritatis, amœnæq; vitæ) & delectabile est oculis
 videre Solem (Veruntamen) si annis multis vix-
 rit homo, & in his omnibus LÆTATUS fuerit,
 meminisse debet TENEBROSI temporis, &
 dierum multorum (æternitatis; cujus solius
 clarè nimis apprehenderetur longitudo, mul-
 titudineque, ut sic loquar, dierum: & præ qua,
 omnes vitæ præteritæ, non nisi fumus fugiens,
 momentum ac MODICUM Evangelicæ
 apparebunt) qui cum venerint, Vanitatis argu-
 tur Præterita. (C.).

III. Hoc in commune quidem Omnibus con-
 tinget, qui in Via cordis sui, & non in semita
 datorum Dei, ambulaverunt: FRUCTUS
 que Peccatorum AMARISSIMVS, sicut scri-
 ptum est; O, Mors! quàm AMARA est
 sola etiam) Memoria tua, homini, Pacem habet
 in substantiis suis! (D.) Effet, inquam, hic
 Peccati vel solus, metuendus satis, ac suffi-
 ciens, ad deterrendum tandem aliquando gra-
 ribus à Peccatis hominem. Sed enim vero, singu-
 latim, ac præ cæteris, TENEBROSUM
 TEMPUS illud Mortis (etiam NATURALIS)
 caliginosius, acerbius, nigrius, formidabi-
 lius, & angorum omnium refertius, obtinget

Presbyter Liziniacensis.

qui sub tale, ex quo pendet *Æternitas*, horæ momentum, premente adigentēque *Peccatorum valde Enormium*, & innumerabilium, multitudine; corrueunt in **DESPERATIONIS** præcipitium: & unà pariterque, confestim, in Vallem illam incommutabilis termini, per *Mortem Temporalem*: sicut profectò (nequis sibi metuendum tale quid nunquam putet) eorum hominum ex utroque sexu, non exiguus est numerus, qui, sic in *Morte sua Naturali* desperantes, æternum perierunt.

IV. Cujus tamen tanti tamque inemendabilis mali *Quantitas & Qualitas*, ut intelligatur plenius; simulque eadem operâ appareat; de qualinam *Desperatione* mihi sermo sit futurus hodie; diligenter observandum tenendumque, divinis è Scripturis, & Ecclesiasticâ historiâ; **TRIPLEX** esse **DESPERATIONIS** genus. **PRIMUM**, quando, & quâ Homo sceleratus, adhuc sanus ac valens, usque adeò præsentium rerum illicitæ delectationi, & quidlibet agendi licentiæ, sese immergit; ut neque curet, neque speret, *Bonorum Cœlestium* consecutionem. ideòque vellentales (quantum in ipsis est,) in hoc Sæculo esse Sempiterni, cum Peccatis, & gaudiis suis inaccessis. & ob hanc *Desperationem* æternæ Vitæ Cœlestis, tantò se deinceps impensius tradunt & vānundant omni mentis suæ corporisq; libidini. Hujus generis mortalium, sic descripto modo *Desperantium*, hodie quoque, (post tam corroboratum licet jam, per tot sæcula, cœlestis *Spei* lumen) innumeri sunt: & erant quondam hujus farinæ illi, de quibus ad Ephesios loquitur Divus Paulus, capite quarto; (E.) *Alienati à via Dei: qui DESPERANTES, semetipsos tradiderunt impuditiæ,*

I 2

in ope-

Piesbyter Liziniaensis.

in operationem immunditia Omnis; in avaritiam (& injustè partorum congeriem ac retentionem id, quod plerumque faciunt illi, qui *Fidem* quoque pariter non habent; aut habitam aliquando, per apostasiam vel relapsum in incredulitatem, perdididerunt. Atque de his non loquor hodie; quoniam niam ista nondum est *Desperatio FINALIS* (quod appellant) & *Irrevocabilis*. possunt enim, quae ea sunt, adhuc ab ea, Deo opitulante dexteratim clementem porrigente, resurgere; ad caelestia erigi, & aspirare: atque sic Salutem, per Penitentiam, & *Spei* reparationem, cæterásque necessarias virtutes, adipisci.

V. SECUNDUM genus DESPERATIONIS est; quo, & quando. Homo vel peccatorum suorum, vel ingruentium calamitatum pressus multitudine magnitudinève, spem omnem abjicit, aut Salutis à Deo consequendæ, aut evadendæ temporalis miseræ vel opprobrii: id est, mortè ipsi sibi consciscit violentam: atque in hunc modum, mavult illic, in omnia perennis ævi sæcula, se sequaque miserimus, quàm hîc, ad aliquantum huc temporis, miser esse. Quo pacto desperavit *Achitophel*; pudore spretæ, vel postpositæ, in consilio, sententiæ suæ, seipsum suspendio necans (E.) *Rex Saul*, ob Philistæos, sibi imminentes, gladio incumbens (G.): *Judas*, Christi proditor, desperatione veniæ consequendæ, seipsum laqueo suffocans (H.): *Lubecensis*-Consulis nequam filia viduâ matre pedibus proculcatâ, scortisque deinde cum infamia publica, cohabitans; qui cultro in auge culinario, in adversum parietem inserto, ubique obverso, cum impetu se induit, pectus sceleratum transverberans (I.) Sed neque de his omnibus

Presbyter Liziniacensis.

omnium scelestissimâ, Desperatione loquor hodie quoniam mihi sermo est, [de MROTE, non violentâ, sed NATURALI, quæ conjuncta cum Desperatione sit.

VI. TERTIUM itaque DESPERATIONIS genus est, & ejus quidem æquè FINALIS: quo, & quando, homo eo ipso temporis articulo, quo virtutes tres Theologicas vel maximè exercere deberet, ad beatam æternitatem lucrificandam; ipse è contrario cuncta destruit & evertit; ipsamq; adeò sanctæ Spei anchorâ sponte suâ, suismet manibus, præcidit & abjicit: mente (& interdû, ore simul) negat, *Se Salvum, vel fore, vel fieri posse;* & prudens sciens de Misericordia Dei fiduciam profus omnem projicit, atque ejurat. Quod Theologi, & in his nominatim Adamus Tannerus (K.), Opus esse, dicunt, & Pœnam quandam, *Permissionis Dei Particularis, quâ Anima, etiam ante Instans mortis, sinitur in Desperationem labi:* ut sibi jam tunc Judicata videatur & Condemnata, ac, pro tali, se diffamet. nonnunquam verò, etiam particulam supplicii sempiterni jam prægustet ac percipiat, in hac vita: quod (ut loco quodam Lessius ait, in simili) quædam est *arrha sempiternæ Damnationis (L.):* & hoc quidem idcirco, *Ut* (quæ verba Tanneri sunt) *suo Exemplo alios terreat.*

VII. De hoc postremo ac tertio DESPERATIONIS genere, loquor hodie: quod omnibus enormibus Peccatoribus potest, ac Peccatricibus, evenire: reipsaque quàm plurimis evenit, quorum exempla memorantur, à Divo Gregorio Magno, Dialogorum libro quarto, capite tricesimo octavo; à Venerabili Beda, libro quinto historię Anglicanæ, capite 14. & 15; à Sancto Joanne, quem

I 3

Clima-

Presbyter Liziniacensis.

Climacum cognominant, Libro de 30. gradibus gradu septimo; à Cæsario, libro secundo, capite sexto, & ab aliis non paucis. Mihi, feligius placuit Paradigma quod, sicut illis plerisque recentius, sic fortassis & terribilius est: quòdque accidit circa tempora Divi Bernardi, Clara vallensis abbas, ac prope Salutis annum millesimum centesimum vicesimum sextum. Describitur autem Viro, cujus testimonium omni exceptione magis est & irrefragabile: *Petro* inquam *Maturatio*, cognomento, *Venerabili*; & , cujus Bibliotheca Magna Veterum Patrum, operà doctissimorum, in alumnivernitate Colonienfi, Theologorum edita, in duodecimi parte alterà (*M.*) *Sancti* titulum, in partim libro, ex editione Martini Marrieri, Parisiensis canonicæ, & Andreae Quercetani, Turonensis, præfigit; incertum, utrum aliquâ Sedis auctoritate; an solo veterum, ac manuscriptorum codicū, quodam consensu? Fuit autem *Petrus Venerabilis*, (Baronii, Spondanique, brevitate ejus, testimonio (*N.*); *nobilis Aquitannus*, partim *Arvernensis*, usu rerum peritissimus; quique militiâ (*O.*), quam summâ gloriâ administrabat, Cluniacensibus se monachus addixerat; moribus atque doctrinâ conspicuus, & illius tandem monasterii, (quod Ordinis est Divi Benedicti, in territorio Marisconensi (gubernaculis, summâ potestate, præpositus: cujus etiam Scripta, inter reliquos Ecclesiæ Patrum libros, tanquam omni fide digna, doctrinæque sanctitate celeberrima, numerantur, ac leguntur. Hujus ergo auctoritatis dubitata, historiæque narrationi, quam in *Miraculorum primo*, capite vicesimo, quinto, fert, hæc quoque narratio mea innitetur:

Presbyter Liziniacensis.

Petri ipsius (ut plurimum) verbis insistens, talis est.

VIII. *Apud Castrum Liziniacum* (quod hodie, LUSIGNANUM, haud abs re, esse creditur) in territorio Pictavenfi (P.) Aquitanicæ Provinciæ, fuit nuper, inquit Petrus (hoc est; non multò, antequam ista posteris traderet Scriptor hic) *Vir quidam*. Statum hujus viri, vitæque conditionem, exprimere fortassis dubitarem; si eos habere auditores, qui hominis hujus, ejusque morum, similitudinem referrent, improbitate vitæ; ne in eo, quod reprehensus in peregrino, pridemque mortuo, sum; se potius ipsos, vivos etiamnum ac præsentem, describi taxarique suspicarentur. Sed, cum hujus rei periculum sit nullum; non verebor, appetè confiteri, *Presbyterum* eum, seu *Sacerdotem*, fuisse: in quo diutiùs non immorabor; sed potius, pro instituto meo more, *primùm*, Quibus in rebus ille, quàmque graviter, peccarit: *deinde*, Peccatorum ejus *pestiferos Fructus*, ac pœnas, explanabo.

IX. Fuerunt autem illius Peccata, eaque publica (præter occulta, quæ solus novit Deus, quæque magno illo decretorii judicii die publicaturus est) quodam *Sacerdotalis* (ut loquitur auctor) *ordinis supercœlestem dignitatem*, *miserrima vita conversatione deturpans*, non ad animarum, quibus præerat, *curam*, sed ad *Carnis suæ Voluptatem explendam*, *sacro ministerio utebatur*. *Lac gregis sui comedens*, & *eius se lanis operiens*, *absque ulla spe æternorum*, *mercedibus mercenarii avidissimè pascabatur*; *Mundissimam*, atque *omnia mundantem*, *Christi Carnem & Sanguinem*, in altaris *Sacramento*, *frequenter*, *officio*, non *devotione sumebat*: *nes ab immundis tamen Carnis operibus sese cohibebat*.

I 4

X. Hoc

Presbyter Liziniacensis,

X. Hoc, Compendium est Peccatorum illius Viri, & Status ejus peccaminosi: qui, citra dubitationem ullam, *Lethalis* erat; ex Inquinamento maximè *Carnis*, tametsi ne Sacerdos quidem fuisset; cum, de quovis hominum statu, clamer Paulus Apostolus; *Hoc scitote intelligentes, quòd Omnis fornicator, aut immundus, aut avarus, non habet hereditatem in regno Christi & Dei* (2.): Quæ vitia tamen omnia, in hoc homine vigeant, ac dominabantur: & ideo in *Statu* erat assiduo Peccatorum *Lethalium*. Accedebat his vitæ Veneratordibus, *Ovicularum Nulla cura*, quò Salutem consequerentur (quæ tamen *Socordia*, tam supina, etiam ipsa *Mortifera* pronuntiatur, Ezechielis capite trigesimo tertio, versibus, sexto & octavo; vobis præsertim illis; *Sanguinem eius de manu tua requiram*) sed totus hominis animus demersus erat, in mercenaria corradendorum & congerendorum reddituum, decimarum, ac *Stola* (quæ vocant) accumulatione. Apparet igitur ex his Eum jam tum ab initio, non illâ intentione ac sanctâ mente suscepisse *Statum* hunc *Excelsum*, quæ intentione & sanctitate, solummodo, suscipiendus omnibus est: & si sic non suscipiatur, sed depravato proposito; deplorandum sortietur exitum, juxta Christi illud; *Omnis plantatio, quam non plantavit pater meus Cælestis, eradicabitur.* (R.) Et quænam igitur est *Intentio* illa, quæ sola requiritur, in susceptione Sacerdotii? Hæc: **UT IN TERRIS vitam instituat, & ministerium obbeat ANGELORUM IN COELIS: vitam, sicut Angeli, puram, ac per omnia Spiritalem: ministerium, sicut Angelorum; qui Salutem hominum indefessè quærunt, utpote, in ministerium missi, præ-**

Presbyter Liziniacensis.

pter eos, qui hereditatem capient salutis (S.): & tamen sine cessatione vident faciem Patris cœlestis (T.), eorumque conversatio in cœlis est. Hęc inquam, hęc sola puraque, nec alia, mens esse debet, suscipiendi, ac post susceptionem obeundi, Sacerdotii: ut, quisquis es, vivas ac ministres, in Ecclesia militante, sicut Angelus, ac prorsus Angelicę: quemadmodum & Sanctus Malachias affirmat, de Sacerdotis doctrina ac prædicatione loquens, tanquam in Oraculum populis proposita, & causam reddens, Cur ab ejus ore lex requirenda sit? Quia ANGELUS, inquit Domini exercituum est. (V.)

XI. Qui vestrum igitur (dilectissimi) non hac Intentionis munditie suscipere sanctissimū hoc munus cogitant; aut coactu potius parentum egentium quam suamet sanctā voluntate. qui divitias, commoditates, & otiosam vitam, sub hac sacerrima professione, quæritis: desistite (rogo vos) desistite jam nunc, dum tempus est, & propositi vestri vela mutate; priusquam incurratis (unā cum parentibus vestris, vos cogentibus, & cum omni cognatione vestra, vos instigante) in illud grande dedecus, luctum, & interitum, in quem his annis eos incurrisse vidimus, qui olim hęc vobiscum in hac Deipara Virginis Ecclesia, tanquā & ipsi Filii Ecclesię, sedebant & agebant: nunc autem, vel medios inter hæreticos hæretici, vel (quod nefandius est) hæresum doctores ipsi; & suo aliquando tempore (nisi ferio respiscant) in Gehenna sessuri sunt: quorum Nomina, vobis notissima, tantisper nunc scripta sunt in Libro Mortis. Quod si verò ex nobis nonnulli, non habitā quondam tam sanctā Intentione, Sacerdotes jam essemus; cū Status iste sit In-

I 5

commu-

Presbyter Liziniensis.

commutabilis; saltem id nunc agamus, ut frequenter, immò singulis horis, ac pæne momentis, Dixerim pensemus Ambrosii, Mediolanensis Episcopi, sententiam illam divinam, epistolâ sextâ; *Sobrietas turbis gravitatem, severam vitam, singulare peccatum, Dignitas sibi vendicat Sacerdotalis.*

XII. Talis vitæ non fuit iste, de quo natus cœpi, *Sacerdos*. Nam (sicut cum pergit delibere Petrus Venerabilis) *UT SUS IMMUNDITIAM MULTO TEMPORE (multisque annis) IN COENO LUXURIE versabatur; sui ipsius peccatoribus delectatus.* Nec exprimit tamen autem *Complicemne luxuriæ mulierculam* habuerit? Quod equidem genus pestium, meritò, ex urbibus & provinciis ac diocæsibus omnibus, Episcoporum *Visitationis* Visitatorisque, tanquam *Ecclesia maledictam*, expellere deberent: propter ingens scandalum; & quia mulierum impudicarum hæc tribuatio, nec Deo quidquam conferunt, nec hominibus. Quarum ego creberrimam esse Damnationem & raram admodum Salutem, credo; propter Induratum apud plurimas Impenitentiam, in quam, divinâ execratione, frequenter iaciunt. (velut dixi) non exprimit *Vir Venerabilis*; Presbyterne ille per *Concubinatum* peccaverit (quod probabilius tamen est, ex aliis, quæ seriem huiusmodi historiæ circumstant) an verò per *Innaturalitatem*? quam Sanctus Paulus *Immunditiam & Maledictam*, appellat. (X.) an denique per *Vtrumque*, simul?

XIII. Prudenter autem advertunt Ascetæ, & Sancti Patres; Neminem facilè tam sceleratum esse, quin interdum suscipiat aliquem, vel teneat saltem, Virtutis actum: aut, ut minimùm, ejus speciem ac simulacrum. Quapropter & Impius huiusmodi

Presbyter Liziniacensis.

post, & inter, tot Abominaciones, indignamque Sacrosancti Corporis & Sanguinis Christi tractationem, terreri tandem conscientia sua disturbance latratuque coepit: & ideo, ad synteresin utcunque sopiendam, bonorum quorundam hominum familiaritatem ambire. Erat autem, haud ita procul Liziniaco, coenobium & Abbatia quaedam, BONA - VALLIS Latinè, Gallicè *Bonnevau* dicta (Y.): cujus Abbas, tempore Divi Bernardi Claravallensis (& hac ipsa scilicet tempestate) fuit, *Bernardus* alius, *Vir* (ut ait Cæsar Baronius, in annum Christi 1130. numero tertio) *sanctissimus*, Ordinis (quantum apparet) & ipse Cisterciensis; ac certè quidem Libri secundi Vitæ Divi Bernardi Claravallensis, scriptor & compositor. Cum hujus igitur, quod dixi, coenobii Bonavallensis Abbate, ac fratribus quibusdam, familiaritatem hic Presbyter contraxit; eosque frequenter invisebat: in eo saltem non reprehendendus; nec ad illorum mortalium factus ingenium, qui Religiosorum hominum omne commercium, aspectum, occursum, mentionem, memoriam, execrantur & conspuunt: qui tamen iis revera digni non sunt, homines ipsi, vel palam, vel in occulto, scelesti, sive viri sint hi, sive foeminae; & propter hoc ipsa proinde, Dei Servorum ofores, detractores, persecutores: quia ipsi Servi sunt, aut ancillæ, Diaboli.

XIV. Interim, cum *Sacerdos* iste *Liziniacensis* rectissimè facturum fuerit, cum Sanctis illis viris crebro sermones & pia colloquia miscendo, dummodo *Intentione* id sanctâ, cumque fructu, fecisset: illud ipsum tamen evertit, in *Duobus*. In *Vno* quidem, quod hanc ipsam, cum Piis illis viris, familiaritatem,

Presbyter Liziniacensis.

titatem, tantummodo *Specie tenuis* (sicut loquitur
 auctor noster) hypocriticè, amplecteretur; que
 admodum hodiè que faciunt haud pauci, qui, fo-
 quenti cum Probis devotisque commercio, cupi-
 unt exire publicam Injustitiæ suæ, vel Vitæ Scen-
 dalosæ, infamiam. *Alterum* autem, in quo in-
 egit, istud erat: quòd (ut Petri Venerabilis
 verbis) *longo tempore de Vita emendatione commo-
 nitus* (unde conjicitur, Vitam ipsius sceleratam
 fuisse non solùm Diuturnam in flagitiis, sed insuper
 in Publica aliorum offensione; adeoque in Conco-
 binatu): quòd item instimulatus à religiosis illius
assiduis exhortationibus, ut Saculo renuntiaret (illud
 quod sanè candidè nonnunquam & necessario de-
 eendum est, in sacro etiam Pœnitentiæ tribunalis
 grandibus quibusdam & enormibus Peccatoribus
 Nisi Religionis alicujus severæ vel bene reformæ
 claustris, ad usque vitæ finem, includant se diffi-
 cilem admodum habituros ad cœlum viam) in flo-
 tamen luto *porcus* hic obstinatè defixus hæsit: &
 Bonævallenfes ab eo, præter inanem spem, fluxa
 verba, futiliæque promissa, nihil impetrarunt
 non sermonibus suis, ad omnem pietatem accom-
 modatis; non splendidis religiosæ conversationis
 exemplis. In cœnobio enim, quamdiu agebat,
 cum viris illis sanctis ambulabat. domum autem
 rerversus, cum meretricibus volutabatur. Sic est
 dilectissimi. *Inveterati dierum malorum* (Z.)
ac perversi, difficile corriguntur (A.A.): & in illo
 potissimum vitio, cui miser hic immerfus erat, usque
 ad verticem. Divina etiam *Gratia-Efficax*, cum
 reliquerat, in pœnam tot indignarum Commu-
 nionum: & idcirco, verba purè humana nihil in
 eo promovebant non enim temerè scriptum est
 Eccl-

Presbyter Liziniacensis.

Ecclesiastæ septimo capite (BB.) ; *Considera Opera Dei* (addo ego , *Et Iudicia*) quòd nemo possit corrigere , quem ille despexerit (& abjecerit) !

XV. Hæc ergo *Peccata fuerunt Lethalia* viri huius : Indignū , negligens , & scandalosum Sacerdotiū , Sordes quotidianæ libidinum , Indignissima Corporis ac Sanguinis Dominici tractatio , Hypocri- sis , & in statu peccatorum suorum *impia obstinatio* (ait Petrus Venerabilis) Nunc , more nostro , quæ omnibus in *Exemplis* his *Tragicis* observamus , *Peccatorum* tot *Mortalium Pestilentes Fructus* videamus : & , quo pacto hic idem , *secundum duritiam suam , & impenitens cor , thesaurizaverit sibi iram , in die ira , & revelationis iustæ iudicii Dei ?* (CC.) *Facile est , coram Deo* (inquit Ecclesiasticus) , *in die Obitus , retribuere unicuique secundum vias suas .* (DD.) *Malitia hora* (illius) *oblivionem faciet* (præ tormentis ingentibus animæ , tunc fluctuantis) *luxuria magna .* (EE.) Quæ omnia Scripturæ verba , ad unguem in hoc Impio videbimus impleta . Nam , ecce !

XVI. Cùm annis multis , in eum , quem dixi , modum vixisset hic : *Tenebrosum* denique *tempus* obruit illum , ex improvise . *Incidit enim in morbum* (quem singularis illa vita libidinumque intemperantia , non potuit non invehere) : morboq; post aliquot dies ingravescente , *ad extrema* tandem miser hic *pervenit* . Sicut autem fieri solet , ut pii impios (quamdiu spes vel tenuissima relucet , illorum animæ lucrificandæ) non deserant ; minimè verò omnium , terribili illâ migrationis horâ : ex monasterio vicino *Bona-Vallis* , proximus Abbatis dignitati , P R I O R ad eum excurrit Liziniacum usque , sub meridiem : cùmque infir-

mo

Presbyter Liziniacensis.

mo collocutus, per diei spatium aliquantum permanfit. Vesperâ verò ingruente, cùm redeundum tempus esset; rogatus ab ægro est, ut etiam tunc secum remaneret diuturnius: neque se, in rerum articulo, desereret. Quid universo illo tam pomeridiano, quàm vespertino, tempore inter sese collocuti, vel super quibus; Scripturæ noster (quanquam cæteroquin exactus & prolixus nec verbo tradit. Ego tamen non dubito, quin ad *Peccatorum Confessionem*, atque *Pœnitentiam* seriam, moribundum tam vitiosum, Vir tam religiosus, sit adhortatus ex animo. Cuj fortassis responderit; *Extrema* se *sua* jam omnia peccipisse. sicut sanè solent, etiam valde Sceleratis sub vitæ finem, ista saltem *ad speciem* facere; mortalæ famæ fugâ, vel merissimo Gehennæ timore, impollente. Quæ tamen Confessio ac Pœnitentia si peractæ fuerunt ex *Timore* duntaxat *Servilem-Servilitate* (quæ ad Peccatorum remissionem non sufficit) hæud verò *ex animo* totòque corde peractas fuisse; extra dubium omne ponunt ea, quæ circa ægrum mox acciderunt. Non dubito etiam quin Impius hic sermones *PRIORIS* sancti identidem succiderit; vel eos ad alia quædam inutilia frivolâque detorsit: Id, quod plurimi sæpe ægri faciunt, Sæcularibus negotiis, nugis, ac ceteris tunc intenti; qui tamen, sub illud tam ponderosum animæ momentum, divinis tantummodo, sicut que Saluti servientibus, occupari deberent. At hanc autem tam salutarem animæ suæ sollicitudinem, quàm multum sæpe conferre possent ipsi, quæ morbidis moribundisque adsunt, sive domestici, sive *Visitantes*; nisi ipsimet pleni frigore, tepore, & laxitate spiritûs atque conscientiæ, forent.

Presbyter Liziniacensis.

Quàm sæpe (pròh dolor!) quàmque acerbo cum dolore, nos ipsi vidimus audivimusque! cùm, qui ad ægros inviserent, (& quidem, etiam ad Extrema jam deductos) aut *nihil penitus* loquerentur, de *Anima cura*: aut etiam ultrò, de vanis ac sæcularibus rebus, sermones injicerent; còsque, quoad è vita demum migraret æger, continuarent? aut denique, si multum plurimumque præstarent, frigidâ quadâ eos phrasi salutarent; *Grattiose Domine, vel, Generosa Domina! pergimusne ad Dominum?* hîs paucis, omnia confecta rati, penitus postmodum contententes: & impium moribundum sæpe falsissimâ tali palpatione, potiùs in Impenitentia confirmantes, quàm ad seriam de Peccatis Confessionem dolorémque incitantes. *Palpatione*, inquam, *falsissimâ*. Quis enim, quæso, quis, sanæ Christianæque mentis homo, credat; Tot onustum sceleribus infirmum, illico profecturum *ad Dominum*? cùm, Sancto Petro teste (quod alibi jam monuimus) *Vix Iustus salvetur?* (FF.) Tametsi sanè (dilecti) erro. Perget enim hic talis revera *ad Dominum suum*: non Deum quidem, sed illum, cuius ipse *Servus* semper ac Mancipium fuit, *Diabolum*. SED hæc, per *Digressionem* (propemodum necessariam) dicta sint: ut, qui præsentibus hîc estis, condiscatis, aliorum ex errore; Qales vosmet in hora quondam illa, tam ancipiti, præstare vel exhibere debeatis, Nunc ad nostrum hunc Impium, supremo cum morbo conflictantem, redeamus.

XVII. Dum loquimur, & nos, & illi duo: Nox interea superingruit. Discedunt alii cuncti, etiam domestici; mulòque magis, siqui alii cum inviserant. Solus remanet cum ægro P R I O R.

Bonz-

Presbyter Liziniacensis.

Bonæ-vallensis; ac lecto adfidet: lucernâ (quis dubitet?) vel lampade illatâ. Cùm ecce! repente vociferari infirmus, & inclamare PRIOREM, exorsus; *Succurre*, ait, *Succurre*, Patre. In quo? inquit alter. Et iste; *Duo*, inquit *feritatem omnem expavescenti Leones, in me faciunt impetum, hianti ore; ac, rictu feroci perferunt me discorpturi, consumere totum vblunt. Dicebam cito Dominum, ut ab his eripiar; priusquam eorum morsibus consumar. Dicebat hac [pergit Scriptor] & tremebat: ac, velut devoraturus fugiens retrò cedebat. PRIOR verò, vocis illius assuetus terrore turbatus, non sine multo & ipse terror erat. Ad preces tamen, ipsâ impellente necessitate conversus: pro misero illo, quantum poterat, Dominum orabat.*

XVIII. Hic intersistat, quæso, Charitas vestræ, ad audienda cætera, aviditas; passus [ut dicitur] unius vestigio, dum ad reliqua pergit. LEONES illi DUO, quoniam erant? Diaboli haud dubiè. de quibus psalmo nonagesimo dicitur [GG.] *Conculcabis Leonem & draconem.* ac, præmâ Divi Petri epistolâ [HH.] *Diabolus, tanquam Leo rugiens, circuit, quærens; quem devorabit.* In Ecclesia Catholica, in Offertorio Officii seu Missæ pro Defunctis; *Libera eas* [animas Defunctorum] *de ore Leonis, ne absorbeat eas Tartarus.* At, cur *Duo*? Crediderim (sicut de *Duobus* *Angelis* dictum est nuper) *Angelos* fuisse Reprimi alterum, ægri hujus presbyteri, alterum autem Concubinæ, Speculatorem. Crede autem mihi frater in Christo charissime! non aberit, nec recedat, in illa tua suprema vitæ fugientis hora, hic *Observator, magnam habens ac Leoninam*

Presbyter Liziniacensis.

ram, sciens, quia modicum tempus habet. (II.).
 LEONES igitur intelligis. At, Terror, &
 Tremor, & fuga conatus, & totius corporis retro-
 flexio, quid? cur? ad quid? & quando? Nimirum,
 articulo illo temporis (regulariter, ac plerumque)
 moribundi ferè Omnes (si modò Fidem adhuc &
 sensum habent Christianæ mentis) consternantur,
 ac pavent; Non immeritò (inquit S. Gregorius
 Magnus) cuiuslibet anima tunc terretur: quando,
 post pusillum, inveniet, quod in æternum vitare non
 possit (KK.). Et B. Petrus Damiani; Cùm (in-
 quit) anima Peccatoris incipit exire corporis erga-
 stulo: affligitur, quia videt inevitabilem horant
 reddenda rationis, & vindicta divina. Si à tergo re-
 spiciat, videt totius vite peracta curriculum, quasi
 temporis (unicum) Momentum. Sin Oculos in an-
 teriora extendat, cernit infinitum Æternitatis spa-
 tium, quod illum exspectat. (LL.) Utrique igitur,
 & Pii, suo modo, & Impii (regulariter) terren-
 tur ac pavitant: sed tamen cum discrimine; Iustus
 enim (inquit Divus Gregorius citatus) de Vicina
 morte trepidat: & tamen, quia post mortem veriùs
 ac feliciùs vivet, exultat. Idè gaudens metuit,
 & metuens gaudet, (MM.) Impius autem, exire
 de corpore trepidat, quia videre eum, quem contem-
 pisse se meminit, iudicem formidat. (NN.) Ad-
 summam igitur! Pavor mortis (ait Divus Joannes
 Climacus) proprietas est natura: Tremor verò mor-
 tis (& illa quædam nimis immoderata totius ho-
 minis concussio) signum, non peracta de Peccatis Pæ-
 nitentia. (OO.) Habes igitur (dilecte) quid Tre-
 mor quoque fuerit in isto morituriente: signum vi-
 delicet Impietatis, in finem usque suum Impeni-
 tentis. Nunc ad narrationem denuò.

K

XIX. Post

presbyter Liziniacensis,

XIX. Post Orationis, quam pro ægro fuerat PRIOR, aliquantam moram, infirmus; bene est (inquit, mutatâ jam in leniorem sonum esse) bene est! *Recesserunt crudeles bestia: & orationes tuas, iam ultra non apparent.* Et quoniam (pergit auctor) ad ultimum usque Spiritus semper sui compos exiit; nec, ut quidam morozium solent, vel in modico sensu imminutus fuerit, conversus ad PRIOREM, loqui cum eo (secularium, & negligentium impœnitentiùmque morum) de QUIBUS LIBET, velut sanissimum, capit. De QUIBUS LIBET, inquam, & OMNIBUS. tantummodo verò de eo nihil locutum eum reperio, de quo solo loquendum tantum agendum fuerat: de quo scilicet à Christo quoque dictum est; *Sollicita es, & turbaris erga plura.* Porro UNUM (& unicum) est Necessarium (PP.) Sed nimirum; Hic ipse stultissimorum oculi præsentis amatorum lethargus est... Sanissimorum facundissimique, infinitæ garrulitatis, sunt, & nugas, ad ventum, ad fumum suum. Ad sola Salutis suæ negotia, Infirmi, rauci, tussientes, ægri vocem emolientes: *continuoque* (quod caullatur) *capite laborant*, sermone ulicunde pio accersito vel intersperso. Sed interim, cum tantum his, quàm de aliis, multa inter se verba conferunt. HORE ferè unius spatio elapso rursus inclamante longè terribilius eger cepit, quàm primò; En, inquit, en, ignis de cælo, ut Torrens inundans, descendit: & super HUNC LECTUM meum (in quo tot Abominaciones, per tot annorum curricula, sine fine sinèque modo perpetraverat impurus hic) veniens, iam tamque in favillam meam combaret. *Festina, adiuvâ, ora, si forte...*

Presbyter Lizinkacensis.

Ab hac morte eripi valeam (sicut à præcedente geminorum Leonum impetu). *Et hæc dicens* (pergit Venerabilis) *manibus, & brachiis opertoris sublevabat: eaque, velut aliquid invare possent, invisibilibus ignibus, turbatus opponebat.*

XX. Res, deploratu planè dignissima! tam in hoc, quàm in aliis quibusvis *Iuduratis*. Videbat è Cælo *missam Gehennam* (ut de Sodomorum incendio, libro primo de Providentia, loquitur S. *Salvianus Massiliensis*) & **TORRENTEM** cernebat **FLAMMARUM**; qui nunquam (opinor) legitur, nisi *in homines impissimos, adhuc in vita hac demissus: ut In Gomorrhæos, In sanctissimi prophetæ Eliæ exagitatores, In blasphemos ac murmuratores Israëlitas! aliósque id genus peccatores.* Et quòd, de *Stagno, ardente sulphure & igne*, scripsit in Apocalypsi sua divus Joannes: illud in *timidos* (hoc est, timore mortis ac doloris temporalis, Christi fidem ejutantes) in *incrudulos, in homicidas, in fornicatores, in veneficos, in idololatrias, in execratos denique peccatores, ac delicta nequaquam levia, Deus legitur (22.) interminando fulminasse.* Et nondum tamen *scelestus iste conteritur: nondum Confessionis perfectæ mentionem facit.* Mirum hoc, omni mirando mirius! & ipse tu, qui hæc audis, attonitus admiraris. Sed, ô miser, ô misera! quid aliud, (oro te) quid aliud tu quoque agis? Scis enim, & plus nimio scis, ac, quod omni Scientiâ certius est, *Fide Divinâ credis (si tamen revera credis) discessuros, à Christi latere, Maledictos in Ignem Æternum; qui paratus est Diabolo & Angelis eius (RR.); idque, pro unoquoque Peccato Mortifero* Scis item, denuntiatos tibi pro suggestibus fre-

K 2

quenter

Presbyter Lziniacensis.

quenter, & credis (si tamen ex animo, nec fide
 credis) *ardores*, è Sancto Iſaia, *Sempiternos* (ſc
 intolerabiles, incomparabiles, immitigabile
 non conſeſſuros ullam requiem, neque die, neque
 nocte: *Ardores* inextinguibiles, intima corporis
 & animæ penetraturos, ineluctabiles, inexorabile
 les, infinitos, immenſos, inexplicabiles omni
 creato intellectui. *Ardores* ac flammas, cum
 nebris, diabolis, lacrymis, mœrore, clamore,
 ſtridore dentium, ejulatu, tormentis, terræ
 tonitruis ac fulminibus iræ Dei, Deſperatione
 vadendi, *Omni malo, nullo bono*: & hoc, in
cula ſæculorum; ac, ſi loqui ſe juvet, *In Omni*
aternitatum omnium aternitates: hoc eſt; ſi
 verſus iſte terrarum orbis, à terra, ad empyreum
 uſque cœlum, granis impleretur arenæ hominū
 giorum minutiffimis, & unicujque grano attritu
 rentur decies centena millia milliorum ſæculorum
 nunquã omnino nec *Medietatem* quidem evolu
 nis ſuæ, nedum terminum atque *finem*, habere
 pœnis. Fallone te hîc? Si fallo, Deus à
 beatâque Æternitas, recedant! Fallor ego? ſi
 lor (quod fieri nullo modo poteſt) Scripturæ
 & Apoſtoli, ac Prophetæ, & Chriſtus, ac Deus
 Divina Veritas (quod abſit!) in fraudem indu
 runt. Hæc igitur tu cum (ut dixi) ſcias & credis
 Cur, quaſo, cur eadem, aut fortasſe non multo
 feriora facis iis, quæ Sceleratus iſte fecit? Cui
 inquam, ad IGNIS hujus, impendentem
 certitudinem, nonadum Abominationes tuas &
 culta, cum animi dolore maximo, deteſtaris,
 fiteris, relinquis? O, te dignum, non unã, ſed
 millenis Gehennis, propter millena, quibus
 ſponte mërgeris, & infixus hæres, mala!

Presbyter Liziniaceniſis.

XXI. Sed videlicet, ALIOS agere pro Te Bona finis & jubes: tu ipse, pro Te, manum, ad pœnitendum, neutram moves: sicut & noster hic fecit; pro quo (pergam enim, cum Petri Venerabilis, non tantum narratione, sed & verbis) vir, Charitate plenus, P R I O R adaucto Timore, ad Orationem denudò conuersus est: & quantum in eventu tali fieri poterat; Domini misericordiam deprecabatur. Ergo illo, sicut & suprâ fecerat, Orationi instante; post paululum ager, gratulationis vocibus preces illius interrumpit: & Quiesce! (inquit): iam ab IGNE tutus sum. nam ob Orationes tuas, ad mensque pertingere flamma non potuit.

XXII. Sed nempe, Dilatio isthæc erat, non Condonatio, jam dudum imminentis Supplicii grauioris, ac Sempiterni. Nam, ad istud, Moribundo remittendum, nec solæ nudæque Preces Morituri; nec solæ, vel etiam iunctæ preces Alterius, sufficiunt: si animus migraturi, sit induratus, ad Finalem (ut appellamus) Impœnitentiam continuandam. Tali Impœnitudinis statu, frater fratrem non redimet (II.): quòdque de statu illius, quin in Odio Dei decessit, dictum à Propheeta Ezechiele est; hoc idem de tali aliquo, si pertinaciter obfirmârit Impœnitentiam, verum est; Si fuerint (inquit apud eum Deus) tres Viri isti in medio eius (terræ) Noë, Daniel, & Iob: ipsi IVSTITIA suâ liberabunt animas suas, ait Dominus exercituum. nec filios verò, nec filias liberabunt: sed ipsi soli liberabuntur. (VV.) Iustitia (seu, status Gratia Iustificantis, Finalis) liberabit à morte (XX.) Tum prius igitur, omni vitâ; tum verò potissimum illo tam periculoso mortis articulo, Pœnitentiæ, Gratiaque recuperationi, &

K 3

quidem

Presbyter Liziniacensis.

quidem ab ipsomet agro, sine torpore insistentem est: exemplo & admonitu S. Augustini moriturus qui in extremis assiduo Pœnitentiæ Davidicæ plerosque, cum lacrymis, recitabat: dicere inloquax solitus; *Neminem, etsi nullius sceleris sibi commissa esset, committere debere: ut sine Pœnitentiâ migraret è vita.* Hæc talia non præstitit, ac neglexit quidem, infelix noster hic moribundus sed contentus, *paroxysmum* sive *symptoma* (quod medici vocant) ad *Præsens* temporis punctum præterisse; de *Futuro* porro non erat, quemadmodum oportuerat, sollicitus.

XXIII. Ea, quæ, nocturnis præsertim horæ tam terribilibus tragicisque scenis geruntur, quæ utique consternant: solentque nonnunquam terribilissimos viros, etiam bonæ Conscientiæ, sic excutere; vehementer ut expavescant. Hoc accidit & PRIORI tunc usuevit: qui conuulsus quæ acciderant, ingenti percussus formidine, egredi tandem omnino constituit: causatus (quod verè meritoque poterat) noctis, jam in cursu positæ, profundum; & divertendi cœnandique in domo forsitan, Cœnobii Bonævallensis propriè Liziniaci constitutâ) necessitatem. Obstetit moribundus, omni conatu: complexusque valedictis manum; *Oro te, Pater,* (inquit) quoniam mecum eò rerum jam ventum est: *ne discedas à me quousque, quis istorum futurus sit finis,* agnovit Deus Providentissimus, quò Finis & exitus huius Impii, per virum quempiam probatæ vitæ fidei, etiam aliis, ad salutarem terrorem, innotesceret sic rem omnem disposuit: ut & moribundus præsentiam assiduam PRIORIS pereret; & quæ petebat, gravissimo rursus terrorum incumberet.

Presbyter Liziniacensis.

re fluctu, à PRIORE impetraret. Surrexit ergò bonus Pater ab oratione; quam discessurus, tamquam valedictoriam, super eum fundebat, ad *Commendam* (sicut fieri mos est) *Animam*. adfedit lecto: consolari denuò anxium, & varia cum eo miscere colloquia, perrexit. Sed, ecce, medio sermonum æstu, *Ægrotus* (inquit auctor) *ad Invisibilia raptus, obmutuit.* PRIOR, tanquam vir, spiritualium ejusmodi rerum & eventualium intelligens, sensit; non stuporem esse sensuum purè naturalem, aut quandam soporis imaginem: sed, ab humanis eum rapum, animadvertens, rei exitum præstolabatur. Longa mora: expectatio anxia: donec, *post multum denique noctis Spatium, ad se homo rediit: & miserabiliter ingemiscens, ait; Ha, ha! ad iudicium æternum raptus sum! & heu miser! æterna morte damnatus.*

XXIV. *Iudicium sine dubio (dilecti) non solum Universale cunctorum, sed Particulare quoque singulorum (regulariter, ac secundum rerum cursum ordinarium) post uniuscujusque mortem institui peragique: Catholica habet doctrina, docetque Sanctus Thomas, in tertia parte Summæ Theologicæ, quæstione quinquagesima sextâ, articulo quinto. Trahuntur eò & verba Divi Pauli, ad Hebræos (II.); Statutum est hominibus, Semel mori, post hoc autem, J U D I C I U M.* Veruntamen, *Iudicium istud PARTICULARE, nec peragitur ante mortis Instans (secundum communem rerum cursum) nec aliquando tempore post; sed in ipso Instanti (saltem Extrinseco) Mortis: uti docent Theologi; nominatim autem Adamus Tannerus, Tomo quarto, disputatione*

K 4

Presbyter Liziniacensis.

ratione secundâ, quæstione quarta, dubio tertio (ZZ.). Infelix igitur iste presbyter, ex probabiliore saltem certiorèque Doctorum sententia, nondum acceperat tunc *decretorium & incommutabile* contra se *Iudicium*; sed potius (si sic appellari placet) *Praiudicium*: cum quo tamen interim nequaquam adempta fuit libertas, ex animo poenitendi (si voluisset) & efficiendi; ne ex *Praiudicio* fieret *Iudicium*.

XXV. Perrexit autem loqui Impius, ac dixit: Non modò Damnatu sum: sed insuper quoque *traditus horrendis tortoribus, igne inexorabili, cum Diabolo, Angelis eius, perpetuò cruciandus*. Addidit (mirante, sine dubio, cupente eximere de mente conante, tam atrocem ac desperatam animi persuasionem, P R I O R I T A T E addidit, inquam; *Ecce, ecce, IGNITA SARTAGO! plena bulliente adipe: quam, cum me, tormentorum ministri detulerunt: eamque me frigendum, undique succenderunt*. Quia Immundo illi, & in LECTIS, per tot annos turpissimè volutato, pœna Gehennæ tam horribilis præparata fuerit, quam intellectus humanæ imbecillitas commodissimè sibi per LECTUM ferreum, aut aheneum, IGNITUM, adipe bullienti spurcissimâ redundantem, imaginari poterat: nemini dubium esse debet: cum præferam de SARTAGINIBUS ejuscemodi, legamus etiam, in Revelatione quâdam Religiosi cujusdam Anglicani; quem Divus Nicolaus duxit ad Inferorum intuenda loca, apud Dionysium Cuthusianum, de *Quatuor Novissimis*, tractatu de *Inferno*, articulo quadragesimo septimo: Alibi quoque, in Revelatione cujusdam alterius, de

Conjugibus

Presbyter Liziniacensis.

Conjugibus etiam, sic tortis ac tostis; quòd, dum viverent, immodicè nimis, ac fortassis innaturaliter quoque, conjugio fuissent usi: Apud Martinum item Delrium, reperiamus (AAA.), in Belgica sic assatum nonneminem, atque frixum; Sacra denique Scriptura non sine causa clamet, apud prophetam quendam (BBB.); *Va, qui dormitis in LECTIS eburneis! & lascivitis in stratis vestris!* Præparata igitur Scelesto illi SARTAGO erat. Et hæc quidem non pro *Imaginatione* solummodo, sed planè pro *Tormentis sensibus*: sicut scriptum est, Judithæ capite decimo sexto; *Dabit Ignem in carnes eorum: ut Urantur, & Sentiant, usque in sempiternum* (CCC.). Nam audi, quod residuum est: ex Petri scriptoris verbis.

XXVI. *Cum ista flebiliter dixisset ager; & PRIOR Orationi, sicut iam bis fecerat, tertio quoque incubuisset, totus in preces pro hoc infelici, effusus: clamavit alter, hòc animadverso, vocibus jam penitus desperantibus; Cessa, cessa, pro me orare: nec pro illo (negotio, & homine,) ultra fatigeris, pro quo nullatenus exaudieris. Cui PRIOR, in genibus utique persistens; Non sic, inquit, non ità, frater! noli loqui verba delirii, noli desperare, ne nunc quidem. Audi, & imitare (hæc in parte) Jobum, protestantem; Etiam si occiderit me, in ipso sperabo. Veruntamen, Vias meas in conspectu eius arguam (DDD.). clama cum Davide; Confitebor adversum me iniustitiam meam (EEE.). Deduc, quasi torrentem, lacrymas, per diem & noctem. non des requiem tibi: neq; taceat pupilla oculi tui. Effunde, sicut aquam, cor tuum, ante conspectum Domini. (FFF.) Misericordiam,*

K 5
Presbyter Liziniacensis.

ricordiam, dum adhuc vivis, à Deo exquirere
 cerebri tui vitiosas imaginationes, ex violento
 morbi provenientes, expelle. Indignatus, in
 hæc PRIORIS verba, moribundus, ac lo-
 quentem interfatus cum stomacho; Quid? inqu-
 Num censes, ut insanum me loqui? Non insanum
 sed sanam mente, qua dixi, repeto, & confirmo.
 Simil PRIORIS cucullam [inquit auctor] ma-
 nu tenens; Nonne, inquit, hoc, quod manu tenes,
 Cuculla est tua? Quo respondente; Est; admi-
 xit ille; Sicut hæc vestis, Cuculla est; & sicut hæc
 quod substratum mihi est, palea est; sic & hæc
 quod coram nunc cerno, SARTAGO est. ad
 quem infelicitis clamorem, & indignabundam al-
 verationem, foris exauditam, tam domestici, qui
 prius abscefferant, quam alii, concurrerunt; &
 conclave decumbentis irruentes, eumque circum-
 stantes.

XXVII. Sed, priusquam hi intrò penetra-
 rent: cum neque post tam seriam affirmationem
 hæc sibi PRIOR, verè sic geri, persuaderet,
 & alter, asseverare eadem, pergeret: inter ip-
 [ecce] verba, de illa, quam Sacerdos memora-
 bat, SARTAGINE, Gutta Ignis invisibilis
 in manum Sacerdotis moribundi cecidit, PRIOR
 RE intuentes: dictumque mirabile! Cutem, & car-
 nem, usque ad intima ossa, consumpsit. Hæc
 Gutta, stilla fuit furoris Domini, super Peccato-
 rem [GGG.]: & non sine causa, super Manum
 quâ, tot centenis vicibus, pollutè Christi [regi
 Angelorum] mundissimum Virgineumque COLLE
 PUIS tractaverat. Super Manum, qua toties
 immò millies & amplius, obscœnis abusus fuerat
 contactibus, sive solus, cum complice, sive
 utroque

Presbyter Liziniensis.

utroque simul modo: quò impleretur id, quod scriptum est; *Vt Scirent* [omnes, & tu potissimum, Peccator, ac Peccatrix; quæ nobili hoc membro corporis tam flagitiosè toties abúteris] *quia, per qua peccat quis, per hac & torquetur* [HHH.] *cujus Exemplum in Epulonis illius Divitis Lingua habemus* [III.]. Sensit autem acerrimum hunc dolorem, miser hic: *statimque, acri cum gemitu; En, inquit, indubia rei probatio! Nam, sicut ista, quam vides, de Sartagine prolapsa, Gutta, carnis mea partem consumpsit: sic confestim totum me ignea vorago consumet.* **PRIORE** ad ista stupente, dixit iterum; *Ecce, Sartaginem ipsam ministri Infernales propius afferunt! &, ut me in illam iniiciant, iam iamque manus adaptant. Et post modicum, ad PRIOREM, omnesque, qui confluerant; Ecce, inquit, Linteum, in quo iaceo, undique concurrentes, arripiunt: & me in ignitam Sartaginem: aeternum fruxuram, proiiciunt.* Adhuc Momentum supererat, *Pœnitendi: adhuc, gemen- di, suspirandi, invocandi nominis JESU, & veniæ implorandæ.* Sed Vir nefandus **DESPE- RAVIT!** nam, *Hac ut dixit, subtractâ voce, reflexâque cervice, puniendum Spiritum condemnatis spiritibus tradidit: & impletum in eo est, Proverbiorum illud* [KKK.]; *In Malitia sua expelletur Impius. Sperat autem Iustus [&, quisquis adhuc, ex animo, Justificari desiderat] in Morte sua.*

XXVIII. Extincto porro illo, *tantus terror* [inquit auctor] *omnes invasit, ut illico ex ædi- bus illis universi aufugerent: neque aliqui in domo, ubi Cadaver-mortis [æternæ] remanserat, remane- re auderent. Facto verò manè, miserum Cadaver sepultura*

Presbyter Liziniacensis.

sepultura mandatum est. Exierat autem inter hæc, & deinceps, rumor, eorum omnium, quæ circa mortuum gesta fuerant, in omnem circumquaque pagorum & urbium Pictonicarum viciniam; referentibus videlicet iis, qui morienti adfuerant, quique & viderant ipsi migrantem hinc, & ab oculatis testibus præsentem Tragædiam relatam audierant. Apud multos autem narrationis fides laborabat: donec, post dies aliquot, de consilio communi, conventum est à magna circumjacentium locorum turba ac multitudine, quæ, tumulo aperto, FOSSAM [inquit auctor] illam, quam in manu adhuc viventis præbentem Gutta, prænuntia damnationis, fecerat, in mortuo cadavere invenerunt. Eo Spectaculo, exemplum jam omni, de veritate narrationis, dubitationis quomodo: nisi attonitis sensibus, discedere mortales potuerunt, percutientes pectora sua: Et utique peccatorum Mortalium pestiferos. jam palam manu palpantes, in mortuum exclamare, propheticum illud, jam sæpius decantatum; Scito, & quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum: & non fuisse Timorem Dei ante te. [LLL.] nunc habes, miser, quod concupiscis nunc edis, quod ipse tibi intrivisti.

XXIX. Discedamus ergo & nos [dilectissimi] cum intima cordium nostrorum compunctione, dum quisque suam: & sic taciti quisque hæc ruminantes, cogitemus; *Herrenda Historia! testata Historia! narratio, ab Auctore celebris, sanctissimi posteritati relicta! Mors, omni ex parte, desperationis plena; obque hanc ipsam execrabilis; ac, sicut in psalmo scriptum est tricesimo tertio, Mors Peccatorum pessima!* [MMM.] Fortassis autem ego

Presbyter Liziniacensis.

tam atrocem-spectris-recensitis, Interitum evadam; ut, vivus adhuc, neque Leones, neque Torrentem-ignis, neque bullientem Sartaginem, neque Gebennæ Stillam, spirantibus etiamnum oculis videam, aut vigentibus sensibus experiat. Sed,

Utrúmnam D E S P E R A T I O N E M quoque, illo in articulo, & animi *desperabundam fluctuationem* [in quam innumeri quotannis incidunt, cum isthoc scelesto presbytero sim effugiturus; id valde [inquis] ambigo: ideóque optarem, jam nunc, per caliginem saltem] scire: *quidnam omnium me, in suprema illa horâ, quam maximè sit torturum, & ad Desperationem impulsurum?* Rectè tu hæc. Quare, agè, mane; paucisque etiamnum ausculta, dilectissime. tribus tibi verbis expediam; *Singulos hominum Status quidnam potissimum tunc in angustias sit coniecturum?*

XXX. Igitur [quantum quidem ego, tam è recentium, quàm è veterum historiarum lectione non parcâ, colligere potui] universim eos omnes, qui in *Mortiferis* tunc peccatis jacebunt, neque eâ perfectâ Pœnitentiâ, & quidem maturâ, dum adhuc sano corpore mentèque essent, cum omni prorsus ad illa Affectu, projecerunt & exterminârunt: torquebunt sanè *Mortalia Delicta*. In *substantia* quidem suâ; quoniam [præhunte hoc Divo Paulo] *tribulatio & ANGSTIA* incumbet, *super OMNEM animam hominis OPERANTIS-MALUM.* [NNN.]. In *circumstantiâ* verò *Sera* & ad exitum usque spiritûs dilata, Pœnitentia, cruciabunt conscientiam *Leibalia peccata*: secum tunc ruminantem, illa, sapius olim inculcata beati præsulis Augustini verba; *Datur quidem [inquit] etiam in extremis Pœnitentia*

Presbyter Liziniensis.

sentia [hoc est, *Absolutio Sacerdotalis*: quæ pars Formalis est Pœnitentiæ] quia non potest denegari, sed auctores tamen esse non possumus, quod qui SIC (in fine demum vitæ, & non prius, cum potuisset] eam petierit, MEREATUR Absolvi. Quomodo enim Pœnitentiam agere possit, qui nulla iam pro se opera Satisfactionis operari potest? & ideo POENITENTIA, QUÆ AB INFIRMO PETITUR, INFIRMA EST: POENITENTIA, QUÆ A MORIENTE TANTUM PETITUR, TUA MEO, NE ET IPSA MORIATUR [OOO.]. Hic, inquam, universim Angorerit omnium [qui modò scintillam adhuc Fide, remota, & sensum aliquem, habebunt] moribundorum, Peccatis mortiferis, antehac inexpositis, non expiatis, indefletisve, coopertorum.

XXXI. In particulari verò, certos, quosdam hominum Status Peccata tunc certa cruciabantur ME, meique similes Religiosos, quòd, contra futuram professionem, Deo ac Proximo, sine omni verâ Charitate, cum summa negligentia, servivimus: Spirituales, nomine; Virâ, plusquam-Seculares. At, Magistratibus, & officiis, functionibus, torquebit furor, tyrannis, oppressio pauperum, exactiones intolerabiles, injustitiæ manifestissimæ, Personarum acceptiones: ut clamaturi tunc illud sint, quod nonnemo ante hos annos in regione mortis; O, NUNQUAM PRÆFUISSEM! Dominici gregis Pastores & Conventuales, anget tunc, Studium, hominibus potius quàm Deo, placendi; curaque major sermonis compositi, quàm Conversionis animarum: quemadmodum in Hispania cujdam accidisse compérimus; quem formâ

Presbyter Liziniænsis.

formâ quoque terrificâ post mortem deinde apparentem, irata de cælo Dei manus, in signum indignationis, fulminasse fertur, etiam in spectro seu Cadavere reprobati. *Patres ac matresfamilias* affliget, Disciplinæ penatum suorum Christianæ sanctæque nulla prorsus cura, liberique pessimè educati: ob quod peccatum *Mater* beatæ *Maria Oegniacensis*, æternis se flammis addictam, filiz revelavit. [PPP.] *Coniuges*, onerabit tunc, & premet, memoria aspectusque cubilium & lecti; si in eo, non, uti Christianos ac timoratos decet, sed, sicut *equus, mulus, sus, & bestia*, vixerunt: velut apud *Gabrielem Inchinum* [222.] matrona quædam *Itala* de se viroque suo; post obitum, patefecit.

Eos, qui odia per multum temporis circumtulere; qui offensæ sibi illatæ facere gratiam detrectârunt; qui graviter detraxerunt; qui lividè inviderunt; qui pacem & charitatem domesticam susurrationibus, & discordiæ collisionibus, turbârunt: conturbabit tunc & exanimabit fulmen *Divi Joannis, Filii-ronitruis*, vociferantis, *Qui non diligit* [aut, qui Dilectionem destruxit] *manet in morte.* [RRR.] Eos, qui Occulta, & Abominations annorum complurium, ad illud usque punctum, Conscientiæ Judicî nunquam retexerunt; illud attonabit divini Spiritûs pronuntiatum; *Qui A B S C O N D I T scelerâ sua, non dirigitur.* [SSS.] Eos, qui mercimoniis, cauponis, contractibus, furto, rapto, fraudibus, usuris injustis, aliena bona corraserunt, corrasa retinuerunt, & retenta nec in illam usque horam restituere laborârunt; *T A L E N T U M* [TTT.] *P L U M B I* [illegitimè videlicet acquisita vel possessa] corde tenus premet & opprimer, repu-

tantes

Presbyter Lizaniensis.

tantes apud animum suum; Etiam *novissimum* quod
drantem injustum super Animam eorum combu-
 stum iri; & [quod Divus quondam Augustinus
 pronuntiavit]; Si RES ALIENA, propter
 quam peccatum est, cum reddi possit, non reddi-
 tur: non AGI Pœnitentiam, sed, FINGI
 autem veraciter non agatur; NON REMIT-
 TI PECCATUM, NISI RESTITUA-
 TUR ABLATUM. [VVV.] Denique [non
 producam & enumerem Omnes] profundus
 mersos libidinibus, & amorum cœno, suæ torque-
 bunt & urent fœditates: ac Scriptura, clamans
 Non intrabit in eam [Jerosolymani videlicet cae-
 lestem] aliquod coinquinatum, aut abominabi-
 lem faciens. [XXX.] &; Fornicatores, & Adul-
 teros, iudicabit Deus, [YYY.] &; Pars illorum
 erit, in Stagno, ardenti igne & sulphure. [ZZZ.]
 In quibus tamen Omnibus [tamen vel graviter
 forent recensitis] ne tunc quidem, cum hodierno
 Scelesto, DESPERANDUM est: sed omni
 conatu evitandum, ut ex toto nos corde pœnitentia
 at, licet [verum ut fatear] plerumque tunc Deo
 & pœnitentia, tam Sera, tamque diu studiosè de-
 lata, magno sit in periculo. Quod ne fiat: age
 dilectissime! nunc, [oro te] nunc, dum tutum
 est, nunc vitam tuam vitiosam omnem relegere
 tetexere, & emenda. nunc jam extra Desperationem
 illius maledictæ aleam tēmet constitue, per Ab-
 solutionis Sacramentum. Nunc tempus acceptabile,
 nunc dies salutis! [AAAA.]. Da hoc, da
 [quæso] honori venientis in proximo Festi, da
 carnati pro te VERBI: da cultui Matræ, quæ
 Verbum immaculatè concepit: immò, da hoc
 tibi, Animæque tuæ Saluti; in tuto vel nunc

Presbyter Liziniacensis.

mum collocandæ. *Miserere Anima tua, placens Deo; & contine: & congrega Cor tuum in sanctitate eius: & tristitiam (olim alioquin ad desperationem te pertracturam) à te (per Confessionem sinceram, & pœnitentiam lacrymosam) longè expelle. Multos enim occidit (æternâ morte) Tristitia (BBBB.) desperabunda. Cavebis; inter Multos illos ne & TE superaddat ad numerum, atque interitum, Infelix ille Mœror!*

TESTIMONIA.

(A.) 3. regnum cap. 5. vers. 4. (B.) ad Hebraeos cap. 9. vers. 27. (C.) Ecclesiasta II. Vers. 7. 8. 9. (D.) Ecclesiastici cap. 41. vers. 1. (E.) vers. 17. (F.) 2. reg. cap. 17. vers. 23. (G.) 1. reg. cap. 31. vers. 4. (H.) Actor 1. vers. 18. & Matthæi cap. 27. vers. 5. (I.) Nicetas Hierem. Drexelii, lib. 2. cap. 12. §. 9. ex Ioanne Maiore, in Collectione exempl. V. Desperatio, Ex. 9. (K.) Tomo 4. Theolog. sua, disput. 2. quest. 2. dub. 3. num. 78. (L.) De Perfectionib. Divinis. (M.) Colonia editâ, anno 1618. in fol. (N.) In annum Christi 1126. num. 3. (O.) In hoc dissentientem nonnihil Martinum Marrienum reperias, in editione Coloniensi prædictâ; initio Vita Petri. (P.) Callicè, Poictiers. (Q.) ad Ephes. 5. v. 5. (R.) Matth. 15. v. 13. (S.) Ad Hebraeos 1. vers. ult. (T.) Matth. 18. vers. 10. (V.) Malach. 2. vers. 7. (X.) 1. Corinth. 6. vers. 9. & ad Galat. cap. 5. vers. 19. (Y.) Vide Ortelium in tabula Pavorum. (Z.) Daniel. cap. 13. vers. 52. (AA.) Ecclesiasta cap. 1. v. 15. (BB.) vers. 14. (CC.) ad Roman. cap. 2. vers. 5. (DD.) cap. 11. vers. 29. L (EE.) ibi

Presbyter Liziniacensis.

[EE.] *ibidem*, vers. 29. [FF.] 1. Petri, cap. 4. v. 18. [GG.] vers. 13. [HH.] cap. 5. vers. 8. [LL.] Apocalyps. 12. vers. 12. [KK.] libr. 24. moralium [LL.] Apud Ludovicum Granatensem, Ducis Peccatorum lib. 1. Part. 2. cap. 24. [MM.] Libro 3. moral. [NN.] Idem, homil. 13. in Evangelia. [OO.] apud Dionys. Carthus. de 4. noviss. artic. 12. tract. de Morte [PP.] Luc. 10. vers. 41. [QQ.] Apocalyps. 21. vers. 8. [RR.] Matth. 25. vers. 41. [SS.] Isai. 33. vers. 14. [TT.] Psalm. 48. vers. 8. [VV.] Ezechiel cap. 14. v. 14. & 16. [XX.] Proverbior. 11. v. 4. [YY.] Ad Hebr. cap. 9. vers. 27. [ZZ.] numer. 78. [AAA] Vide Disquisitionum magicarum editionis ultima Apologiam, praefixam, & responsionem accusationi Malvendæ. [BBB.] Amos. 6. vers. 4. & 4. [CCC.] vers. 21. [DDD.] Job. 13. vers. 15. [EEE.] psalm. 31. vers. 5. [FFF.] Thron. 2. vers. 18. & 19. [GGG.] 2. Paralipom. cap. 24. vers. 21. [HHH.] Sapientia cap. 11. vers. 17. [III.] Luc. 16. vers. 24. [KKK.] cap. 14. vers. 32. [LLL.] Jeremia cap. 2. v. 19. [MMM.] vers. 22. [NNN.] ad Roman. cap. 2. vers. 9. [OOO.] S. Augustin. sermone 37. de tempore, citatus ab Octaviano Tufo Neapolit. in caput 5. Ecclesiastici, vers. 1. [PPP.] apud Anton. Dauroult. cap. 8. Florum. tit. 18. citantem & Thom. Cantiprat. lib. 2. apud cap. 54. Part. 18. & alios. [QQQ.] tract. sen. Conclusionib. de 4. novissimis. [RRR.] 1. Ioan. cap. 5. vers. 14. [SSS.] Proverb. 28. vers. 13. [TTT.] Zachar. 5. vers. 7. (VVV.) S. Augustin. epist. ad Macedonium. (XXX.) Apocalyps. cap. 21. v. 21. (YYY.) ad Hebraeos cap. 13. vers. 4. (ZZZ.) Apocalyps. 21. vers. 8. (AAAA.) 2. ad Corinth. cap. 6. vers. 2. (BBBB.) Ecclesiastici 30. vers. 24. & 25.

Presbyter Liziniacensis.

*Pestiferorum Peccati Mortalis
Fructuum.*

EXEMPLVM TRAGICVM VI.

**CATHARINA PE-
RVANA, SACRILE-
GE CONFITENS, ET
OBSTINATE IM-
POENITENS.**

*Peccata Mortifera Fructum progignere, tum
alia damna plurima, tum frequentationem Sacri-
legarum Confessionum: ex his deinde, Confessionis
Syncera, in Extremis potissimum peragenda,
obstinatum neglectum, & Contemptum;
tandemq; Mortem in Impeni-
tencia Finali.*

Diſum 25. Martij, ſeu, Sabbato, ante Dominicam
Paſſionis, ipſo Feſto Annuntiationis Bea-
tiſſimæ Virginis: Veſperi.

1. **P**ECATORUM Mortalium,
præter enumeratos hucusq; com-
plures ſunt alii FRUCTUS
Pestiferi, amariffimique; per
Divinas nobis Scripturas paſſim
declarati. Cujusmodi ſunt (ut
in compendium quoddam potiores conſtringam,
L 2 & eos

Catharina Impœnitens.

& eos indicem) quòd Peccata mortifera Separant animam delinquentem, à Deo. Ieremia secundo capite, versu 5. Quòd Peccatorem Deo abominabilem & invisum reddant. Iobi decimo quinto, versu 16. Quòd turpem, immundum, fetidum, hircum, hœdum, & cadaver, efficiant. Isaiæ trigesimo, versu 22. & capite sexagesimo quarto, versu 6. Ad Hebræos capite nono, versu 14. Zacharia decimo, versu 3. Matthæi vigesimo quinto, versu 32. Quòd item Cæcum & Epilepticum imò Tenebras, cum constituat. Sæpè primo, versu 17. & ad Ephesios quinto, versu 1. Quòd Induratum adversus Omne Bonum, ac salutis negotium: quòd lapidei Cordis hominem reddat. Ieremia trigesimo, versu 14. Ezechielis quoque trigesimo sexto, versu 25. Quòd Omnia spiritualia gustui illius amara, crudique veluti lapidis, faciat. Numerorum vigesimo primo, versu 10. & Ioannis sexto, versibus 60. & 66. Quòd Operationes illius & Opera Bona reliqua redigat in stultitiam; hoc est, De Condigno non meritoria. Ieremias 1. v. 5. & 6. Quòd in periculum conjiciat, etiam Fidei amittenda, ex repulsa bona conscientia. Epistolæ primæ ad Timotheum capite primo, versu 19. Quòd præcedentium omnium meritorum iacturam faciat etiam ex unico Peccato Lethifero. Ecclesiasta primo, versu 18. Iacobi capite secundo, versu 1. quod ipsum, nec aliud, vult, & docet, Divinus Thomas Aquinas: cum, Per quodlibet Peccatum mortale affirmat, Omnia priora Merita mortifera. Secundâ secundæ, quæstione centesima trigesima secundâ, articulo 3. ad 1. Quòd præterea Peccatorem ejusmodi, rebus etiam in temporalibus perplexum ac Stultum efficiat: ac fortunarum

Catharina Impœnitens.

mnium suarum *maledictionibus* involvat; tam *in se*, quàm *in posteris* suis, & *in tota* quandoque *communitate* vel republica. *Psalmo* undecimo, versu 9. *Proverbiorum* undecimo, versu 18. *Deuteronomii* vigesimo octavo, à versu 15. *Ecclesiastici* quadragesimo primo, versu 12. *Sapientia* tertio, versu 12. *Iosua* capite vigesimo secundo, versu 17. Quòd *Conscientiam* peccantis lethalter, incredibili modo, *perturbet*, *angat*, & *aggravet*. *Isaia* capite quinquagesimo septimo, versu 22. *ad Romanos* secundo, versu 9. *Isaia* rursus vigesimo quarto, versu 20. Quòd (ut alia plurima præmittam in præsens) *omni* denique *Spe bonâ* *Salutis*, *in perpetuum*, hominem desperatum *privet*: sicut *Proverbiorum* decimo, versu 28. *Spiritus sanctus* pronuntiat; ac nos in *Lixiniacensi* *Presbytero* nuperrimè vidimus, & exhorruimus.

II. Veruntamen, tam his, quàm aliis *Omni- bus*, & quibuscunque *Peccati Mortiferi pestilentibus* damnis atque **FRUCTIBUS**, medicinam adferre potest *Theriaca* veræ perfectæque *Pœnitentia*: hoc ipso, quòd (ut docet *Angelicus Doctor*, parte prima, quæstione sexagesima nona, articulo 2.) **OMNIA** *Peccata*, **IN** **HAC** **VITA**, *Remissibilia* sunt. & idem *Scriptura* divina profitetur, *Isaiæ* primo capite, versu 18. clarissimè verò, apud *Ezechielem*, capite decimo octavo, versu 22. **SI** **IMPIUS** egerit **POENITENTIAM**, *ab omnibus peccatis suis*: & *custodierit omnia præcepta mea*: & *fecerit iudicium & iustitiam*; **VITA** **VIVET**, & **NON** **MORIETUR**, (ex his *Pestiferis Peccati Lethalis FRUCTIBUS* degustatis). Pergitque; *Omni- um Iniquitatum eius, quas operatus est, non recor-*

L 3

dabor,

Catharina Impœnitens.

dabor. *In Iustitia sua, quam operatus est, V. VET. O, verba consolationis, aurea! Verba, Dulciora super mel & farum! (A.)* Quis *DESPERET*: cum præsertim, & in Lege nova, clarissimè Divus *Ioannes* clamet, Domini Dilecti *Sanguis IESU Christi* (cujus Sacrosanctum pretium in *Pœnitentia* resipiscantibus applicatur) emendat nos *AB OMNI PECCATO.* (B.)

III. Est autem *POENITENTIA*, generatim; *DOLOR*, de Peccato præterito, & eodem deestatio, cum Proposito, abolendi illud. Juxta S. Thomam Aquinatem in tertia parte, questione octogesima quinta, articulo secundo, articulum: & articulo 1. ad 2. At verò, particulatim de *Pœnitentia* loquendo: eamque, ut nuncio loquor, *in Lege Christianâ, ac Sacramentum*, est, breviter definiendo; *Sacramentum est Absolutionis à peccatis, Ritè pœnitentis, & Confessi.* Quæ definitio, præter cæteros, Adami quoque Tanneri in Tomo quarto Theologiæ, disputatione sexta, questione 1. (C.) Ex ea porrò eruitur; *TRES* in *Pœnitentia Sacramentalis* *PARTES* (ut vocant, Dionysius Carthusianus, Antonius Droultius, capite quinto, & alii: Laymannus autem Tannerus, ac Scholasticorum cæteri, *MATERIAM Pœnitentia PROPINQUAM* appellant): quibus *Partibus* tribus; *simul sumptis*, dicitur Thomas, *TOTAM* inesse dicit *Essentiam* huius *Sacramenti* (secundùm partem videlicet *Materialem*; ut explicat Tannerus, Tomo quarto questione primâ, numero 34.) *CONTRITIONEM* videlicet *CORDIS*, & *CONFESSIONEM ORIS*, ac *SATISFACTIONEM OPERIS* (juxta loquendi modum

Catharina Impœnitens.

jussdem Divi Thomæ, parte tertiâ, quæstione 90. articulo 2. ad 4.) Quæ omnes *Tres Partes* requiruntur (id, quod accuratè notent rudiores) ad *Pœnitentia Sacramentum*; tum instanti jam Paschali tempore, tum alio quovis, obeundum.

IV. CONTRITIO, inquam, CORDIS: quæ, si *Perfecta sit*, continet *Doloram de Offensa Deo, super Omnia* (virtualiter saltem) *appreciativè Dilecto* (D.): Continet, *Detestationem actualem Peccati summam* (appreciativè) hoc est, *Super omne detestabile*: & quidem, **OMNIUM omnino Peccatorum Lethalium**, sic, ut nullum, ac ne unicum quidem, à dolore hoc, & detestatione, eximatur: (E.) *Omniisque ad ea affectus gliscens, & voluntarius, exuatur*; cum (ut ait Sanctus Thomas, parte tertiâ, quæstione octogesima septimâ, articulo primo, ad primum) *stante, ad aliquod eorum, voluntate: quamdiu ista manet, dimitti nec Illud, nec Aliud ullum, possit*. Ex consequenti igitur, **PROPOSITUM** quoque, *abstinendi deinceps ab omnibus Mortalibus delictis. & emendanda eatenus Vita*, requirit **CONTRITIO**: sive jam *formale sit illud Propositum, & explicitum*; quod (per se loquendo) *necessarium esse, quidam Doctores tradunt*: sive, certo aliquo casu, *virtuale & implicitum*, sufficiat. (F.) Et hæc est *Pœnitentia Prima pars, CORDIS videlicet CONTRITIO*: à qua tamen, in ipso *Sacramenti usu, ATTRITIO* (quæ est, hoc loco, *Contritio Imperfecta*; ex motivo tamen *Doloris* ac detestationis *Supernaturali*) nequaquam excluditur: quippe, saltem extra Mortis articulum, ac tempora illa, quibus præceptum *Perfecta Contritionis* obligat, ad rem-

L 4

missio-

Catharina Impœnitens.

missionem peccatorum, adjunctâ *Confessione*, efficiens. (G.)

V. *Pœnitentia Sacramentalis* Altera *PAR*, CONFESSIO est, velut dixi, ORIS: quæ scilicet Peccator, non scripto, nec per internuntium, sed *Ore proprio*, quoad potest, confitetur Sacerdoti (*potestati-absolvendi-habenti*) adversus se injuriam suam & scelera, cum prævia conscientie discussione, præcontritè, clarè, intelligentè, distinctè, integrè, verecundè, devotè: & si Mortalia sint *Delicta*, cum specie sua, numeroque, quæ cum Circumstantiis; quoties hæ, saltem *species peccati mortaliter mutant*. De quibus, quoties anno toto multa, multis in Concionibus, dicitur, ac dici debent: hodierno die materiam in præsumptis habeo; neque pluribus eam diducam.

VI. *Parte ejusdem Pœnitentia* Tertia, S A TISFACTIO est OPERIS: præsertim autem a Sacerdote impositi, partim in *Vindictam Peccatorum*, quæ Deo offenso satisfaciamus; partim vero, in *Remedium animæ*. quod esse debet aliquo modo *Pœnale*; convenitque ut plurimum, esse quoddam *Externum*: cujusmodi sunt, Oratio Vocalis, Jejunium, eleemosyna, corporis castigatio, gravior leviorve, pro ratione Culpæ, & conditione Pœnitentis, ac magnitudinis parvitæque depræhensæ in eò Contritionis. (B.) Et tale Opus inunctum Pœnitenti in Confessione vim habet *Ex opere operato* delendæ pœnæ temporalis, peccatis debitæ: idque ex institutione Christi. (I.)

VII. *Singula* trium partium harum, ad mendum Peccatori, & ad evacuandos Mortalium scelerum Pestiferos fructus, *necessaria* sunt.

Catharina Impœnitens.

CONTRITIO quidem **CORDIS**, ex Deuteronomii quarto, versu 29. *Cum quaesieris ibi* (in Exilio, in quod ejectus fueras ob Peccata gravia) *Dominum Deum tuum, invenies eum: si tamen toto corde quaesieris, & totâ tribulatione animâ tuâ.* Quibus consonant, & quæ Baruch pronuntiat, de ejusmodi pœnitentis *Anima, qua tristis est super magnitudine mali* (quod, delinquendo graviter, admisit) *& incedit curva, & infirma; oculi ejus deficientes.* (K.) **CONFESSIO** verò **ORIS**, requiritur: ex primâ Joannis, capite primo, versu 9. *Si Confiteamur Peccata nostra; fidelis est, & iustus, ut remittat nobis Peccata nostra: & emundet nos ab OMNI Iniquitate.* Sed, particula, **SI**, conditionem ponit **CONFITENDI**; & quidem, **HOMINI**; non autem **SOLI DEO**: sicut nobis Jacobi Apostoli Catholica præcipit epistola, capite quinto, versu 16. *Confitemini ALTERUTRUM Peccata vestra. homo videlicet Peccator, homini;* non cuijvis, sed ex eorum ordine, quibus tam pro se, quàm pro successoribus eorum, dictum à Christo est, Joannis vigesimo, versu 23. *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum reteneritis, retenta sunt.* Alioquin (quod & alibi diximus, inculcavimusque) ex prædicatione Spiritus Sancti, Proverbiorum vigesimo octavo, versu 13. **QUI ABSCONDIT SCELERA SUA, NON DIRIGETUR: Qui autem confessus fuerit, & Reliquerit ea; misericordiam consequetur.** **SATISFACTIO** denique **OPERIS**, exigitur, à Pœnitente, Lucae tertio capite, versu 8. *Facite Fructus dignos Pœnitentiæ.* & Joëlis secundo, versu 12.

L 5

Con-

Catharina Impœnitens.

Convertimini ad me, in toto corde vestro in Ieiunio, & in fletu, & in planctu. Unde, de SATISFACTIO NE Concilium Tridentinum Sessione 14. c. 8. dicit; *Satisfactionem, esse Securiorē Viā, & NECESSARIAM, ad Perfectam animæ Liberationem.*

VIII. Sed, licet *Necessaria* sint Omnes tres Partes Pœnitentiæ (alia magis aliâ;) *amen* tamen & *prægraves* Peccatorâ videntur & *accidunt*; alia magis aliâ. *Dura* Pœnitenti, *animâ, qua tristis est super magnitudine mali, & corpus incessus, & Oculi deficientes* (ut ex Baruch supra dixi, capite secundo, versu 18.) *Nec leve; In Genere & Cilicio pœnitentiam agere* (apud Lucam, capite decimo, versu 13.); *Deducere, quasi Torrentem, lacrymas per diem ac noctem* (Threnorum secundo, versu 18.) *ingredi sum, & iacere super terram* (ut David fecit, psalmi regum capite duodecimo, versu 16.) *Dura hæc, inquam, Duriora tamen, & mortalium plerisque durissima, Coram HOMINE (tametsi loco DE I sedente) fateri HOMINEM delicta sua; præsertim, Occultiora, vel magis obliuiscenda: adeò quidem, ut affirmare non dubitet Divus Gregorius Magnus, libro moralium vigesimo secundo; Gravioris plerumque certaminis esse, commissa peccata PRODERE, quam non admissa VITARE.*

IX. Sed, sive Tolerabile istud & leve Christiano homini, sive grave & intolerabile Romano videatur: *ALITER, VENENUM NON EJICITUR. Absque Confessione, Peccator MORTUUS reputatur* (inquit Divus Bernardus) *Confessio, est Peccatoris VITA.* (L.) Et dicitur

Catharina Impœnitens.

contrario; *Si non Confessus, lates* (ait, super psalmos, Divus Augustinus) *inconfessus* D A M N A B E R I S. (M.) Et quicumque Opus hoc Domini FRAUDULENTER, frequentérque sacrilegè, *facit, maledictionem* (à Jeremia intentatam) incurret; eámque *Duplicem*. alteram quidem, *probabiliter*, & ex periculo, multorum experimentis firmato; alterum verò, *infallibiliter*, & ex decreto ipsius Dei, adversus *finaliter - Impœnitentes* fulminato. *Maledictionum* harum utramque Charitas vestra, quæso, non obiter tantùm audiendam sibi, sed pénitens recondendam sensibus existimet.

X. P R I M A est igitur *Maledictio*: quòd ex *sæpe frequentata - Sacrilegâ*, seu, *studiosè - mortiferum - aliquid - cœlante Confessione*, Divina tandem Ira incurritur, eousque nonnunquam: ut, justo denique Dei iudicio, Pœnam incidat Peccator aut Peccatrix, subtrahendæ sibi divinæ *Gratitæ Efficacis*; ad Confessionem *saltem Finalem*, bene, piè, integrèque peragendam. Hujus Pœnæ nullum quidem Spiritûs Sancti, divinæque Scripturæ, decretum (opinor) expressum prostat. Ex *Effectu* tamen & *exemplis* eorum colligitur, qui magno numero, gratiam idèò, *in tempore oportuno* ac necessario, non nisi *Sufficientem* habuerunt, nec ad illius usque *Efficaciam* pertigerunt: quoniam cum ea frequenter antehac, non modò, cùm opus esset, operati non sunt; sed insuper, quasi per ludibrium & contemptum eâ sunt abusi: idèòque meruerunt, ut, quia id, *quod habuerunt*, sic habuerunt malè, quasi non haberent; etiam illud, *quod habebant*, *auferretur ab eis* (N.): &, qui tam profanos se in re *Sanctissima* (Sacramenti Pœnitentiæ) exhibuerunt, ut illam violare ne-

fariâ

Catharina Impœnitens.

fariâ fraude non dubitarent; postea (tanquam
 rex Esau) reprobati, non invenirent Pœnitenti-
 locum. (ut loquitur ad Hebræos 12. S. Paulus. v. 30.
 & 37.) propterea, quod (ut eadem epistolâ, cap. 11.
 v. 29. idem Apostolus loquitur) *filium-Dei* (Sa-
 cramenti hujus institutionem, & Peccatori, ritè Con-
 fitenti, remissionis gratiam in eo offerentem) *con-*
culcarerit: & Sanguinem - Testamenti (cujus po-
 tium, in eo mysterio, animæ verè-pœnitenti in-
 penditur & applicatur,) *pollutum duxerit;* *Spiritus gratia* CONTUMELIAM fecerunt.
 Pro his igitur (ut idem subdit) *Vindicta* peccato-
 torem & peccatricem ejusmodi, manet: pro his
iudicabit Dominus populum suum; in cuius (tanquam
 Dei Viventis) *manus incidere, horrendum est.*
 (versu 30. & 31.): pro his, ii, qui sic divina tractant
deteriora, veteribus illis Legis contemptoribus.
Supplicia merentur. (versu 29.) Et cur? quoniam
am spiritui tantæ Gratia (quam Christus illis, in
 pretioso sanguine suo, quo eos abluturus erat,
 offerebat) CONTUMELIAM fecerunt: quod
 times sacrilegè, per *Confessiones*, scienter, volun-
 riè, studiosèque *mortalia cœlantes peccata, Sacra-*
menta, tanquam rem profanissimam, obscuro
fuscipiendo. Quæ, numquid non insignis
 CONTUMELIA? numquid non ingens
 manifestus, aut certè quidem *Interpretationis,*
 ternæ majestatis CONTEMPTUS est? in
 potissimum, qui non semel, iterum, tertium
 quintum, per infirmitatem humanam, sed admo-
 dum crebrò & malitiosè, *Sacrilegia* hujuscemodii
 spissant & iterant: eò usque, ut parvi tandem
 immò *floci, facere Peccatum tam grande vide-*
antur: in eosque meritò cadat illud quandoque

Catharina Impœnitens.

(iudice S. Thomá, in secunda secundæ, quæstione 86. articulo 9. ad 3.) quod Proverbiorum decimo octavo, versu 3. pronuntiatur; *Impius, cum in profundum* (sceleratæ videlicet consuetudinis) *venerit, CONTEMNIT.* cum sanè eodem Sancto Doctore teste (loco citato) *Peccati alicuius FREQUENTIA, dispositivè saltem inducat ad CONTEMPTUM;* aut etiam (ut Augustinus Hunnæus, Lovaniensis Theologus, interpretatur ac sentit) *DEI* subinde *Contemptum implicet.* (O.) Ad summam igitur! Qui tam impudentem *spiritui gratia CONTUMELIAM* fecerint; qui tam protervè *filium Dei conculcarverint, & tam neglectim Sanguinem testamenti pollutum duxerint; & toties quidem in magna vitæ suæ parte, tamque hypocriticè: nonne vicissim à Divina majestate, vilissima capita, Gracia Efficacis* (ad syncerè salubritérque confitendum, ac pœnitendum, in Fine Vitæ) *subtractionem* merebuntur? immò sæpe reipsa quoque incurrent? Nonne (sicut per Isaiam comminatus est, capite trigesimo tertio) *qui spernit, & ipse spernetur; qui contempsit, cum desinet* (per mortem) *& ipse contemnetur?* (P.) *illisque in Interitu* (sicut divinum habet verbum) *à Deo ridebitur?* (Q.) Et hæc *Sacrilegarum Confessionum, Prima* est, quam dixi, (probabilis saltem, & plurimorum infelici exitu confirmata) *Maledictio: Gratia* videlicet *Efficacis, ad ritè sub finem vitæ pœnitendum confitendumque, iactura;* in Pœnam, toties in vita frequentatæ perfidiæ *Exomologeticæ, irrogata.*

XI. ALTERA verò *ex Duabus, quas indicavi, Maledictionibus* est: post sic finitam in Impœnitentia Finali vitam, *Supplicium animæ peccatricis*

Catharina Impœnitens.

eis in altera Vita. Utramque Maledictionum harum, tam hodierno, quàm crastino, auditorum conventuque, Charitati vestræ, per *Tragicum Exemplum bipartitum*, ostendam. Id cum à posteris tradidère, viri religiosi, probatique scriptores: Gaspar Spitillus in Litteris annuis Societatis, anni 1590. & anno 1591. Franciscus Berti, in iisdem: Antonius Dauroulcius, *Florum Capite 5. titulo 38.* Petrus Thyraeus, *Parte 1. de locis Infestis, capite 1.* Martinus Antonius Delius, *disquisitionum magicarum libro 2. quaestione 26. Sectione 5.* Joannes Hayus Scorus, in *Collectione epistolarum Indiæ, titulo, Missiva Peruanæ (R.)*: aliique complures. Quæ quædam Historia, vestrum non paucis jam in vultu editis, anno videlicet abhinc sexagesimo & nono incidit; ad eò certa contestatæque: ut regionis illius, in qua evénit, multa tunc hominum milia rem gestam intimè cognitam habuerint; proximòque post anno, novis rursus Annuis confirmata sit ac stabilita. Res autem omnis in hoc est gesta modum.

XII. In Americæ Meridionalis regno Peruviano, provincia est, & urbs, *ITATA* nomine. Hujus urbis in palatio seu castello, *Matrona* quædam, primæ apud gentem illam dignitatis habitabat: oppidi (velut apparet) adjunctæque regionis, Gubernatrix seu Præfecta; eo modo, conjuges à Viris suis officiorum & appellationum communionem trahunt. Hujus in Matrone familia & obsequiis *Adolescentula* quædam erat decem circiter & sex annorum natu: quæ ab Hispanis bello capta de barbaris, & familia illa (quam dixi) seu pretio redempta, seu gratuita donatione

Catharina Imperitens,

donatione adscripta; liberæ libertæve more serviebat. sensimque Fidei nostræ [cùm pagana prius & idolorum cultrix fuisset] sacrosanctis imbuta mysteriis, ac baptismo demum regenerata, CATHARINÆ nomen, quod *Puritatem* Munditiemque sonat, accepit. Sed ipsa, processu, tam annorum, quàm licentiæ lascivientis, cœpit minùs ac minùs tam casti *Nominis* respondere dignitati: Cùmque morum dissolutiorum reprehensionem, castigatricis heræ severitate, sæpe sapius ingestam, ventis ac somnis traderet asportandam: eò denique demersa miseriarum est, unde pedem ægrè retraheret. Quid vultis? Huc rerum, ac malorum, *Omnes Dissoluta* veniunt. Amare cœpit: Amari cœpta est. neque contenta colloquiis, malitiam libidinosæ implevit furis: procacibusque juvenibus (quorum in illo tum palatio, tot inter famulos, cubicularios, scribas, honorarios ephebos, deesse copia non poterat) clanculum corpus, ac frequenter quidem, indulfit.

XIII. Non hîc opus, plura dici, quàm à me dicta sunt antehac, in *Castelpersia*. Qui, NUGAS esse, *Puellares* ac *Juveniles amores*, dicunt: hi (quod tunc ajebam, & nunc repeto) cum *Diabolo loquuntur*, & *Ore Sathana* blaterant; nescientes, quid garriant. Hoc fateor. non imprægnata *Catharina* est. Sed talibus usa turpitudinum mysteriis & Abominationibus est; quales persequitur & execratur Thomas Cantipratanus, vir doctus & gravis, Divi Thomæ Aquinatis, sub B. Alberto Magno, Condiscipulus, & Episcopus-Suffraganeus Cameracensis qui, *DEVM* contestatus, *Spem communem omnium Bonorum* (pono verba illius ipsissima) audacter pronuntiat, Tali-
bus

Catharina Impœnitens.

bus, solius cum sola, collusibus amatoris, ac
 sili turpitudine, plus contra Pudicitiam peccati
 crebro, quam, si DECEM pueros de propriis fra-
 tribus genuissent. Quæ enim (inquit porro) quæ
 comparatio peccati naturalis, ad Innaturale flagi-
 tium? [S.] Unde (propter obscenissimas
 modi immunditias, quæ ex nefariis Amoris
 procedunt) sancta mater Ecclesia, tot jam à
 culis, sollicitè Deum orat; A Spiritu Fornica-
 nis libera nos, Domine! qui sanè fornicationis
 spiritus (Asmodæus) præcipuè fiat, & prunas ad-
 dere facit, in clandestinis talium conclusorum
 commerciiis.

XIV. Talia, vel talibus simillima, perpetu-
 bat ac patiebatur impudica hæc Catharina: ob-
 lita (cum omnibus sui similibus) se in Corpore
 suo dehonestare sexûs sui gloriam atque Caput
 benedictissimæ Virginis (inquam MARIÆ) im-
 maculatissimos artus atque membra: sanctissimi
 puritatis, (plusquam Solaris,) Viscera; intra quæ
 Solem Iustitiæ, Christum, hodierna lucè concepit.
 Videte autem (dilectissimi) videre, quæso, re-
 cordaminique; quàm in Castelpersia nuper
 veraciterque dixerim; Inter ceteros innumerabiles
 Fructus Pestiferos Amorum pitellarium iuven-
 tumque, etiam eum progigni: Ut S. A. C. R. I.
 LEGE postea, & imminutè, mendaciterque
 CONFITERI soleant ista tales. Quod in-
 gens scelus, affine quidem est Omnibus, inter
 des ejusmodi volutari suctis (cum sanè Omnes
 qui malè impurèque agit, præcipuèque, Opus
 Tenebrarum, lucem odierit claræ apertæque Con-
 fessionis) particulatim tamen frequentius ac
 letius est, hoc nefandum in sacro tribunalè

Catharina Impœnitens.

se Silentium *Infirmiori Sexui*: hoc est, Matronis, Viduis, Puellis; quæ, cum in cœnum libidinis in-
verecundissimè prolapsæ jam sunt, ibi tû demû sui
Sexûs *Venerabilem* (ut putant) ac stolatâ *Verecundiã*
assumunt? ubi vincere vel inprimis illam & seponere,
suo modo, deberent, in seipsis de commisso flagi-
rio accusandis. Quod igitur *generatim* in *Castel-
persia* tunc dixeram, de procacibus Amatrici-
bus omnibus; Eas videlicet sacrarum Confessio-
num fieri Violatrices: hoc in hac nominatim Puel-
la, de qua narrare sum exorsus, usuvénit.

XV. Solebat (Dominæ utique suæ laudabili
consuetudine) *Catharina* hæc sacrum frequenter
admodum adire Confessionis tribunal ac mysteri-
um: Haud dubium, quin totidem ferè vicibus
& divinam Synaxin. Sed *gemino* semper *scelere*
novo, ab iisdem sanctissimis Sacramentis recede-
bat. Nam & semper turpitudines suas furtivas
supprimebat, sive cum juvenibus, sive solitariè,
exercitas: & ad dominicum deinde Corpus acce-
debat indignè, *iudicium sibi manducans; nec di-
indicans* à porcina carne mundissimum *Domini*
Corpus. Quid igitur? (inquit aliquis) quid con-
fitebatur, si hæc tam gravia detestandâque non
prodebat? Audies, ex ipsâmet: non hodierno ta-
men, sed crastino, Vespere; quando, referente me,
Confessionum suarum materiam narrabit. At;
Quomodo (inquis) *confitebatur*, talia præteri-
bat? Luctabatur videlicet, & *premebat labiis* (ait
Bencius, in hujus historiæ narratione) immò vo-
lutabat ac revolutabat intrâ palatum & fauces,
tandémque penitus resorbebat intrâ præcordia,
quidquid flagitii, conscientiam urentis, promen-
dum erat & evomendum, in quo, hæc malè-tanæ

M

mentis

Catharina Impœnitens.

mentis puella eos imitabatur, qui fervidum
 aut bolum, per imprudentiam comedentes;
 steaquam diu multumque cum eo, intrâ guttur
 os, luctati sunt: verecundiâ tandem, ejiciendi
 sus cibi præcalidi, vel negligentia saltem, in
 phio illû excipiendi, transversum acti; potius
 dem deglutiunt, ingenti cum ardore descendentes
 in viscera, eaque cum tormento adurentem; ca
 offam ejusmodi, in summa jam labia, intrâ
 dentes, perductam, nullo negotio potuerint
 rejicere. Tales sunt omnes, qui, in utroque
 (magis autem, & crebrius, in imbecilliori) pecc
 ta, quibus eorum conscientia dies noctesque cruci
 tur, per *Confessionem* expromere, post multam
 ris & mentis hæsitacionem, fatuè prætermittunt
 sicut innumeræ (pròh dolor!) faciunt; quæ
 præsertim ad *Sextum Decalogi præceptum* est
 tum: quo loco, temporèque, vel omnino sile
 vel mussant tantum, ac muginantur: aut
 denique duntaxat, ac *sibiipsis, loquuntur*; sic, ut
 fessarius nihil percipiat. qui tamen (si sapi
 cordatus est) quoties hoc animadvertet, interm
 gabit; & minus bene percepta repeti sibi jubebit.

XVI. Sed; *Cur?* (inquis porrò) *cur facti de*
terdotei scelestos Amores erubescibat Catharina
vel prætermittebat? NE (inquit auctor) *MEHIS*
TRICULA, vel, PERDITIS MORIBUS
HABERETUR. Hem, *causam Sacrilegum*
Confessionum genuinam! Punctum, (ut apud
Honoris! Quæ, justane sit, mox videbimus. In
 terim, vide, quæso *Catharina*, quo pacto terri
 simillimas, ex ore vestro, judicem? Vos enim
 tis (velut aliàs hîc non semel objeci vobis) *an*
 res ejusmodi, eorumque spurcicias juveniles, aliud

Catharina Impœnitens.

non esse, quàm NUGAS & INEPTIAS
PUERILES. & tamèn, EAS, quæ talibus in-
dulgent, MERETRICULARUM promereri
suspicionem, aut famam opinionemve, confitemi-
ni. Aut igitur NUGÆ non sunt, Amores hujus-
cemodi obscæni (cùm, ut fatemini, meretriciò vos
aspergant opprobrio); & habeo ego, quod toti-
tes contendi, *Peccata esse non levia*: Aut, si NU-
GÆ sunt duntaxat, & PUERILES INE-
PTIÆ; cur actus ejusmodi, cum reliquis *Nugis*
vestris, non confitemini? cur tam arduum vobis
opus, eorum coram Sacerdotibus enarratio, vi-
detur?

XVII. Sed mittamus hæc: & talium Sacrile-
garum nuuc excusatiunculæ potiùs respondeamus,
quâ suum in Confessione silentium palliare conã-
tur, prætexendo, *Se boni nominis sui, vel Opinio-
nis de se, iacturam & damnum timere*. Et sanè
credidit hoc, ac verità de se quòque est, hæc pu-
ella Peruana; *Se æstimatione sui bonâ vel hono-
rificâ deiectum iri, apud conscientia iudicem*. Cre-
dunt, ac verentur, & interdum omnino persuadent
sibi hoc ipsũ, aliæ quoque puellæ, matronæ, viduæ,
viri. Sed, planè falsò; nec sine luculentâ plerumq;
Sacerdotum honorum ac prudentium injuriã.
Contrarium namque sit. Cùm enim cogitet, quis-
quis is est, que tibi, peccata narranti tua, Sacer-
dotalès aures præbet; *Omnes homines, juxtâ se-
cum, esse Peccatores*: nec tamen sciat, *Vtrum O-
mnes in sacro tribunali bonâ fide agant*; audito
delicto tuo, magnâque cordis tui contritione de-
prehensâ, præ cæteris te magni facit & æstimat,
ob Sinceritatem oris & animi tui; in Domino te
impensius diligit, propter tuam erga se conce-
ptam

M 2

Catharina Impositens.

pram fiduciam, aperiendæ latentis plagæ tuæ: in apud semetipsum in corde suo, sed longè amplius Divinam bonitatem in cœlo, laudat; ut, quæ *tenebris* tuis *Lucem* fecerit claræ candidæque Confessionis *splendescere*

XVII. *Sed* (inquis) *eo me deinceps nominatam* *tanquam meretriculam*, adulteram, mollem, incestuosam, furacem, sceleratam, *intuebitur*; quæ rities in oculos illius incidero, qui talia mea flagitia, pro Confessione, exceptit. Recurret idem illi turpitudinum mearum recordatio. Pœnitentiam, Si demus hoc, sic futurum, quid tum? *ritine* est bona tui existimatio: ut ideò Sacramentum violandum sit? tanti refert, ne labores honor tuus, ut contemptu Dei sit redimendus? *inde*, Falsum & istud est. *O, homo!* (exclamat Divus Augustinus) *quid times confiteri?* *Abbas*, quod per Confessionem scio, minus scio, quàm illud quod nescio. (T.) Sed, hæc tales objectiuncule, siue nimis honori suo caventium, cum gloriæ Dei detrimento; siue, quocumque tandem alio titulo Pœnitentiæ Sacramentum silentio nefario violantium; siue denique, de industria Sacerdotum Ordinem, *tanquam arcanorum minus continentium*, calumniantium, jam millies sunt retusæ. Neque enim hæc, tam frivolæ, ratiunculæ, Peccati Mortalis confessionem nequiter tractantem & intrinsecè, à culpa *tethali* unquam immunem; nec a pœnis, silentio tali decretis, eximium, in æternum omne (per se loquendo, & quantum est ex natura peccati hujus) præstabit: adeoque neque te, *Catharina!* cujus nos hucusque Peccatum mortiferum *multiplex* audivimus: Turpitudinum inquam, exercitarum: Confessionum Sacrilège-

Catharina Impœnitens.

rum: & (quories, post illas, ad tremendum ac ter
 venerandum Altaris Sacramentum accedere non
 dubitaveras) Indignissimarum Synaxeôn, seu Com-
 munionum. Quid enim horum omnium, nega-
 ri potest, peccatum fuisse, *Mortiferum*? An, *Im-
 purus*? An, *Immunditi-
 am, impudicitiam, luxuriam, regno Dei* excludere.
 (V.) An, *gravem Sacramentorum abusum*?
 At idem S. Paulus tonat, ad Hebræos (ut supra
 dixi) decimo (X); *Quandò putatis deteriora sup-
 plicia* (quàm, legis Mosaicæ violatores) *mereri* e-
 um, *qui Filium Dei* (in altaris Sacramento præ-
 sentem) *conculcaverit? & Sanguinem testamenti*
 (qui, ut antè sum contestatus, in Absolutionis Sa-
 cramento super animam Pœnitentem effunditur)
pollutum (& profanum, ac, pro nihilo) *duxerit?*
& Spiritui gratia (repetendum enim, & incui-
 candum, frequentius est) tam insignem *Contume-
 liam fecerit?* Vides, ô sacrilega! quàm gravi-
 ter ac *lethaliter*, etiam in hac mysteriorum impiâ
 tractatione, Divinam majestatem offenderis?
 Quapropter *Pœnam* quoque jam, pro tantis De-
 lictis, ac *Supplicia* seu (velut nos hucusque loqui-
 mur) *pestiferos Peccatorum tam lethalium Fru-
 ctus* (dilectissimi) videamus, expendamûsque.

XIX. Nimirum, quod superius indicavimus:
 li, qui *sepius* in hac vita, scientes volentes *sa-
 crilegè* confitentur; primùm quidem, sicut omni-
 bus aliis in vitiis fieri consuevit, *ex toties frequen-
 tatis malis actibus, habitum sibi comparant, ac pra-
 vitatis consuetudinem*: à qua postea, cum vel ma-
 ximè necessarium esset, vel omnino non, vel vix
 & ægerrimè, rarissimèque, recedunt. Deinde,
 tantopere plerumque Deum irritant: ut credibile

M 3

fit,

Catharina Impœnitens.

fit, nec inconveniens *aquitati rigoriq̄ue iustitiæ* *vina*, vel talium Sacrilegorum commertis; tandem (*sape saltem*) *Gratiã* illius *Efficaci* delictos, in pœnam toties repetitæ fraudis & impietatis, permitti, sub ipsum mortis tempus aut articulum, Duros, obstinatos, & Impœnitentes, hac vita, *sine Confessionis usu sincero* decedere. In Pœnam, inquam, toties antehac iterata facta legæ audaciæ, *Contempſusque Dei*: quem *contemptu diuturna peccandi Consuetudo* (teste Hunnæo, docto Theologo) nonnunquam *implicat* (X.) : & in sacrilegis divinarum mysteriorum abusibus, præcipuè ac frequentius, contingere crediderim, adeò non desint inter asceras, qui inter hujusmodi quasi *Contemptores* locent eos, qui, cum obfirmatione, pergendi in peccatis sineque *Confessione legitima*, crebrò peragere divina sacrificia, non exhorrescunt. Eadem igitur, *Efficacis Gratiæ* (tandem subtractæ) pœna *Catharinam* hanc *Fœminam* demum perculit: & subvertit.

XX. Annus jam ibat sæculi superioris nonagesimus: cum in morbum *Catharina*, ipsis Augusti Kalendis, implicata est. Hortatu (ne dubita) *domine* suæ, mulieris inprimis piæ, Sacerdotum eo statim ipso die (nam urgebat morbi gravitas accersendum curat, *suprema Confessionis* causam fortassisque (quod probabilius ex sequentibus apparebit) eo mentis proposito, ut tandem aliquando, sub vitæ saltem, finem, integrè peccata sua exponeret. Venit ad eam vir, morum ac vitæ integerrimus. *Pater Jacobus Samaniégus*. Hæc confiteretur Puella: non tamen, uti debuerat, sicuti semper consueverat, fallaciter & mutilatè. Ipsiusmet namque culpâ, & ignaviâ, factum erat

Catharina Impœnitens.

ut nec tum quidem silentium suum & noxium pudorem vinceret. Redit nihilofecius ad eam aliquoties, Augusto mense, *Pater Samaniegus*: sive suapte bonitate, lucrandaque peccatricis incensus studio; sive subinde & à domina, salutis ancillaris cupidissimâ accersitus. Fit *semper* exomologésis; sed *bene* nunquam. nec mirandum. Ipsa namque *Confitens*, peccata sedulò studioséque cœlabat; & ea potissimùm, quæ vel præcipuè detegenda fuerant. Sacerdos quoque (tametsi, cæteris in rebus, ac maximè divinis, illuminatissimus) ulcerum tamen animæ, quibus ægra *Catharina* laborabat, ignarus tunc temporis, Vitium Confessionis nondum pervidebat, aut penetrabat. Fortassis etiam, in puella tam juvenula, ne suspicabatur quidem, tantas latere foeditates: ideòque talium nihil *singillarim* interrogabat. Nec enim Conscientiæ Iudex, in tribunali sacro, cogitur aut obligatur excutere Pœnitentem, circa *singula* quæque *Ocultæ*; mininèque omnium, circa abominationes, *sexto* Decalogi, vel *nono*, præcepto repugnantes, nec in *Catharina*, ejusque similibus, nec in alia quacunque persona. DIC tu ultrò, tuâque sponte, quod in hoc genere conscientiam gravat tuam: nec exspecta, donec examinèris. Si enim & Tu obfirmes animum, nihil, nisi priùs interrogatum, in tuametipsius animæ discrimene, proloqui vel enuntiare; & qui Confessionem tuam excipit, itidem vel nolit (si ne gravi urgentéque causâ) vel etiam non debeat, spurcitas tuas explorare, rogitando & inquirendo (ne fortasse *Curiosulus* in talibus tibi videatur) quid tum, quid, quæso, fiet? Sic morièrè? Morieris utique (animâ tuâ, quo puncto

M 4

minimè

Catharina Impœnitens.

minimè reris aut suspicaris, avolaturâ) peribique
 taciturnitate tua, & damnaberis. Ipse verò Sacerdos
lavabit manus in sanguine tuo; & plerumque
 culpæ talis immunis erit. Tales igitur erant & in
 personæ duæ, *Samaniegus* Confessarius, & *Catharina*
Confitens. *Pater* enim fortasse non quærens
 præ verecundia; & *Catharina*, graviorum scelerum
 ultrò, ac per se, nihil indicabat; aut etiâ, siquid talis
 interrogaretur, negabat impudenter. Quod equum
Mendacium, circa propriû *mortale delictum*, etiam
 ipsum (in Confessione, talique casu) *mortiferum* est.

XXI. O, scelus! ô, toties oblatæ Gratiæ
 Dei, *Gratiæ-Spiritus* Gratiæ Remissionis, in-
 gnem & effrontem *Contumeliam* atque Contem-
 ptum! quo factum est tandem; ut *Peccatum* hoc
 fieret *supra modum peccans peccatum*. (Z.) Per-
 ter aliorum namque præcedentium temporum sa-
 annorum sacrilegas Confessiones quàm plurimas
 post primam illam (de qua dixi) principio mor-
 bi peractam, exomologesi fictam; NOVENA
 insuper vicibus aliis est confessâ *Catharina*; sem-
 per tamen scelestè, semper impietate fraudens
 suâ consuetâ. Quòdque supra modum cumula-
 bat facti malitiam; recedente, post auditas ex-
 omologeses, optimo *Patre Samaniego*, conventi
 puella, circumstantes ad conservas; in ludibrium
 ac risum, tam Sacerdotem ipsum, quàm Pœnitenti-
 tiæ Sacramentum, trahebat, insigni quodam
 triusque despectu: & *Scilicet* (ajebat) *aliud mihi*
quod agerem, non erat? quam, ut acta mea Saeculo
huic Seni propalarem? Quibus deinde
 verbis, tam contumeliosis, adjungebat verba quor-
 dam alia, in ancillarum assistentium aures in-
 tas effusa plena foeditatis; & occultarum libelli-

Catharina Impœnitens.

num procacia ventilabra. Id, quod frequenter evenire solet, tam viris, quàm fœminis. Quibusdam quidem, per dementiam, & alienationem rationis, violentiâ quadam infirmitatis creatam; ut in ægritudine gravi provomant, erubescenda tenebræ fronti verba, vel dicteria. Qui quidem, cum usu rationis dejecti sint: pro eo saltem tempore, sicut culpâ, sic reprehensione, carere debent; deque iis, an hoc amentia genere plecti vel infamari meruerint in morbo, judicare vita morâsque præcedentes possunt; quibus, adhuc sani, sunt usi. Aliis contra nonnullis hoc idem evenire consuevit, justo Numinis permisso: propter præcedentium turpitudinum; tam in verbis, quàm in factis, assuetudinem: quam corrigere, dum adhuc vegetâ valetudine vigerent, nihil pensi habuerunt. Id genus igitur homines, sicut in omni vita factis dictisque obscœnissimis, quavis occasione, quovis tempore vel loco, fœtentem animam evacuârunt: sic postea, supremo conflictantes morbo, pro Sanctis sermonibus, & mellifluis JESU Nomine, fœditates lutulentissimas eructant. Tu, si talem aliquam noveris *Catharinam*, immò potius *Alectô* sive *Tisiphonem*, coram quibusvis, & parvulis & adultis, omnia quotidie cubiculorum arcana profundentem; dic sine scrupulo tecum; Hæc aut *Venefica* est, cupitque cæteros omnes, instinctu *Sathanae* sui, depravare sermonum suorum philtis; aut *meretrix* saltem, vel præsignis *adultera*: vel Omnia hæc simul: aut certe denique utcumque malè cum ejus animæ statu agitur. Bona pudicæque, per omnia, nequit esse: cum JESU, Regis Angelorum, sit oraculum, *Luce* sexto (*AA*); *Ex Abundantia cordis*, O S

M 5

loquē-

Catharina Impœnitens.

loquitur, & ; Bonus homo, de bono thesauro cordis sui, profert bona; & , malus similiter malus (BB.) Attende proinde (dilectissime) num mori adeò per omnia laudabili, Christianaque, sit cessura de vivis Furia talis, ac Venus? Quid enim post mortem sit futurum (nisi pœnitentia seve præcesserit); judicare meum non est, sed Christi, cujus Sententia est Evangelica (etiam hac parte, non perfunctoriè expendenda); Ex verbis tuis condemnaberis. (CC).

XXII. Sacramentalem igitur (uti dixi) Confessionem ridebat *Catharina*, profanabatque; spurcissima verborum insuper phlegmata, pro rebus Doloris atque *Contritionis*, effundebat; memorabili prorsus *Impœnitentia* paradigmate. Formula proinde cæteræ, conservâ hac suâ pietatis, offensæ turbatæque tantâ decumbentis impietate, sermones eos omnes (sicut lege charitatis Christianæ se reperiebant obligatas) ad *res Domina* detulerunt. Hæc, intimè commota, relictis aliis negotiis omnibus, ad *Catharinam* cubiculum properat. Illic acriter primùm illius impietatem & turpiloquia increpat; veluti piam castamque *Matremfamilias* decebat, gravaturam aliquid, ancillarium dissimulatione delictorum, sine met conscientiam. Incipit deinde, (remotis omnibus arbitris) vultu vocèque familiariore, discitari; Et quænam essent illa tandem, quæ te regere Patri *Samaniego* refugeret, *Occulta Delicta* Reciperet animum; ac, de venia pro iis impetranda, nihil diffideret. Non enim posse, ne cogitatu quidem, fingi concipive scelus aliquod, aut vitium, tam grave, tamque enorme; quod aboleat *Confessione purâ liquidâque* non queat: ne quidem

Catharina Impœnitens.

si vel ipso cum Dæmone nexus fœderis, aut concubitus Sathanicus, intercessissent. *Catharina*, non modò, quia exorata, sed planè propemodum ultro, sine magna ullâ difficultate, *Domina* secretissima quæque flagitia sua recensere cœpit omnia. (quod, quis non stupeat, & suprâ fidem putet? cum ei tamen, qui solvere miseram, & expedire, de laqueis peccatorum potuisset, ea pròdere simili ratione synceritatèq; noluerit?) *Domina*, inquam, singillatim omnia fassa est. Admiranti, &: *Cur eadem ergò Patri non aperuisset?* rogitati, respondit (quod, obsecro, sollerter, & utràque aure, *Charitas vestra* imbibat) subjecit, ajo; Quotiescunque *Patrem Iocobum*, hoc est, *Decem illis vicibus*, per morbi sui tempus, accersisset: toties, ad lævam suam constitisse, *Æthiopem*, nescio quem, (observate, quæso, *Sacrilegarum Confessionum* auctorem & inspiratorem, *Sathanam!*) qui se cohortatus sit; *Ne secretas illas cum iuvenibus turpitudines Sacerdoti aperiret ullo modo. Non opus esse: non ad Salutem necessarium, ea fateri presbytero; propterea, quòd LEVISSIMA essent, ac PECCATILLA magis, momenti nullius, quàm Peccata: ex quorum iam confessu, manifestationèque, à Patre illo DISSOLUTORIS vite notam foret incurtura.* A dextro contralàtere, præsentatam sibi *Mariam Magdalenam, Penitentem*: quæ se vicissim verbis gravissimis admonuerit; ne *Æthiopi* potius illi, quàm *Deo*, ac verbo divino, daret aures: &, quidquid esset *Occultorum scelerum*, liberrimè Sacerdoti panderet & explicaret.

XXIII. Nónne bene (dilecti) nónne verissimè, tum paullo antè, hoc ipso die; tum nuper, in

Castel-

Catharina Impœnitens.

Castelperia, dixi vobis; EX ORE SATANAE LOQUI omnes eos, quotquot impure Amores appellarent NUGAS, puellis ac uirginibus neuitquam prohibendas? En, *Sathana* nunc ipsum auditis, in *Aethiopia* grunnientem LEVISSIMA, NULLIUS MOMENTI PECCATILLA, esse! propter quæ tamquam *Peccatilla* (pròh dolor!) agminatim *Mundus* in *Gehennam* deturbatur. Quàm benè verèque in hoc nebulone *Saluator noster*, *Joannis* *Octavo* capite (DD.) pronuntiat; *Non est Veritas in eo. Cùm loquitur mendacium, ex propriis loquitur, quia Mendax est, & pater eius (videlicet, Mendacii.)* Idem facit *Diabolus* erga *Confessores*; quidem, etiam aliis in Peccatis quibusvis, etiam peccata turpitudinum & Immunditiæ. Cur, quæso, Cur *Confessarium* (inquit) tam fatiges, aut mille districtum occupationibus atque iriis? De Divinationibus his, de libris prohibitis; de *Beano* hoc alieno, quod ad te pervenit; de *Restitutionis* negotio; de hujus aut illius contractibus licito, vel illicito, transactu; de matrimonii tractatu, in hoc aut illo gradu; de Carnium esu & cibibus Interdictis? & similibus aliis quibuscunque. *Levissima sunt (clamat) nullius momenti sunt Peccatilla sunt, nuga nugarum sunt!* O, *Diabole!* Vade retrò! Nec hominis est, nec Angelus nec ullius alterius creaturæ; minimè verò generis, Tuum est, aut *Pœnitentis* (à te directi) *penitentiam*, aut æstimationem, aut pondus certum, imponere Peccato. sed potius, tale ac tantum quod unumquodque Delictum, quale quantumque ex natura sua, & in oculis ac censurâ *Dei*, reperitur. Videt interim nihilofeciùs *Charitas vestra*; quæ

Catharina Impœnitens.

pacto *Sancta Magdalena* (Pœnitentium pia promotrix) pro causa Dei & Conscientiæ steterit? Pari planè modo, credi piè potest; Semper homini, circa rem aliquam confitendam omittendamve fluctuanti, ac perplexo, promotorem assistere Confessionis purè peragendæ, vel Deum, vel Sanctum Angelum, aut è Cœlitibus alium; vel certè, *signatum saltem super nos Lumen vultus divini*: RATIONEM, inquam, humanam uniuscujusque, bono dictamine collustratam: quod ipse sequi ne cunctetur.

XXIV. Cùm autem isthæc ex *Catharina* didicisset Domina, *Patrem Samaniegam* ad sese evocatum in castellum, de omnibus ac singulis seorsim diligenter instruxit. Et quia sperarat, absque ulla dubitatione, promptam nunc tandem ad omnia Puellam fore: rursus ad *Catharinam* Patrem introduxit. *Qui* (ut verbis utar Bencianis) *modò omnibus tentavit, ut eam* (tantâ rei perspectâ necessitate) *ad integram animæ expiationem induceret.* Fuitque hæc UNDECIMA jam Confessio, à die primo contracti morbi. Sed, incassum omnia! Immò, quantò acriùs intentiùsque *Samaniegus* adhortaretur, eò se Puella magis in obstinatione sua confirmabat. Ergo *Dulcissimum* saltem *JESU Nomen* (inquit Pater) implora, quod ab his te malis extricet! Noluit *Catharina*, noluit (inquam) ne *dulce* quidem *lesu nomen*; execranda meretricula, pronuntiare. Quo loco, considera rursus (dilecte) quod alibi jam te submoqui; *Considera* (quod *Eccelesiastes* adhortatur) *opera Dei*; quod *nemo possit corrigere* (quantumvis vir Sanctus) *quem* (ex hominis ipsiusmet spontaneâ culpâ, & induratâ malitiâ)

Catharina Impœnitens,

riâ) *ille desperit* : & Efficacis Gratiae potest
 subsidio destituerit. Nec tamen hinc subfili
 Puellæ perversa mens, & obstinatio. Mirabile
 ra vide ! Die namque quodam alio, sacram
Crucifixi effigiem offerebant, astante domina, tu
 omni gynæceo. monebant miseram, & exhorta
 bantur ; In eam ut oculos defigeret : utque ali
 quo cruciatus ejus, & clavos, & vulnera, mortis
 que pro nobis obitam, volutaret. At illa, furo
 rē cum animi commoti significatione, rancore
 que, torvum eas intuita ; *Iam scio* (exclamat
sed, quid vultis, ut faciam ? Ut ad Christum (ad
 hera) *te convertas, qui tua tibi scelera remittis*
si modò purâ confessione recognoscas ea, pandas, &
damnes. In quæ dominæ verba, Catharina ; *Quo*
secro (inquit, ad eam & ad famulas indignabuntur
 conversa,) *desinatis esse molesta mihi !* Secun
 dum quæ proinde *Domina* ; egregiè, sed frustra
 omni suæ sollicitudinis operâ, promovendam
 Confessionem, expromptâ consumptâque ; dissi
 sit tandem, infecto negotio. Quâ tergum ei re
 tente, forasque cubiculares reducente : *Cathari*
na (pròh, impietatis malitiam, cum semel in pro
 fundum venerit, inexhaustam !) in ipso quamvis
 æstu morbi, turpitudines cœpit suas, & Amoris
 impuros, non jam eloqui tantùm, sed planè, ma
 retriciæ cujusdam fidicinæ morè, decantare
 Ut adeò jam prorsus, ac per omnia, inexculabi
 lis esset illius, circa peccatorum in Confessione
 sacrâ refectionem, tergiversatio. Si namque *Fac*
ile fuit (ut esse sanè debuit) occultas illas fo
 ditates confiteri ; quare confessæ non est ? *Sed*
 autem usque adeò *Difficile* : cur ergo dominæ tam
 alacriter ea promptèque manifestavit ? Cur ita

Catharina Impœnitens.

coram gynæceo, conservisque, lectum circumstantibus, tam expeditè, tam apertè, tam scurriliter, tam in verecundè, tam palàm ea decantavit? In summa! *Gratia* perfectè. confitendi potenter *Efficax*, in eo tunc articulo, defuit infelici: in Fructum & pœnam tot *sacrilegarum* præterlapsæ vitæ *Confessionum*.

XXV. Cùm autem, tam in hac obstinatione, quàm in sermonum & cantilenarum nequitia, dies complures, etiam deinceps, exegisset; morbusque in Septembrem jam sensim excurreret: *Catharina* tandem, nocte quadam, ad sese Dominam, & famularum ejus cœtum omnem, in cubiculum suum accersivit: in quo tunc temporis & alia quædam conserva (ex ejus fortassis assiduo ministerio contractâ contage) decumbebat. Congregatis autem omnibus, exorsa cum ingenti gemitu; *Torqueor* (inquit) & *angor animo plurimum* (advertite, ex quonam capite torqueatur? & memoriâ refricite, quod nuper in *Presbytero* dixi; Quid unumquemque nostrum in illa tunc hora pressurum præ cæteris sit, & in lecto, supremo jactaturum?) *Torqueor animo*, inquit, *plurimum!* Et *Cur?* (ajunt.) *OB TOTIES* (inquit) *temeritatam sacrilego silentio Confessionem*. Continuòque in hæc verba conticuit: sinèque sensu visa cunctis, & universo rigescente corpore, exanimatæ simillima, jacuit, ab noctis initio, ad ejusdem usque medium: sic, ut exspirâsse crederetur, deque sepultura idcirco domestici circumspectarent. O, Domine! Quantæ miserationes sunt tuæ? quanta, quàmque diuturna longanimitas, adversus eam, quam per Legatum Tuum jam *UNDECIES* minimùm, uno morbo, convenire

Catharina Impœnitens.

nire dignatus es? & hoc, unius perfectæ Contritionis Confessionisque proliciendæ causâ! Quam Tuam, *Regis regum*, erga captivam, servam, petam sequam, barbaram, mansuetudo? quam immensam suavitas in illam, quæ tamen neque *Nomine* quidem te tuo compellare dignata est? Numquit non dicere poteras, etiam huic, quod *Vinea* quondam tua (*EE.*); *Quid est, quod debui ultra facere* creaturæ huic *meæ* perditæ, ut respiceret? *non feci ei?* Ecce, dilectissimi! adoremus, in facies nostras proni; adoremus, admirandum super omnia, Misericordiam Divinam! & obstupescamus.

XXVI. Cùm enim, in hunc, quem dixi, mundum, horis aliquot, impia *Catharina* jacuisset pro mortua ab omnibus domesticis conclamata Dei tandem clementiâ rursus halitus ei, sensus vires, anima, sermoque, redierunt. ad se reverti tota *Catharina* erat. Adhuc ergo pœnitendæ perfectæque confitendi, (præter Spem omnium expectationem) tempus ac spatium restabat. Felix! ô, ter quaterque felix, si nunc saltem, *Catharina*, respicias! A sollicita certè dominum mittitur etiam tum ad *Patrem Samaniegum*. Curritur: & convenitur is, tenebris intempestis. Decima jam supputationis nostratis Hora nocturna transierat: & illa tandem, ex qua venditur *Aternitas*, exomologésis inchoatur. Nec erat in *Deo ter Optimo*, quod quis desideraret; quippe, ad ignoscendum paratissimo. nec in Sacramento defectus; utpote gavisuro, siquam Deo gratulam, *Absolutionis* collato beneficio, Iustificaret. Defectus omnis, in sola *Confitente* erat. Noluit Ipsa. (quanquam sui, rationisque, plene com-

Catharina Impœnitens.

pos) noluit, inquam: non veniam à Numine; non absolutionis meritum à Sacerdote: non dominæ, bonorùmque omnium, de successu futuram, gratulationem: quia tunc quoque (sicut antehac semper) suas reticuit Impuritates. Quid multis? Ab ea, quæ digna jam pridem millies fuerat, à Deo desereri, digressus est & Pater; ac domum se recepit, remediis ad correctionem illius Divinis pariter & humanis incassum impensis: & idcirco diutiùs, cum ludibrio Sacramentorum, non continuandis.

XXVII. Ægra nihiloscius tamen, ultra tertiam adhuc antelucanam, traxit spiritum & agonem: productâ, per singularem, Dei clementiam, etiam tum Confessionis perfectæ copiâ & occasione; sed, fruge nullâ. Circumstabant ancillæ tunc tæ luctantis torum: imminebat, animam expulsuræ, Domina: fugitivæq; jam vitæ, inclamabat. Hortabantur eam omnes, è lege charitatis, ut, sacri ritûs in morte memor, alterâ manu *Crucem*, alterâ *ceream faculam* prehenderet: Christianaque morientium pietate, JESU venerantissimum *Nomen* imploraret. Quibus illa; ET QUIS EST ILLÈ JESUS? inquit. EUM NON NOVI. (O, mille, de cælo spatgendis, in caput impiæ, fulminibus dignam vocem, ac *Dei Salvatoris* ejurationem!) In quæ verba blasphema (nequis eam insanire, vehementiâ dolum, crederet) in ultimam reflexa lecti sui partem, ac, levato suis met viribus corpore, stitans: cum, nescio cuj personæ inadspectabili loqueretur, (incertum, quid?) impium, inter hæc, apostaticum, impœnitentem, inconfessum, obstinacem, & damnatum Spiritum *Catharina* infelix ejecit.

N

Quibus

Catharina Impœnitens,

Quibus verò appartioribus, deductoribus, & emittibus: ex eo patuit; quòd *Ancilla* eadem illa (quam in idem cum *Catharina* cubiculum, diebus superioribus, ob morbum contractum, illocatam dixi) ab hera sua, sub ipsum illud tempus migrationis ejus è vita, rogaverit efflictim, & impetràrit; in aliud ut cubiculum quoddam, à patre ri longius disjunctum, transferretur: propter quòd *Spectra* quadam atra, (quibus se quam vehementissimè consternari asseverabat) per unum sum *Catharina* cubiculum circumvolarent.

XXVIII. Cùm autem ex recens extincti cadavere, non lectus modò thalamusque *Catharina*, tam foetido putentique odore (signo, libidinum ejus) ab ipso mortis ejus momento, omne quoque palatium, inficeretur: adeò, & foetorem illum nullius nares tolerarent: necessariò morticinum istud patentem in aream constitutum, ac sub dio constitutum est. luce verò solèque terris reddito, profanâ in humo tumultuans *Corpus* quidem, in terra: *Spiritus* autem, ubi impultus fuerit, in crastinum (dilectissimi) juvenibus Deo, stupentes, & arrectis auribus pariter ac miribus, audietis. Quæ namque *Tragœdiæ* formidandæ, narranda restant: omnem præcedentium cothurnum excedunt. Alacriter igitur ad residuam quoque eorum, quæ à morte prædictæ hujus venerunt, narrationem conveniunt.

XXIX. Hodie verò domum vobiscum saltem reportatore: ut unâ mente vobiscum dicatis omnes; En, *Pestiferos peccatorum terribilium Fructus!* En, temeratarum, cum sacrilegionum *Confessionum* mercedem atque præmium! en, nata *Impœnitentia* dereftabilem exitum! ut peccata

Catharina Impœnitens.

stea, cum vel maximè necessarium erit, nec exomologesis ritè, neque *Contritio*, sub instantem animæ discessum, peragantur: Divinâ justitiâ *Gratiam*, tories antehac frustra oblatam, tandem quoad *Efficaciam*, subtrahente. En, *Confessionum* in vita *Sacrilegarum*, calamitosam in morte, sed feram, deplorationem! quoniam etiam tum *impœnitentem*. Ego igitur, & filii, & uxor, & quisquis aut hîc audivit, aut ex nobis domi mox audiet, luctuosam hanc Tragœdiam: si in præsentem usque diem (ut fieri potest) perperam confessi sumus; in posterum saltem non *obdurabimus corda nostra*: sed, (ut divinus Paulus ait) *donec HODIE cognominatur (FF.) scrutabimur vias nostras*: discutiemus cum cura vitam retrò nostram universam: prætermissa, suppressa, semiexplicata, ac mutila, deslebitur, & confitebitur Omnia singulâque: nec tam fatui erimus, ut lethiferum delictum unum, sine altero, exponamus in sacro tribunali, scientes, ac prudentes, & voluntariè: cum doceamur, *Peccatorum Mortalium remissionem non posse dividi; sed, Vel Nullum, Vel Omnia; dimitti* ideòque, in defectu voluntario sinceræ perfectæque *Confessionis* omnium mortalium delictorum, repetendam omnino necessariòque (per se loquendo) exomologésin; etiam eorum lethalium peccatorum, quæ & tunc in sacrilega illa Confessione, & in aliis postea, malâ fide obitis, Sacerdoti fuerant exposita. Quod Onus, nōne grave? nōne, pro uno simplici, quo defungi poteramus (semel ac simul perfectè conficendo) duplex, imò decuplex, nobis pondus effectū est? Quòd si non sciamus, aut in memoria jam amplius non habeamus, Omnia quondam præ-

N 2

ternassa

Catharina Impœnitens.

termiffa scelera: clamabimus horis fingulis, cum
 Davide; *Illuminu, Domine, oculos meos: ne in
 quam obdormiam in morte. (G.G.)* Sed cave-
 mus, ne cum Deo (sic loquendo & orando) lo-
 dere videamur. Multi namque jam olim, & a
 initio, fatis fupérque funt *illuminati*: clariffi-
 que, & plusquam perfpicuè, vident quotidie, fu-
 gulifque temporum punctis, illa Peccata, de quibus
 nunc ferino eft, ante oculos mentis & me-
 moriæ fuæ: dicuntque fibiipfis in confcientia fu-
 ab ea redarguti; *Hæc, & hæc, ifta & illa me
 illa funt Occulta mea probra, que necdum
 Sacerdotem ullum exposui.* Hi tales igitur, ro-
 gando Deum, *Vt illuminentur*, in eo, quod opo-
 nent jam ante, ac per fe, *vident*; nonne Deo illu-
 dunt? & ut, quod res eft, dicam: nonne Chriftum
 JESUM, & Sacramentum Sanguinis ejus, con-
 curant, fed afpernantur? O, vocem impium
 per omne, quod impium eft, ac dicitur! vocem
 inquam, qua clamavit fceleſta *Catharina* hæc
 Et **QUIS EST IESUS? EUM NON NOVI.**
 Quis non pater, in filio? quæ non mater, in filio
 quis non patronus & nutritor, in cliente & ab-
 imno, fic loqui aufo, dolore furiifque cordis, dif-
 peretur? Itane? tu *Non noſti* eum, qui te genuit?
 quæ te peperit? eum, qui te textit, nutrit, ab-
 cavit? Hæccine meruit de nobis *Bonus Dominus*
 Non noſti ergo, pro te *hodie* Incarnatum, pro
 natum, circumcifcum, pauperem, exulem, in labo-
 ribus à juventute poſitum, in ærumnis, in vigiliis
 in opprobriis, in perfecutionibus? pro te ſanguine
 nèo ſudore diffluentem, catenis gravatum, ſan-
 bus conſtrictum, flagellis conſciſſum, ſpinis con-
 natum, alapis & arundine percuffum, in *Cruce*
 compa-

Catharina Impœnitens.

compactum, clavis transfixum, inter dolores acer-
rimos Patri Spiritum tradentem? JESUM Chri-
stum, *Nobis datum, Nobis natum?* Salutem, & glo-
riam, & lætitiā nostram? Hunc tu JESUM (in-
quam) *non nōsti? Hoc verè dixisti.* Certè JE-
SUM hunc *non nōsti.* Si namque nōsses eum, &
verè nōsses: aliter longè eum tractares. Nunc, *ver-*
bi nōsti: *Factis autem negas*, qui sic sacrilegè *San-*
guinem illius, in *indigna Confessione ac Synaxi*
tractas; perinde, ac si neque nōsses eum, neque
curares. Agè, agè! Tempus erit, & Hora veni-
etolim illa, in qua vicissim ille tibi dicat, & om-
nibus, malè Confitentibus; **NUMQUAM NO-**
VI VOS! DISCEDITE A ME OMNES, *qui*
operamini iniquitatem. (HH.) Et, quid posthæc?
IBI ERIT FLETUS, ET STRIDOR DEN-
TIIUM: (II.) velut in craftinum audiemus.

TESTIMONIA.

[A.] *Psal.* 18. v. 11. [B.] 1. *Ioann.* v. 7. [C.]
ad finem Dubii. [D.] *Tannerus* tomo. 4. *disput.*
6. *quest.* 6. num. 8. & 10. [E.] *S. Thom.* 3. *part.*
quest. 87. art. 1. *in c.* [F.] *Vide Tannerum,* tom.
4. *disput.* 6. *quest.* 6. num. 16. & 17. *ex Conciliis,*
Florentino ac Tridentino, ibi citatis. [G.] *Vide*
Tanner. *cit. loc. de Contritionis precepto, eiusque tem-*
poribus. [H.] *Vide de his Paulum Laymannum*
lib. 5. tract. 6. cap. 15. num. 1. [I.] *Vide eundem*
loc. cit. num. 14. [K.] *Baruch.* c. 2. v. 18 [L.] *a-*
puđ Thom. Hybernicum, V. Confessio. ubi citatur
epistola 14. [M.] *apud eundem.* [N.] *Matthai*
13. v. 12. [O.] *Hunnaus, in Divum Thom. In-*
dic. 3.

N 3

Catharina Impœnitens,

dic. 3. [P.] Versu 1. [Q.] Proverbiy, 1. v. 16.
 [R.] Editionis Antwerp. in 8. apud Nutium à p.
 939. [S.] Thomas Cantipratanus lib. 2. de Ap-
 bus. cap. 30. num. 54. [T.] In psalmos. apud Th.
 Hybernicum. [V.] 1. ad Corinth. 6. ad Galat.
 v. 19. [X.] vers. 29. [Y.] Suprà citat. num. 1.
 [Z.] Ad Roman. 7. v. 13. [AA.] vers. 45. [BB.]
 Matth. 12. vers. 35. [CC.] Matth. 12. v. 37. [DD.]
 vers. 44. [EE.] Isaiä 5. vers. 4. [FF.] ad Hebr.
 3. v. 13. [GG.] Psal. 12. v. 4. [HH.] Matth.
 v. 23. [II.] Matth. 13. v. 50.

*Pestiferorum Peccati Mortalis
 Fructuum.*

EXEMPLVM TRAGICVM VII

CATHARINA PE-
 RVANA, DAMNATA

*Peccata Mortifera Fructum progignere,
 Gehennam, ac Damnationem Sem-
 piternam.*

Dictum 26. Martii, seu, Dominicâ Passionis:
 Vesperi.

I. **ORUM** hominum, qui Time-
 re potius, quàm Amore, & Te-
 more, quidem Servili magis,
 quàm Filiali, ducuntur; *gustus*
Amarissimus omnium Peccatorum
Mortalis Fructuum est, vel esse

Catharina Damnata.

certè viderique solet, *ÆTERNÆ DAMNATIONIS* Pœna-Sensûs, seu *GEHENNA*. Unde est, quòd clamet S Isaias; (A.) *Conterriti sunt in Sion* (cœtu Fidelium) *Peccatores*. nec sine causa. *Quis enim* (inquit porrò) *quis habitabit cum IGNE devorante? aut, quis poterit habitare cum ARDORIBVS SEMPITERNIS?* Ideoque & Epulo ille Evangelicus rogavit *Abrahamum*, ut mitteret *Lazarum*, in domum *Patris sui* è Limbo, ad testificandum *Quinque Fratribus* suis, de Magnitudine suppliciorum *Gehenna*: quò perterrefacti, & à dissoluta vita retracti, non & ipsi venirent in locum illum tormentorum. (B.) Veruntamen, non obtinuit istud Epulo dives; nec missus est *Lazarus* à mortuis ad Vivos: non, quòd missiones tales, aut fieri non possent, aut non verè quandoque realitèrque fierent; sed quòd, illis antiquæ Legis temporibus, aliter plerumque Divino consilio voluntatiquè visum esset. Ex qua tamen *Apparitionum* ejusmodi omissione vel raritate, dubium non est, quin apud quàm plurimos tunc improbos *Gehenna* fides impiè laboraverit. Quocirca, jam olim quoque, ante annos bis mille septingentos, & quod ultrà est, scelerati quidam mortales se consolabantur, vel incredibilitate, vel incredulitate *GEHENNÆ*, tanquam *FABULÆ* cujusdam & Figmenti poëtici: cùm, ad Peccata, sine timore perpetranda, sese mutuò exstimulantes, dicerent; *Non est, qui agnitus sit, reversus ab Inferis.* & *Nos igitur post hæc erimus, quasi non fuerimus:* (C.) in ventum ac nihilum dilapsuro *Spiritu* nostro, tormentorùmque omnium incapaci futuro.

II. Talia quædam, & horum similia, prisca somnia-

N 4

Catharina Damna.

somniabant illi, delirabantque, de GEHEN-
 NÆ Vanitate, Animarumque nostrarum omni-
 moda destructione. Verum, apud nos Christia-
 nos, qui divinissimâ Fide tenemus, ac certi sumus
 GEHENNAM esse, necnon Animarum pecc-
 atricum post hanc vitam Cruciatu immenso
 in Duobus tamen adhuc sæpe caligatur. In U-
 NO quidem; Quænam Animæ Peccatrices post
 mortem *Keipsa* jam sint eò detrusæ? quæ non
 cum vulgò jactetur; *Vltimo* vitæ fugientis *Gen-
 tu*, posse quemcunque quantumvis enormem Pec-
 catorē in Gratiâ reponi. cum item *Judicia Dei* sint
Incomprehensibilia, & *Abyssus multa* (D.); scilicet
 sūque etiam isto verum sit, quod Ecclesiastæ
 no capite (E.) pronuntiatur; *Nescit Homo, utrum
 amore, an odio, dignus sit: sed OMNIA in fu-
 turum SERVANTVR INCERTA* (quæ
 notitiâ nostram *humanam*, citrà Revelationem
 non autem, quoad *Divinam* Omniscientiam, &
 Intuitum). Hoc ergò *Primum* est Perplexi-
 tatis nostræ caliginisque punctum, circa quod ha-
 remus. In ALTERO verò, ambigimus; *Quæ-
 nam* illa sint, & qualia, tam atrocia Inferorum
Tormenta?

III. Sed, quanquam hæc ità se habeant: pro-
 vidus tamen Deus, ad terrorem & exemplum ven-
 tentium, diversis temporibus remisit in hoc se-
 culum, ad breve tempus: nonnullas DAMNATA-
 TORUM animas, sive in suâmet substantiâ
 in alieno Spiritu (F.): quæ, assumpto vel pro-
 prio, vel alieno, vel phantastico, & aërio corpore
 & se in *Gehenna* esse contestarentur; & pœnitentiam
 suarum interdum *partem* (nam *Totas*, nec Angeli-
 ca ulla lingua exponeret) repræsentarent.

Catharina Damnata.

bis, factis; signis, ac rebus, Inter quas *Apparitiones*, omni Veritate morali contestatissimas, Deus novissimis etiam temporibus his, & sexaginta ante annos (uno plus) voluit esse CATHARINÆ, illius PERUANÆ Puellæ, reditum à morte ad viventes; *in signis, ac portentis, & spectris* omnium generum: novissimæque, ipsiusmet quoque defunctæ aspectu & alloquio. Quæ nunc singillatim, ac per ordinem, sicuti gesta sunt, explicabo: rogans Charitatem vestram; ut memoriam quodam brevissimo compendio recolere ne gravemini, Peccata Puella illius occulta, necnon Peccatorum ejusmodi *Sacrilegam Occultationem*. Ex quibus subsequuta est *Pœna* (velut audistis) *Prima*, ut *Gratiam* tandem *Efficacem*, justissimo Dei furore, non haberet, in morte saltem, ejusque supremo articulo, perfectam Confessionem peragendi. Sequitur nunc *Secunda*, eaque vulgaribus hominum sensibus *gravior*, ob eadem illa Peccata, *POENA: Damnationis*, inquam, *Sempiterna*: velut hesterno vespere promissi. *Signa* porro *pejoribus*, circa *Animam CATHARINÆ defunctæ*, *Status*, fuerunt continuo compluria.

IV. Nocte namque eâ, quâ extincta est in Impœnitentia sua, *Obstinatione* confitendi turpitudines suas *Occultas: Conservarum* illius quædam, secundum humeros, plagam percutientis se, tanquam *Calcis* aut *Vngula*, gravem excepit: nemine usquam percussione istius auctore conspecto. permanseruntque læsionis illius *signa*, in dies etiam insequentibus aliquam multos. Deinde eadem ipsâ Nocte, qua *Catharina* decessit, *Domina frater*, injecto in se brachio quopiam inaccessibili, thalami sui liminibus est extractus,

N 5

invi-

Catharina Damnata.

inventus quantumlibet, ac vi summâ renitens. Eâdem præterea nocte, quidam *Equus*, herili stabulo, mansuetissimus licet antehac, & perquam pacatus, efferari, & in furias agi, nullis (quæ quidem apparerent) causis, repente cœpit: in saxa quoque stabulique parietes, violenter calcare impingere; abruptisque per vim habenis, per equile passim omne fursum deorsumque cursitare denique, per noctem reliquam universam atrociter insanire. Eâdem insuper nocte, castellaniquoque *Canes*, ad unum omnes, væcordi discursu, latratibus, & furore Cerbereo, palatium universum, ac viciniam arcis, externârunt.

V. Exactâ verò tandem tetrâ illâ Noctē, defossoque jam impurato *puella* Cadavere: cum una quædam *Ancillarum* in palatio, negotii domestici causâ, cubiculum introisset, in quo per tam longinquum tempus infirma *Catharina* decubebat, in quo & toties peccaverat, & in peccatis suis pertinaciter expiraverat (quod sanè *Cubile*, vel ob hoc ipsum aut destrui conveniret, aut in perpetuum occludi) animadvertit; quodam (nocturnum fuisse suspicor, & *Catharina* quondam usibus familiare, *Scaphium*) ex tabulæ, cui superimpositum fuerat, in se, magno validoque expulso, projectari. Præterea (quod meriti plurimum admiremur) tam intrâ Palatii illius atrium, quàm circum ac suprâ illud, forisque urbe *Itatâ* universâ, *Lâteres* ac *Tegula* innata, conglomeratim dispersæque, huc illuc dilutitare per aërem ac sublime, fragore crepitique horrendo, conspectæ sunt & auditæ: non ab uno aliquo paucisve, sed ab oppidanorum pleræque multitudine: quæ ad *passuum duo millia*, nullo

Catharina Damnata.

rapiente turbine procellave, disjectabantur. Cùm tamen (quod studiosè observes) eo loci, unde lateres hi tegulaeque divolârunt, neque later ullus, neque tegula, reperirentur: quippe, *palmarum* arboreis scandulis omni tam urbe, quàm arce castelloque, contactis.

VI. Nec tamen in *Elementis* duntaxat, aut insensibilibus aliis irrationalibusve, portenta tunc steterunt: sed eodem ipso tempore, & *Ancillarum alia quaedam*, (haud secus, ac paullò antè Dominæ frater, apprehenso ipsius brachio per manum invisibilem, è cubili suo protractus fuerat) sic ista correpto protracta pede est, ad spatium longissimum; idque, spectantibus claro de die quàm plurimis: eâ tamen, quæ illam trahe- ret, nondum ullibi conspectâ. Atque hæc fue- runt formidines, terriculamenta, turbamenta, ve- xationes, tractiones, percussiones, infessiones ac furiationes equorum & canum, projecturæque va- forum, tegularum, & laterum, importunæ; *Spiri- tûmque*, adjuvari piorum precibus cupientem, vix decentes: sed *Infelicis* potius & *Infestatoris* Signa, ad exemplum Tartareorum Spirituum, humani generis hostium: de quibus scriptum legimus (si- cat aliàs audistis) esse *Spiritus* quosdam, qui ad *Vindictam creati sunt*, & in furore suo confirma- verunt tormenta: & furorem eius, qui fecit illos, placabunt. *Ignis, grando* (pergit porro), *bestia- rum dentes*, & *rhombæa*, vindicans in extermi- nium impios; omnia hæc ad *VINDICTAM* creata sunt. (G.) Et, sicut alio loco denuntiat Spiritus Sanctus; *Armaturum esse Deum Crea- turam, ad ultionem Inimicorum* (H.); sic & hîc contigisse, conjicimus. Ac profectò; quis no- strum

Catharina Damnata.

strum scit pro comperto; Cúrnám ædes subinde quædam, tot Spectris inquietentur? &, quidnam illic, *abominationum inexpiatarum* delitescat? Quis divinect nobis, quidnam tandem, impura hæc *Catharina* deliquerit, cum, aut coram, ancillis vixatis, percusisque? cum, aut coram, fratre dominæ? quid circa canes, equos, stabula, regular, lateres, nocturna vasa? ut in iis proinde tantopere postmodo fureret; atque, ubi *vivens* quondam peccaverat, illic baccharetur & *mortua*? Desolus est, horum omnium exactissimè scire causas. Sed interim tamen, hæc omnia *Catharina* sic hucusque gessit egitque, nondum ut tamen sese, tanquam horum auctorem, clarè aperiret; poterátque negari à pertinaciore quopiam; ad *Catharinam* ista pertinere. Donec paullatim denique non sustinuit porro dissimulare; Seipsam, nec Aliam, esse fuissèque talium turbarum causam, ac machinatricem indubitatum.

VII. Nam, ecce tibi! *Octobris* die septimo, anni ejusdem 1590. hoc est, ipso festo *Dive Mariæ de Victoria*, seu, profesto *Sanctæ Birgittæ* Viduæ (qui dies tunc erat *Mercurii*) ancilla quædam *Helia*, non Cubiculum illud execrandæ memoratæ locique, in quo *puella* obierat, sed *Vestiarum ingressa cellam*, vestis indè petendæ asportandæque causâ, quâ ipsa, læto illo festivoque die indueretur: videt oculis vividis, vigilacibusque, vixititer stantem *Catharinam* defunctam; &, castissimis nixam pedum suorum digitis articulisque, sublime sese erigentem, *Vasi* cuidam (arbitrariis & istud *nocturnum* fuisse) quod altiore loco situm erat, arripiendo, manum extendere. Et reuera arripuit; arreptumque, retrò manu reducta, libenter

Catharina Damnata.

bravit, in conservam illam conjectura. Sed nimirum famula jactum, in caput suum destinatum, fugâ celeri prævertit: *Vas* autem, sui jactûs scopo delusum, in parietem saxeam, è regione, impactum impetu tanto est; ut, allisû dissiliens, in partes mille diffringeretur. En, Lemurum Infernorum rabiem! en, iterum *Catharina* hujus infelicis, cum *vasis cubicularibus*, nescio quam ob causam, non sine causa negotium!

VIII. Cum autem, hæc ita gesta, *Ancilla*, quam dixi, dilapsa fugâ (postquam ea sine veste, sed non sine formidine, redisset in Palatii cœnæculum) trepida nuntiasset, & ordinè recensuisset: factum est, Dominæ sine dubio pietate; ut luce posterâ (quæ fuit octava Octobris, ac Divæ Birgittæ Sacra, diésque Jovis) Sacerrima Christi *Crucifixi imago*, in chartæ folio efformata, *Vestiarum* foribus affigeretur. Quæ tamen illicò, impetu (sicut loquitur historiæ scriptor hujus) uno *avulsâ*, omnium in conspectu, ites est in partes occultâ manu *distracta*. Videres, ac manu palpare, impiæ *Catharina* in Christum JESUM (quem moriens execrata erat; quem, nôsse se, negaverat; cujus pronuntiare vel nomen saltem dedignata fuerat) Tartareum prorsus odium, & (certo quodam modo) Diabolorum in *Crucem* hostilitate rabiosius: cum utique *Diabolis*, nec temerè, nec inefficaciter, insultet Ecclesia, dum, *Crucifixi* Iconas inimicis opponendo, tum dicat, tum scribat: *Ecce, Crucem Domini! fugite, partes adversa!* Cum tamen interim, ad ejusdem signi salutiferi clypeum objectum, hæc *impia* non modò terga tunc non verterit, sed ultrò sacrilegam ei violentiamque manum injecerit. Sed, videlicet

Homi-

Catharina Damnata.

Homines nonnulli, sicut Diabolorum multos vincunt malitiâ, sic & superant in Creatorem Redemptoremque suum malevolentia: verissimi Inimici Crucis Christi: quorum finis, Interitus; quorum Deus, obscenus venter est: & gloria, in Confusione ipsorum. (1.)

IX. Tædebat autem paullatim *Heram*, palatii sui tot ac tam diris monstris exagitari; tristitiaque funesta quædam, domesticorum omnium festus, edacitate pavoris intestinâ, macerabat. Hujus proinde mœstitiæ discutiendæ nonnihil ac dispellendæ, *Hera* in ejusdem diei (qui, ut dixi, Octobris *Octavus* erat) vesperam, aliquantò maturiùs solitò *Cœnam* indixit, opulentiorum more, in hortum seu *Viridarium* palatii. Cœpta *Cœna* jam erat: cum repente, cogitante tale quid nemine, *Later Dimidiatus*, ab inadspectabili coniectus manu, mediam in lancem injectus, impetu tam valido subsedit; ut *Mensam*, cœnâque simul omnem, everteret. Miro mirius! quidnam fœdæ hujus meretriculæ, *Lateritius* cum lapidibus, negotii fuerit? Ne verò jactûs istius *lateris* Auctor; *ex ore infantium*, propemodùmque *lateritium* perfecit Deus illius evulgationem: & *oculos aperuit pueri, ut videret*; quod *Convivarum* adultorum nemo vidisset. Exclamavit enim *Domina* filiulus *quadrinus*, (& qui matri *affidebat*) cum ejulatu fletuque; *Matercula, Matercula! succurre! tuere me! Catharina, en, præfocet!* Sic vociferanti, continuo mater *thecam, sacris Divorum reliquiis impletam, in collum ac cerviculam* injecit: eoque factò, scelestissimam strangulatricem illam, in fugam (pro eo quidem tempore dièque) verit. Ex quo vel obiter appareat.

Catharina Damnata.

pareat, quàm non tantùm acatholicè, irreverentèrque, verùm etiam sibi suisque perniciosè, agant Patres matrèsque familias complures; qui consecrata Ecclesiæ periammata, Agni-Dei cereas imagines, & ipsanothecas, omni veneratione prosequendas, totâ subinde Vitâ non gestant (cùm magica tamen appendere sibi, non dubitent) vel amissa casu quodam non continuò restaurare satagunt: vel suos denique domesticos iis carere, tanquam re supervacaneâ frivolâque, facilè sineque curâ patiuntur. Et nos adhuc miramur, si Pacem à *Spectris*, à *diaboli*, à *veneficis*, in domibus, lectis, cubilibus, stabulis, cellis, & penetralibus, nullam habemus? cùm præsertim & *vitia* regnent illa, nostris in domibus, ob quæ viri Docti (K.) affirmant, aditum patefieri Dæmonibus: cujusmodi sunt, *Exsecrationes*, *blasphemiae* que iuges; *in Fide fluctuatio*; *mysteriorum sacrorum*, & *Ecclesiæ rituum*, *irrisio* vel *tractatio*; *domus pessima disciplina*, *Vitâque*; *frequens ebrietas*; *libido fœda*, *contrâque legem*; *in pauperes immiserordia*; *fraudes* & *usura*; *honorum iniuste partorum*, (ac nonnunquam *Ecclesiasticorum quoque*) *detentio nefaria*: quæque his similia dissimiliâque flagitia sunt. Sed hæc, occasione *Reliquiarum* illius *Jacri*, puerili collo appensi, hætenus monita perstrictâve sint. nunc nos ipsos cursui narrationis institutæ reddamus.

X. Cùm jam non uno signo satis se superque teter ille *Spiritus* manifestum reddidisset, oculatis quibusdam testibus; Se *Catharina* sceleratos esse Manes; ac turbamentorum castelli finis nullus appareret: metu graviorum, *Domina* palatio seu arce, die proximè subsequenti (qui Octobris

novus,

Catharina Damnata.

nonus, & FERIA sexta fuit) cum suis, ac sibi charioribus, penitus excessit: inque urbem ipsam Italam se ex palatio recipiens, ædibus consobrinæ suæ immigravit. In arce verò, à se desertâ, à fanulabus suis animosiores aliquot, custodiæ gratiâ, reliquit. Ex ancillis his, una quæpiam, Octobris die decimo (qui Sabbatinus erat) tenebræ scente jam vesperâ, in cellam intrans dispensatoriæ seu Penuariæ arcis illius; clarissimè se citari à Catharina defunctâ audivit. Cum nihil autem responsi redderet vocanti, terrore consternationeque præpediente: denuò hæc, ac certium, ab ea citatur. Quæ (ut fieri solet, ac perest) formidine nimiam concussa, dat in fugam: cellaque Penuariâ se protipiens, ad conferens cæteras, anhelans, ac frigidum sudans, recurrit. Quid est? (inquiunt illæ): aut cur præter mortem paves, ac tremis? Quibus illa; Catharina (inquit) in Officina est dispensatoriâ: & ad se veni me, trinâ vocatione, jubet. At illæ; Non fugies (ajunt): ter vocatam, non absistet voce re sæpius; & ubique locorum te (ne dubita) impertura est. Præstat igitur, ut, priusquam profundè noctescat, illaque te vel in tenebris, vel in loco magis solitario, aggrediatur & obruat: nunc potius, ac prior, eam alloquaris. In hunc modum, si aliud nihil proficias, liberabimur nos saltem, omnes, ac familiam reliquam, totam tam diuturnis Spectris. Et quid seis, an non vari possit adhuc? aut, quid locutura tibi sit? At ancilla; Non habeo, (inquit) non reperio me, tantum animi, trepida; ut Spiritui infesto colloquar. Deus (ajunt illæ) roborabit te: Deus animos addet, Deum, ac Iesum, in auxilium adroga.

Catharina Damnata.

advoca. Simúlque conservarum alia quæpiam *Cereum* inflammat consecratum : & ; Hoc, inquit, *lumine benedicto* instructa, jam ad *Catharinam* animosè regredere. At illa ; Si quidem (ait) vestrum aliquæ comites irent. Sola namque nec audeo, nec possum. Tecum igitur pariter & nos vadimus (ajunt, è minùs trepidis ancillæ duæ) : *Crux sacrosancta*, noménque *JESU triumphale*, nos tueantur, *ab inimici potestate!* Sic eunt ; & earum media incedit ea, quæ *nominatim citata* fuerat. *Ancilla* : idque, cum *Cereo* in manu, fiduciaque Christianâ in pectore. Itâ *Penuariam* ingrediuntur *Cellam*.

XI. Verùm, jam eminus cum clamore insano *Catharina* prævertens eas ; *Non sic*, inquit, *non sic!* sed, *tu sola*, quam nominatim advocavi, accede : cæteræ verò abscedant. *Cereum* quoque tuum hunc abjice, (nam torquet me) & sic, hoc ipso in loco, quem designo, sola sta, & ausculta. Videbant autem eam ancillæ, ore præsentiaque vivaci, & familiariter olim notâ, adstantem ; in hunc omnino, quem describam, modum & habitum : quem vos, *puella procaces*, & vos *lasciva* (siquæ ubicunque estis) *scæmina*, intentis, volo, oculis hauriatis. *Caput* (cujus Virgineam coronam tam turpiter *Catharina* prodegerat) loco meretricii ornatûs & capillamenti, totum in flammis erat. *Pedes*, in choreis lascivis nuper exerciti, nec semel fortassis in illectamentum amatorum studiò renudati, stabant in flammarum & ipsi volumine. *Corpus medium*, ac *membra*, quæ velari natura pudorque jubent, *ignitâ* quadam quasi *fasciâ* cingebantur, ad octo vel decem circiter *digitorum* latitudinem ; quæ tamen ipsa *fascia*,
○ non

Catharina Damnata.

non solum mediam ambibat puellam, sed infera à parte corporis anteriore defluebat in terram flammata quadam proluvie: Videbaturque (inquirit, seu Spitillus; seu Bencius) *Libidinis & commissæ turpitudinis poena quadam & castigatio specialis. Reliquo toto Corpore, ex membrorum articulis, & iuncturis omnibus, flammam emittebat, & cum flammis pariter incredibilem fetorem: qui signatè turpissimorum concubituum erit balsamum & moschus, in tormentis Inferorum; velut ex Apocalypseo vicefimo primo capite, versa octavo colligimus.*

XII. Talis erat, talis adstabat, in tenebrosa cella, *Catharina*: cuius conspectum (quantum ex historia suspicari licet) propiorem, ceteræ conservæ duæ non ferentes, ut iustæ fuerant, utique secesserunt. Illa verò, quæ, principiò statim vocata, cum ardente *Cereo* venerat, præ terrore, pallore, albedine, totiusque corporis trepidatione, vix consistere pedibus; & adhuc in limine *cellæ penuriam* morari. Cuj infelix *Defuncta*, voce terribili increpitans; *Accede-sis huc iam!* (acclamat) *accede propinquius!* Et; *Quoties ego te* (addit) *evocavi? quid tremis?* In quæ *Ancilla* pavitans; *Bone IESU!* (inclamat) *& quis non horreat; ac contremiscat, aspectu tui tali, tam formidabili?* Dum autem hæc loquitur, & adhuc præ timore, quid rerum agat incerta est: in eandem illam *penoris cellam* descendit (haud dubiè cælo) *puer formosissimus, amictu candido coopertus: qui ancilla huic animos addidit, hortando; Ne denuò, sicut priùs, fugeret, nève paritaret: sed recollectis potiùs sensibus, attenderet, & memoriæ cunctæ cum cura infigeret, quæcum-*

Catharina Damnata.

que ei *Catharina* dictura esset; eâ mente studio-
que, ut posthac eadem aliis quoque omnia, salu-
tarem ad terrorem incutiendum, evulgaret. Ad-
jecit autem; *Tu verò quoque*, ut primum ex hoc
loco discesseris, ad *Pavrem* continuo, ruptâ mo-
râ, propera: tuâque apud eum animæ maculas
omnes liquidâ *Confessione* fac eluas. Dixit
hæc cœlestis puer: & immodicum terrorem ex
parte magnâ dissipavit. Statimque *Catharina*,
ceptum ad ancillam sermonem prosequens;

XIII. *Noværis* (ait), *me Gehenna additam*, &
atrocissimâs *Inferorum* suppliciis excarnificari, *si-
ne fine* plectendam. *Causa* fuit: Quod, cum
Patri (*Samaniegi*) me genibus advolverem,
Confessionis peragenda gratiâ, *Levissima* dunta-
taxat peccatilla recensuerim: cuiusmodi sunt; *Quod*
Garrula essem; *quod effutirens* subinde, quæ ta-
ceri præstitisset; *quod in iram* proclivior; & id
genus alia leviusculâ. Quod autem corpore per
libidinem abuterer: quod clanculum cum juve-
nibus, & sæpenumero quidem, impudicis congres-
sibus, lascivirem, silentio pertinaci semper invol-
vebam. Hinc incendium hoc meum: hic *Dam-
nationis* meæ sempiternæ fons, hæc causa fuit.
Tu proinde (subjungit porrò) *de meo interitu*
fructum & exemplum carpe. *Disce*, integrè *syncerâ*
que confiteri: nullumque penitus crimen, quod *con-
scientia sua sese obtulerit*, subicere. Equidem,
tanquam *Damnatarum* una, tanquam *Inimica Dei*
& *Cœli*, maluissem ista non revelare; ne *Socia-
rum damnationis* meæ numerus, ex emendatio-
ne peccatricum mulierum, imminueretur. Sed
compellor, ad hæc *evulganda*, vi *Numinis* poten-
tiore: cuius imperio *signatè* mihi iniunctum est.

O 2

nostrati

Catharina Damnata.

nostrati hæc ut sexui publicarem. quem propterea talium in præsentia seriò commonefacio, ut in meum Damnationis Speculum omnes ac singulis vestros oculos defigatis. (Intuemini proinde, intentisque mentibus expendite, *Catharina* parnesin hanc, ô vos Juvenulæ, præcipuè que peccatrices: vos quoque, nuptæ matronæque, & viduæ & viri, & adolescentes. Videte *Damnationis*, in hac puella, sempiternæ *Causam Inchoatricem*, Libidinum *abominations*, & infandos congressus. Deinde, *Causam Promotricem* gehennæ, eamque graviozem, Alteram: *sacrilegam* nempe patrum scelerum *Taciturnitatem*, aut etiam, effronterum *Negationem*.)

XIV. Dum autem in illis, quæ dixi, vocibus ac monitis *Catharina* est: è turri *Salutationis Angelicæ* pulsus, de more, vespertinus, insonare cepit. Quem non ferens *Damnata*, confestim in Cellæ penuariæ tenebricosum quendam & retrosum angulum digreditur: dein & evanescit. Nam (quod observatu dignum, dilectissimi) neque Demones, neque Damnatorum hominum Spiritus, neque adeò Sagæ volantes, aut in conventibus suis diabolicis congregatæ, ferunt hoc æris Campani signum *Salutandæ Deiparæ*: quo tamen piissimi omnes mirificè excitantur ad fundendas flexibus precibus, & pro Incarnati VERBI divinitimo beneficio gratias Deo agendas. Unde videant, qui nec in domibus quidem suis tunc genua sua flectunt; & insuper, ingeniculantes alios impediunt, irrident, exhibilant, persequuntur, & exagitant: quàm amicum præstent & gratum obsequium *Lucifero*, *Diabolis*, damnatis in Gehenna hominibus, & in terra *Veneficis*? *Quamquam*

Catharina Damnata.

non rarò, qui in hoc genere nimis impiè delin-
quunt, consortii Diabolici magicique seipfos
quoque suspectos reddant; sive jurè, sive injurià.
Quam proinde suspicionem si effugere penitùs
cupiunt, penitùs in posterum sese emendent. Aliter
in *Puero* hoc *Sanctus* (ut piè credimus) *Angelus*.
qui, non nisi *Salutatione Angelicà* ad finem, unà cum
pulsù, perductà, (sub qua ipse cum *Ancilla* con-
stanter permanerat) missionem famulæ dedit;
ad suos redire domesticos jussæ. Quod ipsa con-
festim est exsecuta, digrediens indè, suas ad con-
servas; &, haud dubiè, cætera quoque, (maxi-
mèque, de integrâ statim Exomologesi peragen-
dâ) Angeli mandata exhauriens: *testata* insuper,
gestæ rei publicatione, *maiori minorique* (ut di-
vinis Scripturæ verbis utar) *nihil extra dicens*
(L.), quàm, quæ utrimque, tam ab *Angelo*, quàm
à *Damnata*, dicta perceperat.

XV. Et hæc est illa, quam sic *Delvius* nomi-
nat (M.), *Omni fide contestata, historia*. In qua
sanè, præter *Pestiferos peccatorum mortalium Fru-
ctus* alios, apparent *Pœna* præcipuè *duæ* illæ no-
minatiores. *Altera* quidem; Ut *in hac vita* per-
mitteretur (ob *sacrilegas* utique, in bona adhuc vale-
tudine, *Confessiones*) tandem & morbi supremi tem-
pore, in *Obstinationem* pariter, & *Efficacis* (ad
sincerè confitendum) *Gratia* privationem inci-
dere. *Altera* verò *pœna*, sempiterna *Damnatio*;
conjuncta cum tanto dedecore, etiam *temporalis*:
dum voluit Deus, ut (contra receptum alioquin
in *Damnatis* cæteris morem) publicaretur orbi
toti *Peccatrici* hujus *Reprobatio*; etiam ante su-
premum *Judicii* diem. Quod quidem jure me-
ritissimo factum est. quippe, cum ex ipsius *inve-*
recundis-

O 3

Catharina Damnata.

reculiffima iactantiâ, & propalatione, temerari-
 toties Sacramenti, publicum esset subsequen-
 scandalum, tum apud alios innumeros, tum veri-
 apud gentes præsertim illas, ad Christum recen-
 traductas (& ideo minoris æstimaturas Sacra-
 mentorum Ecclesiæ majestatem, si tam impia il-
 lorum violatrix contemptrixque id impunè tulisse
 censeretur): ingens confestim apud omnes, ac
 plerosque barbarorum, subsequi divinorum possi-
 isset mysteriorum vel contemptus, vel abutenti-
 saltem licentia. Debuit ergo, dilectissimi, de-
 buit omnino Damnationis illius, tanquam in
Theatro quodam, exhiberi publicatio, apparitioque
 tam portentosa, quantam modò & audistis, &
 tantum non oculis vestris spectastis: ut, quod de-
 lictum publicè fuerat, in publico quoque corrigere-
 tur: sicut in similibus loquitur, ac docet, Sacerdos
 Thomas, in tertia parte, quæstione quinquagesi-
 mâ quintâ. (N.)

XVI. Neque tamen hinc, è *Catharina* hujus
 publicâ sui iactantiâ, de violatâ Confessione, &
 justissimâ iudè secutâ, Damnationis ejus infamatio-
 ne, sic jam imperitior aliqua sibi blandiatur, aut
 argumentetur: talia secum ipsa dicendo; *Egredem*
fateor: A tempore jam aliquo, aut fortasse
 multo, simulatè *Confessionis Sacramentum* obeo,
 peccatâque nonnulla enormiora cœlare soleo. sed
 in isto tamen, nequaquam me iactô, gloriôr:
 nec illud aliis enuntio, sicut *Catharina*, Immo
 potius idipsum mecum ipsa deploro frequenter,
 & ingemisco, singultioque: in occulto me casti-
 go; ingeniculans oro; pauperibus largior; jeju-
 niis meum corpus, & cilicinis vestibus, & flagel-
 lis asperis, affligo: ut misericors Deus illa mihi
 facinora

Catharina Damnata.

facinora (dummodo tamen sine *Confessionis* onere) clementer remittat. Quod, si non faciet, *damnahor.* esto ! modò ne innotescam, sicut innotuit *Catharina* : modò ne nomen meum, & fama integra, traducantur per orbem, sicut *Catharinæ* traductus interitus est. Hæc tu quidem. Sed audi, quid adversum hæc ego. Verum quidem est, nec ego nego; *Damnationis* hanc *propagationem* in impurissima *Catharina* ideò factam; quoniam aliter *scandalum* tam ingens sopiri non facile poterat. quæ, si filuisset de occultis suis, & de occultorum occultatione in *Sacramento Pœnitentia*, sederet illa quidem in *Gehenna* : sed fortasse necdum Interitus illius sempiterni *publicata* Sententia fuisset. *Deus* enim, sicut scriptum est (O.) *cum tranquillitate iudicat, & cum magna reverentia disponit nos,* (parcens, quoad ejus fieri potest, honori nostro). *Verissimum* hoc; sed, non etiam *perpetuum.*

XVII. Sunt enim & *aliarum* exempla, quæ in occultissimo tenebant libidinum suarum *Abominations*; usque adeò, ut putarentur vulgò *Sanctæ*; nec ulli mortalium offendiculum creabant, sive peccando, sive peccata supprimendo. Et nihilofecius *Deus* manifestam fecit viventibus earum talium *Damnationem* æternam. Sic apud *Cremonam* *Matrona nobilis*, oranti pro se *filia* suæ, post septimanas aliquot, à die sepulture, conspicuam sese stitit; specie *porcelli excoriatæ* & igniti, cum fœtore teterrimo: dixitque; *Noveris, me tuam esse maledictam matrem;* quæ *Sanctam* videbar, & ex omni parte inculpatam, vitam agere: sed æternis *Gehenna* sum ignibus addicta. *Et cur?* (inquit *filia*) *Cuj mater, Propter* quadam

O 4

Catharina Damnata.

quadam (inquit) enormia detestandaque peccata, quæ ego cum patre quondam tuo (marito meo) foedissimè perpetravi: & præ verecundia nunquam confessa sum. Aliaque subjunxit complura; super arcas & scamna cubiculi sui saliens, ac spurcissima immunditiæ suæ vestigia, toto thalamo relinquens. En, hujus nulla fuit inconstantia, de temerato per sacrilegum silentium Sacramenti, sed potius sanctitatis publicæ species; nominatim verò, ut illius historiae scriptores tradunt, Seraphinus Razius (P.) & Gabriel Inchinus (Q.) nominatim, inquam, in frequentandis assiduo Ecclesiis, in erogandis elemosynis, in omni domestica disciplina, honos ad mores formandâ. Et tamen illius secuta Damnatio, revelatus Interitus, ac per omnem deinceps Italiam divulgatus est, per Damianum maximè Bousfolium, Verni Jesuini tunc, in diœcesi Cremonensi. Concionatorum qui Apparitionis immunda illa, de quibus dictum est, vestigia, suismet ipse oculis inspexit: & inspexisse se, palàm professus est.

XVIII. Sed, quidquid de hoc fiat; tamen non promulgetur nunc, in hac vita, Damnatio tua: ibi quidem certò certius proclamabitur, in die illo magno. Tantisper, in Gehenna tu sedebis; æternum sessura. Et nondum ista te movent? Movent (ait): Sed ego sum in Igne multò graviore, siquando confiteri foeditates meas occultas conor. & idcirco, In illa Gehenna flamma, quam in isto pudoris & erubescentiæ incendio, torquet malo. O, te millies, iterumque millies, insanam ac stupidam! quæ, parvum ut malum evites, malorum omnium atrocissimum eligis! Tu mentis compositus: tu, quid præoptes, intelligis? Tu, quid Gehenna

Catharina Damnata.

Gehenna fit, nôsti? Utinam quidem, ô utinam scires! O, si cognovisses & tu; & quidem in hac die tua, qua ad pacem tibi! nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. (R.) Infernum inquam, & stagnum Tartareum, & mare flammeum, & lacum horribilem, flagrantem igne, sulphure, & pice: Lacum, sine mensura profundum, sine fundo immensum; plenum ardore incomparabili, refer- tum dolore inennarrabili: ubi miseria, ubi tenebræ, ubi ordo nullus, sed sempiternus horror: ubi dolentium nulla nec die, neque nocte, requies: ubi (quod abhinc octavo die dixi; sed dicendum tamen, ac repetendum, millies est) fletus, & clamor, & ejulatus, & cruciamenta, & terror, ac tremor, & tonitrua fulminaque divini furoris, & diabolorum torquentium assidua verbera, & conscientia verminantis continua laniena, & omnis boni certissima desperatio, omnisque mali præsentissima semper præsentia: ubi denique perpetuum est Nolle, illius, quod Semper habebis; & sempiternum Velle, illius, quod habitura Nunquam es. (S.): ubi, ad summam, tormentorum æternitas; & Redemptio in Inferno nulla. quod, quantum & quale est? Nimirum, In flammis intolerabilibus tanta tamque diuturna sæculorum omnium, & omnis ævi, Cruciatio; ut, si Cælum omne, terramque, immò mundi machinam universam, à centro Gehennæ ad Empyrii Usque cœli Summitatem, granis sabuli minutissimis impleres, & unicujque granorum ejusmodi, tot Annorum (immò & Sæculorum) myriadas, aut etiam milliones, assignares, quot in Oceano vastissimo, & in omnibus æquoribus, & lacubus, & fluviis, ac rivis, & fontibus, guttulæ sunt: Diuturnitas illa tormen-
torum

O 5
Catharina Damnata.

rorum Infernalium (consumpto illo tam inexorabili numero & computatione, omnibusque illis annorum ac sæculorum millionibus exactis) *initium* quidem haberet; *medium* autem, nunquam; &, omnium minimè, *finem* atque consummationem pœnarum. *Converte nos* igitur, ô, Deus, *salutaris noster!* &, ut perfectè pœniteamus ac confiteamur; *iram tuam* (quâ sacrilegè diu peccata sua cœlantes, interdum in illo quoque momento, ex quo pendet - *Æternitas*, Efficaci tuâ Gratiâ destituis) à nobis *averte!* (T.)

TESTIMONIA.

[A.] Capit 33. vers. 14. [B.] Luca 16. v. 27.
 [C.] Sapientia 2. v. 1. [D.] ad Roman. cap. 11.
 vers. 33. & Psal. 35. v. 7. [E.] versu. 1. & 4.
 [F.] Vide, de his doctè differentem, Martin. Delrium lib. 2. disquisit. magic. quest. 26. sect. 5. tit. 1.
 [G.] Ecclesiastici 39. vers. 33. & seqq. [H.] Sapient. 5. v. 18. [I.] ad Philippens. 3. v. 18. & 19. [K.] vide Delrium, lib. 3. disquisit. part. 1. quest. 7. sect. 1. [L.] Actor. 26. vers. 22. [M.] Disquisitionum magicar. lib. 2. quest. 26. sect. 1.
 [N.] artic. 1. ad 1. [O.] Sapient. 12. vers. 11.
 [P.] In hortulo exemplorum, titulo de Confessione cap. 3. [Q.] Gabriel Inchinus, de 4. Novissimis.
 [R.] Luca 19. vers. 42. [S.] S. Bernardus, de Consideratione, ad Eugen: Papam. [T.] Psal. 33. vers. 5.

Persist.

Catharina Damata,

*Pestiferorum Peccati Mortalis
Fructuum,*

EXEMPLVM TRAGICVM. VIII.

**APOSTATÆ JA-
PONES.**

*Peccata Mortifera Fructum proferre, Fidei
Naufragium, & Perseverantia Finalis
luctuosam iacturam.*

Diſum 2. Aprilis, seu, Dominicâ Pal-
marum: Vesperl.

I. *D* Peccatorum Mortalium pe-
stilentes Fructus, totâ hucusque
Quadragesimâ productos, & ad
illorum horrendos Effectus at-
que Damna, videri nonnullis
fortasse poterit, vix addi quid-
quam adhuc posse; nisi forrè, *Privatio Visitationis*
beatifica: cuius *Gloria amissionem* meritò *Divus*
Chrysoſtomus avariorè multò peccati mortife-
ri fructum, quàm *ipsiusmet Gehenna*, cepset, esse
Supplicium. (A.) Nihil, inquam, videri quibusdam
poterit adjici prædictis *Peccatorum lethalem* fœ-
tibus, posse. Quàm horrenda namque, quàm te-
tra, quàm funesta sunt, quæ hucusque adduximus?
lufanis (inquam) *mors*, & *decollatio* cruenta; per-
sonarum etiam *Principalium* cervicibus, suo tem-
pore,

Apostatæ Iapones.

pore, inflicta: propter commissa, jam olim, *peccata lethifera*? quemadmodum in *Protasio*, Arima Rege, vidimus. *Combustio viventis*? sicut in *Paulo Daifachio*, palatino Secretario. *Interfectio repentina corporis simul & anima*, in ipso detestabilis adulterii flagrantissimo facinore? velut in *Castelpersia*, *Paulino*, & *Panatio*, mœchis. *Obzortio colli, caninisque Diabolorum morsibus dilaniata Vita*? sicut in *Equite Hispano*. *Ignis, celo demissus, ignei Leones, & ardentes Tartareâ flammâ sartagine*; in morte, *desperationis plenissima* quemadmodum in *Sacerdote Liciniacensi*. *Mors, in obstinatione voluntaria, repudióque contumaci Confessionis syncerè peragendæ, etiam in ipsa vitæ fugientis articulo*? Tum *Dei Iesúque repulsa contemptus, execratio*: ideóque secuta, post obitum, ac mortalibus revelata, *Sempiterna Damnatio*? velut in *Catharina Peruanâ* proximè tormentes audivimus, & tantùm non aspeximus. Ad hæc, *Separatio à Deo*; Bonorum operum omnium *infructuosa* ad Salutem sterilitas; cunctarum *precedentium meritorum* in perpetuum *omissio, iacturâque deploranda*. *Diabolus infestator, & maledictio, & infelicitas* in cunctis, etiam *sempiternis*, in domo, in agris, in conjuge, liberis, familiâ, posteritate. *Continuus denique Confessio, mortiferè gravatæ, mœror, tristitia, angustia, morsus remorsusque, ac laniena*; &, ex his, *sequens suimerisus, ac desperata, interfectio*. Quæ nonne *gravia sunt, ac formidanda*? Et tamen, *Peccatis mortiferis omnia* (velut dixi, probavimus) certissimè subsequuntur.

II. Potéstne his tantis ac talibus, *Fractio* adhuc aliquis *Pestifer* adjungi, vel superabli? POTEST,

Apostatæ Iapones.

POTEST, dilectissimi, potest. Et quidem iste *Geminus*. FIDEI videlicet *vera Catholicaque NAUFRAGIUM*, ex *precedente Uno*, vel pluribus *peccatis lethiferis*: & PERSEVERANTIÆ FINALIS (in *Charitate Gratiæque gratum faciente*) *jaçtura Irreparabilis*: propter *demeritum*, quod homo *gravi* prius aliquo commisso *Peccato mortali*, incurrit. Quorum *utrumque*, quantæ sit *Maledictionis ac Ruina*; Charitatis *Vestrae*, tenax-recti, devotio (priusquam ad alia progrediatur audienda) merito menti debet, ac studiosè quidem, infigere.

III. Et quidem, FIDEI facere NAUFRAGIUM, quàm lamentabile sit, æternisque merito lacrymis deplorandum, hominis excidium; ex eo clarissimum est; *Quod FIDES non possit esse Vera, nisi Vna unica*: sicut docet beatissimus Paulus ad Ephesios capite quarto, versu quinto, cum ait; *Vnus Dominus, VNA FIDES, unum baptisma, Vnus Deus, & Pater omnium*. FIDES (inquam) illa *vera*, quam semper, à temporibus *Salvatoris & Apostolorum*, per annorum *centurias* plusquam *sedecim*, majores nostri constantissimè tenuerunt; & nos hodie, per Dei gratiam, retinemus. Quâ proinde amissâ, *Salutis* damnum fit, & *ruina*, tum *Ingens, Æternaque*; tum penitus *Irreparabilis*. *Ingens* quidem & *æterna*: quia (sicut alibi loquitur, ac docet, Sanctus Paulus, (B.) & vel parvuli nôrunt, è Catechesi Catholicâ) *sine FIDE, Impossibile est, PLACERE Deo*. Confirmatur hoc pariter, & explicatur: quia (ut Divus Thomas, cum Patribus ac Theologis, tradit) *FIDES Vera, est Substantia, hoc est, Fundamentum, totius Spiritualis adificii*. (C.) Et a-

libi;
Apostatæ Iapones,

libi; **FIDES**, est Principium spiritualis ad-
 vii, item; **FIDES** est Necessaria, ut Principium
 spiritualis vita (D.): demonstrans nobis eminent
 Deum, & premia cœli; & alibi Gehennam, ac sup-
 plicia æterna, pro peccatis. Idem; alio loco; **SINE FIDE VERA, NULLA VERA EST VIRTUS**: (&, ex consequenti, *Nulla Salus*)
 Immò, nec ad Virtutes Veras unquam pervenien-
 di, spes ulla vera, sine **FIDE VERA**. Quocirca,
 ob idipsum Homo, **FIDE VERA** instructus, per-
 similis est ei, qui in tenebris densissimis versatur
 & ambulat; sed, ad viam legitimam tenendam,
 habet secum *Lucernam*: &, præter *lucernam*, etiam
Ignitabulum, ad lucem (si hæc fortè extinguetur)
 reparandam. Homo verò, destitutus **VERA**
FIDE, similis est ei; qui in caligine quadam
 Ægyptiacâ vagabundus, nec *lucernam* habet, nec
 saltem *ignitabulum*: hoc est, Neque *lucem Boni-
 ram operum ac Virtutum activarum* (à Christo
 præceptam nobis, Matthæi quinto capite, versu
 decimo septimo) nec *Ignitabulum* adeò fornitem
 que **FIDEI**, unde possit *Lucem*, ad currendam
Viam mandatorum Dei (F.), reaccendere atque
 instaurare. Et hoc videlicet, (nec aliud) vult
os aureum, S. Joannes Constantinopolitanus E-
 piscopus; cum in Divum Matthæum (G.) sic de
Fide vera scribit, ac loquitur; **FIDES**, est *Caput*
 & *Radix*; quâ servatâ, etiamsi omnia perdis-
 omnia tamen rursus maiore cum gloria recupera-
 bis. Est igitur, (sicut dixi) *Vere FIDEI*, (per
 contumacem præsertim, & induram, perfidiam
 abjectæ amissæque) *damnum ac Ruina* velle
Grandis; & *Sempiterna*. Quod verò infert
Ruina talis, ac desultus à **FIDE** orthodoxâ, a-

Apostatæ Iapones,

minima sit & exitium Irreparabile : imò lapsus & calamitas, nullius uspiam boni commutatione compensabilis (nisi ad eam ipsam orthodoxam FIDEM; à qua, quod Deus avertat, excideres, revertaris); Sole clarius est, ex eo : quòd nequeas FIDEM illam supplere ullâ aliâ, ex tot millibus (ut sic loquar) FIDERUM, in mundo circumvagantium : Cùm profectò Nullâ alia (quæcunque demum illa sit, ac fingatur) ex tot millibus, possit esse Vera orthodoxaque FIDES; sed UNA UNICAQUE duntaxat possit esse Vera legitimâque : ea nimirum, à qua digressa (pròh dolor !) prolapsâque es, ô millies infelix anima ! Sequitur igitur ; Jacturam hanc amissæ vera EIDEI (nisi ad eam ipsam redeas) esse Incompensabilem, Irreparabilemque. Et hæc dicta Charitati Vestræ sint, De FIDEI Verâ suprêmâ rigidissimâque Necessitate ; deque Damni, ex illius amissione confurgentis, incomparabilis magnitudine.

I V. Quod verò nunc attinet, ad FINALIS (in Gratia & Charitate) PERSEVERANTIÆ jacturam : manifestissima est illius magnitudo & Irreparabilitas, ex istis Christi, Scripturæ, Patrumque Sententiis. Christi quidem, cùm De Domino, (H.) à Ventis & fluminibus (hoc est, Tentationibus) superatâ ; Et Cecidit (inquit) & facta est RVINA illius MAGNA (id est, Inexplicabilis, & quâ nec Maior ulla possit ulli contingere, quàm, quæ cadere facit causâ in possessione Summi Boni ; nec Alsior, quàm, quæ de Cælo, præcipitat in Infernum, eò ipsò, quòd deturbat à Finali Perseverantiâ) Ad ejusdem damni Ruinæque Incomparabilitatem exprimendam, spectat

Apostatæ Iapones.

etat & illa altera *Redemptoris* nostri fulminata
 Sententia, apud eundem, ubi prius, Evangelistam
 hoc est, Matthæum (I.); *Quam dabit* (inquit
homo Commutationem, pro Anima sua? (ampli
 semel & simul, in *Finali Imperseverantia*; de qua
 ibi ex instituto fit sermo, adversus eos, qui, in
 mio vitæ præsentis studio & amore, deficiunt.
 In quem sensum & mentem, etiam Divus Bernar-
 dus hanc Christi gnomem explicat, epistolâ ces-
 resimâ vicesimâ nonâ. Idem denique, tametsi
 non verbis iisdem, loquitur & sentit *Salvator* no-
 ster alibi, apud eundem, quem supra, Evange-
 listam (K.); dum, QUI PERSEVERAVERIT
 (inquit) US QUE IN FINEM, HIC SALVUS
 ERIT HIC, ait, HIC; nec *Alius*, *Salvus* erit
 cum (ut clarum est) *propositio* hæc, seu *Enun-
 tiatio*, æquivalenter saltem & implicite, particula
 quam vocamus, *Exclusivam*, TANTUM, aut
 SOLUMMODO, aut, SOLUS, secum vehat. Et
 hæc quidem *Redemptoris* (hoc est, *Veritatis æternæ*
Verbiq; Patris) de Magnitudine jacturæ *Perse-
 rantia Finalis*, axiomata sunt. Veniamus nunc
 & reliquam ad *Scripturam*. In qua Spiritus San-
 ctus, Ecclesiastici secundo capite (L.); *Va*, (in-
 quit) *his, qui perdiderunt SVSTINENTIA* M
 (M.) & *qui dereliquerunt Vias rectas: & dixerunt*
terunt in Vias pravas! Quid autem aliud, (ut
 more divini styli) secum apportat illud *Va*-
minantis Tonitru; quàm, Interitum, & *Va*-
piternum? Agè verò, *Patrum* quoque, *Ecclē-*
siaque Doctorum, quis, super hoc ipso, sensus est
 S. quidem Gregorius Magnus (unum enim apud
 alterum, pro omnibus, adduci, satis est) in
 mo *Moralium* suorum libro; *Incessum* (ait) *hæc*
 agit,

Apostatæ Iapones.

agitur, si ante vitæ terminum deseratur: quia, FRUSTRÀ VELOCITER CURRIT; QUI, PRIUSQUAM AD METAS VENERIT, DEFICIT. Divus autem Bernardus; *Perseverantia* (inquit) *Finis est Virtutum, earumque consummatio*: SINE QUA, NEMO VIDEBIT DEUM. (N.) Ad summam! *Perseverantia* (ut notum apud doctos est) DEI specialissimum DONUM est, connexum *Prædestinationi*: & GRATIA quædam PRIVILEGIATA; non cadens sub meritum de Condigno: & excepta à promissione & impetratione infallibili eorum, quæ in precibus suis Iusti petunt à Deo. Unde manifestum est; *Quanta sit, & quàm Irrevocabilis in omnem æternitatem Ruinâ miserâque illius, qui PERSEVERANTIÆ Gratiâ amiserit*: præsertim, cum, quem Deus hujus doni ac Virtutis eclipsi, in pœnam peccati præcedentis, obtenebrari permiserit; eum nullorum possint hominum, ignitissima quantumvis, hortamenta revocare: sicuti patet ex Ecclesiastæ capite septimo (O.) ubi; *Considera* (inquit) *opera Dei! quòd NEMO possit corrigere, quem ille despexerit.*

V. Quapropter (ut in summam omnia, quæ dixi, conferam) id, quod principiò statim asserui, certissimæ veritatis oraculum esto; FIDEI scilicet veræ *Naufragium* & *Perseverantia Finalis* jacturam, duo esse *Damna, Maledictionesque* à Deo, humanam omnem æstimationem longè superantes. Et tamen, utraque earum, *pestifer est Fructus peccati mortalis* alicujus; subindèque plurius, ruinam ultimam præcedentium. Id sic habere se; de FIDEI quidem *Naufragio*, testis est locupletissimus divinus Paulus, primâ ad Timotheum

P

theum

Apostata Iapones.

theum epistolâ, capite primo (P.); *Habens* (inquit) *conscientiam Bonam* (eam non utique *inutilia*, sed *Mortifera Peccata*, evertunt, ac *Malam* ex *Bona* constituunt): *quam* (Conscientiam *Bonam*) *quidam repellentes* (per transgressionem legis *mortiferum*) *circa FIDEM naufragaverunt*. Id, quod omnis semper ætas, ab ipsis Ecclesiæ primordiis, ostendit: & nos, (ac progenitores nostri) oculis vidimus nostris, & manibus palpavimus, in præsentem usque diem. Quid enim (rogo vos) quid *hodièque* currit, ex Ecclesiæ Catholicæ gremio, devolatque, ad Lutheranos, Calvinianos, ad cæteras Sectariorum haras; ubi que sedem figit? nõnne ejusmodi, qui, & *quam Conscientiam Bonam* prius *repulerunt*? nõnne *Sacerdotes* *Sacrilegi*, & *impuri*? nõnne *Religiosi* *irreligiosi*? nõnne *Sanctimoniales* *viripetæ*, & *inquieti stimuli*? nõnne *Canonici* *scandalosi*? nõnne *Laici*, *vitiæ contaminatæ*? nõnne *puella*, (sic in *Castelperia* dixi) *impudicissimis amoribus deditæ*? nõnne *muliercula*, (cujuscunque tandem status, aut conditionis, altæ infimæve,) in omni prius *vitiæ dissolutione*, *stuprorum infamiâ*, *adulteriorum licentiâ*, *procandique turpitudine*, *vagatæ ac volutatæ*? TALES igitur, & horum hinc inde similes, *conscientiam Bonam studio repellentes*, & *conscientiam Malam per peccata gradatim induentes*, tales, tales, inquam, *circa FIDEM naufragaverunt*. Iste fuit, iste *Fructus* *fruitus peccatorum*, apud eos, *lethalium*.

VI. Quod autem & *Perseverantia Finalis* *acturam Incorrigibilem & Irrevocabilem*, *suo tempore denique*, sive *serius*, sive *celerius*, *adveniat*, cum *audacia mortaliter offendendi Divinam majestatem*

Apostatæ Iapones.

jestatem; quocunque tandem in genere *lethali-um Peccatorum*: Quòdque è diverso (clariùs ut loquar) lapsus ille, & excidium à Finali Perseverantia, eventurum nequaquam fuisset; nisi tale aliquod *delictum grave* præcessisset *Imperseverantiam*: sive jam facinus illud mortiferum, fuerit *unum* (quod sæpe sufficit) sive *plura* (quod gravius est) non tantum *palàm*, sed vel in *occulto* perpetrata: hoc, inquam, Ecclesiasticus divinus clarè docet, capite secundo (Q.); *Quis* (inquit) *permansit in mandatis eius* (nempe Dei): & *derelictus est?* quasi subinferret; *Siquis igitur à Deo tandem DERELICTVS est, in tantum & eo- usque, ut is non conferret illi Gratiam Perseverantia-Finalis* (quæ sanè DERELICTIONUM est omnium longè maxima miserabilissimàque) *is talis profectò prior Deum reliquit: non permanendo scilicet in mandatis eius.* Deus enim; æquè *ius- sissimus & optimus*, qui *cum Sancto sanctus est, & cum ELECTO ELECTVS, & cum Innocente In- nocens*, (ut est in psalmo decimo septimo): non, nisi *eum Perverso & ipse* (ut Scripturæ phrasi lo- quar) *pervertitur*; & homini, à se verso, tergum verit. *Quàm Bonus Israël Deus, his, qui Recto sunt Corde:* (R.) E contrario verò, *Omnes, qui te derelinquunt, Confundentur; Recedentes à te, in Terra scribentur* (non in Cælo, vel, *Libro-Vi- ventium & Electorum*). Cur autem? Summa- tim, idè; *Quoniam DERELIQUERUNT Ven- nam Aquarum Viventium.* Et, quàmnam illam? *DOMINVM!* clamat divus Jeremias, capite vaticiniorum suorum decimo septimo. (S.)

VII. En igitur! Quo pacto clarum sit; Non solùm *Defectionem*, à *FIDE verà & orthodoxà*,

P 2

sed

Apostatæ Iapones.

sed etiam discessionem à *PERSEVERANTIA* rectæ vitæ *FINALIS* (sive jam, casu aliquo, *des* maneat adhuc in *Imperseverante*; sive pariter amittatur unà cum *Perseverantia in-via-justitia*) tandem invehi à *Pacatis Mortiferis* (sive uno, sive pluribus)? Et quidem tanta nonnunquam est hæc Dei, peccatorem *derelinquentis*, maledictio: ut nec *monita* Piorum, nec *Exempla* & incitamenta factorum efficacissima, ad retinendam seu *Fidem*, seu *Perseverantiam Finalem*, in illo *Drektionis - à - Deo*, procelloso nubiloque tempore, vel hilum proficiant, apud eos, *Quorum* (tu, Domine) *non es memor amplius*, & , qui *de manu tua repulsi sunt*. (T.) Nec interest; *Religiosine* tales, an *Seculares*? utrum *Sacerdotes*, an *Laici* sint: cum *Deus Personam hominis non accipiat*. (V.)

VIII. Quæ omnia luculentiora jam statim evadent cunctis, attentissimè mentem & aures applicaturis, ad enarrationem *presentis Historiæ*: quam, præter complures alios, litteris mandarunt. *P. Hieronymus Maiorica*, ex urbe Sinarum *América*, in Relationibus suis Annuis. *P. Fabius Ambrosius Spinola*, in vita cognati gentilisque sui, *Caroli*. Auctor quoque Libelli, qui inscribitur, *Theatrum Iaponiense Constantia*, typis Joannis Kinkii, vulgatus Coloniae, anno Christi M. DC. XXIV. Accidit verò *Tragicus* hic, quem recensebo, *lapsus*, anno Salutis nostræ M. DC. XXII. seu, ante annos abhinc viginti novem, in *Iapone*, per terrarum orbem decantatissimâ illâ Insulâ. Quæ admodum enim à *Iaponia* nos, *OCTO* Narrationes hæc *Quadragesimæ Tragicæ orsi* sumus (in *Protaiso* videlicet, *Arimanorum - Rege*:) sic eadem hodie, in *Iaponicis* referendis *gestis* auspiciò *concludemus*.

Apostatæ Iapones.

eludemus; Christi Servatoris nostri, nonnullâ imitatiuiculâ: qui & ipse *Beatitudines* OCTO, earumque præmia, cum à mercede & possessione Regni cælorum, *Pauperibus-Spiritu* promissâ, inchoasset; in ejusdem Regni cælestis adeptione, *Persecutionem-patientibus-propter-Justitiam* præparatâ, terminavit: uti, tanquam *Annulus* quidam *Aureus*, à *Gemma* pretiosâ, palæ seu scrobi illius inclusâ, *circulus* duci cœptus, ad *gemma* tandem illam ipsam denuò rediret; in eoque sese consumeret. Sed nos ad rem veniamus exponendam.

IX. *Calviniani* quidam *Angli Batarvique*, quos, divino permisso, ad exercendam, in *Persecutionibus*, Ecclesiam suam novellam seu neophytam, *Sathanæ* furentis flatus, è regionibus suis ac terris, ante aliquot jam annos, trans omnia maria, Japonica quoque in Regna, diffuserat: Hi, inquam, *Angli Hollandique Calvinista*, piraticis suis myoparonibus Orientalia percurstantes æquora, anno post Christum natum millesimo, sexcentesimo, decimo nono, *Navem* quandam, è *Philippinis Insulis* in Japonas euntem, interceperunt. In ea navi, adversus edicta tyrannica Japoniæ Monarcharum (*Taicosamæ*, & successorum) duo erant *Religiosi*, tametsi habitu sui ordinis diffimulato; è *Divi Dominici* alter, alter è *Sancti Augustini*, sanctissimis familiis: qui, viatorum cultu apparatusque, tendebant in *Japoniam*, ad spargendum illic Christianæ religionis semen, & Evangelium. Non sefellit hoc *suspicaces* hæreticos: qui, eos *Catholicos* esse *Sacerdotes*, odio *Romana Fidei* & religionis, avidè prodiderunt; atque, *ut tales*, in custodiam dediderunt, Gubernatori

P 3

Apostatæ Iapones.

notari primùm regni *Firandensis*, unà cum navis præfecto, *Ioachimo* quodam, qui eos vexerat: deinde, Prætori quoque *Nangasaquiensi*, cui nomen *Gonrôco* fuit. Cum autem hic posterius potissimum (ceu naturâ lenior) agere circa delictos aliquantò cunctantiùs videretur, & dissimulare: scelesti *Calvinista* rem non multò post, apud ipsum, tunc *Iaponiæ* totius Imperatorem *Xogunum Iuniorem*, *Xoguni Senioris* (qui & *Cubus*, & *Cubosama*, dictus est) filium, urgere præcælitæ cœperunt. In hunc modum, quadruplatores hi, tyrannicique furoris folles, causa fuerunt; ut primò quidem *gemi Religiosi illi*, de quibus dictum est, cum *Ioachimo* pariter, (nauclo illo suo, in carcerem *quadriennem* compingerentur. Flamman deinde delatores hi, criminationibus suis diabolicis, accenderunt, indignationis omnium gravissimæ, ab Imperatore *Iaponum* conceptæ, quæ eo usque exarsit; ut tandem *Tres* illos, quos memoravi, concremari vivos juberet: nauticus autem *Ioachimi* operas, viros duodecim, capite multari. Quorum utrumque sine mora executus est *Gubernator Nangasaquianus*, *Gonrôcus* (Imperio Tyranni compulsus) ad diem *Augusti* mensis *dicimum nonum*, anno Christi *millesimo, sexcentesimo, vigesimo secundo*.

X. Non tamen intrâ hos solos limites imperatoris sese indignationis flamma continuit. Precepit enim idem ille *Xogunus-Iunior*; ut *Gonrôcus* eodem ignis supplicio *viventes spirantesque* consumeret, & in favillas redigeret, *Sacerdotes* omnes, ac *Religiosos*, totâ passim *Iaponiâ* sparsim ac repertos. Quin, eos quoque, qui *Religiosos* viros *hospitio*, vel tunc, vel quondam, (à tempore

Apostatæ Iapones.

re primæ exterminationis eorum peremptoriæ) suscepissent; sine discrimine, supplicio publico, de medio tolleret: sive *viri* forent hi, sive *sexûs alterius* mortales; & quidem ætatis cujuscunque. Quorum proinde numero comprehendi volebat *nominatim*, etiam relictas eorum *Viduas* ac *pupillos*, qui jam ante *triennium*, ob *Fidem* illic *Christianam & orthodoxam*, aut ob *hospitia* Religiosis exhibita, fuissent (ut sanè nonnulli fuerunt) interfecti. *Ecce! quantus ignis*, (delationis & caluminiæ Calvinianæ apud Regem) *quàm magnam sylvam* (Japonicæ Christianitatis) *incendit!* *Est lingua* (stimulatrix persecutionum) *Ignis est, Vniversitas iniquitatis.* (X.)

XI. Hòc *Imperatoris* accepto mandato præcipiti, *Gonrócus*, Gubernator seu *Prætor* Nangasackiensis, (*Safyoirillius*, cujus in *Protasio* superius mentio non parca facta est, *Nepos*) confestim in urbe suæ jurisdictionis comprehendit *triginta* utriusque sexûs, ac diversæ admodum ætatis, *Christianos*, anno eodem *millesimo, sexcentesimo, vigesimo secundo*: indagatore proditoreque (ut ferè fieri solet) *Apostatâ* quodam, novo *Judâ*: qui eos, *die Septembris nono*, seu postridie *Beatissimæ Virginis Natæ* (quem annus ille, *Feriam sextam*, seu, *Veneris*, habuerat) multis cum sannis contumeliisque tribunali Gubernatoris stitit. Ibi, in causa *Fidei Catholico-Christianæ* interrogati, examinati, falsi, frustra que ad defectionem sollicitati, constantissimi omnes *Triginta* perstiterunt: & in causa *Religionis ac Fidei*, mortis & capitis damnati, carcerem, lætissimis animis atque vultibus, sunt ingressi: unâ insuper, de numero *matronarum* (quod stupeas) cum *Vexillo* sacro, quod

P 4

manu

Apostatæ Iapones.

manu in sublime vibrabat, inter psalmodum alternatos cantus & choros, præcedente; cæteri autem *viginti novem*, singulis cum *crucibus*, incutis: ac, quæ ex illis *matres* erant, *parrulos* suos inter brachia gestantibus, & cælum versus beniventer hilariterque, velut Christianum per triumphum, quassantibus.

XII. Erant autem eodem tempore, in urbe *Omurana*, jam olim, diuturno in carcere, *Religiosi* multi, *quatuor* cum *Sæcularibus* neophytis; qui *Religiosos*, partim *illos*, partim & *alios*, pro Christi amore, suis laribus & hospitio, piè quondam susceperant. Hos *quatuor* *Sæculares* (Tres putà *Viros*, & *matronam unam*, sejunctim, extra *Religiosorum* custodiam, inclusos) una cum *versorum* *Ordinum* *viris* *viginti quatuor* (uti signatè Hieronymus Majorica numerat) eodem die *Septembris nono* die, (qui, velut dixi, *Venerat* tunc erat) avocari *Omuranâ* è custodia & urbe *Nangasaquium* ad se imperavit Prætor *Gonro*, ut postera luce *Sabbatinâ* sibi præstò forent. *Imponuntur* ergo singulis ad collum *funes*; nonnullis autem & *catena*: atque ab *quadringentis* *stipulatoribus*, *Omurano* è carcere, *Nangasaquium* deduci incipiunt. Neque tamen eo die, nisi ad locum, *uno* adhuc *miliari* ab *Nangasaquio* *urbem* *dispositum*, *vinci* pervenerunt: utpote nocte, & *ingenti* repente *pluviâ*, *oppressi*.

XIII. Jam intendere *Charitatem* *Vestram* cupio, ad, id, quod internarrabo (priusquam *Nangasaquium* perveniamus) veluti ad rem; ex qua pendebit *intelligentia* *clarior* *occasionis* *illius*, & *causæ*, ob quam non *Omnes* hi pro Christo *vinci*, *ad finem* usque sibi *constiterunt*, ac *perseveraverunt*.

Apostatae Iapones.

runt. Ducebantur pariter (velut memorare sum orsus) *quadringentis* à militibus barbaris, & suo cujusque *lictore*, ponè latus incedente, eorum, qui *Omura* fuerant evocati, omnino *viginti octo*: è diverso videlicet carcere, *Viri* sæculares *tres*, ac *matrona una*. ex alia verò custodia, *trium* Ordinum diversorum Religiosi *viginti quatuor* (Y.): in quibus, ordinis Sancti *Dominici* Veterani *octo*: recens Ordini adscripti, *duo*, ac, super hos, *unus*, *tertia* (quam vocant) *Regula*. (Z.) Ordinis autem Divi *Francisci*, captivi *quatuor*. Societatis denique *JESU*, *novem*. Cæterùm ante omnes hos, loco semper *primo* ducebatur ab *Idololatriis*, in odium *Societatis* (ut, quæ Christianitatem omnium prima, per Sanctum *Xaverium*, in vexisset in Japonas) *Pater Carolus Spinola*, de gente familiæque *Spinolarum Marchionum* notissimus, progenie natus *Comitum Tassaraliorum*, patriâ *Genuensis*; Vir, omnino religiosissimus: *annos* Vitæ, *quingenta octo*; Religionis, *triginta*; Japonicæ *Vineæ* cultæ, *viginti* tunc, numerans. In *Carcere* verò *Omurano*, (sanè quàm dirissimo, inhumanissimoque, nec facilè verbis, nisi horridis, & per *Iliada* miseriarum diffundendis, explicabilis) *annum* jam *quartum* exegerat; suis ex eo datis epistolis (etiam in *Europam*) orbi notus.

XIV. Hic, Vir talis, priusquam eo, quem dixi, *Septembris nono die*, vinculis ac septis *Omurani* carceris penitè emigraret, ac pedem supremum efferret; *amarum flere* cœpit, ac vaticinari; *Viginti* quidem *octo* tunc *simul ad arenam* properare certaminis *Fidei gloriosam*. Cæterùm, (sicuti *Quadraginta Sebastenis* accidisset *Martyribus*) non Omnes ex eo numero *Coronam* susce-

P 5

psuros

Apostatæ Iapones.

pturos è manibus Angelorum. Hæc tum Carolus prædixit. In Via deinde universâ, quæ fuit Omurâ Nangasaquium versûs, cum passim eis, & agminatim, Christiani occurrerent, consalutarent, lætis vocibus adgratularentur, eorum pedes & vestigia quoque (tanquam mox futurorum Christi testium) devenerentur: identidem tamen Carolus isthæc repetebat, & inculcabat, verba, Vehementer (agebat) *angor animo, & , pròh dolor vereor, ne nostrum aliqui fædo suo casu festa lucæ huius (quæ Sabbato illis postridiano, per martyrii consummationem, instabat) lætitiâ corrumpant.* Et undenam iste Patris Caroli metus tam ominosus & tristis, dilectissimi? Dicam; neque dissimulabo: idque, propter eos etiam homines, qui subinde talibus simillimi sunt; etiam in eâ vitæ conditione ac statu, in quo, eos esse tales, omnium minimè conveniens est.

XV. In carcere, quem dixi. Omurano, personæ tres erant, quæ & ipsæ postea, reliquis cum vinctis. Nangasaquium deductæ sunt, in comitatu consortiisque P. Caroli. Ex his dua imprimis agebant in diuturna illa captivitate, nescio quid, & frequenter quidem, vel potius assiduò; contra cæterorum omnium morem atque consuetudinem, necnon cum offensione Charitatis fraternæ, in Fidei suæ consortes: ac fortassis etiam Custodum ethnicorum scandalo. Quia verò Res illa factum (tametsi, cujusmodi illud fuerit, signatè perscriptum à nemine sit; & disertè Fabium reger, se comperisse) verbis tamen expressissimè proditur fuisse GRAVE (nequis fortè suspicetur, nullum in eo fuisse Peccati Mortalis pecculum); ut emendarent hoc tantum offendiculum.

Apostatæ Iaponæ.

ac deinceps illud penitus intermitterent, admoniti sunt: & admoniti, sine dubio, ab iis, quibus in illos jus aliquod, & magisterii auctoritas, inesset. Nihil tamen dehortatio profecit. Nam, pro correctione, quam præstare debuerant, *Asperos* se insuper & *valde pertinaces*, præbuerunt; **NOLENTES** (ut verbis utar Historici) *morem gerere: more cervicosorum* (quos vocamus), & *capitosorum*, quibus omne iudicium suum pro Deo & *Idolo* est: cæteri illis omnes deliri dementisque sunt. Hoc ut & *P. Carolus* animadvertit; tamen hominum illorum *Trium Superior* non erat, sed eorum tantummodo concaptivorum, qui de *Societatis IESU* corpore erant: memor tamen legis Christianæ-Charitatis, quâ (sicut scriptum est) *mandavit Deus unicuique de proximo suo*; ex instituto tandem aggressus eos, monuit, obtestatus est, obsecravit: uti, quoniam tam vicini essent *palme Martyrii*, quo tempore modis & conatibus omnibus Divina sit ipsis clementia demerenda ac propitianda, deque cælo robur comparandum; tandem obtemperare, in animum inducerent, & obsequi bonis monitoribus, in eo, in quo (pro eo potissimum tempore *tentationis*, & imminentis mortis) *obligarentur in conscientia*: nec deinceps, in offendenda captivorum totâ communitate, sui solius commodi consecrandi causâ, *Spiritus Dei Sanctum*, in quo signati essent, *contristarent*. (BB.) Cum autem illi, ne sic quidem, ac tanto monitore, submitterent animos tumentes: *ex nomine Omnipotentis Dei*, comminatus est eis tandem *Carolus*, **SEVERAM**, & *omni mundo palam futuram*, **Numinis VINDICTAM**. Quæ ipsa *P. Caroli* verbi, cum tunc audiret, fixæque animo impri-

Apostatæ Iapones.

imprimeret, quidam è custodibus *Omuyani* carceris: is postmodum cæteris (vaticinio jam impleto) cum admiratione laudèque *Patri*, (quam idololatra) enarravit. Etsi verò minus *Pater* tunc fulminaret; nec sic tamen obstinatorum animositatem compressit.

XVI. Hoc loco, vel paululum quid in *Asse* Spirituque versatis, facilè succurret animo; Perforarum harum, sive *Trium*, sive *Duarum* saltem, geminum esse potuisse *Peccatum Mortiferum*. *Alterum* quidem, in perpetranda re *GRAVI*, quò cæteri omnes *vehementer* offenderentur, ac Scandalum haurirent: idque *non purè* (ut loquitur) *Passivum*; sed prorsus ac planè *Activum*, eorumque duntaxat *culpâ* natum. Est autem scriptum de talibus; *VÆ homini illi, per quem Scandalum venit!* Et Sanctus Bernardus clamat, divini è Scripturis (ut alio jam die produximus) *VÆ homini illi, per quem VNITATIS Vinculum vincendum turbatur! Iudicium profectò portabit, quicumque est ille.* (CC.) Peccatum igitur *Vnum*, idque *Mortiferum*, esse potuit, in lædenda *Charitate*; dissolvendâ fratrum *Unitate*; præbendoque, circa rem *GRAVIS* momenti, *Scandalo*. *Peccatum* autem *lethale* potuit *Alterum* esse, ac (non dubita) fuit, in *Pertinacia*, *Asperitate*, *Superbia*, *Contumaciâ*, *Contemptuque*; adversus *salutaria* monentes ac *iubentes*: non illos tantum, inquam, qui monendi *iubendique ius*, tanquam *Superiores* illorum, obtinebant; sed adversum eos quoque, qui ex *Charitate* etiam, in re tam *GRAVI*, *Scandalique* plenâ, *benignè* eos adhortabantur: eisque, ex nomine Dei, *pœnam* ac *vindictam* atrocem denuntiabant. quæ tamen ipsi *cunctis* duritie

Apostatae Iapones.

duritie cordis, plusquam adamantinâ, respuebant. Quod, *Peccatum esse Grave*, parvuli quoque nōrunt, è *Doctrina Christiana*: cum inter *Peccata cætera*, quæ dicuntur, *In Spiritum Sanctum*, & istud in templis recitant; *Adversus saluares Admonitiones obstinatum cor gerere*. Ecclesiasticus autem, *Durorum* ejusmodi capitum *cordiumque pœnas*, (quamvis hæ non semper in puncto temporis, quo peccant, appareant) non tamen emanaturas, apertissimè denuntiat, dum; **COR DURUM** (inquit) *malè habebit*, in *Novissimo*. (DD.) Idem & alibi (EE.); *Iracundia* (inquit) *animositatis* (FF.) *illius*, **SVBVERSIO** eius est. Et tamen volebant hi fieri, *Christi Martyres*?

XVII. Quod totum (per Deum rogo) diligenter expendant, mortales quidam, his *contumacibus* similimi; qui sibi tamen videntur *Devoti* subinde *Devotissimi*, & *Specula Sanctitatis*. Attendant, inquam; quàm miserè Diabolus eorum corda transversum agat; dum vel **UNICUM** *Peccatum Mortiferum* nolunt exuere: exempli gratiâ, *Odium fraternum*; *Singularitatem* publicè scandalosam; *Capitositatem* cervicosam; *Boni Consilii*, circa ea, ad quæ præcepto adstringuntur, (idque sub peccato *mortali*, vel *periculo peccati mortalis* proximo) *contumax repudium*, & *Contemptum*. Et hi tamen, ejusmodi cum sint, *altiores* adhuc sibi cæteris plerisque, in *Sanctitate*, videntur: aspernantur alios, tanquam *parum* admodum *Spirituales*: eosdem quoque, de *Spiritus siccitate* & *inopiâ*, palàm arguere sustinent; cum ipsissimi profectò miseris omnibus miseres, & dissolutis cunctis dissolutiores, laxioresque sint: dum *Peccatum illud suum*, sanè **GRAVE**, vel pro *Peccato* prorsus

Apostatae lapenes.

prorsus non habent (audacissimi scilicet *Suini Exemptores* à communi lege, & à peccato *Abpatores*): vel, si *Peccatum* esse credunt, ad *penam* & vindictam dormire Deum sibi fingunt, qui tamen *excitatus* tandem aliquando, *tanquam dormiens* (GG.) puniet; sed, *tempore sibi noto* & opportuno, modisque sibi compertis & idoneis quemadmodum & Moyfi quondam dixit; *Qui peccaverit mihi, DELIBO EUM DE LIBRO MEO.* & ; *Ego autem, IN DIE VISITATIONIS & HOC peccatum eorum visitabo.* (HH.) In quo potissimum, unde sibi caveant, habent *pertinaces, superbi iudicij, sui aestimatores nimis* & *peccatorum gravium* se periculis præfident committentes, ex arroganti immodicæque *sibi fiducia, ac præsumptione, de virtutis suæ incognabili constantiâ.* denique, *bonarum omnium admonitionum contemptores, multoque maxime* ii, qui, post salutaria sibi admota consilia & *hortamenta, tunc primum, omni datâ operâ studioque* protervius in eo ipso delicto, à quo deterriti sunt *pergunt & proficiunt: & hoc, Irritandi sui Mortis causâ.* Hæc enim, hæc potissima fuit *Epiphaniæ viruina: quod hic, probans, (id est, manifestè* deprehendens) *quod non libenter aspiceret Peccatum eius, Isaac, filias Chanaan, quarum duas ipse perduxerat, qua amba offenderant animum patris & matris; tamen ierit insuper ad Ismaëlem, & duxerit uxorem, absque eis, quas habebat, tertiam Mebeletham. (II.)* Qui, teste divo Paulo, *non venit postea Poenitentia locum; quanquam cum de crimine inquisisset eam. (KK.)* Sic *Abner, ab Eboétho rege suo admonitus, placidèque inceptus, super ingressu ad concubinam Regis* *Suini*

Apostatæ Iaponcs.

patris sui, cum reprehensunculam illam ægerri-
mè tulisset, iracundissimèque: non ità multò post,
in pœnam *Incontinentiæ* simul & *Obstinationis*, per-
cussus & occisus est, eâ ipsa, corporis in parte, quâ
peccaverat: & hoc, improvisâ repentinâque cæ-
de. (LL.) Sic *Pilatus*, Judææ *Procurator* Cæsa-
reus, salubriter ab uxore sua *Irocula*, per inter-
nuntium, submonitus, ut desisteret ab injusto ad-
versus Christum iudicio (sicut hodierna nobis,
Dominicæ *Passionis* secundum *Matthæum*, histo-
ria retulit): cum nihilofecius sprevisset consilium
illud; à Deo desertus est, eousque, ut semetipsum
tandem suapte manu de medio tolleret. (MM.)
Sic *Sapritius* presbyter, *Nicephoro*, civi *Antiocheno*,
infensus offensûsque, cum (enixè licèt, ac per
omnia Sacra, rogatus) in ipso, quò trahebatur
ad *martyrium*, itinere, articulòque, pertinaciter
renuisset ignoscere: sub novissimo vibratijam gladii
districtu, Numinis justo iudicio, defecit à *Fide*;
Christum ejuravit: ac pro eo *Nicephorus* ensem,
martyrium, & palmam, excepit. (NN.) Sic *Iu-
lianus* denique [quis enim finis esset omnium
numerandorum?] *Iulianus*, inquam, *Galli* Cæ-
saris frater, crebrò licèt ac seriò demonitus, à
Constantio Augusto, patruo suo maiore: cum ta-
men consortio, neque *Mardonii* quondam, *Scy-
thæ*; neque postea *Libanii*, *Sophistæ*; neque *Ma-
ximi* Ephesii, *Philosophi* gentilis ac magi; neque
Iamblîchi, *Ædesii*, aliorumque paganorum & pe-
stilentium virorum, sese abstraheret: ab iis ipse
sensim abstractus, ac lentè corruptus, *Perseveran-
tiâ* tandem, & professione cœptâ, & *Fide* Chri-
stianâ, & Cœlo *Salutèque*, per summam *Apostasiam*,
viamque *Finalem*, excidit, atque periit. [OO.] Id-
ipsum

Apostatæ Iapones.

ipsum omnibus tandem contingere potest iis, qui nunc, tam has, quàm alias aliorum, meliorum vitæ frugem, exhortationes concionésque, vel audientes ipsi, vel, relatas ab aliis, percipientes, per insignem impietatem eas conculcant: & adhuc, in contemptum *Verbi sacri*, sese protestantur, impensius deinceps sceleribus suis, ac pessimis cupiditatibus, indulturos: anno toto, quinque ætate vitæque universâ, Tempa Sermonésque sacros, tanquam infamem quandam domum, & Fescenninos, fugientes: cauponas è diverso, & sinistra, & infamia quælibet diverticula, tanquam eodem sanctam, ac basilicas, & mysteria, frequentantes. Quorum vos hominum, notam habentes *Impietatem Vitæ*, digitóque demonstrantes Dei & divinorum neglectum; quæso, *exiium* quoque aliquando *Vitæ* contemplamini. Quid enim quid fiet his? MALOS MALE PERDET! [PP.] Sed nos *in semitam* redeamus.

XVIII. Cùm igitur *geminis* Peccato GR. VI, *duæ* hæ, vel *Tres*, quas dixi, personæ in carcere *Omurano* semet illigâssent [quas tunc decuit oportuitque, omnibus potiùs disruptis peccaminosis actibus & habitibus, per omnium generum actus sanctissimos, gloriæ sese *martyrii* præparare; nec torpere]: *geminum* quoque, immò *regeminum* [etiam adhuc in hac vita] *Pœnæ* genus incurrerunt; à quibus eos nulla, quantalibet *Constantiæ* heroicæ, vel *Exempla* quiverunt, vel *Hortamenta*, retrahere: veluti sequentia nobis in propatulo constituent. Ad *Histroyiam* quippe quam cum captivis, nocte pluviæque oppressis in via, reliqueramus, plano pede regredimur.

XIX. Diluculo diei subsequenti *Sabbati*,

Apostatæ Iapones,

jam terris reddito; *decimaque* Septembris inchoatâ luce (quæ Divo Nicolao Tolentinari sollemnis erat) exiguum admodum, idque novissimum, jentaculum posteaquam *Vinctis* Christi confessoribus præbitum esset: è loco illo, in quo pernoctaverant (*Vracamâ* nomine) progrediuntur, eodem, quo pridie, ordine; præcedente P. *Carolo Spino-lâ*: qui expetierat, ad efficaciorum omnium animationem, in *Veste candida*, Vexillôque nominis *JESU* manu prælato, pompam ducere. Sed à barbaris ei negatum utrumque est; ac pro *alba*, contra mentem, ei vestis, more Japonum nobiliorum, *Serica nigri* coloris injecta. Nec tamen, divino munere, defuere Christi Servis *stimuli ad Constantiam* alii complures; nequis eorum *deficiendi* causam (nisi ex seipso, suatêque culpâ) haberet. *Parris* imprimis *Caroli*, aliorumque, continuz fervidæque, ad mortem pro Christo fortiter oppetendam, cohortationes, omnibus ac singulis, præstò erant. Nuncius deinde, eodem tempore appulsus felix (cùm hucusque de mortis genere dubii fuissent): pro Domino *JESU vivos arsuos*. Christianorum præterea sexus utriusque, ab omni undique loco, concursus occursumque, & ad eorum latera sidus incessus, gementium, flentium, sanctas & supremas, ante mortem, instructiones petentium; dulcissimumque eis *Valedicentium*. Adhæc, spes & expectatio, consummandi mox cursus sui, conspectusque jam eminus illius loci ac stadii, in quo pro *Fide* decertaturi forent. ejusdem quoque tandem, post unicum itineris confecti milliare, beata meta. *Locus* autem ille supplicii, campusque *marzryii* futuri, inter urbem erat *Nangasagium*, & *Vracamam* (de qua

Q
Apostataz Iapones.

qua modò dictum est) sed *Nangasaquio* tamen propinquissimus. Et in campo, jam illos *Columnarum* pali *viginti quinque*, unà cum circumpositis uedequaque lignis, ac flammarum pabulo, prælabantur. Causa verò *numeri Columnarum novorū*, quàm *Vinctorum*, erat: quoniam è numero captivorum, *Omura* attractorum, *Tres*, decapitandi duntaxat, non exurendi, erant.

XX. Cùm autem illuc pervenissent; videbant planitiem jam dudum universam illam, fidelium pariter & infidelium, innumerabili multitudine refertam. Et certè *Christianorum*, constat, *solorum triginta* minimùm fuisse *millia (22)*: quippe, quos, ad incutiendum, ex aspectu supplicii, terrorem, edicto Gubernator *Gonrocus* esse præbè jusserat. *Idololatrarum* autem, ex omnibus *Japoniæ* regnis, eminus cominùsque, confluentium, facile *deculpo* saltem *plures* adfuisse, nemo juri dubitaverit. *Duo* præterea adstabant armatarum *exercitus*, ob metum, & compressionem omnium fortuiti tumultus: *alter* quidem, *suprà*; *alter* autem *infra Supplicii* regionem. Videlicet, ingens rursus & istud erat *Heroicæ* fortitudinis, ad perferendas flammæ, incitamentum: tam imensa *Spektorum*, & in his, *Fidelium*, *multitudo*.

XXI. Loci (*RR.*) constitutionem (quæ ad docilitatem auditorum plurimùm confert) siquis vestrum, dilectissimi, hîc expectat; describere modo quodam possumus; si animo fingamus, recedentis arboribus omnibus & obstaculis, univertim hoc oppidi nostri præter, quod cis Danubium procumbit, à superiore *Dilinga* (seu *Divo Martino*) ad usque *Nemoris* illius initium, quod *radisi sylvulam* appellamus: sic, ut exercitus

Apostatæ Iapones.

barbarorum alter steterit à parte collis *Divi Martini*, ad Danubium usque porrectus: alter verò, infra viam regiam (quæ ad pontem ducit Istri, seu, *Augustam Vindelicorum* versùs) ad sylvam usque suburbanam, Orientalem, extensus. *Danubius* porrò, *brachium* vobis sit *maris*, quod *Nangasaquium* alluit. at *Dilinga*, quamvis modica, nobis grande sit *Nangasaquium*: sed videlicet, à *leprodochio* demum incipiens, & ad *Septentrionalem* agrorum situm, longè latèque excurrrens. Montes porrò, qui prato *is-Danubiano* ab *Septentrione* imminet, manerent illi quidem; sed, (absque hortis, & brachio Istri, subterluente montes) vacua omnia, cunctaque sicca. Jam verò in prato, propiùs montem (sed tamen obliquo tractu) *columna* surgerent illæ *Viginti quinque*, per seriem: initio ducto, paullo suprà *Principis-hortum*: sic, ut ultimæ *columna* sese consumerent, ac finirentur ad *facelli aulici* (quod *Divi Vdalrici* est) pedem, sive, collis radices. Spatium porrò reliquum universum è regione, ad Austrum, & infrà supràque, longè latèque *spectatoribus*, unà cum altitudine montana *Septentrionali*, repletur: ità tamen, ut qui in medio locus est *Supplicii*, limitibus sive metis ligneis includeretur universus, ad turbas irrupturas arcendas, & excludendas. Hæc, quæ, proportione suâ prorsus ità se *Nangasaqui* habuerunt; ad captum uniuscujusque præsentium, monenda, memoriæque *Charitatis Vestra* imptimenda, censui. Nunc autem, ad Christi pugiles *Iaponicos* intentissimis animis recurramus.

XXII. Jam intrà pugna locum ac spatium omnes, ignibus destinata, *victima* venerant: *Christi*

Q 2

si in-

Apostata Iapones.

sti, inquam, milites *Viginti quinque*, Omurâ addu-
cti (nam *Trem* reliquis, de numero pleno *vicesimo*
octo, ad *gladium* erant segregati:) cùm primùm
omnium ii, qui *Sacerdotes* erant, præeunte P. Ca-
rolo; Sacerdotum deinde exemplo, cæteri quoque,
sacrorum ordinum expertes, in genua se pro-
volvunt: tenerrimèque suam quisque *Columnam*,
ad quam mox essent religandi, salutant, ample-
ctuntur, exosculantur. *Bonum factum! bonum pu-*
gnæ principium! si cætera pariter, apud omnes,
deinceps quoque successissent. Et certè, hoc quo-
que *novum* rursus, retinendæ *Constantia*, calcatur
erat, & *hortamentum*. Cuj mox vivacius alios,
& præcedentibus multò penetrantius, accessit.
In hæc quippe devotionis officia effusus *Christi* fu-
turis *propugnatoribus*; en, ex urbe *Nangasaqui-*
na repente *Triginta* superveniunt illi, quos, ab *As-*
postata quodam proditos, &, à Prætoze *Gonviti*
pridie comprehensos, suprâ jam memoraveram.
In horum *triginta* numero, Pueruli erant *septem*:
Vidua, *undecim*: matronæ conjugatæ *dua*, cæteri,
Virilis sexûs & ætatis. Hi omnes, cultissimè
(tanquam ad nuptias, aut Sollemne festum) induti
Vestibus (SS.), intrâ cancellos ligneos areas,
seu campi, supplicio concremandorum destinati,
vinctis manibus, deducti sunt: sic, ut *duo* jam el-
sent diversa *Christi-Testium* agmina; numerum-
que universim conficerent, *Quinquaginta* *Quinquaginta*
capitum. Qui, de montibus, *Nangasaquio* moun-
tis, utrimque *descendentes*, Jerosolymitanam re-
præsentabant *hodierna* lucis *turbam*: de qua *De-*
vus Lucas (TT.); *Cæperunt*, inquit, *omnes turba*
DESCENTENTIVM (&, *palmarum* remos in ma-
nibus gestantium) *laudare Deum*, voce magna

Apostatæ Iapones.

Et isthæc duo agmina, hinc quidem eorum, qui Omurâ paullò antè venerant, illinc autem *triginta*, Nangasaquio recens supervenientium; Martyrii sui PALMAS, in manibus (quantum ad votum illorum, ac desiderium, attinebat) jamjam portabant; interque sese, lætis sonori consalutationibus. DEUM Cœli, *Palmarum assignatorem*, hilares celebrabant. Cum his autem jungebant, ex alia parte, extra cancellos, vota sua vocésque gratulatorias, (non sine dulcissimis lacrymis) *Christianorum* illa, foris circumstantium, *triginta millia*. Quantus, bone Deus! quantus tunc in cœlum ibat lætitiæ mutæ sonitus? Quot lacrymarum liquida pietas *terram* illam & campum irrorabat? Ingens profectò, longéque speciosissimum, erat & istud, *Fortitudinis* inter supplicia retinendæ, *illectamentum*. Ac *Triginta* quidem illi, intrâ *metas*, ut dixi, *lignas* introducti, stare tantisper, ac, suam quisque præstolari mortem, sunt jussi; quam à *gladio* paullò post erant excepturi. Eam illi stationem, sicut imperatum erat, obsequentibus animis ac pedibus præstiterunt, è regione, & in oculis illorum, qui *flammis* erant adjudicati. Hi autem, mox *ustulandi*, suas quisque ad *Columnas*, quæ pro numero capitum (ut antè jam monui) *Viginti* quinque erant, colligari sunt cœpti; longam, & *obliquatam*, in seriem; sed, *vinculis* (quod quis, caussarum ignarus, merito miretur) *laxis*, ac facillimè solubilibus; quò scilicet, si qui, doloris & flammaram impatienciâ, mortem cuperent præsentem effugere, *Christique Fidem* ejurare, sine magna mole sese possent enodare, ac transfugere. Hi LAQUEI VENANTIIUM erant (VV.): *Venantium*, inquam, Q 3 animas,

Apostatæ Iapones.

animas, in Interitum. Qui tamen, *Prædestina-
tis illæsis, pluent super Peccatores Reprobandos,*
quos, è Davidis Vaticinio, manet *Laqueus, & ignis,
& sulphur, & Spiritus procellarum:* eò, quòd
Iustus sit Dominus, & Iustitiam dilexerit. (XX.)
Cæterùm in hoc *Deligationis ad Columnas* nego-
tio, servatus est *ordo* quidam, silentiò non pe-
tùs prætereundus; propterea, quòd *Providentiæ*
cujusdam *divinæ* singularis in eo, manifestissimè
que, dextera reluxerit. Quod ipsum vos, quòs
paucis audite; & in animos vestros profundè do-
mittitote.

XXIII. Erat, (sicut principiò ferè Narratio-
nis hujus dicere institueram) inter *Vinctos. pro
Christo* cæteros, etiam *Matrona* quædam adducta,
Nangasaquianam ad supplicii *aream;* eò, quòd
hæc, adversus *Xoguni,* Japonum *Imperatoris,* ob-
ctum, amore *JESU Christi* *Patres* quosdam *Evangelii*
disseminatores, hospitio suo recepisset. Eam
unicam ob causam adjudicata flammis & ipsa
fuerat. nomen ei, *LUCIÆ DE FREYTES*
(YY.); eratque hæc, quantum ex nomenclatura
more conjectare licet, generis ortu *nobili.* Ja-
ponensem autem fuisse, *Scriptores* consensu tu-
dunt. Hæc igitur *LUCIA,* toto, quo *captiva*
tur ad mortem itinere, (quin & antehac) inopi-
mis autem, intrà ipsum denique supplicii futuri
dium & *arenam,* à Deo votis quàm ardentissimè
expetierat; uti priùs, quàm pro *Christo* exortetur,
Confessioni Sacramentalis beneficio suam li-
ceret animam exonerare; propterea, quòd opti-
mæ viraginis conscientiam *delictum,* nescio quò
gravaret. Id animæ suæ remedium, cum in
Omuranâ, propter *lictores,* assiduò, tam suo, quam

Apostatæ Japonæ.

Sacerdotum lateri, adhaerentes, adipisci nullâ ratione potuisset: oravit efflictim Divinam pietatem; uti iuxta patris alicuius, seu Sacerdotis, & absolvendi potestate praediti, latus, columnam ipsam suam, ac stationis situm, in serie comburendorum, sortiretur. Audiit eam, ac voti compotem effecit, clementissimus Deus: eoque sic rem disponente, carnifices, desiderii istius Matronæ penitus licet ignari, deligandorum ad palos hunc ordinem instituerunt: ut locis primis (finge tibi mente nunc, initium *Principalis horti*, Occidentem versus) tres viri Japones, (*Antonii* videlicet duo, ac *Paulus* unus,) loco autem quarto, *Domina LUCIA*, continuo statueretur: Post *Luciam* verò, ab læva mulieris, illico *P. Carolus Spinola*, deincepsque mixtim cæteri: donec omnium *viginti quinque* capitum corporumque, flammis destinatorum, numerus absolveretur. Hic igitur, adorata suum apud animum *divinâ Providentiâ*, non distulit uti *Confessionis* occasione quam electissimâ, devota hæc mulier: & quoniam, inervallo nequaquam adeò longo, singulorum inter se *Columna* distarent; lictoresque, deligatione finitâ, jam recesserant, sic, ut colloqui *vocalioris*, extra aures arbitratorum, commoda jam daretur oportunitas: *piè contritèque confessa LUCIA*, de columna, ad quam religata stabat, à *Patre Carolo* (& ipso jam ad palum suum constricto) *audita, absolutâque est, ingenti suo solatio.*

XXIV. *Quid?* (inquis) *Non suffecerat huic LUCIÆ, pro Christo paullo post incendi vivam, & in fayillas redigi? Usquene adeò Confessionis erat opus onere, ut non suppleretur istud, à tam atroci martyrio?* Respondeo tibi (quisquis hæc interjicis)

Q ↑ Apostatae Japones.

jicis) & respondeo, quod res est, brevitate summa. Si, *Venialia* dundaxat errata circumferre se, LUCIA hæc in conscientia sua deprehenderat: hæc dubiè non obligabatur ad *exomologésin*; tamen valde *utiliter* eam optaret, & adhuc *utilius* ulurperet. Si autem *Mortifero* se reperiebat *delicto* premi, sive *recens* tunc commisso, sive *veteri* quodam (quod nostrum nemo scit, an gravatam sese fecerit) imò, si & *Dubiâ* peccati *Lethiferi Conscientiâ* morderetur, sic, ut nullo modo se inde excederet: ambigere non debes, *Eam obligatam* ad peragendam *Confessionem* fuisse (si modò illius obeundæ copia fuerit, citrà *Fidei* & *Constantiæ* præjudicium, apud *Infideles*) etiam ante *martyrium*. Quæ *Responso*, saltem analogicè, potest & ex illa *Divi Pauli* sententia rationis suæ lucem accipere, quæ is dicit; *Si tradidero Corpus meum, ita ut ARDEAM: Charitatem autem* (quæ, & *Charitas* est, Christumque revera ex animo diligit; necessariò etiam *mandata Christi servas*: consequenter & *Mandarum* ejus, *De Peccatorum Mortalium* humili *Confessione*; cujus obligatio, *Præcepti* est *Divini*, & non humani tantum, atque *Ecclesiastici*) Si hanc, inquit, *Charitatu* Virtutem non habuero, nihil mihi prodest: ne *COMBUSTIO* quidem; quam imaginarer ego mihi pro *Christo* me sustinere. (ZZ.)

XXV. Quapropter, partim *exemplo* devotissimæ hujus *Heroine*; partim, & multò magis, *doctrinæ* istius *veritate* constrictæ, paveant, jam non *Pælla* modò (quas ad salutarem consternationem, in *Catharina* nuper *Peruona*, stimulavimus) sed frequenter etiam *Coniugata Viduaque*; nec non alii omnes, quicumque, in hoc puncto, de *Nuptiis*

Apostatæ Iapones.

sitate confitentorum lethalium peccatorum, seiplos, & non Deum aut Sacerdotem, miserrimam in fraudem inducunt; quoties hi tales videlicet, per alia quævis Opera Charitatis, & Asperitatis in corpore, supplere (statuè conantur accusandi-sui-pudorem ac difficultatem, Et tamen, prætermisâ Sceleris occulti detectione Sacramentali, non aliud sibi, quàm, Diaboli Martyrium, hoc est, & conscientia carnificinam, & sempiternam Gehennam, promereantur.

Non credis hoc? At *Cremensi matrona* illi Nobili crede (repetam enim, & inculcabo, quod proximo quoque *Sermone* produxi) quæ Sanctissimis Orationum, Jejuniarum, Eleemosynarum, & Domesticæ disciplinæ, exercitamentis, ad mortem usque, dedita, oranti pro se post mortem filia præcepit, *ut desisteret*; tanquam ab Opere pietatis, sibi jam nec hilum profuturo.

Quippe, quæ, *propter enormia quadam detestandaque* (ut verba quoque illius ipsissima repetam) proprio cum marito *foedissimè perpetrata*, nec unquam (obstante verecundiâ) Judici conscientia suæ *detecta*, sempiternis sit flammis addicta. Vides, nihil (casu tali) sine *Confessione* sacrâ, Operibus etiam Sanctissimis, in via Salutis, promoveri? At; *Contritioni* (inquis) & *Tristitia*, propter *Occulta* flagitia, *insistam*: & hoc, *ad obitum usque meum*; meque *dolore cordis* intestino emaciens & eviscerans. SIC abominationes expiabo meas: dummodo, *sine Confessione*.

Frustra, frustra, sic quoque, frustra! nam audi! Romæ, anno millesimo quingentesimo, septuagesimo primo, *Matrona* quædam, & ipsa *Nobilis*, absente ad prælium Naupacticum, adversus Turcas, marito, viro forti ac strenuo, sollicitata diutissimè precibus, ob-

secratio-

Q 5
Apostatae Iapones.

secrationibus, & muneribus pretiosis, à viro quodam alio nobili, noctem ejus ambiente: post multum temporis, & constantiæ, in tuenda sua pudicitia exhibitæ, vix tandem, ac ne vix quidem, neque, nisi *Vice* duntaxat UNICA, *consensit* in fœdum *Adulterii* cum eo flagitium: réinque turpi opere perpetravit. Mox autem, & è vestigio admissi hujus sceleris, tantis est animi doloribus, & tristiciæ fluctibus, obruta, pudore dedecoris: ut, in morbum lapsa *mortiferum*, ex mœre tandem extingueretur; sed, *Adulterio* per *Confessionem*, ob verecundiam, non priùs denutato & eluto. Quis exspectas? *Sempiterna* miseræ istius ad Inferos *Damnatio* (sedentis in *Gehenna*, jam annis octoginta, sessuræque, quamdiu Deus erit Deus) revelata marito ipsius, Naupactico conflictu jam finito, per ipsammet uxorem, hoc est, *adulteram*, post obitum fuit. Maritus porrò P. *Luca Fanesi* id enarravit, Sanctissimæ *Capucinorum* Religionis tunc temporis celebri, per eas regiones locaque, Concionatori; hic autem, *adultero*, qui flagitium se auctore commissum, & totius mali tragediam, fide bonâ & ingenuâ fassus, extra Sacrum tribunal, est. (AAA.) Vides, infelix) vides; Nec *Tristitiâ* quidem, &, ad mortem usque concepta, continuatâq; *mentis agritudine*, super admisso claudestino turpi facinore, juvari peccatricem animam, aut è Peccati lethalis nexibus extricari? si non accedat etiam *Occultorum* ejusmodi, crystallo clarior, ac vitro perlucidior, *Confessio*. Sed ad *Historiam* revertor; invitatus, ad digressionem hunc, ab *Heroide* illa *Lucia*: contentusque nunc, quæ modò dixi, addidisse reperissèque, jam sepius antehac inculcatam *Scripturæ* fulminantis

Sera-

Apostata Iaponcs.

Sententiam, de Confessione nequam & insynce-
ra; QUI ABSCONDERIT SCELERA SUA,
NON DIRIGETUR! (BBB.)

XXVI. Posteaquam igitur (ut memorare coe-
peram) ad *Columnam* quisque suam, deligati sunt
ii, quos pro Christi confessione *flamma* vivos ex-
spectabat; cum jam in procinctu mortis, tam *hi*
viginti quinque starent, quam *Triginta* ceteri, ad
ferrum & jugulationem adducti: advénit tandem,
Nangasaguo ex urbe, cum suo comitatu satelli-
tiorque, *SUKENDAYNUS*, Gubernatoris *Gonró-*
ci (qui supplicio tam atroci non erat interfutu-
rus) *Vices-acturus*. (CCC.). Is, ingressus stadium
illud, cancellis ligneis, lato satis ambitu, unde-
quaque circumseptum; ad *medium* ejusdem, *ex-*
celfo se *solio*, Sinensibus instrato splendentéque
tapedibus, sessum recepit. Idem fecit, ad utrum-
que *Vice-Gubernatoris* latus, pro suo quisque mu-
nere gradúque, *Judicum ethnicorum* reliquos con-
fessus atque ordo. *Terribilis* utique, tot simul,
longâ serie, *Tyrannorum* conspectus! *terribilior*,
instantium suppliciorum propinquus intuitus atque
sensus! sed, *Timidis* duntaxat, *Incredulis* (DDD.),
ac fluctuaturis. Nam, ad *Fortitudinem* Canstan-
tibus exaugendam, præter *Stimulos* complures,
superius jam enarratos; præter Dei item *Gratiam*,
& *coelestem* opem, omnibus, bene præparatis,
paratissimam & obviam: *Stimuli* & *incitamenta*
roboris *heroici* longè plura aderant & efficacio-
ra, quam *Terriculamenta*. Seriatim autem illa
pa ndam.

XXVII. *Incitamentum* ergo, *Martyrii fortiter*
tolerandi, PRIMUM (præter supra dicta), CON-
CIO fuit, *Igne divino* plena; præviâ *Dei* canorâ
laude,

Apostatæ Iapones.

laude. Cùm enim *Signum* jam dari cœptum esset, inchoandi cœlestis hujus *Holocausti*: altissimi lætissimâque voce *Pater Carolus Spino'a*, Psalmum Sancti *Davidis* Centesimum decimum sextum exoritur: *Laudate, Laudate Dominum, Omnes Gentiles! Laudate eum, Omnes populi!* Responderuntque alternis, cæteri *Viginti quatuor*, ad columnas cum *Carolo* deligati. Responderunt & *Triginta* illi, qui stabant e regione, intra septa, *capitis damna- ti*. Respondit, ut potuit, præ pio gemutu, devotis suspiriis, ac dulcibus interni motus lacrymis, spectantium Christianorum *triginta millium* omnis circumfusa multitudo. Absoluto Psalmo, *P. Carolus* (sicut erat revinctus ad palum) converso ad *Vice-gubernatorem*, (in throno residentem) & ad *Assesores* judices, vultu; *Concun- nem* est exorsus, idioma *Japonico*, inflammatissimam: in qua *Vanitatem* ostendit opinionis eorum, qui suspicarentur (ut *Gentiles Japones*) aut fingerent atque criminarentur (ut *barbari Britanni Batavique*, persecutionis illius primi co- citatores); *Religiosos Europaos*, tot per terras & æquora venientes in ultimas Orientis Insulas, *Japonia* potius *Monarchiam*, *Hispano* subdendam dominatui, quàm tot *Animarum errantium mil- lia*, Cœlorum Regi adducenda, *querere* & *affe- ctare*. *Vanitatem* quoque & perniciosas neq̄s *Idololatria*, Deorumque fictilium cultus, poterat ante oculos posuit: potentissimè verò, *Christi- ana Catholicaq̄ Fidei Necessitatem* ad Salutem æ- judémque incorruptibilem, & omnis scissionis impatientem, *Vnitatem*; *Quam Veritatem* (ad- cit, sub orationis finem) ego nunc confestim mea- meorumque Sodalium horum morte, (quantum

Apostata Japones.

Deus dabit) obsignabo. Conversus deinceps ad *Lusitanos* adstantes, plurimùmque flentes; consolabatur eos: &, ad *Christi Fidem*, omni virtutum bonorùmque operum *sanctitate* condecorandam, incitabat acerrimè, Cujus Sermonis *fructus* is fuit: ut ex eorum, quos *Carolus* tunc affatus erat, numero, nonnemo de *primis* & *locupletioribus*, confestim relinquere Sæculum, & Ordinem ingredi concionantis, decreverit. Quid censes, charissime? Num non *Efficax* valde *Calcar* istud PRIMUM erat, ad instantis, aut potiùs ad superstitis, *martyrii* consummandum cursum? Cui tamen, ut *efficacius* adhuc multò foret, etiam ALTERUM mox successit; *priore* fortasse non inferius aut languidius.

XVIII. Dum enim adhuc in Epilogo concionis *P. Carolus*; in genua se demittunt longâ serie *Triginta* illi, quos sæpius jam memoravi, *gladio* adjudicati: in quibus, ut dixeram, *Viri*, *Vidua*, *Conjugata*, puerique erant; Inter undecim verò *Viduas*, *ISABELLA*, cognomento *FSR-NANDA*, *Dominici Georgii* (ante triennium pro *Christo* exusti) relicta conjunx, gente *Lusitana*. Hac, cum viro quondam suo, *P. Carolum*, contemptrix periculorum & minarum Imperatoris, hospitio pio, *propter amorem Christi*, susceperat: ob eamque postea caussam, & *Vir* olim mori iustus erat, & *Isabella* tunc mortem expectabat. Ea igitur ipsa mulier, ad finem perductâ concione; verbis *spirituali Filiâ* dignissimis, affectuque sancto plenis, acclamavit *Patrem Carolum*: ac *vale* dixit. Quoniam autem & *filiolum* illa habebat, annorum quatuor, *Ignatium* nomine; quem (*Divi Ignatii Loyola* festâ luce natum) *Carolus* ipse *sacro fonte* tinxerat:

Apostata Iapones.

tinaxerat: interrogat Carolus; *Parvus Ignatioli*
binam sit? (nam, matri retrò inhærentem, tardius
 cum adverterat) Illa, retrorsum versa, comple-
 xaque brachiis *filiolum*, & in sublime effertens,
En, inquit, en, Pater! Hic meus est Ignatioli
Hunc ego iam statim ei Morientem offeram; à qua
Vivum accepi Conditore, inquam, Deoque meo
 Simulque parvulo mandat; Iret ocyus, & *Pater*
Caroli se pedibus advolveret, *suprema Benedic-
 nis* impetrandæ causâ. Id, quod illico puer ex-
 secutus est, maximò circumstantium omnium o-
 nium sensu motuque; sic, ut (solâ tunc sicca, im-
 mobilique, Heroinâ matre) plerique cæterorum
 solverentur in lacrymas; attoniti tantâ Innocen-
 tis ætulatæ promptitudine, spectaculi insuetudi-
 ne, devotâ gestuum compositione, formæ recondi-
 venustate, vestiûmque decentissimo cultu, quo ma-
 ter cum exornatum, tanquam martyrii candido-
 tum, produxerat. Perfunctus veneratione sibi
 mandatâ, potitûsque bene sibi præcantis beneficiis
 puerulus; à *Patre Carolo* revertitur, matri se re-
 diturus, & stationi suæ, cum ecce, *Vice-gubernatoris*
 imperio, stringuntur in puncto acinaces: se-
 riuntur per ordinem illi, sexûs utriusque *Trigu-
 sa*: capita continuò *Tria quatuorve*, ante rever-
 tentis *Ignatioli* pedes decussa, præcumbunt. Non
 terretur interim puer: sed ad matrem, uti capere-
 rat, ire pergit. quod, dum facit; en! & matrem
 caput atque truncum, ante se provolutum, cernit.
 Nec illacrymatur tamen, nec expallescit, ac ne
 consternatur quidem; sed potius, in vestigio lu-
 scim, cerviculam & ipse suam exporigens appu-
 cansque, vultu hilari decollatur nemine spectan-
 tium non obstupescente: innumeris autem, ab-
 1711

Apostataz Iapones.

eum suspitio, illacrymantibus. Deus bone! quàm forte, quàm potens, quàm flammeum *Irritamentum*, & istud esse oportuit, iis, qui Christiani certaminis agoni supererant? aspicientibus è propinquo, Inter *triginta* capite plexos illos (tanquam *victimas praambulas*) tam hilariter excepisse *ferrum*, non *tredecim* tantùm *matronas* sed *septem* quoque *Parvulos*, & in his, ætate minimum, propemodum adhuc *Infansulum*? cùm profectò, revinctorum ad *Columnas* sibi quilibet illud *Dirvi* posset *Augustini* succinere; *Ibi*, tot *Pueri* & *Puella*! *Ibi* *Omnis* *ætas*, & *graves* *Vidua*! *Tu non poteris*, quod *isti* & *ista*? *An vero isti*, & *ista*, in *semetipsis* (id potuerunt?) ac non potiùs in *Domino*, *Deo suo*? (*EEE.*) *Magnum* igitur, & hoc *SECUNDUM*, fuit. ad retinendam *Fidem* atque *Perseverantiam*, è *spectaculo*, adhortamentum. Sed, quod sequitur, *TERTIUM*, antecedentibus fuit omnibus ignitum magis & emphaticum.

XXIX. Cùm namque *Triginta* jam omnes *ferro* concidissent; & eorum *Capita* suffixa contis, ad terrendos, qui pugnae supererant, palàm illic omnium oculis, è regione proposita, eminerent: tunc demum (nemine adhuc recantante) singulorum etiam, circum *Columnas*, succendi *rogus* est cœptus; insanissimâ, tam intus incendientium, tum foris adspectantium, *barbarorum* tumultuatione: *Christianorum* autem, tot *millium*, cum gemitu, lacrymis, acclamatione; quam mœror quidem, *Spiritus* gaudio mixtus, excitabat, ob tot simul eorum, quos in *Christo* *Patres*, quos *Fidei* *magistros*, quos *Conscientia* *arbitros*, quos *Evangelii* *pracones*, quos inter adversa *consolatores* habuerant, è vita discessum, & jacturam. Quibus proinde, tot dissonè vo-

Apostatæ Iapones.

nè vociferantium, clamoribus ac fremitu, factus est, ut religatorum ad *Columnas*, & ardere incipientium, *Vox* vel prorsus, vel propemodum nulla, percipi valuerit. *Distabat* autem, à singulis eorum, *Ignis* per circuitum pali, à *pedibus* (ut plerique tradidère) *Geometricis sex*, aut *septem*: sive (ut alius quidam loquitur, in re nihil admodum discrepans) *ad tres bicubitos* (FFF): ut, quanto lentius, tanto quoque cruciabilius, torrentur; neque, sicut alii vulgò, combusti breviori morâ, supplicii per compendium defungerentur: sed, per spatia temporis admodum producta, longum & atrociter assarentur. Stabant nihilominus ad pales suos, jam incinctæ flammis, *Hæc*, martyrio designatæ, *Viginti quinque Omnes*, (si recipiendas excipias) *immutissimo* corporum *fire*: *Omnes*, oculis in cælum inconnivè directis: *Omnes*, inter cruciamenta flammaram incredibilia, nullisque verbis explicanda, *perseverantissimi*, tanquam *adamantina* quædam erectæ *STATUÆ*. Quocirca vicissim, *Statuarum* instar, à præsentibus illic, aspectabantur. *SPECTACULUM*, *Præsidi* *Judicibusque* stupefendum; ad exprobrationem paganæ tyrannidis. *Spectaculum*, lacrymantibus *Christianorum populis*; ad incitationem Fortitudinis. *Spectaculum*, Japoniæ universæ, *gestibusque*; in *Fidei* nostræ sigillum & confirmationem. *Spectaculum*, glorificato *Deo*; jubilantibus *Angelis*, persequenti *Mundo*, confusis & pudicitis *Luciferi* legionibus. *Spectaculum* quoque *COELO*, coronas præparanti; *Solique*, fortitudinem tantam aspicienti: cum fumus, & nidor *Sacrificii*, sursum ad *Sidera* volitaret. *Spectaculum* denique, *Barbaris* etiam & *Anglis* *sectariis*, flammaram

Apostatæ *Japones*.

tum hujusmodi primis follibus & incensforibus: cui
Theatro (tam numerofo) quid ipfi Simile, fuis
 de *Sectis*; ac *magistris* opponent?

XXX. Duravit autem, ab horis *antemeridiana*
nis coeptum, hoc *Incendium*, in tempus usque *po-*
meridianum, in longum, aliquorum producto cru-
 ciatu. *Primus*, ex omni numero, coelum e-
 volavit P. *Carolus SPINOLA*: cujus *vestibus*,
 cum lignorum ardentium frusta, pectori finique
 infilentia, tenaciter haesissent: exustis ille vincu-
 lis ac funibus, & magna praeterea corporis parte,
 concidit pronus in faciem; expassis utrimque gene-
 rosis palmis terram complexus: prunisque flagran-
 tibus, velut osculum figens, *expiravit*. Post
 hunc alii per ordinem, atque alii, *in genibus omnes*,
 aut etiam *in carbonum osculis* quidam, extincti.
 Quorum *ultimum* omnium *Pater Sebastianus CHI-*
MURA, *Societatis Iesu*, solidas tres tostus horas:
 decussatim compositis ante pectus, manibus (post-
 quam exusta pridem vincula fuerant) & amabiliter
 infixis caelo oculis, in stuporem rapiebat omnem
 circumstantium universitatem. Atque in hunc
 modum ex *Viginti quinque* capitibus, *flamma devo-*
ris, *Animae Viginti dua* de cineribus, tanquam
 Phoenices, in *Paradisi caelestis* vertices evolarunt:
 ingentia profecto, numerosaque *Fortitudinis*, ad
 finem usque retinenda, proritamenta.

XXXI *Viginti dua* (inquis) *Anima*, de con-
 tubernio capitum *Viginti quinque*? *Vbi sunt igitur*,
 ad numeri totius, & gaudii, explementum, *TRES*
reliqua? Jam (dilecte), jam audies. Nimirum;
 non obstantibus tot, ac tam potentibus, ad *Con-*
stantiam perseverantem, *Stimulis*: *TRES* (proh
 dolor!) *Tres Persona* non tenuere *palpam*. *Et*

R

quanam?

Apostatae Iaponae.

quanam, ex illis? (rogas) aut, cuius sortis, capite
 LUCIA forsitan! (divinet aliquis) nam hæc
 la, tot inter Viros exurenda & ipsa, sed imbel-
 lis Fœmina, simul vinc̄ta steterat. Hæc, credo,
 defecit. Nec mirum (dicet alius): quippe, Sexu
 fragilis, lubricus, infirmus, instabilis: ac, tam inje-
 leus dolorum acrium, quàm, gaudiorum & volupta-
 tum appetens. Hæc tu quidem. Sed falleris,
 quisquis de Muliere hac tam iniquè suspicaris.
 Enim verò, stetit, perstitit, erecta mansit, tanquam
 COLUMNA IMMOBILIS, LUCIA hæc SPON-
 SA CHRISTI (GGG.): duravit, perseveravit,
 vicit, triumphavit. Hanc illi quippe Foritudi-
 nis Efficacem Gratiam contulerat is, qui respectu
 humilitatem Ancilla sua; tam demissè paulò au-
 tē quærentis, & obeuntis, sui, de Peccatis, accu-
 sationem. Et qua igitur (inquis), quæ Personæ, et
 omni reliqua multitudine, non tenuère Constan-
 tiam? Audi.

XXXII. In parte campi extremâ, ad ipsam
 montis principium, (propone tibi mente, pedes
 collis castellani, cui Divi Vdalrici Sacellum au-
 licum insistit) tres erant JAPONES, ordinis
 jusdam Religiosi: quem nominare, non est neces-
 se, tametsi possem. (HHH.). Hi, inter quatuor
 ultimos concremandos constituti, tametsi primò
 robur simulantes, & qualemqualem alacritatem,
 simulac tamen admoveri flamma, succendique
 pyra, cœpta est; non diu tenuère stationem: sed,
 eximere se vinculis, & ardore, laborarunt. quod
 utique, (sicut in superioribus dixeram) propter
 funium laxitatem, in proclivi fuit. Notavit hoc
 continuò quidam; qui, inter eos, medius alligatus,
 ad palum stabat suum, Religiosus alterius

Apostatæ Iapones.

dinis. Ludovico *Cavára* nomen erat: qui, inter *ephebos* quondam *Arimanorum* Regis, *Protasii*, *educatus*, postea, *Ioanni Michaëli*, Filio *Protasii*, à *ubiculis* fuerat. posteaquam autem à *Fide Michaël* (velut in *Protasio* memoravi) descivit: ne *periculum* ipse *Salutis* propriæ, *cœlique iacturam*, incurreret (quam expectare debent omnes illi, qui apostatis, impiis Ecclesiæ desertoribus, ac venenosis Hæreticis, crebro, & assiduo, consortio, cohabitatione, familiaritatēque nimis intestinā, junguntur): religionis Christianæ *transfugam domitium*, & unā, *fortunas* suas omnes honoresque, *Cavára* deseruit; ingressusque tandem Societatem IESU, *Coadiutoris* in ea *domestici* partes, vir licet domi suæ *nobilis*, egit. Hic talis igitur, deligatus (ut dixi) medius, inter *Tres* illos *nutantes*, acerrimè cœpit eos, & *Zeli* divini plenā concione, suæ vocationis, & arrepti certaminis, & capessendæ *Coronæ*, commonefacere; idque multum, ac diu. Et in UNO quidem *Trium* illorum tantum profecit, ut is ad *columnam* suam & *Ignem* (unde, *vinculis* enodatus, jam exsilierat) regressus tandem fuisse perhibeatur: nonnullique pro comperto affirmârint; Eum inter *flammas* denique, *transfugii* sui *pœnitentem*, vitam posuisse. Quia tamen id non omnibus passim tam clarum contestatumque fuit: *nomen* hominis illius, prudentis cautelæ causâ (ne fortasse *pro indubitato Vero Falsitas* irreperet) *catalogo* reliquorum, pro *Christo* exustorum, non est insertum; sed expunctum, etiam in hunc usque diem, remānet. Quid autem? cæteri *Duo* quid? Nihil in iis *Exhortator Cavára* profecit: sed, mortalium infelicissimi non *monitorem* tunc, non *spectatores*, non grande

R 2

Scan-

Apostatae Iapones.

Scandalum, non reboantem conscientiam, non Christum Judicem, aut vindicem Deum, non tortores Diabolos, & Gehennæ ineluctabilem Aternitatem, reveriti; ligamentis se suis, non multo post coeptum jam Incendium, exsolverunt; incredibile quæque *Sociorum ardentium* animi cum dolore, pyra uterque suâ dissilientes, ad SUKENDAYNI, Vice Gubernatoris, tribunal, atque ad Judicium Japonicorum subsellia, provolârunt. Illic (malum, & nefandum! in genua provoluti, voce clarissimâ; agnoscite! (clamabant) date veniam! conservate nos! & in gratiam recipite vestram, Clementissimè Domini! Nos enim illum infelicium istorum Christianum, & cum eo, Christianorum omne nomen, abjicimus, & execramur, & execramur: Deos autem Japonia, Xam, & Amidam, adoramus. Hæc nebulones illi.

XXIII. Quid deinde? quid exspectatis, electissimi? Gratiam (opinor) & verba blanda, & complexus, & oscula & honores, & divitiarum congeriem, & voluptatum fluvijs, & formosorum conjugiorum hymenæos, & horum similia alia: *perfidia sacrilega*, detestandique transfugii, præmia sicut *adversarii nonnulli* faciunt religionis nostræ, talia procùl ostentantes, & verbis coràm offerentes: non rarissimè verò re ipsa præstantes, iis; qui à nobis ad se in *Virtembergiam*, in *Saxoniam*, in *Bataviam*, in *Angliam*, religione majorum orthodoxâ desertâ, transcurrunt. O, *pulchram* talium *Ecclesiam*; *super talia fundatam*! Sed, Nunquid his similia, & *Iaponiis* istis *Apostatis*, præmia repensa sunt? *Similia* quidem certè *speraverant*. Verùm, *Nihil minus* illis, quàm horum aliquid, obtigit. *Contraria potius omnia*, & è regione *pergnantia* (sic quippe fas, sic decens erat). Inceci namque,

Apostatæ Iapones.

namque, unà cum *Sukendayno*, supplicii *Præsides*; partim admiratione virtutis heroicæ cæterorum, qui sibi, & Christo, constabant; partim contemptu ignaviæ perfidiæq; transfugarum: contrà morem quidem omnium retrò præcedentium desertorum; quin & contrà callidam intentionem *Vinculorum*, laxius circumpositorum, quò promptius ad fugam, è flammis, illicerentur: divino tamen quodam eorum animos incitante stimulo, quid, quæso, quid fecerunt? A P O S T A T A S hos *Duos*, manibus iterum pedibusque constrictos, reportari denuò, conjicique in flammis, præceperunt; plurimùm licèt obnixèque repugnantes, & hominum Deorumque opem insanis clamoribus implorantes. Ibi (quò præmia fallacis mundi videas) in articulo temporis consumpti sunt, & in favillas redacti. At, *Resipiscentes* utique? tunc saltem denique, cùm præsentis viræ Spes omnis interisset? Nequaquam, ac, nihil minùs: sed potius (ut clarissimè videres oculis, & utràque manu palpares, horrendum in eos, sed justissimum tamen, Dei furorem) ii, qui à Sancta *Perseverantia*, quin & à *Fide* ipsa, semel defecerant, in utriusque ruina ac desertione turpiter & obstinatè permanserunt: usque, adeò, ut, non jam pro tribunali tantummodo, sed in ipso quoque, (*Inferni* prodromo) *Incendio*, scelestissimi *Amida*, (*Japoniorum*, *Dæmonis* veriùs, quàm *Idoli*) nomen execrabile crebris, assiduis, & insanis vocibus, implorarent: ejusque in nominis media flagrantique invocatione, damnatum ambo Spiritum exhalarent. Itaque, tanta quondam (tam diuturno in carcere) passi, sine causa (III.) sineque fructu, à *Gehenna* præsentis temporis migrârunt ad *Gehennam* alterius sæculi sempiternam: imple-

R 3

tùmque,

Apostatae Iapones.

tūmq; in duabus his diversis occumbentium factio-
nibus est, quod *Salvator* quondam dixit, de dil-
cessuris in disparia, pro meritis, loca; *Et ibi*
hi (desertores) *in Supplicium aeternum*; *Iusti au-*
tem (in quibus cæteri quinquaginta duo (in *Vi-*
tam aeternam).

XXXIV. O, O, *Judicia Dei*, miranda quidem,
etiam hîc & expavescenda: semper tamen *Iusti-*
fima, & æquitatis plena! Nam, ecce! (dilectissi-
mi) ecce! *Hi Duo*, *Hi*, inquam, ipsi *Duo* erant illi,
qui in carcere nuper *Omurano* (nonnihil etiam eo-
rum peccatum & contumaciam; adjunctante *Terio*
illo, de quo dixi, *fluctuatore*; quem vix tandem, *Ge-*
vára exhortatio reduxit ad Columnam) captivo-
rum omne contubernium, in re GRAVI turbabant
&, super hac admoniti, superbè, cervicosè, &
sperè, obstinatèque, rebellârant; OBEDIRE cot-
tumaciter NOLENTES. quibus (velut retuli)
P. Carolus Spinola, cùm ostendisset illius *Dei*
scandalum & magnitudinem, posteaquam nihil
secius eos in sententia perstare vidit; *ex parte*
omnipotentis Dei comminatus vindictam erat; præ-
sente, sicut dixi, *Carceris Omurani custode* quodam
Iaponio. Hæc nunc illorum sceleris *vindicta*, hoc
Caroli super illis vaticinium, etiam illo ipso
excubitore barbaro (qui supplicio, rebûque ad
Nangasaquium gestis, præsens adfiterat) agno-
scente, testante, venerantèque, ad unguem est im-
pletum.

XXXV. Hic videlicet *Peccatorum* fuit *Letha-*
lium, in his *Apostatis*, verè *pestifer*, verè male-
cundus *Fructus*. *Defectio* à PERSEVERANTIA
resultus ab Ordinis sui suscepta professione: *per-*
fugium à FIDE illa, sine q̄ a nulla Salus: *per-*

Apostatæ Iapones.

ratio regis regum JESU Christi: *adoptatio* contra, *Diabolici* cultus ac *mancipatus*, in *adorando*, per novissimam impietatem, Amidâ: *Dispendium* omnis (per acta præcedentia collecti) boni nominis & famæ: *Interitus* denique corporum, *interitus animarum*, & indubitabile *sine fine* tormentum. Quis jam proinde *te non timebit*, ô *Rex gentium*? (LLL.); *qui Claves habes mortis*, & *Inferni*: *aperis*, & *nemo claudit*: *claudis*, & *nemo aperit*. (MMM.) BEATVS ergò, *Beatus multum homo*, qui SEMPER est PAVIDUS! (NNN.) & qui *cum metu ac tremore Salutem suam operatur*: sicut sanctissimus *Paulus* nos monet. (OOO.); nequando FIDEI *vera*, ne fortè PERSEVERANTIÆ-FINALIS, irreparabilem Ruinam & *incurram* quis incurrat: & vel hac, vel illâ, vel utraq; in Peccati præcedentis pœnam excidat. Quis nostrum, charissimi, quis est omnium, in utroque sexu, qui certus sit; Non commissum à se *Peccatum* aliquando, vel *Vnum*, vel *plura GRAVIA*? quæ *Divinus oculus* insculperit *aterna memoria*; quæ *divinus digitus* inscripserit *rationum suarum tabulario*? propter quæ, *suo quandoque tempore*, maturiùs, aut tardiùs, sed aliquando tamen, *iustissima vindicta causâ* nos *deficere* permittat à Sanctissima FIDE, sicut plurimos? desciscere à Sancta PERSEVERANTIA, sicut innumeros? Sic enim sanè defecit *Saul*, rex Hebræus; sic *Judas Iscariotes*, *Apostolus*; sic *Nicobaus* *Antiochenus*, *Diaconus*; sic *Origines* *Adimantius*; sic *Tertullianus* *Afer*; sic *Ruffinus* *Aquilejensis*: *Ecclesiæ* primùm *Doctores*; postea *desertores*, & *oppugnatores*. Sic *Angliæ* *Rex*, *Henricus Octavus*; sic *Christiernus* *Daniæ*: sic *Omuræ* nuper *Principes*, *Tangodonus*,

R 4

Apostatæ Iapones.

gōdonus, pater: & *Mimbudonus*, filius. sic alii agunt alii, sine fine producendi. *Defecerunt*, inquam, ac transfugerunt: & collapsi sunt, *incorrupto* & irrefuscitato *precipitio*. Et cur? *In pœnam* Omnes, & in ultionem flagitiorum antecedentium; non quidem uniusmodi, sed *G R A V I U M* tamen, & Deo plurimum displicentium.

XXXVI. Horum omnium *Interitu* lamentabili, sapiamus (quæso) nos: sintque *magistri* nobis retinendæ propriæ *Virtutis*, alienæ *perfidia* lapsus atque fossæ. Ne in *alterutram* harum voraginum, (in quas, hinc quidem deserta *Fides*, illinc autem excussum *Perseverantia* jugum, precipitat) incidamus; diligenter, obsecro, praveamus certa quædam *Peccata*, ad utrumque vulgò pedes lubricos disponentia. Ac *FIDEM* quidem *NAUFRAGIO* (sicut id appellat divinus *Paulus*) præstruamus aditum, & fluxus; fugiendo *Dubitationes Omnes*, circa *FIDEM*, *Voluntarias*. Ob *inutiles* enim, in ea, *perplexitates*, naufragaverunt eorum plerique, quos modò nominavi; franguntque navim, qui deinceps erunt in posteris nominandi. Quin & *hac tempestate*, percunt in mari hoc procelloso, qui priùs delinquant (*in utroque sexu*) per *Immodicam* Scrutandorum Dei mysteriorum *Curiositatem*: per turgentis iudicii *Superbiam*: per nimiam & ineredibilem sui, in rebus etiam Divinissimis discutiendis, *Fiduciam*. Quam *temeritatem* intolerabilem in se, suamque animam, suscipiunt, (& frequenter admodum) *Homines*, omnium scientiarum rudes, ac planè de plebe. quorum audiivi subinde, sublimiores quosdam, sublimissimarum rerum & *Controversiarum*, sese constituere *Judices*, ac *Diremptores* audere

Apostatae Iapones.

audere. Longius alii, (dicam & Absurdius) progrediuntur: De Colore (quod dicitur) oculis etiam cecis, ferendo iudicium, ex imaginarii cuiusdam radii Falitate. Vident enim, & audiunt, (exemplis ut agamus) in urbe quapiam acatholica, seu Imperiali, seu quacunque alia Reipublica politicum Ordinem; Sectariorum in templis confesas, & cantilenas; nigrantis modestiæ Stoicum vestitum; affectatæ lenitatis composita verba; civium hæreticorum affabilem humanitatem: & his similia dissimiliave. Quare confestim exclamant; Ah! mortales, probe moratos! Et hos, credat aliquis, perire posse? Apud Catholicos autem nostros (utpote, quibuscum assiduò versentur) è contrario, Scandala subinde, neq; rarissimè, notant, tam profanorum, quàm Ecclesiasticorum: interdumque & Primorum in his Capitum (quid enim manifesta negemus?) & vociferantur, ex tempore, sed non ex æquo bonoque, non ex rectâ ratione; Verè, verè, PAPTUS Omnis, nefaria Babylon est! Quis, apud hos tales, putet inveniri Cælum? aut, non aequè facile, fortasseque expeditius, apud nostra religionis adversarios? In hunc modum, cum tam perversè iudicium fertur, homines privatim ac singillatim: in hunc modum, urbes tandem & communitates universim labant, & in FIDE saltem intelescunt: donec ad extremum congelascant, & in Hæresis glacie pedem ac Salutem frangat. Et Cuiusnam? aut, Quorum, culpa? Profectò, Nostrâ solorum: qui scientes, prudentes, in offensiones & Scandala per eiusmodi tricationes, incurrimus. Nostrâ ipsorum (iterum enim, iterumque eadem clamare, non desinam) nostrâ (inquam) culpa malitiâque! qui primùm ipsimet malè

R 5

dissolu-

Apostatae Iapones.

dissolutèque vivimus: deinde, ex *aliorum* flagitiis
 vità nos *offendicula* capere, non tam sentimus,
 quàm simulamus; ut nequitiis nostris pallium cir-
 cumponamus. INITIUM (audacter dico) Ini-
 tium *fluctuationis* omnis, & NAUFRAGII *Fidei*,
 revera ex *nobismetipsis* est. NEMO, sanctè fe-
 vidèque vivens, & certus-adhærere semper Deo,
 poterit unquam *aliena* vitæ vel hypocrisi, vel im-
 probitate, subverti: NEMO LÆDI, NISI, A
 SEIPSO. Vidisti, miser, inter *hæreticos*, qui de
 comptis tibi moribus, probarentur? *Atqui at-*
tendere iustus es *ab eis*, qui *Veniunt in vestimen-*
tis ovium: & intrinsecus sunt Lupi rapaces. (PPP.)
 Vidisti, politicè modesto vultu, cultu, incessu, ser-
 mone, gestu, hujus mundi *oculis* placentes, *Secta-*
rios? vide, num & *divinis?* cùm sine *Fide* (*verè*)
 sit impossibile, PLACERE DEO. (QQ.) Vi-
 didisti apud illos, fortassis *tres*, *sex*, *decem*, *viginti*,
triginta, (si tamen tot) simulatæ pictæque probi-
 tatis? Cur ergo non, pro his diffictis pauculis, à
 contrario notâsti apud eisdem *centum millia* ma-
 nifestæ pravitatis & nequitæ? Audisti de *quodam*,
 aut *quibusdam*, qui de nobis ad eos *transfugerunt*.
 Et, *quosnam* igitur? &, *quales* &, *quâ famâ?* *quâ*
causâ? quo *stimulo?* quo *morum splendore?* Num-
 quid aliquis ex SANCTIS, ad illos, aut SAN-
 CTITATIS ergò, commigravit? Vidisti, ex
 opposito, audistique, inter *Catholicos*, qui vixerint
 aliquando, quive viverent adhuc hodie, flagiti-
 sè, etiam in *Culminibus*, & iis quidem, *Sacris* et
 venerandis. Cur, quæso, non intuitus vicissim
 es, pro illis *Improbis*, ingentes *immaculatè sanctè-*
que viventium populos, & exercitus? Vidisti, *ho-*
diernâ in Tragedia, deficientes à Bono rectoque
 DUOS,

Apostatæ Iapones.

DUOS, aut, ut multum, TRES? Cur non aspicias
 è diverso, pro pauculis illis lapsis, in sanctitate
 fortiter perstantes alios. QUINQUAGINTA
 DUOS: *Cur Oculus tuus Nequam est, (RRR.)*
 quia *ECCLESIA Bona*? quæ, præcepto divino con-
 venienter agens, non omnia statim rigidâ falce
 rescindit, aut coæquat: quæ, inter *triticum*, aliquo-
 usque *Zizania* quoque tolerat, *usque ad tempus mes-*
sis? quæ, *filios* suos, etiam sensim degenerantes,
 sæpe diu, *Spe Pœnitentiæ*, sustinet, nec statim ex-
 turbat. Siquid igitur vides, siquid sapis, & tibi
 consulis; præteribis *Caliginem Alienam*: & tu po-
 tius, etiam inter *Opata* (vitiolorum proximi) stude-
 bis, ut *Carbunculi* fulgere *Gemma*, Virtutibus: &
sicut Luminare, resplendescere, *in medio nationis*
prava ac perversa. (SSS.): nugas tricâsque *dispu-*
ratiuncularum, de FIDEI rebus, dimittes; ne,
Alium sapiendo, & non timendo, (TTT.) ruas:
 ne forte, *qui naturalibus Ramis non perpercit* (Vi-
 ris, inquam, *Religiosis*, quos hodie, labi permis-
 sos, inter *Iapones* vidisti) *nec tibi parcat, Oleastro,*
 (VVV.) hoc est, *Profano*. Crede namque mihi!
 Vetus istud & verum adagium est; *Neque Deus ir-*
ridetur, neque FIDES & OCVLVS iocum patiun-
tur. Amoveamus ergo, quæcunque possunt,
 & solent, ad FIDEI prædisponere NAUFRA-
 GIUM: sed imprimis, *Sectarum & Hæreseon favo-*
res, atque *Conscientia Bona* neglectum.

XXXVII. Ut verò, nec in PERSEVERAN-
 TIÆ-Bonorum-Operum, ac Virtutum, & in san-
 ctæ Patientiæ, jacturam irreparabilem illabamur;
 postquam emundati jam sumus à Conscientia ma-
 la (charissimi) Peccatis nostris omnibus, & Occul-
 tis Lethiferis, ejectis; ne propterea posthæc tor-
 peamus,

Apostatæ Iapones.

peamus, sed magis satagimus, ut per BONA OPERA Certam nostram Vocationem; & Electionem, faciamus. Hac enim facientes, non peccabimus ALIQUANDO (sicut Apostata Iapones hi peccarunt, & peccatis immortui sunt); sic (& non aliter) abundanter ministrabitur nobis Introitus in aeternum Regnum. (XXX) O, quanta fecerunt, quanta passi sunt, omni semper ævo, quicumque PESEVERARE voluerunt! & hanc PRIVILEGIATAM à DEO GRATIAM à Congruo promereri? Et his ipsis (quos hodie produxi) pro Christo exultis, & ex aliis, eorum sorore cœvis, JESU pugilibus, quid non plerique præstiterunt? quàm asperè Martyrio suo præluserunt? Quàm rara, de iis? quàm, & admiranda pariter, & imitanda, legimus? (YYY.) Cilicinum thoracem gestasse semper nonneminem (ZZZ.); & eo vestitum, in flammis etiam ac cinere repertum? Atrocis flagelli verberibus, alium in corpus suum, tenerè quondam enutritum, quotidie defœvisse? (AAAA.) In singulas septimanas, diebus certis, alios (& hoc, Pueros Tredecennes, &, mariti ingatas fœminas) anno toto ieiunasse? in precibus flexo poplite, crebros, & assiduos? ab usu Coniugii legitimo, de consensu mutuo, frequenter abstinentes, ac longo tempore, fuisse? denique, Carnem suam modis omnibus Spiritui subjugasse? Imitemur, (per Salutem nostram!) imitemur eos! aliter, suo quisque vel modo, vel modulo, dummodo, cum fervore; & hac præcipuè septimanâ, quæ tota Domini Patientis est; ut & tota nostra sit compassionis ac meriti. Si enim compatiemur (in hunc modum); etiam glorificabimur (BBBB.); si commoriamur, & convivemus; si suslinebimus; & convertemur.

Apostata Iapones.

conregnabimus. (CCCC.) Nec obstant nobis (quò
 minùs ad hanc, aut *Martyrum* istorum, aut *Regi-
 Martyrum*, imitationem aspiremus) *Peccata no-
 stra*: non, temporis, ad emendationem nostri, ni-
 mia parvitas, & arcta spatia dierum; octo puta, vel
 decem. UNA HEBDOMAS, (Granatâ, viro
 illuminatissimo, teste) VNA, inquam, *Hebdomas*,
 in Pœnitudine peccatorum seriò consumpta, cum a-
 pe divina sufficiens est, ad plenam uniuscuiusque
 Conversionem. (DDDD.) Neque tamen post *Com-
 versionem* obtorpeamus: sed crescamus potius in
 Virtutum exercitamentis, & *Operum Bonorum* sol-
 licito fervore: ut, *Quodcunque potest facere manus
 nostra, instanter Operemur.* (EEEE.) In POR-
 TUM Pœnitentiæ, omni nos conatu, referamus; &
 cum in eo jam erimus, in eo, quàm possumus,
 intentissimo studio perseveremus. Pro *Peccato-
 rum pestiferis* expellendis *Fructibus*, è contrario,
 DIGNOS, ac delictis nostris commensuratos, POE-
 NITENTIÆ FRUCTUS (FFFF.) FACIAMUS.
 ad quos, si minùs potenter EXEMPLA nos ist-
 hæc TRAGICA permovent; si, fmore heterodo-
 xorum (quoties *historiis*, extra *Scripturam*, res
 agitur) impetite vociferamur; AD LEGEM,
 AD LEGEM MAGIS, ET AD TESIMO-
 NIUM! (GGGG.): permoverat sanè LEX *Divina*
 nos, quâ *Confiteri* jubemur *alterutrum* (homo ho-
 mini, & non, Deo soli) *peccata nostra!* (HHHH.)
 Provocet (agè) nos TESTIMONIUM illius, de
 quo scimus, quia verum est testimonium eius (III.)
 cujus verba sunt! Si *Confiteamur Peccata nostra*,
Fidelis est & Iustus, ut remittat nobis. (KKKK.)
Incitent mine nos & prælagia, divini *Siracida*, di-
 centis; Si Pœnitentiam non egerimus, incidemus

Apostataz Iaponea

in ma-

in manus Domini, & non in manus hominum, (LLLL.) Horrendum est autem, Incidere in manus Dei Viventis (MMMM.), & occulta nostra omnia, pervidentis. Quòd si verò etiam posthæc, adhuc Amari nimum gustui nostro FRUCTUS hi POENITENTIÆ videbuntur: eja, cum Divo Augustino, iterum nobis atque iterum; in aures clamemus; Melior, melior, milliesque melior est NVNC Modica Amaritudo in Faucibus, quam ÆTERNUM tormentum in Visceribus! [NNNS.] Cogitemus insuper, & NECESSITATEM: primùm quidem Patientia ac Perseverantia in beuceptis; quam [pròh dolor!] non expendunt hodierni desertores Iapones. quorum ista debuerat esse [si sapuissent] ratiocinatio; Durum, durum est, uri, deligatos ad palum: sed durius, transfugere falsos ad Deos, & ad tortorem diabolum! Grave, grave, torrerì ad horam; sed infinites grati vius, affari Saculis innumerabilibus. Atrox (faciemur) & intolerabilis, flamma presentis dolor; sed, atrocissimis omnibus atrocius, & intolerandius omnibus intolerabilius. Gehenna sempiternum supplicium. Et horum tamen alterutrum in hoc tantarum necessitatis angiportu, subeundum Incendium est. aut Istud, ad modicum tempus; aut Illud, in immensam, & Finis ignaram, Æternitatem. De malis ergò Duobus, necessariis, infinità comparatione distantibus, quanta stoliditas est, non Eligere, quod Minimum sit? Sic illos ratiocinari, fas fuerat. Hanc & nos Patiendi—quid—aliquantisper, NECESSITATEM, viâ recta nobiscum reputemus; quibus, tametsi non semper [ut martyribus illis] Ardendum; semper tamen, ut Peccatoribus, Patientendum est. Hanc igitur, secundo loco, Peccatoribus

Apostatae Iapones.

ia Bonorumque Operum Necessitatem, cunctos *ad-*
ultos obligantem, ponderemus: &, quòd [*præter*
hæc] hominis *vita brevis*; Dei *Patientia* [*in ma-*
jus *judicium nostrum*] *Longa*: *Delicta* *juventu-*
tis, & *senii*, *plurima*; *Rectè Facta* fortasse *paucif-*
sima, *languidâque Certa moriendi lex*, *Incerta mor-*
tis Hora, *Status anima*, post *mortem*, *Incertissimus*:
Via Cæli arcta; *Paradisi porta angusta*: *Vocati*
multi, *Electi pauci*: *Judicium strictum*; *Judex*, *im-*
pœnitentibus Inexorabilis: *Confessio* post *mor-*
tem, & *lacrymæ*, *infructuosa*; *Flammæ ardor*
intolerabilis, *Ignis inferorum Inextinguibilis*: *Æter-*
nitas, *omnis meta termini que ne scia*. Quibus
cunctis, & *adhuc pluribus*, ponderandis, *formi-*
dandisque solo præmedetur. *ABSTINENTIA* qui-
dem deinceps ab Omni Malo Mortifero; in *Omni*
verò Opere Bono [*pro cujusque conditione Statûs*]
indefessa PERSEVERANTIA. Solus iste,
nec alius, FINIS CORONAT OPUS.

TESTIMONIA.

[A.] *In caput. 7. Matthæi, super illa verba*;
Excidetur, & in Ignem mittetur. [B.] *ad He-*
braeos 11. vers. 6. [C.] *3. parte, quest. 73. artic.*
3. ad 5. [D.] *Vide, pro hoc, & sequentib. S. Do-*
ctorem, 1. 2. quest. 89. art. 2. ad 2. & 2. 2. quest.
16. artic. 1. ad 1. Ibid. quest. 7. art. 1. ad 2. &
1. 2. quest. 63. art. 2. ad 1. [E.] *Homilia 34. in*
S. Mattheum. [F.] *psal. 118, vers. 32.* [G.] *Ho-*
miliâ 34. super Christi verba, Estote prudentes,
sicut serpentes. Matth. 10. v. 16. [H.] *Matth.*
7. v. 27. [I.] *cap. 16. v. 26.* [K.] *Matthæi 24.*
v. 13.

Apostatæ Iapones.

vers. 13. [L.] versu. 16. [M.] ὑπομονήν habet
 Gracus: qua, in Scriptura sacra passim, eadem est,
 cum Perseveranti Patientia. ut Crispin. in Lexic.
 [N.] In Epistolis. Citaturque 129. ab Hybernico,
 [O.] versu. 14. [P.] versu. 19. [Q.] versu. 12.
 [R.] Psalm. 72. v. 1. [S.] versu 13. [T.] Psalm.
 87. v. 6. [V.] Ad Galat. c. 2. v. 6. [X.] Iacobi
 cap. 3. v. 5. [Y.] P. Fabii Spinola, in Vita Caroli
 Spinola, supputatio, non plures numerat, quam XXI,
 religiosos occisos: quia haud dubie non adnume-
 rat eum [tanquam ambigui exitus] qui postea ti-
 rubavit, & à Columna sua semel recessit. Essent
 ergo [hòc, & duobus aliis desertoribus, non aggre-
 gatis numero ceterorum], pro Christo indubitan-
 ter occisorum, Religiosi - Vincti duntaxat 23. Si
 inter se conciliabuntur Auctores narrationis huius:
 cum alius 24. alius pauciores supputat Regulari,
 [Z.] Hunc Tertium, apparet, omisisse Fabium Spi-
 nolam in Historia sua. caussa pratermissionis, fa-
 cilis est coniectura, ex paullò antè dictis. [AA.]
 Hieronymus quoque Maiorica, Novem occisorum,
 pro Christo, è Societate IESV, meminit: quia Vnus ac-
 cessisse ad eos, Nangasaquio ex urbe, potuit: & ac-
 cessisse sanè, apparet. [RB.] Ad Ephesos cap. 4. v.
 30. [CC.] Sermonè 29. super Cantica. [DD.]
 cap. 3. v. 27. [EE.] Ecclesiastici cap. 1. vers. 28.
 [FF.] In Graco est. ἡ γὰρ ἐστὶ τὸς θυμὸν αὐτῶν
 πῶσις αὐτῶν. hoc est; inclinatio enim [seu,
 Proclivitas, propensio, vis impultrix, & impetu]
 excaescentia illius, Casus [seu ruina] illi [est,
 aut, erit], Quae omnia, eodem redeunt: & idem
 de Contumaci capite, exprimunt. [GG.] Psalm. 77.
 v. 65. [HH.] Exodi cap. 32. vers. 33. & 34. [II.]
 Graecis

Apokata Iapones.

Genes. 28. v. 8. [KK.] Ad Hebraeos 12. v. 17. [LL.]
2. Regum cap. 3. v. 8. & seqq. & v. 27. [MM.]
Matthæi 27. v. 19. Eusebius Pamphili, in Chroni-
co. Paulus Orosius, lib. 7. histor. cap. 5. Cassiodo-
rus, Ado, &c. in Chronico anni Christi XXXVIII.
[NN.] Laurent. Surius 9. Februar. & Baronius,
in annum 260. num. 2. [OO.] Casar Baronius,
in annum Christi 337. num. 14. Eunapius in Vi-
ris Philosophorum. Ammianus Marcellinus, lib. 22.
histor. sui temp. & aliquid ipse Julianus, in Miso-
pogone suo. [PP.] Matthæi 21. v. 41. [QQ.]
Fabius Spinola. cap. 18. Vita Caroli Spinola. [RR.]
Topothesiam Fabius, & nonnullam etiam Maio-
rica, ponit: sed, quam rude vulgus Europaum (me-
diterraneum præsertim) non, nisi ex analogia qua-
dam, assequatur. [SS.] Hieronymus Maiorica, in
Relatione annua. 1622. [TT.] capite 19. v. 27.
[VV.] Psalm. 90. num. 3. [XX.] Psalm. 10. v.
6. & 7. [YY.] Sic Fabius Ambrosius Spinola eam
nominat. Maiorica vero, Isabellam de Feyres &
alibi, de Yrrides: librariorum manifesto vitio. [ZZ.]
1. ad Corinth. cap. 13. vers. 3. [AAA.] Annales
RR. PP. Capucinatorum, Tomo 1. ad annum 1571.
[BBB.] Proverbior. 28. vers. 13. [CCC.] Maio-
rica, Vice-Gubernatorem appellat. [DDD.] Apo-
calyps. cap. 21. vers. 8. [EEE.] S. Augustin. lib.
8. Confess. cap. 11. [FFF.] Auctor Libelli, qui in-
scribitur, Theatrum Constantiæ Japonicæ. [GGG.]
Antiphona ad Benedictus, festo S. Lucia Virg. &
Martyr. 13. Decembr. [HHH.] Ex Hieronymo
Maiorica clarè colligitur; quando de Cavara lo-
quitur, eos à defectione deterrere conante: ac su-
pra, in descriptione dispositionis columnarum. [III.]
Ad Galat. cap. 3. vers. 4. [KKK.] Matthæi cap.
S
25. vers.

Apostata Iapones.

25. vers. 46.] LLL.] *Ieremia cap. 10. versu 7.*
 [MMM.] *Apocalyps. 1. v. 18.* [NNN.] *Proverb.*
 28. vers. 14. [OOO.] *Ad Philippens. 2. versu*
 12. [PPP.] *Matthai 7. vers. 15.* [QQQ.] *Ad*
Hebraeos cap. 11. vers. 6. [RRR.] *Matthai 20. v.*
 15. [SSS.] *Ad Philippens. 2. vers. 15.* [TTT.]
Ad Romanos 11. vers. 20. [VVV.] *Ibid. versu*
 21. [XXX.] *2. Petri cap. 1. vers. 10. & 11.* [YYY.]
Apud Hieronymum Maioricam, & Ioan. Baptif.
Giramm, in Annis 1622. & 1624. [ZZZ.] *P.*
Petrus Paulus Navarrus. [AAAA.] *P. Carolus*
Spinola. De cateris; habet Rodericus Giram, in An-
nis anni 1624. non multò, ante finem. [BBBB.]
Ad Roman. 8. versu 17. [CCCC.] *2. ad Ti-*
moth. cap. 2. vers. 11. [DDDD.] *Ducis Pecca-*
torum, Lib. 1. part. 2. ad fin. [EEEE.] *Ecclesia-*
sta. 9. vers. 10. [FFFF.] *Matthai 3. v. 7.* (GGGG.)
Isaia 8. vers. 20. (HHHH.) *Iacobi 5. versu 16.*
 (IIII.) *Ioann. 21. vers. 24.* (KKKK.) *1. Ioann.*
epistol. cap. 1. vers. 9. (LLLL.) *Ecclesiastici 2.*
versu 22. (MMMM.) *Ad Hebraeos 10. versu 31.*
 (NNNN.) *Sermone de X. chord.*

(†)

INDEX MORALIUM

Materiarum.

A.

- Abominationum* hujus temporis, duo genera. à
pag. 73. ad 78.
- Absolutio*, sine Restitutione, quid profit? 160.
- Abcondentes* peccata sua. 169. & 251. &c.
- Admonitionum*, de statu peccati periculoso, impa-
tientes homines. 34. & 234. 235. 236. Quàm
graviter tales peccent? 236. & 237. quo exitu
suo? 237. & 238. Exempla eorum, qui, Admo-
nitiones salutares respicientes, perierunt. 238.
post med. & 239. per totum. Admonitionem
salutarem conculcantes. 240. & insuper in con-
temptum impensius peccantes. ibid. quid ti-
mendum habeant? ibid. ad med.
- Adultera* deprehensa, quâ conscientiam à marito
occidatur? 83. & 89. De talis interfectionis per-
missione, leges Civiles, an, & quatenus, justæ
vel injustæ? 89. Cur occisorem non puniant? 90.
- Adulterarum* lacrymæ fictæ. 85. Earum Sumptu-
ositas, & furacitas. 92. ad fin. Fraudes. ibid. à
med.
- Adulteri* & adulteræ, mentis excæcata. 85. 86.
Adulterorum in corde, Diabolus. 99.
- Adulteria* deprehendentium, modi ferè semper,
unjusmodi. 85
- Adulterium*, causa inchoatrix æternæ damna-
tionis. 249. & 250. jurè pœnis æternis plecti-
tur. 91. Esse Nefas admodum enorme. ibid us-
que ad fin. Esse quoque Injustitiam grandem,
ac multiplicem. 92. & in quos maximè Injuria
S 2 illa

- illa redundet? *ibid.* Quanta, &, quàm multa, mala creet? 97. & 98. princip. Conjugij nomine subinde malitiosè palliatù. 94. 95. & 125. 126.
- Æternitas* Damnatorum ponderata. 148. per totum. & rursus, expressius. 217. 218.
- Aliena* Sanctitas aut Oratio, ut salveris, sola non sufficit. 146. 150.
- Amores* in Impuros Invectiva. 74. 75. 76. 77. 78. Eorum conciliatrices, & stimuli, sæpe Marces ipsæ. 74. 75. Refutantur, qui Levitatis & Nugarum nomine eos palliant. 75. 76. & 178. 179. Quantitas peccati fœdorum amorum. 76. damnata, & mala, per congeriem. *ibid.* & 77. & 78. princip. Item, ex Cantiprat. verbis. 175. 176. Sacrilegas Confessiones pariunt. *ibid.*
- Amuleta* sacra negligentes, quàm malè agant. 207.
- Angelica* Salutationis vis. 212. Sub ejus Signo, ab omnibus orandum devotè. 212. 213. De non orantibus. *ibid.*
- Animarum* Immortalitas impiè explosa. 199.
- Apparitiones* mortuorum (maximè, Damnatorum) in Lege prisca rationes. 199. quid inde secutum? *ibid.* Diversimodè fiunt, quoad Corporum assumptionem 200. Apparitiones damnatorum, qui valdè scandalosè egerunt in vita, fieri utiliter: interdum quoque propemodum necessariò. 215.
- Ardores* sempiterni, quàm atroces? 148.
- Auditionum* Verbi divini utilitas, sæpe major, quàm nuda Læctionis. 70. 71.
- B.
- Bona* aliena injustè corradentes. 125. Retinentes *ibid.* quid in morte maximè sit cruciatuum? 159. 160.
- C.
- Capitoli. V.* Contumaces. *Germa*

- Ceruus benedictus adversum spectra validus* 209
Cervicosus. V. Contumax,
Charitatis Fraternalis turbatores, quantum peccent?
Cælibes, 91. (236.
Cogitationes malæ, possunt ad malitiam peccati
mortalis ascendere. 120. 121. *Cogitationes*
morosæ. 121.
Colloquia, inter sexum diversum, crebra nimis &
solitaria, periculosa. 108. *mali exitus.* *ibid.*
Colloquia moribundorum & eos invisentium 142. 143
Combustio pro Christo, sine Charitate vera, in-
utilis. 248.
Comedentes cibum præfervidum. 178. *quænam*
his similes? *ibid.*
Concionatores, quid in hora mortis cruciaturum
fit? 158. 159.
Confessarii crebra mutatio, unde ferè? 34. *qui-*
bûsnam ea maximè sollempnis fit? 81. *Con-*
fessarii, munerum acceptatores. 81. *princip.*
Confessarium eundem retinere, utile. 81. *Con-*
fessarius, an. & quatenus, interrogare Confi-
tentem teneatur? 178. 183. 184.
CONFESSIO *Oris (quæ pars est altera Sacra-*
menti Pœnitentiæ) qualis esse debeat? & qui-
bus dotibus instructa? 168. *ejus Præceptum &*
Necessitas, ex Scripturis ostenditur. 169. *Con-*
fessio mortalium pp. non Humani, sed Divini,
præcepti est. 248. *Amarissima homini & perdiffi-*
cilis (secundum naturæ corruptionem) præfer-
tim in Occultis & erubescendis aperiendis. 170.
 & 216. *tamen necessaria.* *ibid.* *Quid de Ne-*
cessitate Confessionis Mortalium senserint
Sancti Patres nonnulli? 170. *fin.* & 171.
Confessio, sine ullâ Emendatione, parùm fru-
tuosa. 81. & 82. *Confessio qualis requiratur,*
 S 3 post

post admissum Mòrtale. 250. Confessio ante
 martirium, an, & quatenus, necessaria? 247,
 248. Confessiones occultarum turpitudinum
 Difficultas, Gehennæ metu superanda. 216. fin.
 & 217. 218. Ejus Intermisio voluntaria, non
 compensatur (per se loquendo) aliis quibus-
 vis operibus bonis, & asperitatibus corporis.
 248. nec Tristitiâ quidem, & dolore cordis, in-
 de concepto. 249. confirmatur exemplo hor-
 ribili. 249. & 250. per totum. Confessionem,
 suppressis Occultis turpitudinibus, conantes a-
 liis Operibus, (etiam arduis) compensare,
 confutantur. 214. 215. 216. Ut à Confessione
 sincerâ avertat, Diabolus peccata gravia ele-
 vat. 187. & 188. quo jure? 188. Confessionis
 malæ Defectus totus, est in Confitente ipso. 192.
 In Confessione aliqua, cœlato semel, aut sa-
 pius, peccato mortali, quomodo postea agen-
 dum? 195. à med. Quid agendum, si oblivio-
 simus circa peccatorum recordationem? 195.
 fin. & 196. & pag. 58. Ante Confessionem im-
 ploranda Lux conscientiæ. 196. non tamen
 fictè. ibid. Confessionis perfectè instituendæ,
 Propositum perfectum. 195. Ad Confessionem
 perfectam, quomodo quis se comparet? 195.
 In Confessionibus, intempestiva quædam Fe-
 minarum verecundia, & silentium. 177. Ho-
 rum, qui in Confessione mutilè peccata sua
 proferunt, hypotyposis, 177. 178. quibus simi-
 les sint? 178. quàm fatuè tales agant? ibid. &
 195. Quomodo cum talibus confessarius agat?
 ibid. post med. Confessione creberrimâ qui
 potissimùm indigeant? 81. Confessionem, qui
 plerumque parùm sanctè habeant? 80. ante fin.
 & 81. & 82. 176. post med. Confessio factio-
 ga (172-

ga (præfertim nimis frequentata) maledictionem duplicem videtur advehere. 171. alteram, ex probabili, ibid. & 172. 173. alteram, indubitabilem. 173. ad fin. Per Confessionem audita, quæ scit audiens, ea nescit. 180. Cætera vide V. *Sacrilega Confessio*.

Confitentes syncerè occulta sua, apud Sacerdotem prudentem non minuunt existimationem sui bonam; sed augent. 179. 180.

Confitentes sacrilegè, an prætextus quæsitus, à mortali excuset? 180. & 181. Eos aggravare sibi multipliciter Onus confitendi. 195. Confitentes, obfirmati, nihil de se fateri, nisi, quod præcisè interrogantur, quanto sint in periculo? 183. 184. Confitentium? quorundam falsi prætextus, quò minùs de Dubiis magni momenti in Confessione interrogent. 188. à med. Bene Confiteri cupientes, in casu necessitatis, etiam à Deo, Sanctis, & conscientia, diriguntur in dubiis. 187. 189. Cætera vide, V. *Sacrilegè Confitentes*.

Coniugatorum, etiam inter sese, peccata, Damnationem ipsis accersere 215. 216. Eos quæ peccata maximè in hora mortis cruciatura sint? 159.

Coniugium. V. Matrimonium.

Conscientia, per peccatum Mortale, valde gravatur & angitur. 165. Conscientiam peccati mortalis jugem circumferentes. 196.

Conscientia examinandæ modus, novus, & mirus, 58. post med.

CONTRITIO Cordis (pars Prima Pœnitentiæ Sacramentalis) si Perfecta, quid requirat? 167.

In ea, exuendus omnis affectus voluntarius, & gliscens, ad peccatum mortale. ibid. an ad eam, & quatenus, & cujusmodi, Propositum requiratur?

- quiratur? 167. ad eam Attritio reducitur, certo casu. ibid. fin. Quæ Attritio, an, quando, & quatenus, vel quousque, & quo tempore, ad Remissionem peccati mortalis sufficiat? 167. fin. & 168. princip. Contritionis necessitas ex Scripturis ostenditur. 169. Contritio vera & sincera, in recenti flagitio mortali deprehensis, & jamjam occidendis, quàm arduæ molis? 94.
- Ad eam, quid requiratur? ibid. obiter. Contritionis perfectæ Actus, homini (secundum naturam, præcisè) amari valde. 170.
- Contumaces** & Cervicosi 235. per totum & 236. post princip. Eis pœna gravis imminet. 235. ad fin. nec tamen ejusmodi minis moventur. 236. quantum peccent Contumaces, qui se obfirmant adversus salutaria & necessaria monita. 236. 237. quem finem habituri. 237. Invectiva in tales Contumaces. à pag. 237. quàm miserè seiplos decipiant? 237. & 238. Suimet æstimatores miri sunt. 237. de seipsis, & constantiâ suâ in bono immodicè præsumunt. 238. Interdum, studiò, post admonitionem, gravius & confidentius, peccant. & cur? 238. 240. eorum Interitûs exempla conglobata. 238. post med. & 239. Eorum imitatores, quis exitus maneat? 240. Vide etiam suprâ, V. *Admonitionum*.
- Correctio**, derelictorum à Deo, homini desperata. 189. 190. princip.
- Cruci Christi**, quinquam infesti maximè? 206.
- Crudelitatis** incentores exagitati. 29. per eorum D.
- Dæmon**. V. Diabolus.
- Damnatio** quorundam extraordinariè innotescit, ante diem Judicii. 213. fin. & cur? 214. Etiam eorum

eorum subinde, qui sine scandalo publico vixerit. manifestata est. 215.
Damnati salutaria nonnunquam, sed inviti coactique, enuntiant. 211. 212.
Deum Reliquisse, malum & amarum est. 8. & 156.
Diaboli, post lapsum, afflictores creaturarum, maximeque hominum peccatorum. 203.
DIABOLI dominatus in hominem peccato mortali obstrictum. 99. per totum. Eidem, post admissum peccatum, interdum apparet. interdum, non. 101. Apparens, terret: atque etiam nocet; nisi impediatur. ibid. & 102. Non-apparens, per Effectus noxios præsentiam suam declarat. ibid. post med. Homicida est. 101. Ab eo, peccatoribus gravissima, & conglobata, damna inferuntur. 123. Et quibus de causis ferè? 124. 125. 126. In quorum Domos, præ cæteris, dominatum exerceat? ibid. & ob quæ maximè peccata? 207. modus unicus, evadendi Dominatum illius. 116. In morte nos proturbat. 144. 145. Ad grande scelus accinctos, comitatur: & sæpe insidet. 109. Peccatoribus in hac vita, ante mortem, paucis se spectabilem offert 122. Innumeris tamen, per damna se præsentem probat, ibid. Et per quæ maximè, præsertim Corporalia? ibid. Diaboli quibusdam, homines quidam, Odio in Deum, præcellunt. 206.
Desperationis Triplex genus. 131. à med. Genus Primum. ibid. & 132. Secundum: & ejus exempla ibid. Tertium. 133. Cur hoc à Deo permittatur? ibid. Peccatoribus, admodum flagitiosis, tertio genere desperare, valde sollemne. ibid. Absolutè, Desperationi, in mortis Vicinia, obnoxii homines multum impii. 131. Interim, nec in ultimo halitu desperandum. 160. 161. 166.

S 5

Despara,

- Deipara*, à libidinantibus scæminis, suo modo, de-
honestatur. 176.
- Derelictionum* à Deo, quænam maxima? 227. quan-
tæ calamitatis ea sit? 228.
- Devotuli* & *Devotulæ*, sæpe capitosi. 235. 237. Sui
valde æstimantes. 237. Peccatis suis adhæren-
tes, & alienorum tamen Judices graves. *ibid.*
Vide etiam *Contumaces*.
- Dolor* & tristitia, de admissio gravi peccato, sine
Confessione (cùm fieri potuit) ad salutem in-
utilis. 250.
- Domus* *Babylonicæ*, sensu allegorico, quænam? 124.
Domus, per omnia *Impiæ*, hypotyposis. 124. 125.
126.
- Dubiis* in rebus, magni momenti, consilio uten-
dum. 26.
- E.
- Ecclesia* sollicitudo, & *Oratio*, pro suorum bene
præparatâ morte 69. Pro extirpando peccato
libidinis. 156.
- Examinanda* *Conscientiæ*, modus novus, & mirus.
58, *Examen*, & *compositio*, *Conscientiæ*, ante
Somnum, utilis. 105. 106. *Pericula*, id negli-
gentium. *ibid.*
- F.
- Falsarii*. 45. fin. & 46.
- Famuli* & *ancillæ*, promoventes *Flagitia* herili-
79. 80. Peccant. *ibid.* *Famuli*, scelerum heri-
lium *administri*, periculosè ab eis *objurgan-*
tur. 81.
- Felicitas* *impiorum*, frustra gloriatur. 129. 130.
Obnoxia sæpe desperationi finali. 131.
- FIDES, non nisi *Unica*, potest esse vera. 221.
& quænam illa? *ibid.*

Fides Vera, est, Spiritualis ædificii Substantia. 221. ejusdem Principium. 222. Principium vitæ spiritualis. *ibid.* *Sine Fide Vera*, nulla virtus vera. 222. Fide verâ servatâ, omnia cætera amissa reparari possunt. *ibid.* Fide verâ instructus, similis, ferenti secum Ignitabulum in tenebris. 222. Circa Fidem voluntariæ Dubitationes fugiendæ. 264. Ad Perseverantiam in Fide, parænesis seria. à pag. 264. usque ad 267. inclus. Peccatis mortalibus frequentatis, in periculum amissionis Fides conjicitur. 164.

Fidei Naufragium Fructus est, & Pœna, peccati Mortalis prævii, 221. valde deplorabile. *ibid.* & 226. Ejus Damnum Ingens & sempiternum, 221. 222. Irreparabile. 223. nullius alterius Fidei substitutione compensabile. *ibid.* & cur? *ibid.* Caussatur à repulsa bonæ Conscientiæ. 226. Ostenditur, hodiernorum Fidei desertorum exemplis. *ibid.* per totum.

Finalis Perseverantia. V. Perseverantia.

Fœmina, quæ, & quatenus, dehonestant Deiparam. 179. Silentii tenaces, ubi non deberent 177, quibus stropis pallient suam, in peccatis cœlandis, taciturnitatem. 179. confutantur. 179. 180. Turpiloquæ. 185. 186. Monentur fœminæ inspicere Damnatam quantam. 212.

Fragilitas humana, quantopere cunctis metueda. 21. fin. & 22. princip.

Fratrū & Sororū distinctus & pudicus somnus, quàm necessarius? 73. 74. Mala, è contrario provenientia. 74.

Fructus peccatorum Mortalium amari. 53. 90. 91. 106. 119. 122. 141. 156. 176. 194. 195. 213. 219. 225. 226. & per recapitulationem. 220.

221, Et per Congeriem. 164. 165. Eorum Theriaca.

Theriaca.

Theriaca. 165. & 7. ante fin.

G.

GEHENNA, peccatoribus terrori. 199. Intolerabilis omnibus. *ibid.* Multis olim fabula visa, & quamobrem? 199. Ejus Mala & tormenta, per Congeriem. 149. 217. 218. Ejus Ignis sensibilis. 153. Specimen sensibilitatis, visibile & palpabile. 154. 155. 156. Eam Fideles omnes credimus: pauci satis expendimus, & cavemus.

147. 148.

Gloriatio, de Contemptu Sacramentorum, impunita, Communitati admodum noxia. 214. & ideò Gehennâ digna. *ibid.* & 215.

Gloria Cœlestis amissio, Gehennâ amarior. 219.

Gratia Efficax. 140. ad fin.

Gratia potenter & reipsa Efficax, interdum subtrahi videtur in articulo mortis, ad perfectè Confitendum &c. in pœnam, nimis sæpe peccatæ sacrilegæ Confessionis, & Communionis à pag. 171. usque ad 174. exclus. Gratiâ Efficaci destituti, ab nemine mortalium corrigi possunt. 189. 190. princip.

Gratia Justificans, moribundo, ante omnia alia, est necessaria. 149. & quomodo impetranda? *ibid.* & 150.

H.

Hæreticorum, erga Transfugas, liberalitas. 260. Eorundem, exterior species vitæ, etc. deceptæ simpliciorum. 265.

Hæreticorum ad castra, qualis generis & vitæ homines, vulgò transfugiant à Catholicis? 226. per totum, & 266.

Homines nonnulli, Diabolis nonnullis deteriores. 106.

Hominum plagæ quædam, à Spiritibus malignis. I. JESUM, 203.

- JESUM**, quínam hodiéque se nósse, (interpretativè) negent? 196. 197. & quàm indignum hoc facinus? 197. **JESU** meritorum pro nobis, ac laborum, compendium. 196. 197.
- Impedimentum* Matrimonii Dirimens. 95. 98.
- Impietas* corroborata, adversùs omnia induratur. 116. difficillimè emendatur. 189. 190. *Impietas* omnis generis, unâ in Demo. 124. 125. 126. Indè, nulla benedictio. 126.
- Impiorum* verba, de Gehenna. 199.
- Impœnitentem* occidere adulteram, marito quantum peccatum? 89.
- Infernus*. V. Gehenna.
- Infortunia* cumulata. 122. à med.
- Iniustitia* multiplex, in Adulterio. 92. per totum.
- Innaturalitatem* peccatum, quàm grave? 176.
- Imperseverantia* maledictio, quomodo incurratur? 227.
- Intentio*, peccandi mortaliter, & ipsa mortalis est. 79. & 121.
- Ioannis* nomen, Christianis, in Ecclesia primitiva, celebre. 23. assumptum à quibusdam postea per superstitionem noxiam. ibid. Cur sit superstitio, & fabula? 24.
- Ira* gravis, quantum peccatum? 102. 103.
- Judices*, utramque partem audiant. 25. ad fin. & 26. princip. *Judices*, munerum amatores. V. Munerum acceptatores.
- Judicium* Particulare uniuscujusque, an, & Quando, instituitur? 151. 152.

L.

- Lacryme* muliebres, ancipitis Originis. 95.
- Leges* Civiles, circa Adulteræ cædem. V. Adultera.

Lxx

Ux cœlestis petenda (sed, sine fictione), perfectè confiteri volentibus. 196.

M.

Mandata divina custodiens, à Deo non relinquitur. 227. deferens autem, deseritur. *ibid.* & 228. nonnunquam etiam, usque ad Incorrigibilitatem. 228.

Mariti frequens visitatio, non propter maritum. 79.

Mariti, plus nimis uxorii, & conniventes. 83. 84.

Maritus, (in foro Conscientiæ) non potest necesse conjugem adulteram, etiam in flagranti deprehensam. 83. Iracundiam, in uxore castigandâ, temperet. 83. Ejus, in Uxorem, adulterii compertam. Zelus implacabilis. 90.

Martyrii in vicinia, singularis animi præparatio necessaria. 235. 240.

Matresfamilias industriæ. 75. tenentur corrigere famularum scandalosa delicta, 186. quid eas in hora mortis anget? 159.

Matrimonium, etiam in Remedium Incontinentiæ, concessum à Deo. 91. In permittendis, circa illius usum, Theologia vulgò sat liberalis. 91. Matrimonium, vivo etiamnum Coniuge promissum alteri; præsertim, adulterii intervenientes pacto firmatum, quale? 95. 96. 125. 126. Cur Impedimentum Dirimens ei sit connexum? 156.

Morita bonorum Operum, præcedentia, per subsequens demeritum Mortale, omnia mortificantur. 164.

Monita salutaria aspernantes. V. *Admonitum, &c.*

MORS, quænam omnium maximè formidanda Homini Pio? 68. Mors impræparata, precibus, & omni

& omni studio, amolienda. 69. morti, etiam Peccatores enormes, subinde se præparant; intentione tamen, non syncerâ. 142. Mortis memoria frequens, peccatoribus præsertim, valde utilis, & necessaria. 113. 114. Felicibus Impiis, amara. 130. amarior autem, ipsa mors; nec sine magnis angoribus. 131. Mortis Hora, Tenebrosa. 130. In Mortis ipso demum articulo pœnitens (cùm antea potuisset) valde suspectus de Salutis jactura. 158. In Morte uniuscunque, pro meritis, retributio. 141. In Morte nos Sathan proturbat. 144. 145. In Morte, Iustorum æquè Impiorumque, sed, cum discrimine, formido. 145. In Mortis hora, Timor nimius, reprehensibilis. 145. & cujus rei nota? ibid. fin. In morte, uniuscujusque Judicium Particulare (regulariter) peragitur. 151. An etiam antè? ibid. In mortis hora, peccata mortalia cruciabunt animam. 157. præsertim, serò per Pœnitentiam deposita. ibid. Quæ peccata maximè singulos tunc cruciatura sint? 157. 158. 159. 160. In mortis vicinia, quibusnam de rebus maximè loquendum? 146. Quid maximè tunc curandum? 142.

Moribundis, etiam propria Oratio, & Justificatio, curæ sit. 149.

Moriendum tandem, etiam felicissimis. 130.

Moriuntur, sobrio cum Timore, etiam bene præparati. 68.

MORTALE Peccatum, quibus cibus simile? 4. quid in Homine post se relinquat? ibid. Comparatur arbori, & pomo, protoplastorum. 5. Item arbori & pomo Americano. ibid. Peccatum Mortale. Quid sit? 6. Ejus Pessimi fructus & effectus, conglobatè recensiti. 6. & 7.

Mortale

Mortale Peccatum, voluntarius Dæmon. 100.
 princ. Fit, etiam per Consensum, qui mortali-
 liter peccanti præstatur. 33. Mortali admissio,
 Peccator est in gemina obligatione. 99. 100.
 Captivus Diaboli. ibid. Mortali peccato de-
 formatæ animæ, species, & habitudo. 115. Mor-
 talia peccata, universim, & particulatim, quæ-
 nam maximè, in articulo mortis, cruciatur
 sint? à pag. 157. usque ad 160. Includ. Mortali-
 liter peccantes, alterâ sui parte mortui. 114.
 115. per totum. Vide etiam, *Peccatum M.*
Mulier. V. Fœmina.

Munerum acceptatores Judices, & alii, ex mero
 to exagitati. 43. 44. 45. Eorum, in accipien-
 do, hypotypôus. 44

Murmurationes, adversus Deum, & injustæ, & mul-
 tum damnabiles. 35. 36.

N.

Nafragium Fidei. *V. Fidei.*

Negare, se nôsse Deum, qui censeantur? 196. 197.

Nomen S. Joannis, superstitioni malè obnoxium. 23. 24.

O.

Obediendum nullo modo, imperantibus peccatum
 manifestè mortiferum. 30. Exemplo Josephi,
 & aliorum. ibid.

Occidere adulteram, &c. *V. Adultera*, & *Maritus*.

Occulta enormia Confiteri erubescens. 214.
 216. 217. 218. Vide etiam, *Confessio*, & *Sacri-
 crilega*.

Octo Beatitudines, artificiosè Christus proposuit. 219.

Opera Bona, per peccatum Mortale, redduntur
 Infructuosa: & quatenus? 164. non compen-
 sant admissorum reticentiam (per Confessio-
 nem)

- Rem sacrilegam) absque Confessione ritè peractâ. 248. fin. 249. per totum.
Opera Tenebrarum patrantés, oderunt vulgò Lucem claræ Confessionis. 176.
Oratio Propria, pro se (per se loquendo, & cæteris paribus) efficacior Alienâ. 149.

P.

Patresfamilias, in hora mortis, quid pressurum sit. 159.

Pascha triste, cui? 54.

Peccandi mortaliter audacia, quam maledictionem secum vehat? 226. 227.

PECCATA Mortalia, multa secum trahunt, etiam temporalia, damna, à Dæmonibus irrogata. 122. Peccato Mortali, scienter commisso, excæatur homo, ad lapsum novum. 42.

Peccatum Mortale, non ex sola fragilitate commissum, & diutissimè frequentatum, difficilis est Pœnitentiæ, in certis circumstantiis. 94. amaricat homini Spiritualia. 164. conscientiam graviter perturbat. 165. Sæpe Spe salutis omni privat. ibid. indurat ad omne bonum 164. E mortali peccato evadendi, modus unicus 116. Peccatorum mortalium complures, & conglobati, effectus perniciosi. 164. 165. Peccatorum mortalium Fructus. V. *Fructus*. Peccatum mortale, etiam Unicum, sufficit interdum ad Imperseverantiam Finalem incurrendam. 226. Peccatorum Mortalium Remissio, nequit Dividi. 295. Peccato mortali cæcato, in Confessione, quomodo deinceps agendum? 195.

PECCATIS taxam imponere, cuius sit? 188. & quorum non? ibid. ad fin. Peccata incorrigibilia Unius, sæpe plestuntur per Peccatum Alterius.

T

terius.

gerius. 83. fin. & 84. Peccatorum Pœnæ differuntur, non auferuntur. 35. Earum maturitatem Deus exspectat. *ibid.* quam, in Impœnitentia perseverantibus, certò irrogabit. 82. Peccatorum dimissâ culpâ, non semper continuo & Pœna omnis remittitur. 4. princip. & 59. ante fin. Peccata quorundam innotescere palàm, & plecti, Salus est illorum; & sæpe, ad Salutem necessarium. 63. Eis Temporalis mortis supplicium, interdum à Deo injungi & procurari. 64. Peccati Instrumentis Peccator punitur. 155. Peccata certa, propter quæ maximè Diabolus infestat Domos, &c. 207. Peccatorum suorum excusatores imperiti, ex Effectu aliquo, non subsecuto. 120. 121. Peccata Omnia, in hac adhuc vita, Remissibilia. 165. 186. De hac Veritate, Scripturæ Testimonia. 165. 166. Peccata gravia Sathan extenuat, pro Confessione impediendâ. 187. 188. Peccatorum Socii, & complices, Dei mirâ permissione, nonnunquam seipsum inter se produnt. 82. 83. *Peccandi mortaliter, perfectè deliberata Voluntas, & ipsa Mortalis est.* 120. 121. *Peccator, in morte, Meritò pavet.* 145. Peccatoribus valde enormibus, utiliter nonnunquam suaderetur Ordinis rigidi ingressus. 140. Peccator, quo maximè terreatur? 198. 199. Reliqua Vide V. *Mortale Peccatum &c.*

PERSEVERANTIA, Finis Virtutum. 225. Sine ea nemo Deum videbit. *ibid.* Perseverantiae Gratia, Privilegiata. 225. Non cadit sub meritum de Condigno. *ibid.*

Perseverantia Finalis (in Gratia Dei) jactura, ingentis est momenti. 223. incomparabilis, & incompensabilis, dampni. *ibid.* ad fin. & 224. maledictio.

maledictio, inæstimabilis ponderis. 225. In-
 corrigibilitatem inducens. 225. 228. Ad Per-
 severantiam Finale, parænesis seria, à pagin.
 268. usque ad fin. libri. & causæ graves, neces-
 sitatis Perseverandi. 270. 271. Solus Finaliter
 perseverans, salvatur. 224. *Qui perseveraverit,*
Ecce. salvus eris, qualis Propositio? ibid. Perse-
 verans in mandatis Dei, nullus derelictus 227.
Poculam benedictionis, à morituro. 162.
 POENITENTIA, utiliter totâ vitâ continuatur.
 3. 4. & cur? ibid. moribundo, præ omnibus
 negotiis aliis, necessaria. 149. & plusquam O-
 ratio, vel propria, vel aliena. ibid. Absque Pœ-
 nitentiæ exercitio, nemini moriendum. 150.
 Pœnitentiæ seriæ ingens exemplum. 57. 58.
 59. 61. 62. Pœnitentia, ad punctum ipsum mor-
 tis dilata, malè audit apud S. Augustin. 158.
 & in magno plerumque periculo. 160. Pœni-
 tentiâ verâ & seriâ, Remitti Omnia Pecca-
 ta in hac vita. 165. Scripturæ, circa hoc, ve-
 ritas & fundamentum. 165. 166. Pœnitentiæ,
 generatim sumptæ, Definitio. 166. Eiusdem, ut
 est Sacramentum, Definitio. ibid. à med. Ejus-
 dem (ut Sacramenti) Partes Tres enumeran-
 tur. ibid. Declarantur nonnihil. 167. 168. Ea-
 rum Singularum astruitur Necessitas, ex Scri-
 pturis. 169. & 170. Amaræ pœnitenti. 170
 sed maximè, Tertia: quanquam omnino neces-
 saria. ibid.
Pœnitendum maturè & seriò. 63. & 160. à med.
 Quid de eo tenendum, qui differt, usque ad
 ultimum vitæ articulum? 94.
Præiudicium Iudicii Particularis, in Moribundis.
 152.
Principes, peccare certi, à privatis difficulter e-
 menda-

mendabiles. 33. 34. post med.
Propositum emendandæ seriò vitæ. 195.
Publicè peccata, publicè puniendæ. 214. ad med.
 215. post princip.

R.

Recidivi, quomodo maximè curentur? 81. ad med.
Religiosorum ocores. 139. Religiosos, quid in hora
 mortis sit cruciaturum? 158.
Religiosarum Antistitum negligentia, in subditis
 custodiendis; noxia. 108.
Reliquia sacræ. 52. 206. In eos, qui negligunt
 eas. 207.
Remissio Peccatorum Mortalium non potest Di-
 vidi. 195.
Remissio peccati Injustitiæ, sine Restitutione, nul-
 la. 160.
Restitutionem facere spernentes, in hora mortis
 mirè angentur. 159. 160.
Rixa & convitia, iræ gravi conjuncta, possunt in
 peccatum mortale, evalescere. 102. 103. Cha-
 ritatem valde lacerant. 103. Religiosos mini-
 mè omnium decent. ibid. In iis facilè exorbi-
 tatur. 102. post med.

S.

SACERDOS, an, & quatenus, debeat interro-
 gare Pœnitentem? 183. 184. 187. Sacerdo-
 tis illaudati, mores. 135. 136. per Congregati-
 onem. Sacerdotes, Angeli sint. 136. 137. Sacerdotes
 apostatæ. 137. Sacerdotum Concubinæ excu-
 sabiles, & undique exterminandæ. 138. Sa-
 cerdos, quid cogiter, auditò Pœnitentis gra-
 vi aliquo Delicto? 179. 180. Quæ ex Confes-
 sione scit, nescit. 180.
Sacerdotii Status incommutabilis. 137. fin. Quæ-
 nam Intentione suscipiendus? 136. 137. Quæ
 Vita

Vitæ munditiæ obæundus? *ibid.* Secus eum suscepturi, deterrentur seriò, & res alias agere jubentur.

137

Sacrilega Confessio, causa Completiva æternæ Damnationis. 211. 215. 249. 250. In ea, nimis sæpe frequentatâ, videtur involvi Dei quædam, ac Sacramenti, contumelia Specialis (saltem Interpretativa) & Contemptus quidam implicitus. 173. aut saltem dispositio quædam, ad Contemptum sensim introducendum. *ibid.* & 181. 182. Indè probabile est, Iram Dei subinde sequi, & Subtractionem Gratiæ Efficacis ad Perfectam Confessionem, saltem in Fine vitæ, peragenda. 173. 181. 182.

Sacrilegè Confitentes & Communicantes, peccare mortaliter. 181. Vide cætera, V. *Confessio*, & *Confitentes*.

Salvari homines unde oporteat? 24. usque ad med. *Salutis* de facilitate, mortalium quorundam impudens sententia. 93. 94. aliorum (circa certum Nomen assumendum) superstitiosa, stulta, & noxia. V. *Ioannis Nomen*, supra. *Salutis* arcta Via. 93.

Sathana Dominatus, in hominem, post admissum Mortale peccatum, verus. 99. & 121. & 123. ad fin. Vide cætera V. *Diabolus*.

SATISFACTIO (pars Tertia Sacramenti Pœnitentiæ) ad quid instituta? 168. Quæ, & cuiusmodi oporteat, aut conveniat, esse Opera illius: præsertim, à Sacerdote in Confessionali, injuncta? *ibid.* In iis Operibus injungendis; spectandæ Circumstantiæ. *ibid.* Quam, & Qualem vim, & à quo, habeant, ad Pœnam tollendam, pro peccatis Deo debitam? *ibid.* ante finem. Ostenditur ex Scripturis, &c. Satisfactio

- tionis (ad perfectam animæ liberationem)
Præceptum & Necessitas. 169. 170. Quid de
ea Concil. Trident. 170. Amara homini, Sa-
tisfactionis Opera. *ibid.*
- Scandala*, in Communitate admodum vitanda,
235. Quantum peccant, ea sic præbentes? 236.
- SCRIBÆ muneripetæ. 44. princip.
- Socordia*, in Bonis operibus. 56. 57. Ejus facilis
ptatextus. 57.
- Sollicitudo* Salutis assidua, Omnibus necessaria.
22. à princip. ferè per totum.
- Somnus*, in peccato Mortali, non ineundus, 105.
ibid.
- Spectris* (maximè Nocturnis) consternamur ho-
mines. 150. & 208. & 210. post med. Exinde
tristitiâ marcemus. 206. Utiliter ea subinde
alloquimur. 208. Quibus munitos, conyeni-
at, ea accedere & alloqui. 208. 209.
- SPEs de Misericordia Dei concipienda, etiam
gravissimo Peccatori, quamvis jamjam mori-
enti. 153. ad fin.
- Spiritus* Fornicationis ubi regnet? 176. Ab Eccle-
sia, votis eliminatur. *ibid.*
- Spiritus* Infestatoris, & Damnati, probabilia Si-
gna. 203.
- Superbi*, & Sui-Judicii. V. *Contumaces*.
- Supplicio* publico plecti, quibusdam ad Salutem
prope necessarium. 63
- T.
- Timor* Domini assiduus, quantopere necessarius
omnibus? 22. ferè per totum.
- Timor* Servilis, cum Servilitate. 142. Quid ma-
ximè formidet, in rebus futuræ vitæ? 198. 199.
- Timor*, in Morte, Nimius culpabilis; & quæcumque
145. cujus rei signum? *ibid.* anec. fin.
- Tempilique*

Turpiloi qui in morbis. 185. Cum discrimine, de
iis judicandum. ibid.

Turpiloi quia (maximè que, Fœminarum) cujus rei
notæ? 185. & 186. De Turpiloi quo, quid te-
nendum, & timendum, ex Christi quadam Sen-
tentia? 186. In Turpiloi quia Sanorum ac Va-
lentium, Invectiva. 185.

V.

Va comminantis vox, quid secum in S. Scriptura
vehat? 224.

Venialium peccatorum, utilis, (etiam ante mar-
tyrium) licet absolute non necessaria Confes-
sio. 248.

Verbi Divini Contemptores Contumaces. 240.

Vindicta privata, Inconcessa. 83.

Virginum Virtutes, à teneris statim discendæ. 71.
à med. ad fin.

Visitantium moribundos, Colloquia. 142. 143.

Voluntas ad peccandum mortaliter, determinata,
quantum peccet, etiam non perveniendo ad
Opus? 120. 121.

Voluptati totâ vitâ immerforum, quàm difficilis
Salus? 93.

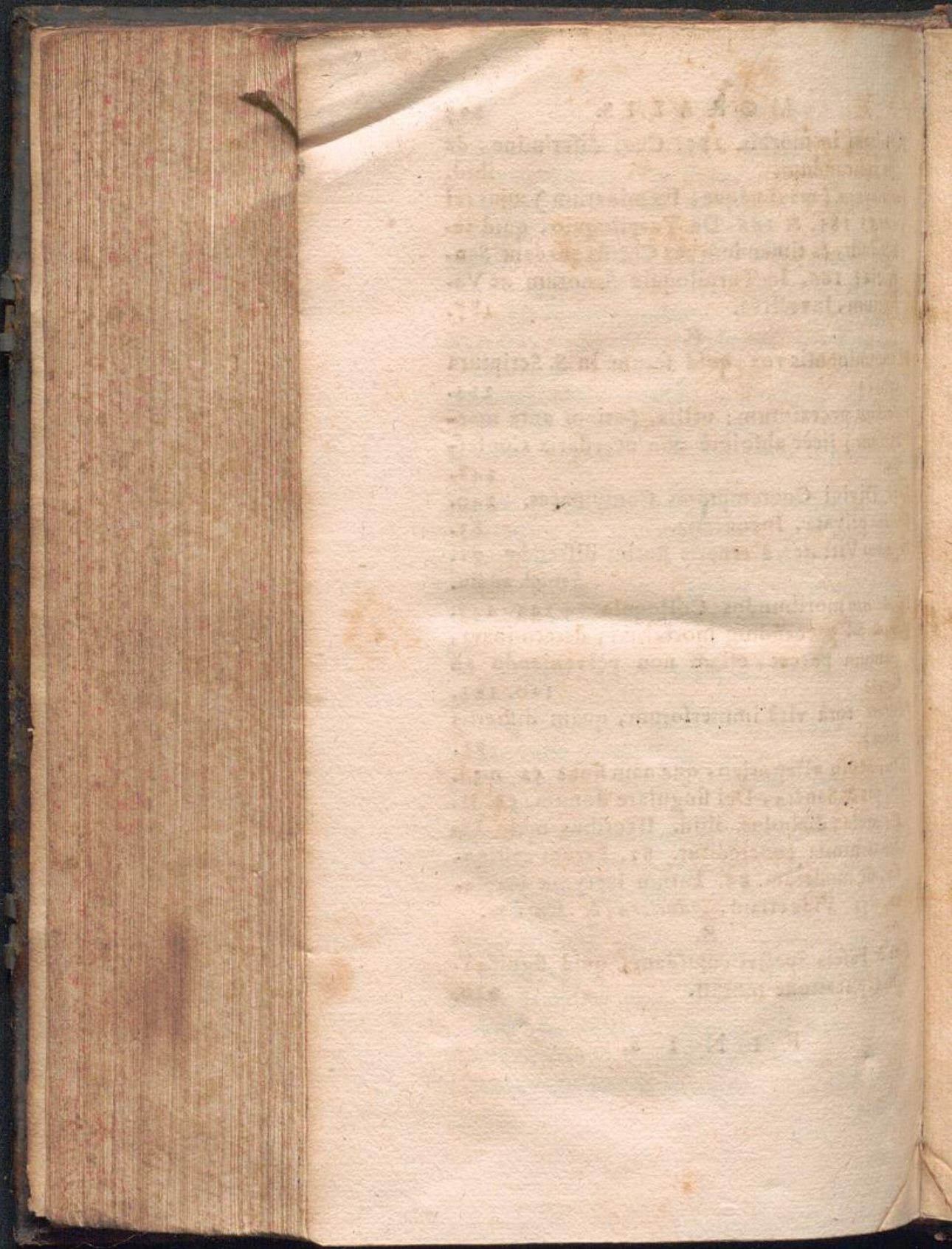
Vulpes, Sensu allegorico, quænam sint? 52. med.

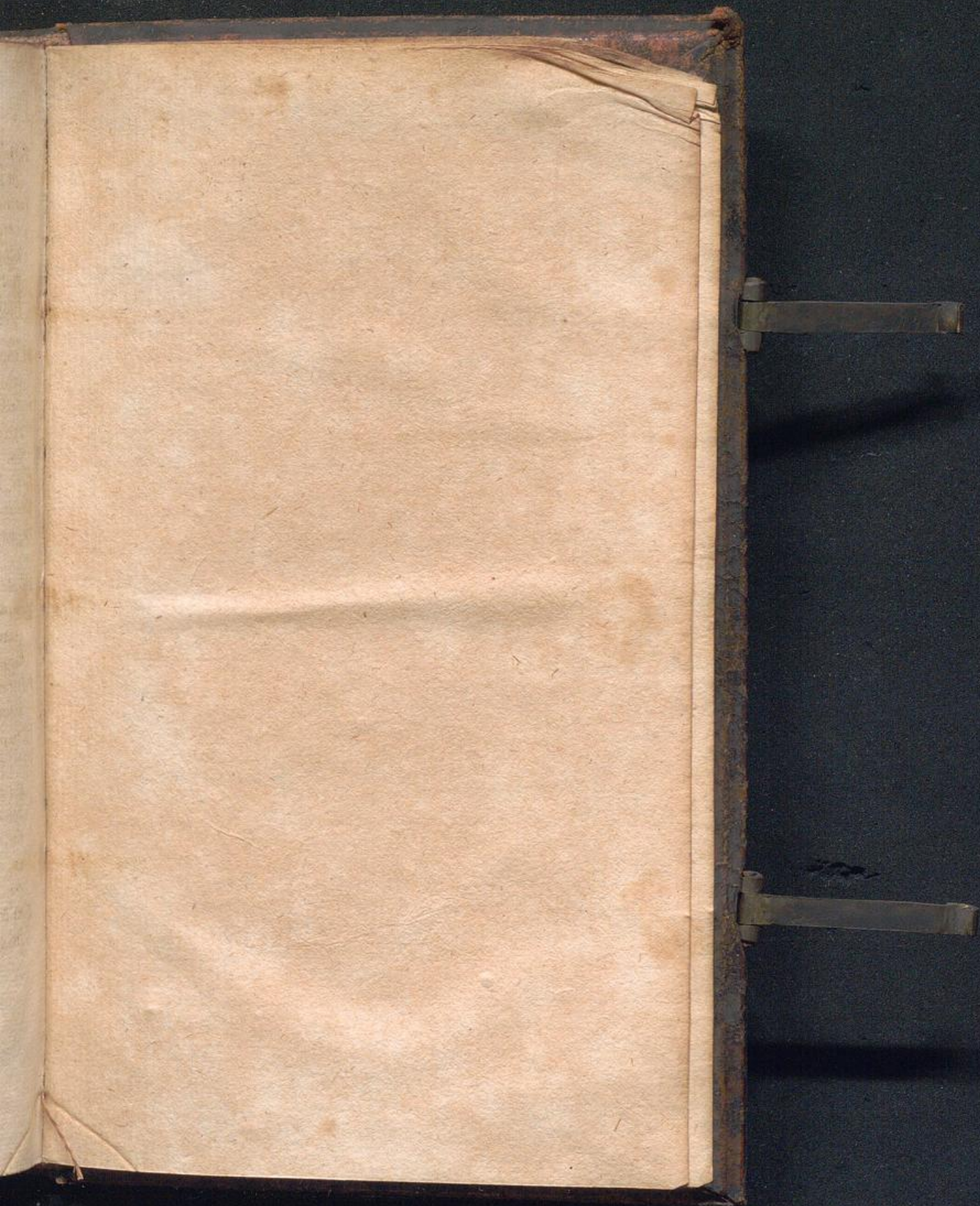
Vxor, pia & Sancta, Dei singulare donum. 58. U-
xor mala, diabolus. *ibid.* Uxoribus malè Li-
bertas nimia conceditur. 83. Earum castiga-
tio, sit moderata. 83. Earum lacrymæ perple-
xæ. 85. Vide etiam, *Adultera*, & *Maritus*.

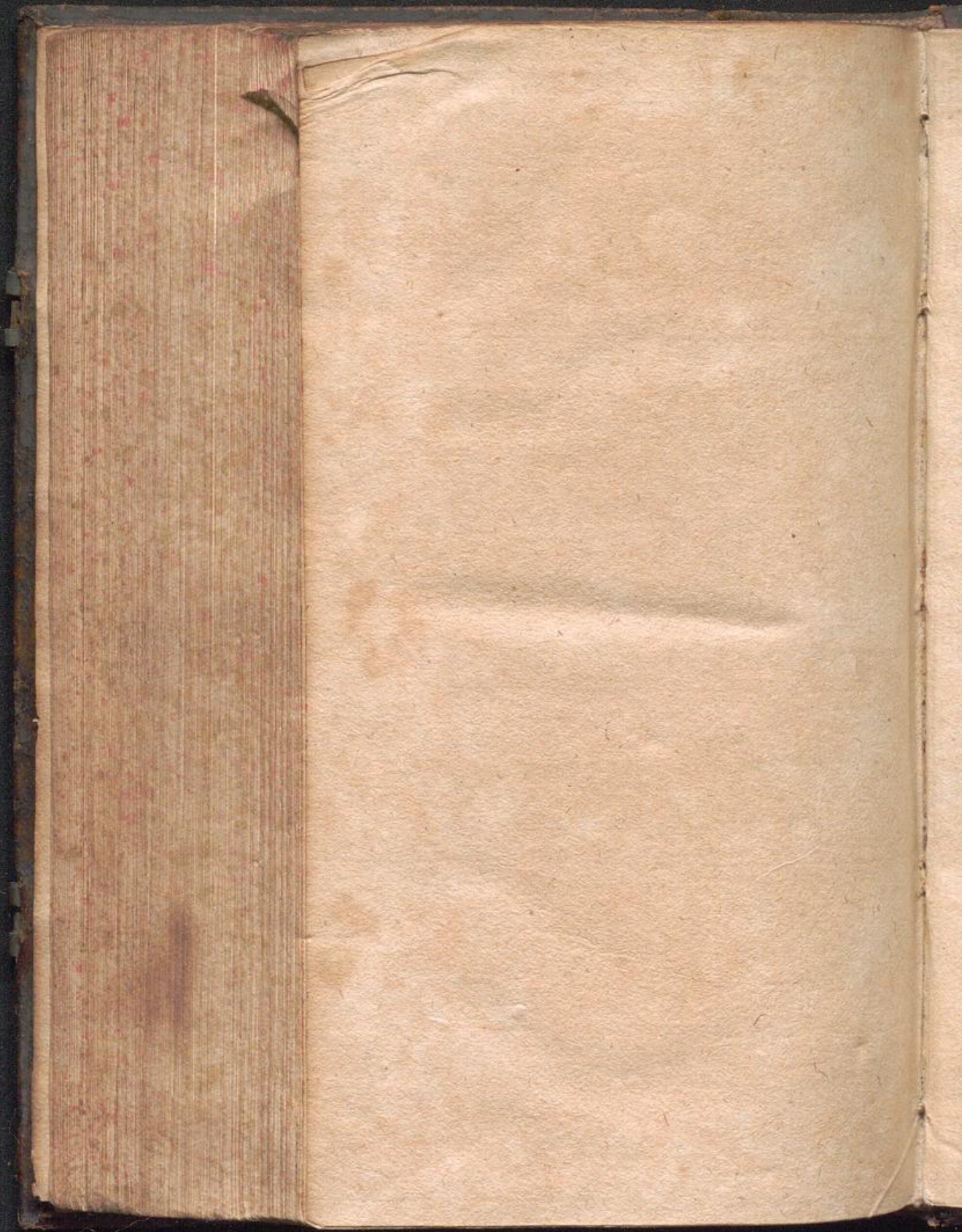
Z.

Zona & *Fascia* Spectri cujusdam, quid significâ-
rit, explicatione morali. 210.

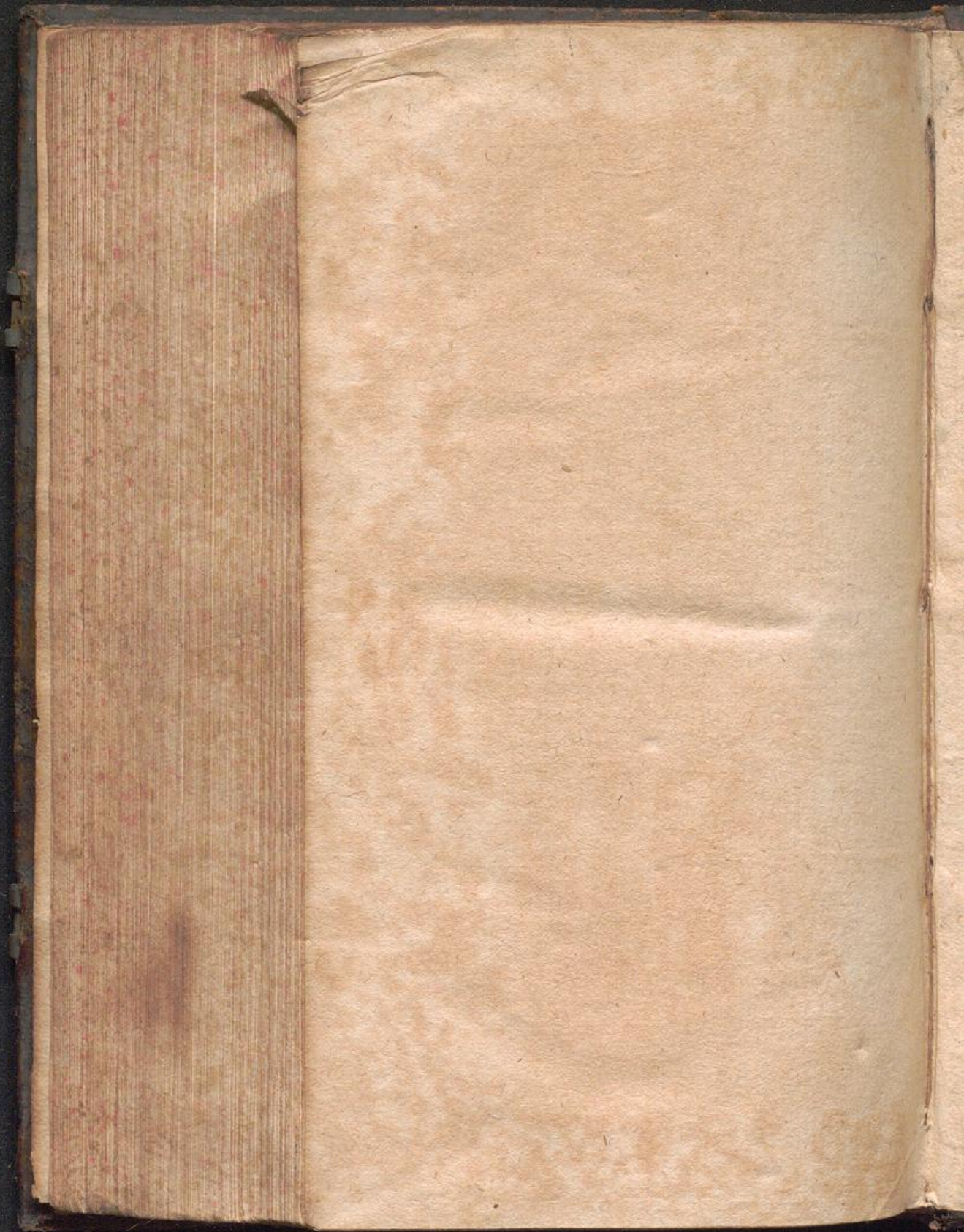
F I N I S.

BISSELL
MEMPHIS
RAGIC

Th
3082